

Photoshop uzmanı olun

Tatil fotoğraflarınızı PC'nizde mükemmelleştirin 158 Deneme sürümü DVD'de

AYLIK YAYINDIR • ISSN: 1300-9419 • 112415 • YIL:11 • SAYI: 2006/07 • 5.90 YTL

CHIP

Temmuz /2006

www.chip.com.tr

TEKNOLOJİ • İLETİŞİM • BİLGİSAYAR

Yasak donanımlar

Şifreli yayınları
bile kıran
mucize aygıtlar

60

CHIP SÜRÜMÜ: TÜM ZAMANLARIN EN İYİ WINDOWS'UNU YARATIN

XP 2007

Tüm programlar ücretsiz ve CD'de + Adım adım açıklamalı 46

Çift katman
DVD + CD

Türkiye'nin işletim sistemi

Pardus Linux'un en yeni sürümünü sisteminize kurun güvenliği maksimuma çıkarın...

BEDAVA 2 TAM SÜRÜM

CloneDVD 2 OEM Limited:
Büyük boyutlu DVD filmleri,
standart bir DVD'ye sığdırın

BoostSpeed: Daha kararlı,
hızlı ve sorunsuz bir sistem
için ideal bir yazılım 212

KAMPANYA

VoIPMAX: PC'den cep
telefonuna 8 dakikalık
ücretsiz konuşma 3

300 Firmware güncellemesi

Anakarttan MP3 çalara her şey: En yeni sürücü ve güncellemelerle hız, yeni işlevler, sorunsuz kullanım

186

Harika fotoğraf çekimi için ipuçları

180

Win XP + Pardus

Linux gibi güvenli,
Win XP gibi kullanışlı 170

Test: Webcam

Siz de görüntülü
sohbete terfi edin 106

Test: Sabit disk

Sadece 89 \$'a
200 GB kapasite 96

KAMPANYA!**Tüm CHIP okurlarına
ücretsiz telefon görüşmesi**

CHIP Türkiye ve Dijital Pazar işbirliği ile gerçekleştirilen Temmuz ayı kampanyasında tüm CHIP okurları bilgisayarlarından sabit telefonları veya cep telefonlarını ücretsiz olarak 8 dakikaya kadar VoIPMAX Softphone ile arama hakkına sahip olacaklar. Bu kampanyadan yararlanmak için aşağıdaki adımları takip etmeniz yeterli.

http://www.dijitalpazar.com.tr/chip_sayfasina_gidin.

Bu sayfadaki forma kişisel bilgilerinizi, e-posta adresinizi ve aşağıda görülen kampanya promosyon kodunu girin. E-mail adresinize VoIPMAX Softphone programı, 8 dakika şehirlerarası veya cep telefonları ile konuşma yapmanızı sağlayacak PIN, kurulum ve kullanım kılavuzları gelecek. Artık programı kurup ayarlarını yapıp konuşmaya başlayabilirsiniz.

Ücretsiz USB telefon

Telefon görüşmenizi kulaklık – mikrofon yerine gerçek bir telefon ahizesi ile yapmak istiyorsanız Temmuz ayı boyunca Dijital Pazar'dan 50 YTL'lik kontör satın alırsanız piyasa değeri 30 YTL + KDV olan VoIPMAX USB Telefonu hediye olarak alacaksınız. 50 YTL'lik kontörle 416.5 dakika şehirlerarası telefon görüşmesi yapılabilmektedir.

CHIP Okurlarına özel kampanya kodu:

3cb46765

Mini CHIP: Daha küçük ve daha ucuz

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

6 aylık, sizin için kısa, benim için uzun sayılabilecek bir aradan sonra yine birlikteyiz. Kütüphane ve dersane sorumlusu olarak geçirdiğim askerlik günlerim, başta ülke gerçeklerini çok daha iyi görmemi sağlarken, bana tahmin ettiğimden çok daha fazla şey öğretti ve kazandı. Kütüphanedeki 1998 yılından başlayan küçük CHIP arşivi, benden başka kimsenin çalıştırmayı başaramadığı ve defalarca tamir etmek zorunda kaldığım Celeron 466 bilgisayarım, beni eski güzel günlere götürmeyi başardı. Gerçekten de zaman ne çabuk geçiyordu ve teknoloji ne kadar çabuk eskiyordu...

Dergiye geri döndüğümde 6 ay zarfında teknolojik anlamda pek bir yenilik olmadığını gözlemledim, ancak CHIP'te önemli değişiklikler göze çarpıyordu. Yeni sayfa tasarımı yazıların daha kolay okunmasını ve renkli olmasını sağlıyordu; yazılarda, internet, donanım, yazılım gibi katı disiplinler yerine artık içeriğine göre pratik ve test&teknoloji gibi daha anlamlı ayrımlar uygulanıyordu. Uzun zamandır okurlarımızın büyük bir çoğunluğunun eksikliğini hissettiği oyun sayfaları dergide yerini almıştı. Özetle dergi daha dinamik ve renkli bir hale gelmişti.

Ayrıca uzun zamandır planladığımız DVD verme uygulaması da hayata geçirilmişti, artık programlar, oyunlar ve filmler için yer sorunu kalmamıştı. Bu aydan itibaren de çift katmanlı DVD vermeye başladığımızı, bu sayede DVD içeriğinin iki katına çıktığının müjdesini vereyim. Bu ay Tübitak tarafından geliştirilen Pardus Türkçe Linux işletim sisteminin yeni sürümünü çift katmanlı DVD'mizde bulabilirsiniz. Linux kadar güvenli, Windows kadar işlevsel bir işletim sistemine sahip olmak isteyenler 170. sayfadaki yazımızı okuyabilirler. Windows Vista'nın sunduğu işlevselliğe ve kullanım kolaylığına bugünden sahip olmak istiyorsanız, Windows XP işletim sistemini Vista'ya dönüştürmeyi anlatan 46. sayfadaki kapak konumuza bakabilirsiniz.

Yine bir başka büyük projemiz bu aydan itibaren hayata geçiyor: Mini CHIP. Orijinal CHIP içeriğinin aynısını kompakt boyutlarda ve sadece 3,5 YTL fiyatla, CD ve DVD promosyonsuz olarak sunan ve sınırlı sayıda basılan mini CHIP, dergiyi her yerde kolayca okumanızı ve saklamanızı sağlıyor.

Önümüzdeki aylarda yine büyük sürprizlerle ve yeniliklerle karşınızda olacağız.

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

CHIP Mayıs
2006 satışı:

46.047

Bu rakama
aylık yaklaşık
4.700 abone
dâhildir.

Kaynak: DPP A.Ş.

İÇİNDEKİLER

07/2006

KAPAK KONUSU

- 46 **XP 2007:** Windows XP'yi basit araçlarla şimdi-
den Vista'ya dönüştürebilirsiniz

GÜNCEL

- 8 **Computex**
CHIP, Tayvan'daki fuarı yerinde izledi
- 10 **Güncel haberler ve köşe yazıları:** En son haber-
ler, yazarlardan çarpıcı yorumlar.
- 22 **Güvenlik raporu**
- 30 **Hamachi:** Dosya paylaşımında devrim
- 38 **Radar:** CHIP, yeni teknolojilerin gelişimini ve
piyasa marjlarını öngörüyor
- 39 **Güncel PC fiyatları**

TEST & TEKNOLOJİ

- 60 **Yasak donanımlar:** Masum donanımlar kötü
niyetli kişilerin elinde tehlikeye dönüşüyor
- 64 **Su geçirmeyen donanımlar:** Tatilde, denizde
çekinmeden kullanabileceğiniz cihazlar
- 66 **Vista ön bakış:** Geleceğin Windows'uyla
bugünden tanışın
- 70 **Podcasting:** İçinizdeki DJ'i uyandırın
- 76 **Bilim yılı 2006:** İnsan ve makineler arasındaki
iletişimi sağlayan arabirimlerde son nokta
- 82 **Veri yedekleme:** Disk bölümleme ve yedek-
leme yazılımları karşılaştırmalı testte
- 90 **DVB-T teknolojisi:** Dijital karasal yayınlar uydu
yayınlarının yerini almayı hazırlanıyor; en yeni
ürünler incelemede
- 96 **Test: Sabit Diskler:** Piyasadaki en yeni 40 P-
ATA, S-ATA ve harici sabit diskler hız testinde
- 106 **Web kamera testi:** Daha iyi görüntülü soh-
betler için web kameraları karşılaştırmalı testi
- 116 **Yeni ürünler:** Yeni donanım ve
yazılım ürünleri testte
- 138 **Donanım Günlüğü**
- 140 **CHIP TOP10 Testleri:** En iyi donanımlar

XP 2007'nizi kendiniz yapın

Yeni işlevlerle, ve gözealıcı üç boyutlu kullanıcı arayüzüyle, virüslere ve diğer tehditlere karşı daha güvenli bir Windows karşınızda.

96

Test: Depolama birimleri

Artan ihtiyaçları karşılamak için kapasiteleri gün geçtikçe artan toplam 40 adet dâhili ve harici sabit diski testimizde karşı karşıya getirdik.

106

Test: Gösteri zamanı

Görüntü kalitesi 1.3 Megapiksel sınırına dayanan toplam 38 adet web kamerasını sizleri için test ettik.

158

İki tıklamayla kupa bizim

Kupayı Türkiye alacak! Ve siz de bu şampiyonluğa imzanızı atacaksınız. Kahramanlarımızın kupayı kaldırmalarına yardımcı olabilirsiniz. İhtiyacınız olan tek şey Photoshop CS2.

60

Tehlike yanbaşınızda

Masum görünümlü bazı donanımların kötü niyetli kişilerin elinde bir tehdit unsuruna dönüşebileceğini biliyor muydunuz?

170

En güvenli işletim sistemi

Windows ve Linux'un üstün özelliklerinden aynı anda yararlanmanızı sağlayarak, sizleri seçim yapma zorunluluğundan kurtarıyoruz.

300 firmware güncellemesi

186

MP3 oynatıcıların pil ömrü artıyor ve dijital fotoğraf makineleri daha net fotoğraflar çekiyor. Güncellemelerle hataları düzeltilip, ürünlerinize bedavaya yeni beceriler kazandırın.

PRATİK

- 152 **Google Pages:** Çok kısa bir sürede kendi web sayfanızı kolayca oluşturmak ister misiniz?
- 158 **Photoshop CS2 ipuçları:** Profesyonel grafik düzenleme için en yeni Photoshop hileleri
- 168 **Windows Media Player 11:** Yeni eğlence merkezinin tüm özelliklerini keşfedin
- 170 **Linux ve XP entegrasyonu:** Linux'un güvenliğiyle XP'nin işlevselliğini birleştirerek mükemmel bir sisteme sahip olmanın yolları
- 180 **Harika fotoğraflar:** Profesyoneller gibi dijital fotoğraf çekimi için 11 ipucuyla tatil anılarınızı ölümsüzleştirin
- 186 **300 firmware güncellemesi:** Donanımlarınızı daha hızlı, daha stabil ve yeni işlevlere sahip olarak güncelleyen firmware kaynakları
- 198 **En iyi Freeware'ler:** Ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımlar
- 204 **En iyi ve en yeni ipuçları:** Windows, uygulamalar, iletişim, internet, donanım
- 210 **Linux yazı dizisi 3:** Açık kaynak kodlu yazılımların faydaları
- 216 **Temmuz 2006 CD/DVD içeriği:** DVD ve CD'lerde yer alan ve göze çarpan yazılımlar
- 218 **Tam Sürümler:** CHIP CD/DVD'deki tam sürüm programların pratik kullanımı

OYUN

- 222 **Ön bakış:** Jade Empire, Halo 2, MoH: Airbone Ranger, Indiana Jones
- 224 **İnceleme:** Rise of Nations: Rise of Legends, Advanced Warfighter, Heroes of Might & Magic V, Half-Life 2: Episode 1, Hitman: Blood Money

DİĞERLERİ

- 3 **Seyir Defteri**
- 6 **Okur Yorumları**
- 226 **Abone Formu**
- 238 **Vizyon:** Spam gelecekte de daha saldırgan bir şekilde televizyonlarda, oyunlarda ve cep telefonlarında karşımıza çıkacak
- 238 **Künye**
- 257 **Gelecek Sayıda CHIP**

06/2006: Dijital fotoğraf

Dijital fotoğraf makineleri testiniz ve verdiğiniz mükemmel fotoğraf çekimi ipuçları sayesinde yaz tatilim için doğru kamerayı seçmemde ve dijital fotoğrafçılığın temellerini öğrenmemde bana çok yardımcı oldunuz. Tatil anılarımı ölümsüzleştireceğiniz için tüm CHIP ekibine teşekkür ediyorum.

Özgür Diksöz

CHIP forumlarından seçmeler AC3 5+1 ses sistemleri

Yaklaşık 2 yıl önce AC3 5+1 ses sistemi hakkında doyurucu bilgiler vermiştiniz. Nasıl AC3 biçimine çevrilir? Bu bilgileri güncellenmiş şekilde tekrar yayınlatabilir misiniz? Bu konuda yardımcı olursanız sevinirim.

Çift katmanlı DVD

Artık yeni disk türleri ortaya çıkmışken hala neden programları CD ve DVD'de veriyorsunuz? Bize ikide bir CD değiştirmek yerine yeni nesil dual DVD'ler vermeye başlayabilirsiniz.

Bu sayede hem ikide bir CD / DVD değiştirme derdinden kurtarırsınız, hem de bütün programları tek bir işlemlle görebiliriz. Şimdiden tüm CHIP ailesine başarılar.

Bir çok dergi DI-DVD vermeye başladı. Ama CHIP dergisi neden başlamadı anlamıyorum. İçerik olarak CHIP dergisinin program anlayışı çok iyi olduğu halde neden DVD'leri çift katmanlı DVD'ler şeklinde vermiyor? Bu konu hakkında biz CHIP okurlarına güzellik yaparsanız sevinirim. Şimdiden Teşekkürler.

Bu sayımızdan itibaren çift katmanlı DVD vermeye başlıyoruz. DVD'lerde bulunmasını istediğiniz programları yorum@chip.com.tr adresinde ve CHIP forumlarında bizlere iletirsiniz.

CHIP

Flash ve Dreamweaver eğitimleri

Sayın CHIP editörleri; derginizi sıklıkla elimden geldiğince takip etmeye çalışıyorum, fakat ne var ki her sayıyı elde etmem mümkün olmuyor, özellikle Flash ve Dreamweaver destekleyen programların workshop ve eğitim dokümanlarını tarafıma PDF veya uygun bir formatla yollamanız durumunda çok minnettar kalacağım....

Özellikle bu programlardan hiç anlamayan birisi olarak temelini anlatan dokümanlara ihtiyacım var...

Yayın hayatınızda başarılar diler ve bize böylesine güzel bir dergi hediye ettiğiniz için teşekkürlerimi sunarım...

e-mail: b_gencer39@hotmail.com

Eminiz ki bu tür dokümanlara sahip olan CHIP okurları ellerindeki kaynakları sizinle paylaşacaktır. CHIP

Emülatörler hakkında...

Bilindiği gibi PlayStation, Mame, Nintendo, Sega gibi konsolların emülatör programları artık PC'de kullanılabiliyor. Sizden isteğim, bu emülatör proramlarını ve kullanımını derginizde yayınlayıp bizleri sevindirebilir misiniz?

Dergimizde daha önce bu konuya yer vermiştik, ancak önümüzdeki sayılarda emülatörlerle ilgili daha ayrıntılı bir dosya konusuna yer vermeyi düşünüyoruz.

CHIP

Profesyonel yazılara ağırlık

Derginin belli bir kısmı daha profesyonel alanlara ve profesyonel okuyuculara ayrılabilir. Yazılarınızı hep amatörlerin anlayabileceği şekilde basitleştiriyorsunuz ancak birazda üst seviye okuyucuları düşünüp daha derin, daha uzmanlık ve altyapı gerektiren yazılar yazabilirsiniz.

Örneğin soğutma uygulamalarında iletkenlerin stabilitesi ve ısı iletiminin ileri prensipleri gibi.

Ayrıca profesyonel networking üzerine pek bir şey göremiyoruz, N.A.S. yada S.A.N. gibi

i	CHIP'E ULAŞIN
	Okur mektupları CHIP Yazı İşleri Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe İş Merkezi B Blok No: 6 34349 Gayrettepe / İstanbul yorum@chip.com.tr
	Teknik sorular yardim@chip.com.tr
	Dergi ve CD ile ilgili sorular dergi@chip.com.tr
	Abonelik, eski sayı siparişi ve özel sayılar Tel: (212) 217 93 71 Faks: (212) 217 94 23 abone@vogel.com.tr http://abone.vogel.com.tr
Yorumlarınıza hediye! Yayınlanan yorumlarınız için 11 YTL değerinde bir CHIP Özel Sayısı kazanın	
Diğer gerekli tüm adres bilgilerini Künye'de bulabilirsiniz: 240	

BT dünyasının

■ Asus P5B-V DH Deluxe

i965 yonga setinin yeni temsilcisi: Computex Fuarı'nda sergilenen pek çok yeni ürün ve teknoloji arasında Intel'in Core 2 duo işlemciler için geliştirdiği i965 ailesi yonga setleri vardı. Socket 775 işlemci yuvasına sahip olan bu yeni yonga setleri, DDR2-

800 bellekleri destekliyor. Bu yeni yonga setinde göze çarpan bir özellik, SATA ve USB arabirimlerinde artış sağlayan ICH8 güney köprüsünün kullanılıyor olması. ICH8, paralel ATA desteği sunmuyor. Bu destek, anakarta eklenen bir yonga ile sağlanıyor. Böylece mevcut PATA sabit disklerle tam bir uyumluluk sağlanmış oluyor. Gigabit Ethernet ve HD Audio biçimi, bu yeni yonga setinde standart olarak yer almakta. i965 yonga setli bu yeni nesil anakartlar, Asus elini çabuk tutarak bu anakartları fuardaki standında görücüye çıkarmıştı, üstelik bu anakartlar konsept halinde de değil, çalışır durumdaydılar.

■ Benq Joybook S73

DVB-T'li dizüstü: Dizüstü sistemlerde taşınabilirlik söz konusu olunca, akla derhal Benq'nun Joybook ürünleri geliyor. Joybook serisi, ince ve zarif tasarımın yeni teknoloji ile birleşmesinden oluşan

ürünleri içeriyor. S73 işte bu tür bir dizüstü sistemi. 14 inçlik TFT LCD ekran S73'ün taşınabilirliğini artırıyor. Core DUO desteği sayesinde performanstan ödün vermeyen bu ürüne, sürekli hareket halinde olan kişiler göz önüne alınarak DVB-T özelliği eklenmiş. Bunun anlamı, nerde olursanız olun dijital TV yayınlarını izleyebilecek olmanız. ATI Mobility X1600 grafik yongası ve Ultra Vivid Display teknolojisi sayesinde başarılı bir görüntü kalitesi sunan bu üründen, gözlerimizi almadık doğrusu. Performans ve taşınabilirliğin harika bir birleşimi olan BenQ Joybook S73, Joybook serisinin önceki modelleri gibi yine piyasada oldukça etkili olacak gibi.

Dünyanın en önemli bilgisayar fuarlarından biri olan Computex, 6-10 Haziran 2006 tarihlerinde Taiwan'nın Taipeh şehrinde gerçekleştirildi.

■ Benq FP91R

Daha gerçekçi renkler için:

Hemen söylemeden edemeyeceğiz, FP91R benzer LCD monitörlerden çok farklı bir ürün. Özelliği, bir monitörde olması gereken renk dağılımını en gerçekçi şekilde verebilmesi. Bu üründe renk ısı değerleri neredeyse hiç dalgalanmıyor. Benzer bir durum, gama değerleri için de geçerli. Üründe S-RGB standart desteği de sunuluyor. Tüm bunlar, ürünün gerçeğe yakın bir renk doğruluğu sağladığını ve bu doğruluğun da zamanla değişime uğramadığını gösteriyor. 19 inçlik görüntü alanına sahip olan FP91R, bu başarısını beraberinde gelen parlaklık ölçüm cihazına borçlu. FP91R, bu yüzden daha çok profesyonel kullanıcılar tarafından tercih edilmesi gereken bir ürün.

ipek yolu

■ ATI PhysX

PhysX alternatifi: Ageia, PhysX ürünü ile oyun platformlarında büyük yankı uyandırdı. Bu kart, fizik modelleme işlemleri için özel tasarlanmış olmasından dolayı oyunlara yeni bir heyecan katmıştı. Ageia burada iyi avantaj yakaladıysa da bu avantaj

uzun sürmedi, zira ATI ile nVidia karşı ürünler geliştirme yoluna gittiler. Computex Fuarı'nda ATI'nın PhysX çözümünü görme şansımız oldu. Bu çözümde en az bir Crossfire sistemi şart. ATI sürücüleri sayesinde iki ekran kartından biri PhysX olarak atanabiliyor.

■ MSI S271

Yeni AMD mobil işlemcisi: AMD'nin yeni mobil işlemcisi olan Turion X2'yi taşıyan ilk dizüstü bilgisayar olan MSI S271, her çekirdeğe özel ön belleği bulunan bu işlemciyle oldukça büyük bir güç kazanıyor. Çift çekirdekli olmasına rağmen, termal tasarımının

geliştirilmesiyle daha az güç harcayan ve daha az ısınan bu ürün, üzerinde Windows Vista'ya hazır Radeon Xpress 200M entegre grafik yongasını taşıyor. Ürün, 12,1 inçlik ekranı ve 2 kilonun altındaki ağırlığıyla güçlü fakat küçük ve hafif bir dizüstü arayanlar için ideal.

■ Kingston KHX6400 Bellek

Daha fazlasını isteyenlere: Kingston HyperX ürün ailesi ile üst seviye DDR ve DDR2 bellekleri içeriyordu. Bu seri DDR'da yeterince güçlü olsa da DDR2 serisi üst seviye kullanıcıları tatmin etmiyordu. Bunu fark eden firma, yeni nesil bellekleri ile iddialı bir çıkış

yaptı. 2 GB kapasiteli KHX6400 modeli bellekler ilk bakışta 800 MHz'lik normal DDR2 belleklere benziyor. Fark, 4-4-4-12'lik bir zamanlama değeri ile çalışmalarını. Bu büyük bir yenilik, zira birkaç örnek dışında, DDR2 bellekler 5-5-5-15'in altına inemiyordu.

■ Lifeview Skypad telefon

Kameralı kablosuz VoIP: Kablosuz bir VoIP telefonu olan Skypad, Skype üzerinden sadece telefon görüşmeleri aktarmakla kalmıyor, görüntü iletimine de izin veriyor. Skypad üç parçadan oluşuyor: PC ile bağlantı kurabilen, telefonu şarj eden

ve bir USB Hub olarak da görev yapan baz istasyonu ki bu parçanın üzerindeki dijital ekran sayesinde, arayan kişiler gösterilebiliyor. İkinci parça olan kablosuz telefon ise 100 saatlik bekleme süresine sahip. Son parça ise USB video kamera.

●●● Dijital yaşamın yeni adı

BenQ markasının arkasındaki gücü, katıldığımız fabrika gezisi ile yakından tanıma fırsatımız oldu.

■ BenQ dijital görüntü pazarında dünyanın üçüncü büyük imalatçısı; ayrıca birçok kuruluş tarafından en iyi 100 BT firması arasında gösteriliyor. Ürün portföyünde dört ana grup barındıran firma, çoklu ortam aygıtlarından iletişim araçlarına, görüntüleme cihazlarından ağ bileşenlerine kadar uzanan geniş yelpazeyle büyük bir kitleye hitap ediyor. Ancak BenQ'nun adını duyurmasını sağlayanlar arasında ürün portföyü dışında, yaptığı şirket evlilikleri de var. Örneğin, şirket Siemens Mobile'ı satın alarak BenQ Siemens ürün serisini oluşturdu ve tüm gözlerin üzerine çevrilmesini sağladı. Optik sürücü pazarında Lite-On ile strate-

jik işbirliğine giren BenQ, LCD monitör üretim kalitesini artırmak için de dünyanın en büyük üçüncü panel üreticisi olan AU Optronics'i bünyesine kattı.

Tanınmış markalara üretim

Yaptığımız gezide LCD monitörlerinin montaj bandını görme şansımız oldu. İlginç olan, bu montaj bandında başka büyük markaların ürünlerinin de monte edildiği. Sony

LCD monitörlerin belli bir modeli burada üretiliyordu. Bunun üzerine gözlerimizi dört açtık ve panel ayar yazılımlarına baktık. Thomson monitörler için de bir ayar menüsü olduğu gözümüze ilişti. Fabrikayı biraz daha gezdiğimizde

gördük ki, Ford arabalar için geliştirilen yön bulma sisteminin LCD panelleri de burada imal ediliyordu. BenQ projektörlerin montajı, sadece yetkililerin girebileceği kapalı kapılar ardında gerçekleşiyordu. Bu alana sadece belli noktalara yerleştirilmiş camlardan bakma şansı elde edebildik. LCD monitör montajında olduğu gibi, bu alanda da her şey yolunda gözüküyordu ancak yan odadaki depoya göz attığımızda, Sony'nin yanı sıra Toshiba projeksiyon cihazlarının ve Çin pazarı için üretilen yerli bir markanın ürünlerinin de buradan çıktığını öğrendik.

Teknolojinin eğlenceyle bileşimi

Elbette çeşitli ürünlerin kaliteyi daha da artırmak için geliştirilen yeni teknolojilerin neler olduğuna dair bilgiler de aldık. Bu bilgilerden bir tanesi

BenQ LCD TV: Bu ürünler kendilerinden söz ettirecek.

LCD monitörlerde HDMI entegrasyonuna başlanması. Evet, BenQ'nun Showroom'unda yüksek çözünürlüklü içerikleri, yani HD verileri oynatabilen LCD monitörleri görme şansımız oldu. Bu alanda ilgimizi çeken diğer bir şey ise Senseye ve AMA teknolojilerinden sonra görüntü kalitesini daha da artıran AMA-Z teknolojisinin tanıtımı oldu. Showroom'da BenQ'nun LCD TV'leri de gözler önüne serildi. Oldukça kaliteli ve HD Ready özelliğinin yanı sıra birçok ek işleve sahip olan bu ürünlerin pek yakında Türkiye pazarına gireceği haberini aldık. DVB-T entegrasyonlu ilk Core Duo dizüstü sistemlerini BenQ'nun Joybook serisinde görme fırsatımız oldu.

BenQ FP241W: 1080p HD video destekli ilk LCD.

Intel'in CEO'su İstanbul'daydı

Intel'den Türk öğrencilerine sekiz bin PC bağışlayacak

■ Mikroişlemci devi Intel'in başkanı Paul Otellini, Haziran ayında Türkiye'yi ziyaret edip, Intel'in Milli Eğitim Bakanlığı ile yaptığı işbirliği projelerini anlattı. Intel'in "World Ahead"

ismini verdiği programın Türkiye ayağını hayata geçiren Otellini, Türkiye'de teknolojiyi, internete bağlanmayı ve bilgisayar eğitimi almayı herkes için erişilebilir kılmakta kararlı olduklarını,

bunun için de çok önemli projelere imza atacaklarını duyurdu. Ayrıca, bu kararlılığın göstergesi olarak, birkaç yerli teknoloji şirketiyle, bilgisayarla ilk kez karşılaşacak olan insanların kullanımlarına yönelik tam işlevli yeni bir tip bilgisayar geliştirmeyi açıklayan Otellini, bu bilgisayarların 400 dolar fiyatla satılacağını vurguladı. Intel'in planları arasında, bilgisayarı olmayan okullara 8.000 bilgisayar bağışlamak, 2011 yılına kadar 500 bin öğretmene bilgisayar eğitimi vermek, bir yıldır devam eden Intel Öğrenci Programı'nı

geniştirmek, tüm ülkede okul sonrası kullanım için 350 bilgisayar merkezi kurmak, müfredatın dörtte birini oluşturan matematik ve fen konularının etkileşimli derslerinden oluşan meb.skool.gov.tr sitesinin Türk eğitim sistemine adapte edilmesi çalışmaları bulunuyor. Basın toplantısında soruları cevaplayan Milli Eğitim Bakanı ise Intel'in bu çalışmalarının tamamen yardım olarak gerçekleşeceğini ve şirkete bir ödeme yapılmayacağını altını çizdi.

Bilgi için: www.intel.com.tr

ICQ yeniden

MyNet ICQ servisi başlattı

■ Bir zamanların en gözde anında mesajlaşma yazılımı olan ICQ, MyNet ile kurduğu ortaklıkla Türkiye'de resmen hizmet vermeye başladı. MyNet ana sayfası üzerinden ulaşılabilen serviste, MyNet kullanıcılarına özel hizmetler de verilecek.

Bilgi için: www.myneticq.com

Canlı eğlence devri

AMD LIVE! ile dijital eğlence

■ AMD yaptığı açıklamada, dijital eğlence bundan sonraki adımın AMD LIVE! bilgisayar olacağını duyurdu. Kullanımı kolay, tam donanımlı medya merkezi bilgisayar, tüketicilerin hazırladıkları dijital içeriği kolaylıkla düzenleyebilmesine, dağıtabilmesine, paylaşabilmesine ve izleyebilmesine fırsat veriyor. Acer, Alienware, Fujitsu Siemens Com-

puters, Gateway, HP, Sahara ve Tsinghua Tongfang gibi önde gelen OEM'lerin yanı sıra Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Çin'de birçok sistem kurucunun portföyünde yer alacak AMD LIVE! bilgisayarlar, ödüllü AMD Athlon 64 X2 çift çekirdekli işlemciyle donatılmış olacak ve haziran ayından itibaren piyasaya sunuldu.

Bilgi için: www.amdlive.com

LG'den süper kontrast

2000:1 kontrastlı Flatron LCD

■ LG'nin, 2000:1 ile dünyanın en yüksek kontrast oranına sahip yeni Flatron LCD monitörü, Red Dot ödülünü kazanan tasarımıyla tüketicilere sunuluyor. L60TQ serisi monitörler, kontrast oranını artırıcı DFC teknolojisine sahip ve izleyicilerine 2000:1'lik dünyanın en yüksek kontrast oranını sunuyor. Ayrıca 4 ms'lik hızlı tepki verme süresi ile Flatron L1960TQ model monitör, harekete dayalı bilgisayar oyunları için ideal özelliklere sahip. Bu sayede hızlı hareketlerde görüntü keskinliğinin kaybedilmemesini sağlayan LG Flatron L1760TQ ve L1960TQ, ayrıca 300cd/m² parlaklık ve 160 derecelik izlenme açısı vaat ediyor.

Bilgi için: <http://tr.lg.com>

MS Imagine Cup 2006

Yazılım yarışmasının Türkiye finali heyecanlı geçti.

■ Microsoft'un dünya çapında üniversite öğrencileri arasında düzenlediği yazılım yarışması, Imagine Cup'ın 2006 Türkiye Finaleti sonuçlandı. CHIP dergisinden Şahin Ekşioglu ve Cem Şancı'nın, Windows&.Net Magazine'den ise Cenk Tarhan'ın jüri üyesi olarak görev yaptığı yarışmanın bu yılki teması sağlık yazılımlarıydı. Dünya çapında katılımın gerçekleştiği yarışmanın dünya finali bu yıl Hindistan'da yapılacak. Geçen yıl Japonya'da gerçekleşen finalinde, geliştirdikleri yazılımı sahnede özel kostümlerle ve gitarlar eşliğinde, John Lennon'un Imagine şarkısını ses-

lendirerek tanıtan Rus ekibi birinci olmuştu. Bu yıl Türkiye finallerinde de, geliştirdikleri teknolojiler kadar sahne sunumlarında da en iyi olan iki aday, Erciyes Üniversitesi ve Galatasaray Üniversitesi ilk iki sırayı aldı. Erciyes Üniversitesi, birinciliği elde etti. Türkiye finalinin sabah 7'de başlayan çalışmalarının aralıksız olarak akşam 10'a kadar sürmesinin ardından, jüri üyelerimiz Cem Şancı ve Cenk Tarhan da yarışmadan sonra doktor gözetimine alındılar.

Bilgi için: www.msakademik.net/imaginecup.aspx

Kesintisiz güç

Proniq kesintisiz güç kaynakları

■ Line Interactive serisi ile kesintisiz güç kaynakları ürünlerinde en son teknolojiyi yakalayan Probera, kullanıcılar ek bir yazılım ile batarya seviyesi ikazı yapan 650VA, 1000VA ve 1500VA olmak üzere üç modelin satışına başladı. Modele ve çekilen güce bağlı olarak 15 ila 45 dakika aralığında destekleme

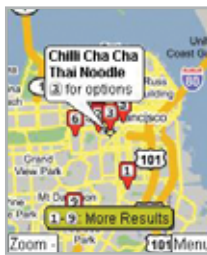

yapabilen ürünler, bakım gerektirmeyen kurşun asit akülü ve gerçek sinüs dalga çıkışlı. İki kademeli "zayıf pil" uyarısının ardından akülerden akım çekilmiyor ve bu sayede akülerin tamamen deşarj olup şarj tutma kapasitesinin azalmasının önüne geçiliyor.

Bilgi için: www.probera.com.tr

Haritalar cepte

Google Maps Mobile

■ Google sunduğu yerel arama hizmetini şimdi de cep telefonlarına uyarlıyor. Kullanıcılar "Google Maps Mobile" üzerinden restoran, sinema ve otelleri tarayabiliyor ve yol tarifi talep edebiliyor. Tıpkı web üzerinden sunulan hizmette olduğu gibi haritaları sürüklemek ve uydu görünümünü etkinleştirmek de mümkün.

WiMAX ve ilerisi

Geek çalışmalara başladı

■ WiMAX CPE (Customer Premises Equipment) ürünleri konusunda çalışmalar yapan GEEK, ilk WiMAX Modem/Gateway ürünlerini 2006 son çeyreğinde 2006 GITEX Dubai fuarında görücüye çıkaracak. DSL teknolojilerine çok geç giriş yapan Türkiye pazarının WiMAX ile daha erken tanışacağını kaydeden GEEK Genel Müdürü Musa Semerci, 2007 CeBIT Hannover ve 2006 GITEX Dubai fuarları ile yakın bölgedeki ülkelere de WiMAX Modem/Gateway ihraç etmeyi planladıklarını belirtti.

Bilgi için: www.geek.com.tr

Âşıklar görüşsün

MS LifeCam ile görerek haberleşin

■ Microsoft LifeCam modellerinde, Windows Live Messenger ile haberleşmeyi daha da kolaylaştıran ek özellikler bulunuyor. Microsoft LifeCam ailesinin ilk üyeleri olan VX-6000 ve VX-3000 modelleri, Windows Live Messenger'a yönelik kolay kullanım özellikleriyle dikkat çekiyor. LifeCam ürünlerinin üst bölümünde bulunan Windows Live Arama Tuşu, normal koşullarda yapılması gereken birçok ara aşamayı atlayarak, görüntülü aramaların tek tuşla, hızlı ve kolay şekilde yapılabilmesini sağlıyor.

Bilgi için: www.microsoft.com/tr

CHIP forumlarında WiMAX tartışması

Haziran 2006 sayımızda, WiMAX hakkında CHIP forumlarında yapılan tartışmadan ilginç yorumlar.

Mantık değişmiyor

► Ben bu teknolojinin de bize miadını doldurduktan sonra geleceğini zannediyorum.

CHIP Forum'daki isim: olkux

Lisans sorunları yaşanabilir

► İster diz/masaüstü ister W-Lan uyumlu bir el cihazı olsun, kablolardan kurtularak istediğiniz her yerde internete bağlanabilmek bundan 2-3 sene öncesine kadar hayal gibi görünse de bu teknolojinin ül-

kemizde de denemelerinin yapılması gerçekten çok gurur verici. Ancak yine de çok fazla sevinmemek gerekiyor. Çünkü bu teknolojinin keyfini sürdürebilmek için ilk olarak donanımların yaygınlaşmasını, son kullanıcıya inebilmek için fiyatlarının düşmesini ve kısacası teknolojinin oturmasını beklemek zorundayız. Ama bunu kesinlikle teknolojinin miadını tamamlaması olarak düşünmemeliyiz.

CHIP Forum'daki isim: Kadir Tuztaş

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

Bu konuda ve CHIP sayfalarındaki diğer makaleler hakkında CHIP Online forumlarındaki "CHIP'de bu ay" bölümünde siz de görüşlerinizi yazabilir, yorumlarınızı paylaşabilirsiniz (www.chip.com.tr).

Pirzolanın en güzel yeri

► Her zaman söylediğim bir söz var: Pirzolanın en güzel yerini yiyip, yeterince tat aldıktan sonra kemliğini bize atıyorlar. Bilim ve teknoloji alanında bir adım atıp, ilerleme düşüncesiyle bu konuda kendine güvenen kişilerin arka-

sında olmak şartıyla bu sorunun çözüleceğini düşünüyorum. Çünkü üniversite bitiren arkadaşlarımız, okullarını bitirdikten sonra sokaklarda işsiz dolaşmakta ya da hiç de mesleğinle uygun olmayan işle uğraşmakta.

CHIP Forum'daki isim: gabemeclogan

Videoların içeriğini taramak

Videonun içerisinde ses ve görüntü aramak mümkün oluyor.

■ Çok sayıda enstitü çoklu ortam dosyalarını analiz edecek ve kullanıcılara sistematik olarak arama yapma imkânı tanıyacak yöntemler üzerinde farklı çalışmalar gerçekleştiriyor. Avrupa Birliği 5.55 milyon Euro kaynak ayrılan ağa K-Space (Knowledge Space of Semantic in-

ference for automatic annotation and retrieval of multimedia content) adını vermiş. Bilim adamlarının video dosyalarını analizi için kullandıkları arayüz arama motoru ve video düzenleme aracını tek bir çatı altında toplayan bir yazılımı andırıyor. Tanıma için eldeki verilerin tümü de-

ğerlendiriliyor. Metin gösterimi son derece önemli bir veri kaynağı. Ayrıca biyometrik yüz tanıma sayesinde görüntüdeki yüzler veritabanıyla eşleştirilebiliyor. Örneğin herhangi bir haber programında sunucu otomatik olarak tanındığında çok önemli verilere de ulaşılmış oluyor.

Sunuş aralarındaki kliplerin içerikleri büyük ihtimalle birbirinden bağımsız olacağından bu bölümler birbirinden bağımsız inceleniyor. Proje kapsamında geliştirilen araçların şu an için ayrı ayrı yayınlanması planlanmıyor. **Bilgi için:** www.k-space.noel.net

Video analizi: Klip içerisindeki durağan resimler taranıyor.

Ses analizi: Sinyalin istatistiksel nitelikleri stüdyo kayıtlarının ayırt edilmesine yardımcı oluyor.

Sonuçlar: Bulunan sahneler, video içerisindeki yer, uzunluk ve görüntü kareleri.

Video kesimleri: Yayının tamamı içerisinde farklı konuları çıkarabilirsiniz.

Ses kesimleri: Ses tanıma özelliği sayesinde aynı konuşmacıya ait pasajlar tespit edilebiliyor.

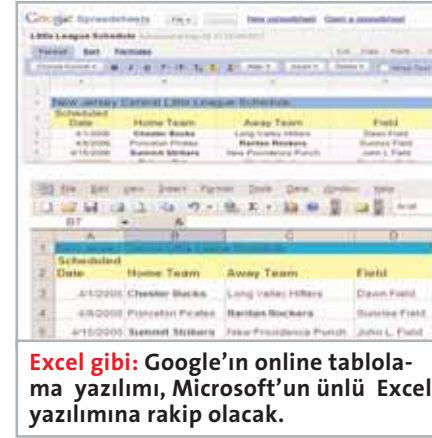
Oynatıcı: Elle düzeltme için ayrıca bir oynatıcı sunuluyor.

Excel de Google'landı

Google Microsoft'un ensesinde

■ Microsoft'un en büyük rakibi olarak gösterilen Google şirketi, Microsoft'un ünlü ofis yazılımı Excel ile rekabet edecek, ücretsiz giriş yapılabilen web tabanlı bir hizmet başlattı. Henüz deneme aşamasında olan ve <http://labs.google.com> adresinden girilen Google

tabloları hizmeti, internet kullanıcılarının izlenimlerini ve önerilerini de aktarabilecekleri bir bağlantı sunuyor. Ancak, Google'ın sadece bir tabloları yazılımı ile Microsoft'a zarar veremeyeceği de uzmanlar tarafından yapılan yorumlar arasında.

Excel gibi: Google'ın online tabloları yazılımı, Microsoft'un ünlü Excel yazılımına rakip olacak.

Arama motoru

Kağıt ve sanal birleşiyor

■ Dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerinden Xerox, kağıt doküman üzerinden elektronik arama yapan bir teknoloji geliştirdiğini ve "FreeFlow SMART-

send Pro 2.0" adlı bir yazılım ürünü ile piyasaya sürdüğünü açıkladı. "TrueMatch" adı verilen teknoloji, kâğıt dokümanlarla elektronik dosyaları bire bir eşleştiriyor, kağıt bir doküman üzerinden elektronik dosyaya ulaşmayı sağlıyor. "TrueMatch'in", ağ ortamında kullanılmasıyla da kağıt bir belgeyi kaynak göstererek, birden çok bilgisayar üzerinde arama yapılabilir.

Bilgi için:
www.xerox.com.tr

Sıfır beden

Dünyanın en ince telefonu

■ Yeni cep telefonlarından Samsung X820, sadece 6,9 mm ile dünyanın en ince cep telefonu unvanını kazandı. Sürgülü kapağa sahip D900 modeli de 13 mm kalınlığı ile kendi alanında en ince olma özelliğini taşıyor. Sadece 66 gram ağırlığında ve 6,9 mm "kalınlığındaki" ince X820'de fiberglas içeren plastik sayesinde telefon ağırlığı en alt düzeye inerken, dayanıklılık da en üst düzeyde sağlanıyor. X820, aktif kullanıcıların gömlek ya da kot pantolonlarının ceplerinde pratik şekilde taşınabiliyor. 2 megapiksel kamera ile kaliteli dijital fotoğraf

çekilebilen telefon, doküman da gösterebiliyor.

Bilgi için:
www.samsung.com.tr

İnternet ucuzladı

Bozdurup bozdurup harcayacağız

■ Türk Telekom, Dial Up (Çevirmeli) İnternet Arama Hizmetlerinde 145 (TTNet), 200 ve 822 (İnternet Servis Sağlayıcıları) kullanıcıları için %15 oranında indirim gittiğini açıkladı. ADSL kullanıcıları lehine yapılacak olan ve merakla beklenen yeni tarife değişikliği çalışmaları da pek

yakında açıklanacak. İnternetin daha yaygın bir şekilde kullanımını teşvik etmek amacıyla, ADSL kullanıcıları için aynı fiyata iki katı hız vermeyi planlayan Türk Telekom, 145 (TTNet), 200 ve 822 (İnternet Servis Sağlayıcıları) Dial Up (Çevirmeli) internet arama hizmetlerinde de normal sa-

atlerde 207,3 saniye olan kontör atış süresini 243,9 saniyeye, indirimli saatlerde 414,6 saniye olan kontör atış süresini de 487,8 saniyeye çıkardı. Yeni tarife ile aynı ücrete %17 daha fazla süre internet bağ-

lanma imkanı sağlanıyor. Bu da %15 oranında indirimli internet kullanımı anlamına geliyor. Uygulama 15 Haziran 2006 tarihinde başladı.

Bilgi için: www.telekom.gov.tr

TELEFON GÖRÜŞMELERİNDE YENİ TARİFE

(YTL/Dak.)	Normal saatler		İndirimli saatler	
Paket tipi	Eski tarife	Yeni tarife	Eski tarife	Yeni tarife
ŞirketHATT	0,015408	0,013095	0,007704	0,006548
KonuşkanHATT	0,016948	0,014405	0,008474	0,007203
StandartHATT	0,018489	0,015715	0,009245	0,007857
HesaplıHATT & YazlıkHATT	0,018489	0,015715	0,009245	0,007857

Güvenlik Raporu

Siber suç

Virüs ve casus mağazaları internette!

■ Fareyle gerçekleştirdiğiniz her tıklama bazı sözde iş adamlarının kasalarının daha da dolmasını sağlıyor. Çünkü bugün artık virüslerin ardında "script kiddie" adı verilen amatör programcılar yerine takım elbiseli dolandırıcılar var. Aslında bu yeni bir eğilim değil. Ancak mevcut tablo ilk kez PandaLabs tarafından gerçekleştirilen bir araştırmayla sayısal olarak ortaya konuluyor: Tüm virüs

ve Truva atlarının yüzde 70'i para kazanma amaçlı. Bu noktada çok yönlü bir para akışı söz konusu: Hacker'lar hazırladıkları zararlı yazılımları kendi özel web sayfaları üzerinden satışa çıkarıyor. (Bk. Ekran görüntüsü) Hazır virüslerle birlikte firma ağlarının sabote edilmesinden, fidye karşılığında geri verilmek üzere önemli ticari verilerin kaçırlmasına kadar uzanan bir yelpazede

Satılık virüs: Sözde web alışveriş siteleri çeşitli zararlı yazılımları satışa sunuyor.

farklı kişiselleştirilmiş "çözümler" de sunulmakta. Bu çözümlerin firmalara büyük paralara mal olması sıradan kullanıcılar için küçük bir avuntu kaynağı olabilir. Ancak kullanıcıların cüzdanlarına göz diken spyware'ler artık çok daha etkin. Yazılımlar bulaştıkları bilgisayarlar da kalıcı kullanıcı verileri, parolalar ve PIN kodlarını ele geçirerek bu bilgileri geliştiricilerine aktarıyor. Bu yolla elde edilen veri ve kullanıcı profilleri internet üzerinden kısa sürede paraya çevrilebiliyor. Panda'ya göre casus yazılımlarla elde edilen gelirlerin %40'ı virüs kaynaklı. %17'si ise kredi kartı ve banka hesap bilgilerine ulaşmak için finansal sistemlerini hedef alan ve hacker'lara doğrudan para kazandıran Truva atları.

Bilgi için: www.pandasoft.com

KISA... KISA...

► Hırsızlıkları

engelleyen Truva atı

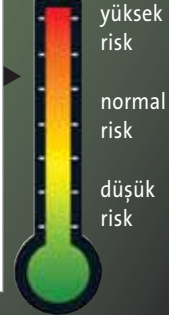
Truva atına benzer özelliklerdeki bu cep telefonu yazılımı, çalınan cep telefonlarının bulunmasını sağlıyor. "Micro Lost Mobile Tracking System" adlı yazılım, kurulumu sonrasında arka planda çalışarak cep telefonunu izliyor. Hindistan merkezli bir firma tarafından geliştirilen yazılım cep telefonuna yeni bir SIM kart takıldığında kullanıcıyı önceden tanımlanan adrese bir posta göndererek uyarıyor.

Bilgi için:

www.microlmts.net

BAROMETRE

Artan phishing saldırıları ve Internet Explorer açıkları Temmuz ayı içerisinde de sörf riskinin yüksek olacağını ortaya koyuyor.

Yeni: CHIP her ay, güvenlikle ilgili güncel istatistiklerden yola çıkarak

YENİ GÜVENLİK AÇIKLARI

Internet Explorer 6

Internet Explorer 6'daki kritik bir açık henüz giderilebilmiş değil. Değiştirilmiş HTML etiketleriyle bellek kayıtları değiştirilerek zararlı bir kod çalıştırılabilir.

Çözüm: Yazı işleri kapanışına dek bu açık için herhangi bir yama sunulmuş değil. **Bilgi için:** www.microsoft.com

Sophos Antivirüs

Sophos tarafından geliştirilen anti virüs çözümünde tespit edilen açık, CAB arşiv dosyalarının açılması sırasında zararlı bir kodun araya girerek kendini çalıştırmasına izin veriyor.

Çözüm: Açığı ortadan kaldırmak için kullanmanız gereken yamayı www.sophos.com/support/updates adresinden indirebilirsiniz.

Firefox 1.5

Açık kaynak kodlu internet tarayıcısının 1.5 ila 1.5.0.2 arası sürümleri hacker'lar tarafından Denial-of-Service (DoS) saldırıları gerçekleştirmek ve sisteme erişmek için kullanılabilir.

Çözüm: Açığı Firefox 1.5.0.3 güncellemesiyle kapatabilirsiniz. Gerekli dosya ve ek bilgiler için www.getfirefox.com adresini ziyaret edin.

Quicktime

Apple Quicktime'ın farklı sürümlerinden yararlanan kullanıcılar en kısa sürede 7.1 sürümünü indirmeli. Bu sürümle birlikte dokuz ayrı güvenlik açığı kapatılıyor.

Çözüm: www.apple.com/support/downloads/quicktime71.html adresinden yazılımı indirebilirsiniz.

YORUM FARKI

» ICQ, MSN Messenger'ı alt edip yeniden lider olabilir mi?

ICQ ve Skype Türkiye'de ortaklıklar kurarken, Microsoft da yeni ürünü MSN Live Messenger ile Türkiye'ye daha fazla hitap edeceğinin sinyalini verdi.

EvetEmre Kurttepe
Mynet Yönetim Kurulu Başkanı**Zengin özellikler**

Mynet ICQ, Mynet'in sunduğu hizmetlere kullanıcıların Mynet ICQ içinden kolayca ulaşmasını sağlayacak. Mynet ICQ kullanıcıları, kullandıkları arayüzden günlük yerel haberlere, e-postalarına, Mynet arama, Mynet Arkadaşım, Mynet E-kart, Mynet Oyun, Mynet Mobil servislerine ulaşabilecekler. Mynet posta kutularına yeni gelen e-postaları görebilecek ve e-postalarına doğrudan ulaşabilecekler. Aynı anda birden fazla kişi bir araya gelerek anında mesajlaşma arayüzünden aynı zamanda çevrimiçi oyun oynayabilecekler. Video özelliği ile kullanıcı ek bir pencereye ihtiyaç duymadan arkadaşı ile görüntülü sohbet edebilecek. Ayrıca, Hınzır Fabrikası (Devil Factory – Bu özellik sayesinde kullanıcılar kendilerine özgün, onlara benzeyen üstelik hareket eden 3 boyutlu animasyon oluşturabiliyor), yeni sesler, Bas Konuş gibi, Mynet ICQ kullanıcıların rakiplerde bulamayacakları yepyeni anında mesajlaşma hizmetlerinden faydalanabilecek ve çok yakın zamanda çift yönlü SMS gönderme özelliği ile tanışacaklar.

Ebru Çapa
MSN MEA Bölge Müdürü**Hayır****13 milyon kullanıcı**

Türkiye'de 13 milyon internet kullanıcısı olduğu tahmin ediliyor. MSN Messenger kullanımına baktığımızda ise Türk üyelerimizin sayısı 12,8 milyonu buluyor. Bu sayı, Türkiye'den bağlanan IP'ler gözetilerek hesaplandı ve %1 gibi çok az sayıda kullanıcımızın aynı anda birden fazla MSN Messenger hesabına sahip olduğunu biliyoruz. Bu hesaplarla, Türkiye'de MSN Messenger'ın %100 penetrasyona sahip olduğunu söyleyebiliriz. Ve Türkiye bu oranla dünyada tek. Üstelik Türkiye MSN Messenger'ın en fazla kullanıldığı dördüncü ülke. Temmuz başında Windows Live Messenger'ın son sürümü kullanılabilir olduğunda kullanıcılarımız pek çok yeni özelliklerle karşılaşacak, örneğin klasörlerin paylaşılması. Bankalardan, reklâm ajanslarına kadar profesyonel dünyanın standart IM yazılımı olarak kullanılıyor. Yeni sürümde ses kalitesi de çok yüksek olacak ve örneğin Philips, Live Messenger ile kullanılacak özel bir donanım hazırladı. Bu özel telefon sayesinde doğrudan listedeki kişilerle tek tuşla konuşmak mümkün olacak.

Nokia'dan E50**Operasyon merkezi cepte**

■ Cihazda kullanıma hazır iş uygulamaları, özel ses ve arama işlevleri, iki ayrı numarayı tek telefonda kullanabilme özelliği, MP3 çalar ve isteğe bağlı 1,3 megapiksel kamera

bulunuyor. Üstelik bütün bu gelişmiş özellikler, zarif ve parlak bir metal kaplama ve hafif bir renk dokunuşuyla bir arada sunuluyor. S60 3rd edition Smartphone platformu ve entegre güvenlik-cihaz kontrolü için

Symbian işletim sistemi üzerinden çalışan Nokia E50, Nokia'nın Intellisync Wireless Email, BlackBerry Connect, Visto Mobile, Altexia ve Mail for Exchange çözümleri de dahil olmak üzere, en çok tercih edilen kurumsal mobil e-posta çözümlerini destekliyor. Nokia Eseries'in en ince dört-bant (EGSM 850/900 /1800/1900)* cep telefonu olan Nokia E50, dünyanın her yerindeki GSM şebekelerini desteklemesi sayesinde, net telefon görüşmeleri yapmayı ve zengin arama işlevlerinden yararlanmayı sağlıyor. Nokia E50, 6 saate kadar konuşma süresine sahip. **Bilgi için: www.nokia.com.tr**

Sabit hatta devrim**Telefonlarımız çağ atlıyor.**

■ Sabit hatlarda TT Sesli Mesaj, TT Aile Kart ve TT SMS hizmetleri devreye giriyor. TT Sesli Mesaj hizmetinin standart mesaj kutusu herkese açık ve ücretsiz. TT Aile Kart ise üzerindeki yongada müşteri bilgileri bulunan bu kart sayesinde, Türkiye genelindeki tüm ankesörlü telefonların yüzde 86'sına denk gelen 70 bin telefondan gerçekleştirilecek aramaların ücretleri kartın bağlı olduğu sabit hat telefonuna yansıtılabilecek. TT SMS hizmeti sayesinde sabit telefondan sabit telefona ya da GSM telefona mesaj gönderilebilecek ve mesaj alınabilecek. Ayrıca sabit telefondan e-posta adresine ve faks numaralarına da mesaj gönderilebilecek.

TT SMS tarifesi

- Sabit Hat'tan Sabit Hat'ta 4,9 YKr
- Web'den Sabit Hat'ta 4,9 YKr
- Web'den e-posta'ya 4,9 YKr
- Web'den Faks'a 4,9 YKr

Bilgi için: www.telekom.gov.tr

Tom Sanders
toms@chip.com.tr
Serbest gazeteci Tom Sanders
CHIP'e köşe yazıları yazıyor.

YORUM

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

Video savaşları

Can sıkıntısından çekilen bir video klip, bu sene Çinli iki öğrenciyi yıldızlığa taşıdı.

Wei Wei ve Huang Yixin adlı öğrenciler, üniversite yurdunda Back Street Boys grubunun "As long as you love me" adlı şarkısına dudaklarıyla eşlik ettikleri bir video çektiler. Rol yapma kaygısı yüzünden performansları öyle kötüydü ki, çocuklar anında yıldız oluverdi.

Google Video ve YouTube gibi hizmetler de ikilinin büyük bir hayran kitlesi edinmesine ve Back Dorm Boys (Arka Yurt Çocukları) lakabını kazanmasına yardımcı oldu. İki genç artık Çin televizyonunda gösteri yapıyor, çuvala para kazanıyor ve Google Idols adlı yarışmada ikinci sıraya yerleştiler.

Wei ve Huang ikilisinin adını Silikon Vadisi'nde de duymayan kalmadı. Meselâ Google onların popülerliğini, çevrimiçi video devrimine örnek göstermekte kullanıyor. Sonuçta ikilinin çektiği komik filmin, başka şekilde asla edinemeyeceği bir hayran kitlesi kazanmasının altında Google Video gibi servisler yatıyor. Bazı çok bilmişler bu modayı benimseyip geleneksel televizyon yayınlarının sonunun geldiğini ilân etmekte hiç gecikmedi. Öyle ya, kamera karşısında taklit yapmak eşi benzeri görülmedik bir keşif. İnsanların komik şeyler yaptığı amatör videoları daha önce hayatımızda hiç görmedik. Ya yeni yetenekler keşfetmeyi hedefleyen yarışmalar? Dâhice!

Hâlbuki çevrimiçi videoların yerel televizyon kanallarını öldürmesini beklemek şöyle dursun, çevrimiçi bir televizyon olmak Google'ın aklından bile geçmiyor. Arama motoru bu videoları barındırıyor, çünkü kendisinden başka kimse bunu yapmıyor. Ama Google, piyasa geliştikçe bu durumun da değişeceğini ekliyor.

Gerçekte ise çevrimiçi video hizmetleri konusunda sözü edilecek pek az yenilik var. Çevrimiçi video sağlayıcıların büyük çoğunluğu nasıl para kazandığının bile farkında değil, tıpkı 1999'da başlayan çoğu internet firması gibi.

Gerçekten yaratıcı içerik görmek istiyorsanız adres geleneksel televizyon istasyonları. Sözde şu çevrimiçi videoların öldüreceği televizyonlar yani.

Müzik kanalı MTV artık kendi portalında web için hazırlanmış içerik sunuyor. Sözgelimi, müzik tutkunları VJ'in bir sonraki reklâm kuşağına yetişmek için lafı kimsenin ağzına tıkamadığı, pop idollerıyla uzun uzadıya yapılmış röportajlar bulabiliyor.

Amerikan spor kanalı ESPN de TV izleyicileriyle ilişkileri sıkı tutmak için interneti nasıl kullanabileceğini düşünenlerden.

Bunun için, izleyicilerin spor karşılaşmalarının heyecanlı sahnelerini cep telefonlarından izlemelerine izin veriyor.

'Yeni' medya, çevrimiçi video servislerini kullanarak ortaya yeni bir şey koyamıyor. Ama Wei ve Huang'ın şov dünyasındaki kariyerinin ender örneklerden biri olduğu ve eski bir medya numarasını başarıyla uyguladığı ortada.

Daha fanlarının yarattığı ve inanılmaz derecede popülerlik kazanan bir video klip ile yıldızlığa yükselen tek bir müzik grubu bile görmedik.

Çevrimiçi videonun rüştünü ispat etmesi için, 2004 seçimlerinde blog'ların yaptığı yapıması ve büyük bir başarıya imza atması gerekiyor. Bu olmadığı sürece, çevrimiçi video profesyonellerin gölgesinde kalmaya mahkûm.

“Çevrimiçi video sağlayıcıların büyük çoğunluğu nasıl para kazandığının bile farkında değil”

Seagate'de dikey kayıt

750 GB'lık hızlı sabit disk

■ Donanım üreticilerinden Seagate "Bar-racuda 7200.10" serisiyle birlikte yeni yazma teknolojisi "Dikey Kayıt"tan (Perpendicular Recording) yararlanan ilk 3,5 inçlik sabit disk. Dikey olarak yerleştirilen manyetik disklerde alansal yoğunluğun artması bu disklerin her birinde 188 GB

alana ulaşılmasını sağlamış. Dört adet disk içeren en üst model bu sayede 750 GB'a ulaşarak bugüne dek kullanıcıların karşısına çıkan en büyük disk alanından yüzde 50 daha fazlasını sunuyor. Alansal yoğunluğun artırılması daha yüksek yazma ve okuma hızlarını mümkün kılıyor. Ürün 63MB/s yazma hızıyla öncülü olan modellerden yüzde 10 daha hızlı.

Testlerimiz erişim sürelerinde de iyileşme olduğunu ortaya koyuyor. Ürünün en büyük dezavantajı kullanılan dört farklı manyetik diskin 2,9 ila 5,3 sone arası gü-rültüye neden olması. Fiyat da bir diğer eleştiri konusu. Sunulan depolama alanı artsa bile 460 Euro'luk fiyat diğer disklerle nazaran oldukça yüksek. Bilgisayarınızın kasası yeterince genişse en azından şu an için iki ya da üç daha düşük kapasiteli diskle yetinebilirsiniz.

Bilgi için: www.seagate.com

Afili Otomobillere MP3

Blaupunkt Orlando MP46 ile Bluetooth ve MP3

■ Blaupunkt, yeni araç içi ses sistemi Orlando MP46 ile kullanıcılarına pratik özellikleri bir arada sunuyor. Bluetooth arabirimi sayesinde cep telefonu ile ses sisteminin iletişimi sağlanıyor ve böyle-

ce bir hands-free telefon sistemi oluşturabiliyor. Yeni araç radyosunun en önemli özelliği, Bluetooth özellikli cep telefonları ile uyum sağlayabilmesi. Basit ve maliyeti düşük bir kurulum yardı-

mı ile Orlando MP46'da mevcut olan arayüz sayesinde ses sistemi ve cep telefonu arasında bağlantı sağlanabiliyor. Seçimlik olarak satın alınabilen yüksek kaliteli bir Blaupunkt mikrofon ile birlikte Bluetooth arabirimi kullanarak iyi donanımlı ve pratik bir hands-free telefon sistemi elde etmek mümkün.

Bilgi için: www.Blaupunkt.com

nVidia Geforce 7950 GX2

nVidia'nın son bombası kapışmaya hazır

■ ATI, X1900XTX ile tüm dengeleri alt üst etti. Bu ekran kartı yüksek performansıyla beğeni kazanıyor ve Crossfire kullanımında resmen rakipsiz. nVidia bu grafik işlemcisine karşı 7900 GTX ürününü piyasaya sürdüyse de, tahtı ATI'nın üst seviye grafik işlemcisinin elinden almayı başaramadı. nVidia şimdi de 7950 GX2 olarak adlandırılan bu yeni grafik işlemcisiyle atağa geçiyor ve ATI'nın X1900XTX'ini nihayet alaşağı etmeyi tasarlıyor.

Tek bir kartta iki adet GPU

nVidia yeni ürününde farklı teknikler kullanıyor. Örneğin 7950 GX2, iki adet GPU'dan oluşuyor. Buna ek olarak 24 piksel Pipeline ve 8 Vertex Shader üni-

tesine sahip olan 7950 GX2 her GPU için 512 MB kapasiteli GDDR3 bellekler kullanıyor. nVidia'nın bu yeni grafik işlemcisi 500 MHz'lik bir çekirdek frekansı ile çalışıyor. Bellek frekans değeri ise buna karşın 600 MHz olarak belirlenmiş. 7950 GX2 bu özelliklere ek olarak 256 bit bellek adresleme özelliği ile 78.6 GByte/sn'lik bir bant genişliğine ulaşıyor.

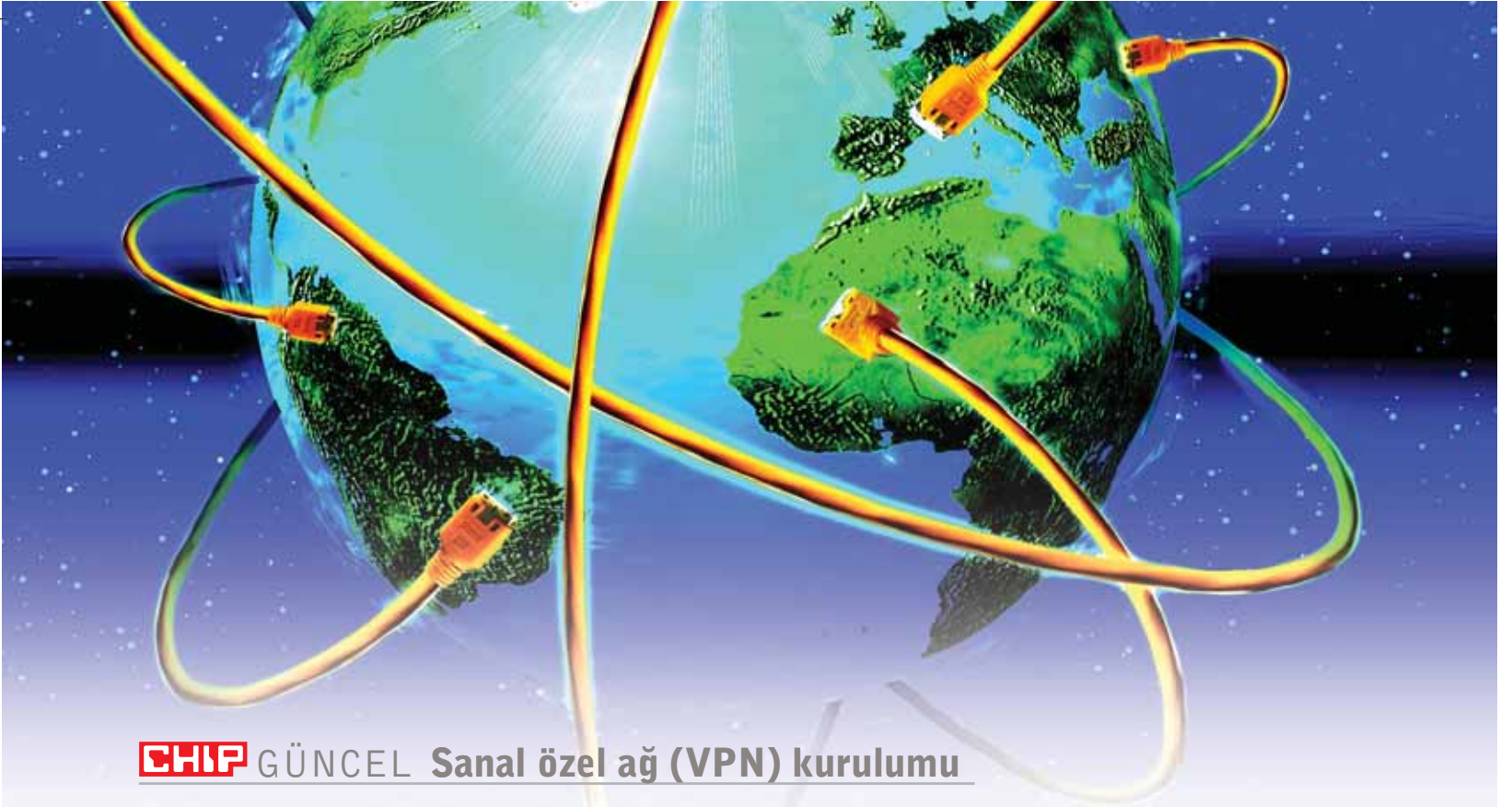
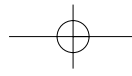
HD desteği tamam

nVidia 7950 GX2'nin diğer bir özelliği PureVideo teknolojisine sahip olması. Bu teknolojinin avantajı, bir HD video işlemcisiyle uyumlu yazılımın birleşiminden oluşması. Donanım tabanlı H.264 desteğinin bu ürüne önemli bir güç kattığı inkâr edilemez. Dual-Link-DVI uyumu ve HD çözünürlüğünde verilerin maksimum 2.560 x 1.600 pikselde gösterilmesi gerçekten küçümsenmeyecek özellikler.

7950 GX2, söylenene göre ATI 1900XTX'e göre %70 daha hızlı. Bunun ne kadar doğru olduğu şimdilik bilinmez. Fakat 7950 GX2'nin iki adet GPU'dan oluştuğunu düşünürsek mümkün olabilir. Diğer yandan ATI'nın verilerine bakılırsa, Crossfire olarak çalıştırılan bir X1900XTX sistemi her alanda 7950'yi geçiyor. nVidia böyle bir durumda iki adet 7950 GX2 kullanmayı tercih ediyor. Quad SLI olarak adlandırılan teknoloji, bu sayede toplam dört grafik işlemcisi ile çalışıyor. Neticede ister iki is-

CHIP GÜNCEL Sanal özel ağ (VPN) kurulumu

Paylaşımında devrim

Hamachi çılgınlığı tüm dünyayı sarıyor. Bu ücretsiz yazılımla karmaşık ayarlamalara girmeden bir sanal özel ağ kurmanız mümkün.

■ Adını Japon mutfağındaki özel bir suşi tarifinden alan Hamachi, en basit haliyle metin mesajlarının, birbirine uzak bilgisayarlar arasında en hızlı şekilde taşınmasını sağlayan bir ürün. Yazılımı özel bir araç haline getiren yanı, uzaktaki bilgisayarlara internet üzerinden karmaşık ayarlar gerekmesizin bağlantı (VPN) olanağı sunması. Hamachi, oyun severler tarafından tutulmasını yukarıda bahsedilen sanal ağa borçlu. Çünkü yerel ağlar (LAN) üzerinde oynanacak şekilde tasarlanmış birçok oyun, Hamachi sayesinde internet üzerinden oynanabiliyor.

İlk adım: Hamachi arayüzüyle tanışmak

Hamachi'nin iki temel özelliği cazibesini artırıyor: Bunlardan ilki, istemcinin temel sürümü-

nün ücretsiz oluşu; diğeri ise karmaşık bir yapılandırma gerektirmemesi. Yine de kurulum aşamasında birkaç noktaya dikkat etmek şart.

Kurulum ve yapılandırma
www.chip.com.tr/download adresinden indirebileceğiniz ücretsiz Türkçe Hamachi istemcisini bilgisayarınıza kurmanız gerekiyor. Bu aşamada yazılımı hangi amaçla kullanmak istediğinize karar vermelisiniz. Dosya paylaşımı sizin için vazgeçilmez bir özellikse, *Hamachi üzerinden Windows görevini kapat*'ı işaretleyin. Kurulumun geri kalan kısmındaki ayarlar bu kadar belirleyici değil. Hamachi'yi ilk kez başlattığınızda dahi arayüze alışmak zaman almıyor. Pencerenin sol alt köşesindeki Aç düğmesine tıkladığınızda, Hamachi sizden bir

kullanıcı hesabı oluşturmanızı istiyor. Bilgisayarınız ağ içerisinde Hamachi tarafından sağlanan özel IP adresiyle tanımlanacağından, *Lakap / Nickname* seçiminde önünüzde herhangi bir engel bulunmuyor. Yazılımın güncellenmesin sağladıktan sonra Hamachi erişimi için bir ana parola belirlemelisiniz.

Hamachi ağı üzerinden mesajlaşmak

Bireysel iletişim olanağı sunmayan bir ağın kullanışlı olması pek mümkün değil. Oysa Hamachi ağı üzerinden mesajlaşmak mümkün.

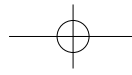
Anında mesajlaşma

Hamachi'nin en temel kullanım amacı, katılımcıların birbiriyle anında mesajlaşmasını sağlamak. Sağ tuşla Hamachi ağı üzerindeki herhangi bir

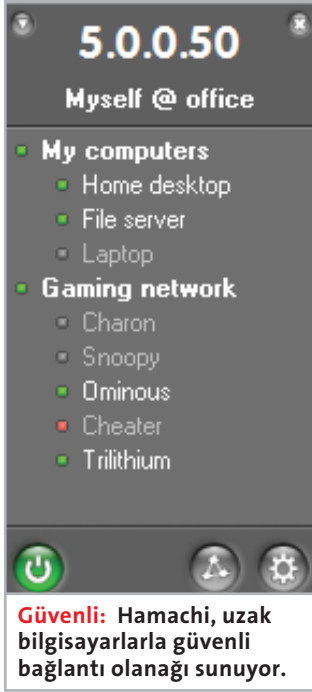
kullanıcı adına tıkladığınızda, mesajlaşma penceresi doğrudan karşınıza geliyor. Gönderilen mesajın 256 bit AES (Advanced Encryption Standard) ile gönderilmesi güvenlik açısından etkileyici. Şifreleme özelliği bir kenara bırakıldığında Hamachi'nin anında mesajlaşma özelliğinin devrim yaratıcı nitelikte olduğu söylenemez. Geleneksel anında mesajlaşma yazılımları bu açıdan kullanıcıların beklentilerini çok daha iyi karşılıyor. Yazılımda diğer ağlarla bağlantı desteğine ve sohbeti renklendiren yüz ifadelerine yer verilmiş.

Gizli dosya paylaşımı: Veri aktarımı

Hamachi'nin en önemli özelliklerinden bir diğeri de sanal bir ağ üzerinde dosya aktarımına olanak tanıması. Ağ →

CHIP GÜNCEL Sanal özel ağ (VPN) kurulumu

oluşturulduğunda güvenlik duvarı ve NAT yönlendirici üzerinden haberleşmek mümkün. Üstelik karmaşık ayarlara gerek duyulmuyor.

Paylaşımaya sunulan dosyalar

Birbirinden fiziksel olarak uzak iki bilgisayar Hamachi sayesinde tıpkı bir yerel ağ üzerindeymiş gibi bağlantı kurabiliyor. Oluşturulan sanal ağ, üzerinde internet üzerinden veri aktarımı güvenli bir şekilde şu prensiple gerçekleştiriliyor: Katılımcıların birbirine erişimi "Mediation Server" olarak tanımlanan arabulucu merkezini sunucu üzerinden sağlıyor. Bağlantı bir kez başarılı olduğunda katılımcılar arasındaki iletişim doğrudan, Peer-to-Peer mantığıyla sürüyor. Veri aktarımı Mediation Server üzerinden gerçekleştirilmediğinden Hamachi'nin veri aktarımına müdahale etmesi söz konusu değil.

Ev ağından farksız

Dosya aktarımı tıpkı bir evin sınırları içerisinde kurulan yerel ağlardaki gibi gerçekleştiriliyor. Ağı kullanıma açan ta-

rafın Hamachi için oluşturulan ağ bağlantısından dosya ve yazıcı paylaşımını etkinleştirilmesi şart. Bağlantı kuracak diğer kullanıcılar için ağın adı ve parolası yeterli. Bu bilgilerle paylaşılan dosyalar standart yöntemlerle görüntülenebiliyor. 1.0 sürümüyle gelen ek özellik sayesinde güvenlik daha da artırılmış. Hamachi yapılandırması yeni katılımcılar için veri aktarımını ilk anda engelliyor. Ağı kullanıma sunan tarafın yeni kullanıcılara izin vermesiyle söz konusu erişim mümkün oluyor.

Ek özellikler ve sorunlar

Güvenlik duvarı ve NAT yönlendirici üzerinden dosya paylaşımı kulağa oldukça hoş geliyor. Ancak her bağlantı kurma girişiminin başarıyla sonuçlandığı söylenemez. Sorunlar özellikle arabulucu sunucunun yoğunluğunun arttığı aralıklarda sıklaşıyor. Bir diğer sorun, birden fazla güvenlik duvarı ve NAT yönlendirici üzerinden internete çıkılan bazı karmaşık ağlarda günde- me geliyor. Birden fazla bilgisayar aynı yerel ağdaymış gibi birbiriyle bağlı olduğundan kullanım alanları çeşitlendirilebilir. Bunlardan biri uzak

masaüstü (Remote Desktop) bağlantısı. Son ana kullanım alanı ise LAN oyunları.

Tüm dünya parmaklarınızın ucunda

Hamachi daha önce de belirtildiği gibi oyuncular arasında son derece popüler. Yazılım LAN oyunlarının internet üzerinden oynanmasına olanak tanıyor. Uzun bir süredir oyun oynamak isteyen kullanıcıların katılabileceği çok sayıda genel ağ kullanıcılarına hizmet veriyor. Oluşturulan sanal Hamachi ağı, online oyun keyfi için farklı oturumlar oluşturmanıza ve bu oturumlara katılmanıza izin veriyor. Bu yolla elde edilen en büyük avantaj, oluşturduğunuz Hamachi ağına yalnızca erişim bilgilerine sahip yakın dostlarınızın katılabilmesi. Yalnızca katılımcı olmak istiyorsanız internetteki birçok adreste bulunan ve güncellenen genel ağ erişim bilgilerine göz atabilirsiniz. Age of Empires'tan Worms'a kadar çok sayıda oyun için ziyaret edebileceğiniz adreslerden biri Planet Hamachi (<http://www.planethamachi.com>). Ayrıca www.redbo-xen.com/hamachimap adresinden de dünyanın farklı

noktalarındaki ağları listele-yebilirsiniz.

Olası sorunlar

Maalesef tüm oyunları Hamachi üzerinden oynamak mümkün olmuyor. Yazılımla uyumlu oyunlar listesini Hamachi destek forumlarındaki <http://forums.hamachi.cc/viewtopic.php?t=180> adresinden bulabilirsiniz. Aynı site, yerel ağ desteğinin bazı oyunlarda nasıl sonradan sağlanabileceğinin inceliklerine de yer vermiş. Temel sorun Hamachi'nin bekleneneği üzere gerçek ağdan daha yüksek gecikme sürelerine sahip olması. Bu nedenle bağlantı kurulsa bile oyun keyfinin kesintiye uğraması olası.

Sonuç: Ücretsiz ve çok yönlü

Hamachi, VPN (sanal özel ağ) kurmak için kullanılabilecek en etkin yollardan biri. Karmaşık yapılandırma ayarları olmaksızın uzaktaki bilgisayarlarla erişim kurabilir ve güvenli bir sanal ağ oluşturabilirsiniz. Dosya paylaşımı ve çevrimiçi oyun olanakları popülerliğinin ve potansiyelinin en önemli dayanaklarından. ■

MR / Ozan Ali Dönmez
ozand@chip.com.tr

ÜCRETSİZ SÜRÜMDEKİ FARKLILIKLAR

Daha fazlasını isteyenlere

Hamachi'nin Premium sürümü için belirlenen yıllık lisans ücreti 32 Euro. 4 Euro karşılığında bir aylık lisans almak mümkün.

Özellikler	Ücretsiz	Premium
Maksimum ağ katılımcısı sayısı	16	256
Kullanıcının katılabileceği maksimum ağ sayısı	64	256
Ek ağ yönetim özellikleri (Kara listelerle katılımcı engelleme gibi)	-	+
Şifreleme engellemesi (Oyunlarda daha yüksek performans için)	-	+
Hamachi'yi bir Windows hizmeti olarak çalıştırabilme (Microsoft SrvAny sayesinde temel sürümle de mümkün)	-	+
Öncelikli oturum açma hakkı	-	+

Ali Kızıllı

koseyazilari@chip.com.tr

Armador Bilişim A.Ş. BT
Müdürü

YORUM

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP'te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

Kırmızı başlıklı penguen

Hain kurt küçük penguenin peşinde!

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, pireler berber develer tellal iken, kırmızı başlıklı bir penguen, büyükannesini görmek için ormanı geçerek Antarktika'ya ulaşmak zorundaymış. Kırmızı başlıklı penguen buzul ormanlarının derinliklerinden geçerken, kötü koca bir kurt ile karşılaşmış. Kötü koca kurt, küçük pengue ne nereye gittiğini sormuş. Penguen ona büyükannesini görmeye gittiği söylemiş. Kurt lafa devam edip, "Özgür, Açık Kaynak Kodlu yazılımlar ile ticari uygulamaların hiçbir uyumluluk problemi olmadığını" anlatmış. "GPL'in başından beri bir uyumluluk problemi olduğunu ve üstesinden gelinemeyeceğini" de eklemiş. Penguen, kurdun dondurucu sözleri karşısında kendini ısıtabilmek için, kırmızı başlığına sıkıca sarılmış. Kurt pengue ne, "Hadi büyükannenin evine birlikte gidelim. Her şey çok güzel olacak!" demiş. Penguen bunun iyi bir fikir olmadığını düşünerek, gerekli yanıtı verip oradan uzaklaşmış. Tabii ki kurt peşini bırakmamış. Meraklanmayın, hikâyenin mutlu sonunu hepiniz biliyorsunuz. Geçtiğimiz günlerde Microsoft'un sunucu ve işletme yazılımlarını yöneten kıdemli başkan yardımcısı Bob Muglia'dan, açık kaynak koda ilgi duydukları yönünde açıklamalar geldi. Hikâyeden, açıklamalara dair fikir edindiğinizi düşünüyorum. Bu bana, geçmiş zamanlarda Microsoft'un yürüttüğü stratejileri hatırlattı.

Örneğin, Microsoft işletim sistemlerinde TCP/IP protokolü üzerinden gerçekleştirilen ağ bağlantıları, BSD'nin açık kaynak kodlu teknolojisine üzerine eklentiler yapıp kapatılarak kullanılmasına dayanıyor. Microsoft, MS-DOS 5 sürümünde Stac Electronics'in veri sıkıştırma özelliğini izinsiz kullandığı için 90 milyon dolar patent hakkı ödemek zorunda kalmıştı. Netscape'in çok kullanıldığı zamanlarda, Microsoft'un başarılı bir inter-

net gezgini yoktu. SpyGlass firmasından ücret ve satışlardan kâr oranı karşılığı Mosaic yazılımını aldı. Mosaic'in adı, IE 1.0 olarak değiştirildi ve işletim sistemi ile tümleşik hale getirildi. Tümleşik olarak dağıtılan Mosaic içinse SpyGlass'a ücret ödenmedi. Mahkemelik durum, Microsoft'un tazminat ödemesi ile kapandı.

Günümüze gelecek olursak, Microsoft ve Sun arasındaki Java davasını hatırlayacağınızdan eminiz. Microsoft Java'yı benimseyerek, programı başkalarıyla uyumsuz bir yapı olan J++ diline çevirdi. Java gibi bir uygulamanın platform bağımsız olması gerekirken, hâlâ ülkemizdeki sağlık bakanlığına bağlı J++ ile geliştirilmiş bazı ağ tabanlı uygulamaların Linux altında çalışmadığını görmek ve BSA tarafından eczanelerin lisanslandırılması gerçekten üzücü.

Symantec'in Veritas'ı satın almasından sonra, Microsoft'un Vista, 2003 Server ve diğer ürünlerinde Veritas kodlarını kullandığının saptanarak, mahkemeye verilmesi düşündürücü. Ayrıca, Microsoft'un açık kaynak kodu desteklediğini söylemesine rağmen, neden her ofis yazılımında okunabilir dosyalar oluşturulmasına olanak sağlayan ve bir ISO 26300 standardı olan OpenDocument biçimini değil de, tek başına geliştirdiği OpenXML biçimini desteklediği, merak konusu. Bazı hukukçular ve uzmanlar "açık" ifadesiyle oynadığını düşünmekte.

GPL lisans tipi, açık kaynak kodlu bir uygulamanın telif hakkından feragattir. Yani GPL lisanslı bir yazılım sonsuza değin, siz yazmışçasına sizin sayılır. Farklı açık kaynak kodlu lisans tipleri de var, BSD gibi. BSD lisansı ile geliştirdiğiniz açık kaynak kodlu bir yazılımı sonradan kapatabilirsiniz. Microsoft anlaşılan, açık kaynak kod camiasında entrikalar oluşturma niyetinde. Bunun gerçekleşebileceğini düşünmüyorum. Çünkü, lisans tipleri farklı olsa da, birçok açık yazılımın rakibi aynı.

"Kırmızı başlıklı penguen, büyükannesini görmeye Antarktika'ya gidiyormuş,,

Skype geldi

Sohbette sınır tanımayın

■ Karşılıklı iki bilgisayarda kurulu olduğu takdirde internet üzerinden bedava telefon görüşmesi yapabilen Skype kullanıcıları, sabit telefonları aramak istediklerinde kontör alıp çok uygun fiyatlarla konuşabilecekler. Kurulması ve kullanması çok

kolay olan Skype programı internetten ücretsiz olarak indirilebiliyor. Windows işletim sistemleri dışında Macintosh ve Linux sürümleri de olan Skype, mobil yaşamayı sevenleri de unutmuyor. Cepte taşınabilen bilgisayarlara da Skype yüklenip, internet olan her yerde, seyahatte, yolculukta, okulda, kafede vb. ücretsiz görüşmeye devam edilebiliyor.

Doğan Telekom çözüm ortağı Dijital Pazar, Türk Skype kullanıcıları için PCden-

Telefon.com isimli bir destek sitesi açtı. Bu sitede Skype kullanıcıları takıldıkları konularda sorular sorabilecekler, başkalarının sorularını yanıtlayabilecekler. Yeni Skype arkadaşlıkları geliştirmek için özel bir bölümü de olan sitede Skype dışında VoIPMAX, VoipBuster, MSN ve Google Talk gibi PC'den telefon görüşmesi yaptıran programların kullanıcılarına destek sağlanıyor.

Bilgi için: <http://www.dijitalpazar.com.tr>

Mobil e-posta

Nokia E61 ile e-posta özgürlüğü

■ Nokia E61, günümüzün gözde mobil e-posta cihazlarına benzer çözümlerinin yanı sıra inanılmaz ince ve güçlü özelliklerle desteklenmiş bir tasarıma sahip. Kolay kullanım çözümleri, dört yönlü gezinti tuşu ve mobil e-posta yönetimini daha da kolaylaştıran klavyesi ile dikkat çeken telefon, Blackberry Connect, Good Technology'den Goodlink, Nokia Business Center, Seven Mobile Mail, Seven Always On Mail ve Visto Mobile teknolojisi gibi çoklu mobil e-posta istemcilerini kullanıyor. Belge, tablo, sunum, PDF ve ZIP gibi ekli dosya gönderimi ve düzenleme işlevleri de mevcut. Nokia E61, Nokia E60 ve Nokia E70'de de varolan geliştirilmiş iş çağrı özellikleri ve IP tabanlı telefon işlevlerine sahip. Nokia E61 ile arama esnasında da e-posta gönderilip alınabilir. Nokia E61 GSM850/900/1800/1900 ve 3G/WCDMA şebekeleriyle uyumlu. **Bilgi için: www.nokia.com.tr**

MSN Spaces

Dünyanın en büyük blog hizmeti

■ Bağımsız bir internet ölçüm ve danışmanlık şirketi olan comScore Networks Inc. tarafından yayınlanan verilere göre, 100 milyondan fazla ziyaretçisi bulunan MSN Spaces, dünya çapında en yaygın biçimde kullanılan bloglama hizmeti oldu. Türkiye'den 5,5 milyon kullanıcı hesabının bulunduğu MSN Spaces hizmetinin Türkçe sürümünün, Temmuz ayında devreye girmesi bekleniyor.

Bilgi için: <http://spaces.msn.com>

Komşuları uyandırın

Logitech Z-2300

■ Multimedya PC hoparlörlerinin önde gelen üreticisi Logitech, Z-2300 hoparlör sistemi ile eviniz ya da ofisleriniz için sinema ve konser kalitesinde ses kalitesi sağlıyor. Logitech Z-2300 2.1 ses sisteminde bulunan hoparlörlerin 20.3 cm'lik subwoofer çözümü ile 200 Watt'lık gücü, dijital müziğin salonunuzun ya da ofisinizin her yerinden duyulup hissedilmesini sağlıyor. Zengin ve dinamik performansı ile ürün, bilgisayardan ya da müzik oynatıcılardan müzik dinlemek için mükemmel bir alternatif. Z-2300 şık görüntüsü, küçük kablolu kumandası ve THX-sertifikalı performansı ile en iyi ve en doğru sinema ses kalitesini sağlıyor. Logitech Audio Birimi Ürün Pazarlama Direktörü

Ray Weikel, "Z-2300 hoparlörler 2.1 sistemleri içerisinde farkını ortaya koyuyor. Stereo ses isteyen, fakat çevresel sese gerek duymayan kullanıcılar için eşsiz bir dinleme deneyimi sunuyor." dedi. Şık, üç parça, 2.1 kanal sistemi olan Logitech Z-2300 hoparlörler 200 Watt RMS ve 400 watt toplam peak güç sunarak rakiplerinden farklılaşıyor.

Fiyat: 229 dolar + KDV

Bilgi için: www.logitech.com

Sessizlik güzeldir

Fujitsu-Siemens SCENIC X102i

■ Fujitsu Siemens Computers'ın tek fanlı soğutma teknolojisi ve titreşim azaltan HDD ve CD korumaları ile daha sessiz ofisler yaratan SCENIC Edition X102i, 915 yonga seti ve 3.0 GHz'lik işlemcisiyle yüksek performansa sahip. Intel Pentium 3.06 GHz işlemci, 256 MB DDR bellek, 40 GB S-ATA (sessiz) 7200 rpm sabit disk, CD-ROM, 17 inçlik CRT monitör ve Linux'a sahip Scenic Edition X102'nin fiyatı 749

USD +KDV. Intel Pentium 3.06 GHz işlemci, 256 MB DDR bellek, 40 GBS-ATA (sessiz) 7200 rpm sabit disk, CD-ROM, 17 inçlik CRT monitör ve Microsoft Windows XP Professional işletim sistemine sahip modeli ise 849 USD + KDV

Bilgi için: www.fujitsu-siemens.com.tr

Masaüstü işletim sistemleri

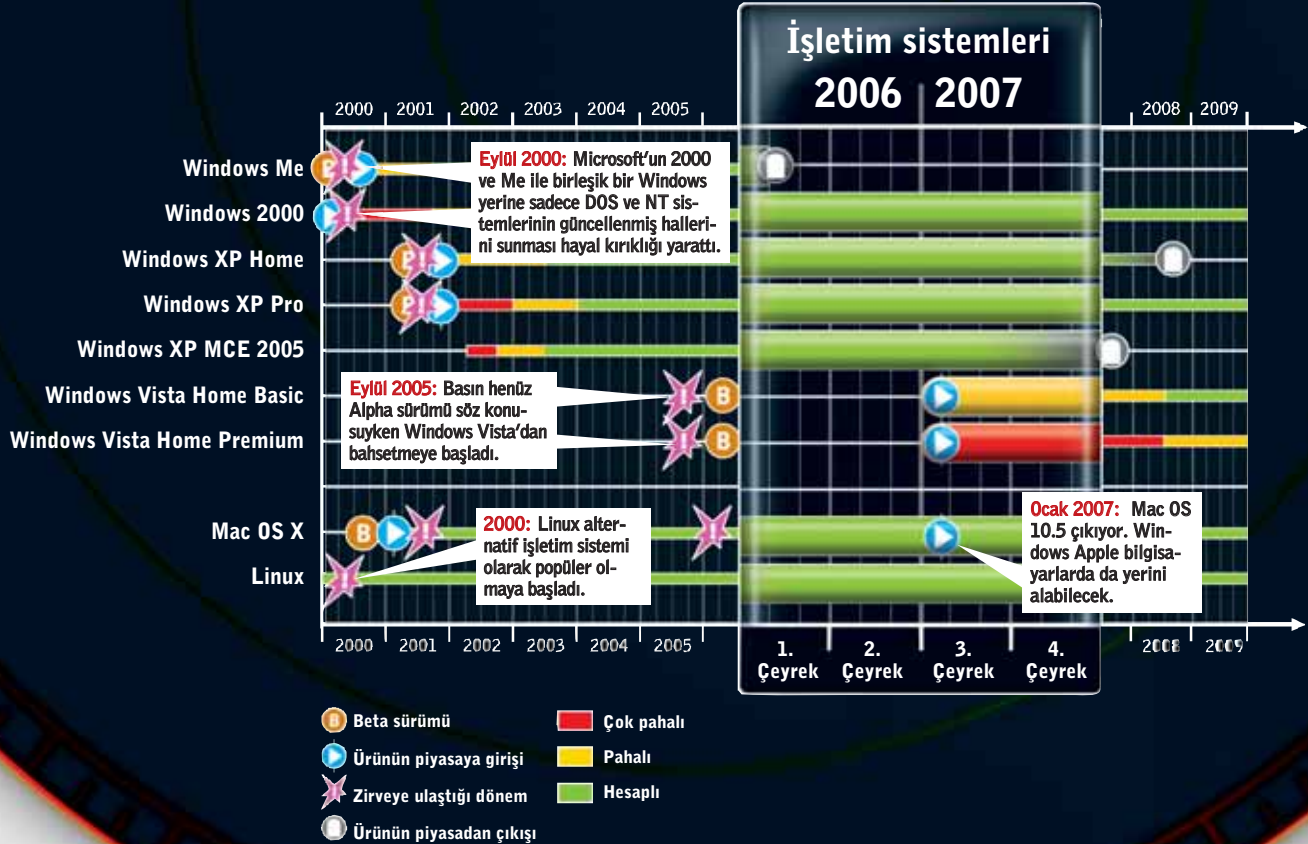
Yeni teknolojilerin piyasaya sunumu ve fiyat seviyeleri ne şekilde gelişim gösteriyor?

■ Yeni bir teknoloji, neredeyse daha ürünler piyasaya sürülmeden yarıştan çıkıyor. Sektördeki uzmanların aklını en çok meşgul eden soru ise şu: Bir teknolojinin doğru zamanlaması nedir? Soruya her ay yüzlerce ürün test eden ve haberi gözden geçiren CHIP Test ve Haber Merkezi'ndeki gözlemlere dayanarak hazırlanan Radar cevap veriyor. Diyagram karışık görünse de, okuması kolay: Beyaz üçgen, söz konusu teknolojinin üreticisi tarafından ilk kez duyurulduğu tarihi gösteriyor. İçinde ünlem olan pembe flaş

işareti ürünün veya teknolojinin patlama yaptığı dönemi ifade ediyor. Gri dairenin içindeki mezar taşı ise söz konusu teknolojinin "öldüğü" dönemin işareti. Renk kodlu çubuğu okumaksa çok kolay. Kırmızı renk, o ürünün "çok pahalı" olduğu dönemi, sarı renk ürünün yaygın kullanım için hâlâ pahalı ama ilgi duyan kullanıcılar için uygun fiyatlı olduğu orta süreci, yeşil renk ise ürünün yaygın üretim imkânı bulduğu veya fiyatının rakip veya üstün teknolojiler karşısında eriyip çok ucuzladığı dönemi ifade ediyor.

Windows Vista: Uzun bir bekleyişin ardından 2007'nin başında Microsoft'un yeni işletim sistemi meşhur 3B masaüstüyle kullanıcıların beğenisine sunulacak.

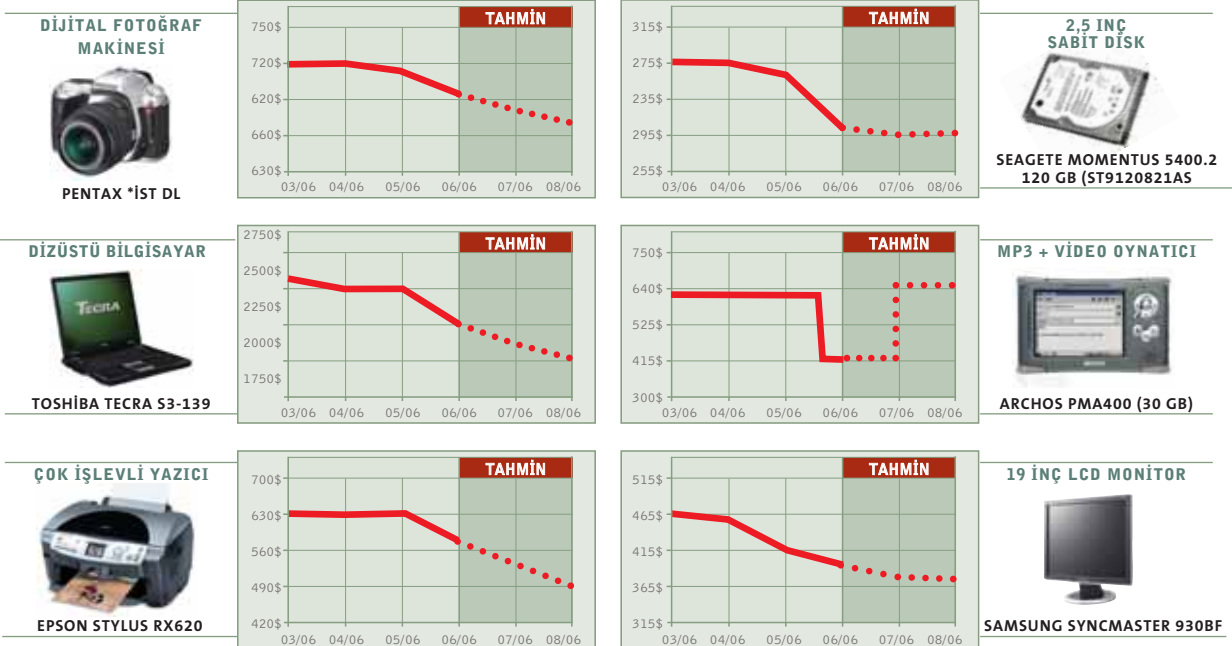

CHIP PC FİYAT DANIŞMANI

CHIP Test Merkezi her ay üç adet PC sistemi oluşturup bu sayfalardan sizlere duyuruyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri, her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

OFİS-PC		MULTİMEDYA-PC		PROFESYONEL-PC	
300 Watt güç kaynaklı standart ATX	KASA	400 Watt güç kaynaklı Midi-Tower ATX	KASA	500 Watt güç kaynaklı Big-Tower ATX	
Intel i915G yonga seti/ nForce 4 ve Lan, Sound, USB 2,0	ANAKART	Intel i945P yonga seti / nForce4 Ultra ve Gbit Lan, 7,1 Sound, USB 2,0	ANAKART	Intel i975 yonga seti/ nForce4 SLI ve Gbit Lan, 7,1 Sound, Firewire 800	
Intel Celeron D 511 (2,8 GHz) / AMD Sempron 3200+ (1,8 GHz)	İŞLEMCI	Intel Pentium D 830 (2x3,0 GHz) / AMD Athlon X2 3800+(2x2,0 GHz)	İŞLEMCI	Intel Pentium D 950 (2x3,4 GHz) / AMD Athlon 64 X2 4800+(2x2,2 GHz)	
512 MB DDR400	BELLEK	1 GB DDR2-533 veya 1 GB DDR 400 (2x512 MB)	BELLEK	2 GB DDR2-667 veya 2 GB DDR 400 (2x1.024 MB)	
GeForce 6200/ Radeon X1300 128 MB	EKRAN KARTI	GeForce 7600 GT / RadeonX1800 GTO 256 MB	EKRAN KARTI	Radeon X1900 XT ve Geforce 7900 GTX 512 MB	
160 veya 200 GB 7200 RPM	SABİT DİSK	300 GB 7200 RPM	SABİT DİSK	2X250 GB 7200RPM (Raid 0/1)	
16X DVD-ROM (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	16X DVD Yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	16X DVD Yazıcı (Çift katman)	
DVB-T / Analog	TV KARTI	DVB-T / Analog	TV KARTI	DVB-T / Analog	
Kablolu klavye ve kablolu scroll fare	KLAVYE+ FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	KLAVYE+ FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	
Microsoft Windows XP Home	YAZILIM	Microsoft Windows XP Media Center Edition	YAZILIM	Windows XP Professional	
Yaklaşık 650 \$		Yaklaşık 1.300 \$		Yaklaşık 2.000 \$	

BİLEŞENLERDEKİ FİYAT DEĞİŞİMİ

Yeni ve başarılı ürünlerin piyasaya çıkmasıyla Pentax SLR'nin fiyatı geriliyor. Aynı şekilde 120 GB'lık Seagate disk de ucuzluyor. Bunun sorumlusu ise 160 GB'lık yeni model. 9 hücreli pile sahip yeni dizüstü PC'ler Toshiba

S3-139'un fiyatını etkiliyor. Fiyatın daha da gerileyebileceği tahmin ediliyor. Kampanyalar Archos gibi MP3 çalarların da fiyatlarında düşüşe neden oluyor. Epson'un yeni modelleri mevcut modellerin fiyatlarını geriletecek.

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

Kaynak: CHIP

Son olarak, artan üretim hızı ve miktarı TFT monitörlerin fiyatlarında düşüşe yol açacak.

Marco Angelo D'Souza
koseyazilari@chip.com.tr

CHIP Hindistan Genel Yayın
Yönetmeni ve donanım
uzmanı

YORUM

Çıkaracaksınız çıkarın!

Ürünlerin çıkış tarihleri niye ertelenip duruyor?

Çevremde beni sabırsızlığımla bilirler. Daha küçük bir çocukken bile, yılbaşı arifesinde, ağacın altındaki hediyelerin ne olduğunu öğrenmek için yapmadığım kalmazdı. Gerçekleşecek bir olayı beklemenin hevesiyle içim içime sığmazdı.

Artık ürün lansmanlarından önce saçımı başımı yolmuyorsam da, çok rahatsız edici bir şeyin farkına vardım. Son birkaç yıldır bazı firmalar ürünlerinin çıkış tarihlerini gelişigüzel bir şekilde erteliyor. İster Sony'nin PS3'e dair sonu gelmez vaatleri olsun (en son duyduğumda bu sene kasım ayı diyorlardı) ister Microsoft Vista (ve peşinden gelecek olan Vista türevleri) ya da oyunlar (bahse girerim geçen sene E3'te yayımlanan büyüleyici videoyu gördüğümüzden beri siz oyun severlerin de S.T.A.L.K.E.R adını duyunca içi sızlıyordu). Hata içermeyen, sağlam bir ürün piyasaya sürerek alışveriş dalgasını yakalamak, doğaldır ki tüm firmaların hakkı. Ama teaser'ların, gizli ön bakışların ve sözde "sızdırılan" spesifikasyonların ardından, virütik pazarlama stratejileri etkisini yitirmeye başlıyor; geriye hüsrana uğramış bir sürü kullanıcı kalıyor.

Bu gecikmeler, hayal kırıklığının yanı sıra, endüstride ciddi finansal tepkiler de doğuruyor. Windows Vista'yı ele alırsak, Microsoft'un bu işletim sistemi için öngördüğü orijinal tarih 2005'ti. Bu tarih, ertelene Ekim 2006 oldu. Çıkış tarihi şimdi de Ocak 2007'ye atıldı. Bunun birkaç aylık bir gecikmeden ibaret olmadığı bariz. Bu gecikmeler yüzünden birtakım kişisel ve kurumsal satın alma kararlarının ertelendiği de gün gibi ortada. Zincirleme etki bu kadarla da kalmıyor: Sis-

tem entegratörleri, spesifikasyonlardaki değişikliklerin ürünlere yansımaları için genellikle altı ila sekiz haftaya ihtiyaç duyuyor. Yeni bir işletim sistemi kadar mühim bir ürün söz konusuysa bu gecikmenin etkisi daha da artıyor. Hataların ayıklanmasının ve yerel pazardaki donanım sürücülerinin kararlı hale getirilmesinin yanı sıra, teknik destek takımlarının da etkin bir şekilde hareket edebilmesi için ürüne alışmaları gerekli.

Donanım cephesinde de durum farklı değil. İstediginizi seçin: Blu-Ray, HD-DVD, WiMAX... En aşağı birkaç yıldır hepsinin sürekli methini duyuyoruz, ama bu çığır açan teknolojiler üzerine inşa edilmiş ürünler hâlâ ortalıkta yok. Firmaların ürün çıkış tarihlerini, ürünlerine "çarpıcı özellikler" kazandırmak için geciktirmeyi seçtiği ortada. Ama bu tarz gecikmelerin etkisi her yerde hissediliyor. Ürünlerini piyasaya sunmak için daha büyük şirketlere bel bağlayan destek firmalarından tutun da, sistemlerini verimliliği artıracak teknolojilere güncellemek için bekleyen kurumlara kadar...

Vakit geçtikçe, yeni teknolojileri bilerek ya da bil-meyerek hayatlarımıza katıyoruz. Hazır durum buyken, firmalara da hiç değilse bu teknolojileri zamanında teslim etmek düşüyor. Tüketiciler, üreticilerin sandığı kadar sabırlı değil. Dahası, teknoloji firmaları rekabetçi ürünler piyasaya sürüyorlar. Ben sabırsız biriyim ve büyük bir ürünün çıkışını beklemektense, işimi şimdilik göreceğim mevcut ürünlerle yetinmeyi yeğlerim. Ama bu elbette kişiden kişiye değişir.

"Son birkaç yıldır bazı firmalar ürünlerinin çıkış tarihlerini gelişigüzel bir şekilde erteliyor."

Yamaha'dan iPod severlere hoparlör

iPod'a kendi hafif sesi güçlü bir eklenti

■ Yamaha'nın Türkiye temsilcisi Forum Audio, markanın yeni ürünü NX-A01 hoparlörü piyasaya sunmaya hazırlanıyor. Her tür bilgisayar ve müzik sistemine bağlanabilen NX-A01, aynı zamanda iPod'la ve diğer MP3 çalarlarla uyumlu. Şirin küp tasarımıyla beğeni toplayan NX-A01 çok hafif. Bu sayede son derece pratik olan NX-A01'i istediğiniz her yere taşıya-

bilirsiniz. Evde, işyerinde, bahçede, plajda rahatlıkla kullanabilen NX-A01, gerek iç gerekse dış mekanda Yamaha'nın yeni ses teknolojisi SR-Bass ile güçlü baslarla bezenmiş müzik zevki sunuyor. Kulağı tırmalamayan kaliteli müzik ruhun gıdasıdır.

Tel: 0212 283 69 69 (pbx)

Bilgi için:

www.forumaudio.com

CHIP GÜNCEL

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Buharlı robot

Özüne dönmek budur

■ Dijital teknoloji sayesinde etrafımızda dolanıp kuyruk sallayan, "bip bip, diit diit" diye öten, yapay, sahte, gerçeği taklit eden polifonik, dijital seslerle donatılmış, binlerce dolara satılan robotlar piyasaya hakim oldu. İşte böyle bir piyasada bir asi özüne dönerek, makinenin tabiatı olan buhar gücü ve mekaniği birleştiği, buharla bir robot üretti ve kalbimizi çalarak CHIP yılın romantizm ödülüne layık oldu. Tebrikler.

Fiyatı: 300 dolar

Bilgi için: www.robotisland.com

Sadist bilek güreşi

Elektrik şoklu güreş eldiveni

■ Bilek güreşinde zafer kazandığınızda keyfini yeterince çıkaramadığınızı, rakibinizi yeterince bağırtmadığınızı mı düşünüyorsunuz? Bir de bunu deneyin. Bileğe giyilen eldivenlerin üzerindeki buton, tuş olduğunuzda masaya geliyor ve eldivene küçük bir elektrik akımı veriyor. Akım sizi öldürmeyecek kadar zayıf ama karizmanızı yerle bir edecek kadar güçlü. Tabii yenilen rakibinizse, keyiften dört köşe de olabilirsiniz.

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

Hem telefon hem Fare

Tadından yenmez şekerpare

■ Sony VN-CX1 Skype Mouse Phone, ilginç tasarımıyla dikkat çeken bir IP telefonu ama aynı zamanda bir fare. Kapağı açıldığında telefona dönüşen cihaz, kapağı kapatıldığında şık bir fareye dönüşüyor ve işlevsellik kazanıyor.

Fiyatı: 100 dolar

Bilgi için: www.sony.com

Üşüyen kadın terörüne son

Kişisel masaüstü klima

■ Ofis çalışanlarının yaz aylarındaki en büyük kâbusu "çalıştırılmayan" klimalardır. Hava sıcaklığının gölgede 40 dereceyi gösterdiği bir durumda bile klimanın çalıştırılmasına itiraz eden, cihazın soğuk üflerken havayı önce tavana, sonra duvara, sonra tabana çarparak ayaklarına vurduğunu ve bu yüzden böbreklerinin rahatsızlandığını iddia eden bir çalışma arkadaşınız ofisin ortasında "klimayı kapatın," diye kriz geçirdiğinde, o klimayı çalıştırmanın imkânı kalmaz. Fakat bu

zinciri kıracak bir icat internette dolaşıyor. Kişisel masaüstü klimalar, değişik markalar, değişik tasarımlar ile satılıyor, üstelik hepsi de litrelik bir kola şişesi boyutlarıyla, yakınlardan bıkmış serin serin çalışmak isteyen, kendisiyle barışık çalışanları bekliyor. Google'layın, kurtulun.

Fiyatı: Yaklaşık 30-40 dolar

The Vstone Robovie-i

Yemeğin ateşini kor, Japon'un robotunu motor harlar

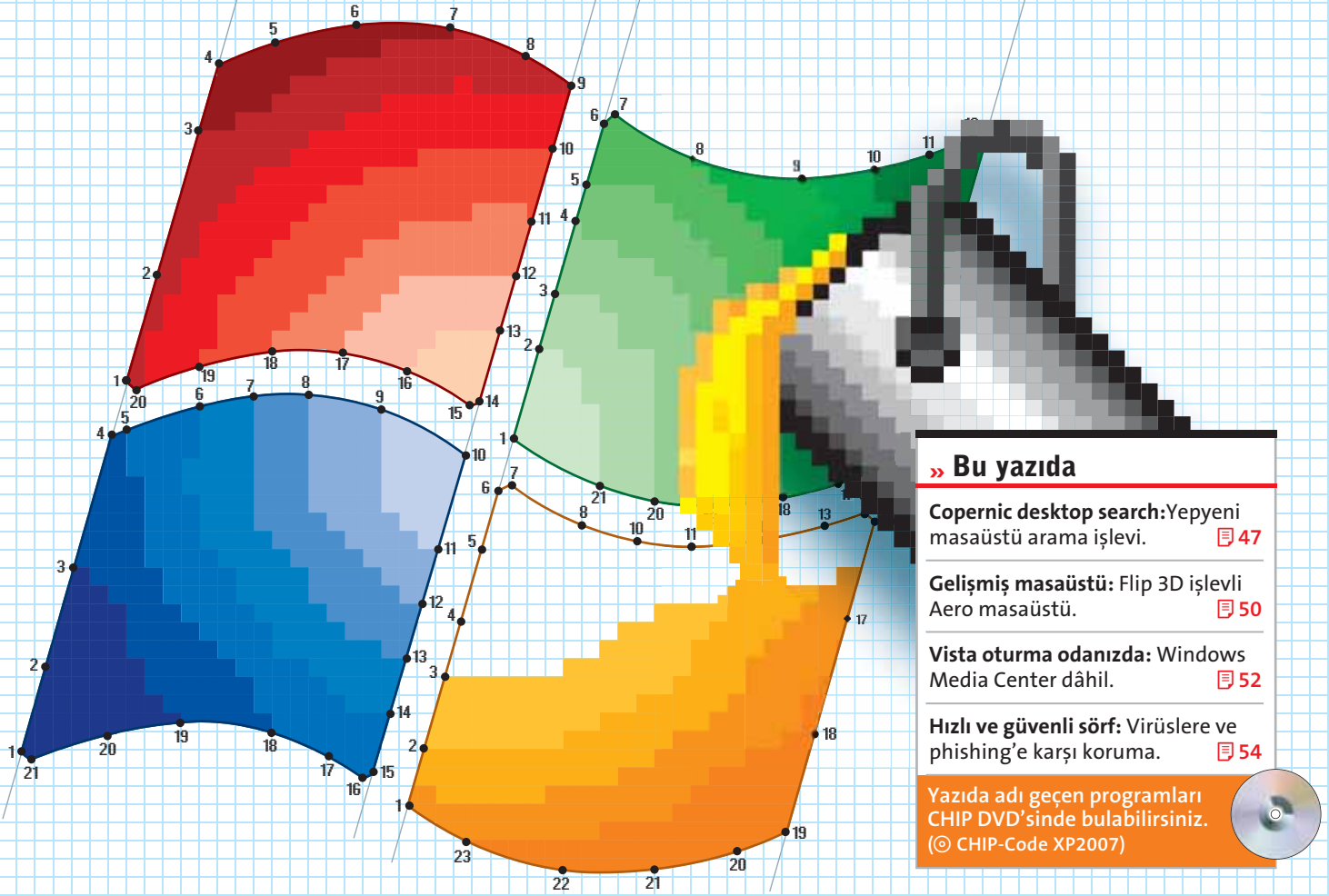
■ Japon teknoloji firması Vstone'nun abonelik sistemi ile dağıttığı küçük robotları Robovie-i'ler ilgi çekiyor. Sahiplerinin, oluşturdukları topluluk içinde müsabakalar düzenledikleri robotlar, değişik yerlerine takılan küçük motorlar ile farklı yetenekler

kazanabiliyor ve bu sayede programlanabiliyor. Küçük dijital oyuncuklara hayran olan Japonların yeni hastalığı yakında dünyayı da sarabilir.

Fiyatı: 200 dolar, Bilgi için: www.Vstone.co.jp

CHIP KAPAK KONUSU XP 2007

» Bu yazıda

Copernic desktop search: Yepyeni masaüstü arama işlevi. **47**

Gelişmiş masaüstü: Flip 3D işlevli Aero masaüstü. **50**

Vista oturma odanızda: Windows Media Center dâhil. **52**

Hızlı ve güvenli sörf: Virüslere ve phishing'e karşı koruma. **54**

Yazıda adı geçen programları
CHIP DVD'sinde bulabilirsiniz.
(© CHIP-Code XP2007)

XP 2007'nizi kendiniz yapın

Yeni işlevlerle, ve göze alıcı üç boyutlu kullanıcı arayüzüyle, virüslere ve diğer tehditlere karşı daha güvenli bir Windows karşınızda.

Microsoft'un Windows Vista'nın çıkış tarihini bir kez daha üç ay ertelemesi, Windows kullanıcılarının sabrını iyice taşımış görünüyor. Windows XP'nin sunduğu güvenlik önlemlerinin eskiyip ihtiyaçlara cevap vermemesi ve arayüzünün artık cazip olmaması gibi gerçekler söz konusu. Yeni bir Windows'a sahip olmak içinse daha uzun bir süre beklemeye gerek yok. Yeni Vista tasarımına ve yepyeni özelliklere şimdiden sahip olabilirsiniz. Sahip olduğunuz XP işletim sisteminizi ücretsiz araçlarla ve beta aşamasındaki, Microsoft programcılarının kullanımına sunulan Microsoft'un kendi Vista araçlarıyla adım adım CHIP Vista sürümüne dönüştürebilirsiniz. Bundan kazancınız

yepyeni bir kullanıcı arayüzü, gelişmiş multimedya işlevleri, virüslere ve phishing saldırılarına karşı koruma olacak. Ayrıca Windows Media Center sürümüne şaşılacak derecede benzeyen bir multimedya arayüzü ve profesyonel kullanıcılar için yeni bir komut satırı da cabası.

ARAYÜZÜN DEĞİŞTİRİLMESİ

Masaüstünüze yeni görünüm

Yeni Vista arayüzü "Aero" soluk kesici üç boyutlu efektler ve ek işlevler sunuyor. Ayrıca Windows'u daha kolay kullanmanızı sağlayacak bir sidebar (yan çubuk) ve masaüstü aramayla arayüzü zenginleştireceğiz.

1 Aero teması ve simgeleri

Vista işlevi: Yeni arayüz

CHIP'in aracı: Vista Customization Pack

XP altında Aero arayüzünü simüle edebilmek için "Vista Customization Pack"e ihtiyacınız var.

! DİKKAT: Bu aracı kullanmadan önce tüm önemli dosyalarınızı yedeklemeniz veya en azından bir geri yükleme noktası oluşturmanız tavsiye edilir, zira bu araç işletim sisteminin derinliklerine müdahale ediyor. Aracın güncel sürümü gerçi bir kaldırma (Uninstall) işlevi sunuyor, ancak her şeyi tam olarak geri alacağının bir garantisi yok.

"Vista Customization Pack"i dergi DVD'sinden kurun. Bu aracın daha es-

ki bir sürümü sisteminizde zaten kuruluysa önce bunu kaldırın. Aynı şekilde geçici olarak güvenlik duvarı ve virüs tarayıcı yazılımınızı da devre dışı bırakmanız gerekebilir, aksi halde kurulum sırasında sorun çıkabilir. Kurulum sırasında bir DOS penceresinde aracın hangi dosyaları değiştirdiğini görebilirsiniz. Kurulum sonunda bilgisayar otomatik olarak yeniden başlatılacaktır.

Şimdi XP’de olduğu gibi masaüstü arka planını ve pencere görünümünü değiştirebilirsiniz. Bunun için masaüstünde boş bir yere tıklayın ve **Özellikler**’i seçin. **Masaüstü** sekmesinde **Gözet** düğmesine tıklayın ve Customization Pack’in dizinine geçin. Burada “Bliss5259” adında bir arka plan göreceksiniz, bunu seçin. Daha sonra **Ekran Koruyucu** sekmesine geçin ve burada da “aurora_5xxx”i seçin. Bu ekran koruyucu önizleme penceresinde görüntülenmiyorsa ücretsiz olan XviD codec’ine ihtiyacınız var demektir, bunu da www.free-codecs.com adresinde bulabilirsiniz. Son olarak **Görünüm** sekmesinde “Aero Style (Vista – Beta2)”’yi seçin ve **Uygula** düğmesine tıklayarak yeni arayüze geçiş yapın.

Uyarı: CHIP Vista sürümü **Display Properties** adında yeni bir işlev sunuyor. Bununla masaüstünü simgelerin yardımıyla ayarlayabilirsiniz. Sekmeler üzerinden seçim yapmanıza gerek kalmıyor.

2 Görev çubuğu, pencere ve yazılar

Vista işlevi: Görev çubuğu özellikleri

CHIP’in aracı: Vista Visual Styles Pack
Şimdi sırada görev çubuğunu, Başlat

Sonuç: CHIP Vista sürümü, 2007’de çıkacak Windows Vista işletim sisteminin hemen bütün özelliklerini sunuyor. Örneğin yandaki Sidebar ve yeni bir **Başlat** menüsü.

menüsünü ve yazı tiplerini değiştirmek var. Tüm bunları ücretsiz “Visual Styles-Pack” ile değiştirebilirsiniz.

Öncelikle Vista Visual Styles Pack 3.0’ı dergi DVD’sinden sisteminize kopyalayın. Pakette biraz karanlık görünen görev çubuğu için bir aydınlatma efekti, daha iyi bir pencere görünümü ve yeni Vista yazı tipi olan “Segoe UI” bulunuyor. ZIP dosyasını açtıktan sonra aracı çalıştırın. Şimdi **Görüntü Özellikleri** penceresini açın. **Görünüm** sekmesinde “Aero Style (Vista – Beta2)”’yi seçin. Burada otomatik olarak Segoe yazı tipi ayarlanır ve görev çubuğunda aydınlatma efekti uygulanır. Efekt, fare işaretçisiyle simge durumuna küçültülmüş bir pencerenin üzerine geldiğinizde ortaya çıkar. Bugüne kadar klasik **Başlat** menüsüyle çalıştıysanız, **Başlat / Denetim Masası / Görev Çubuğu ve Başlat Menüsü** ile normal XP menüsüne geçiş yapabilirsiniz. Ancak bu sayede Vista menüsünü görebilirsiniz.

3 Daha başarılı arama işlevi

Vista işlevi: Windows Masaüstü Arama

CHIP’in aracı: Copernic Desktop Search

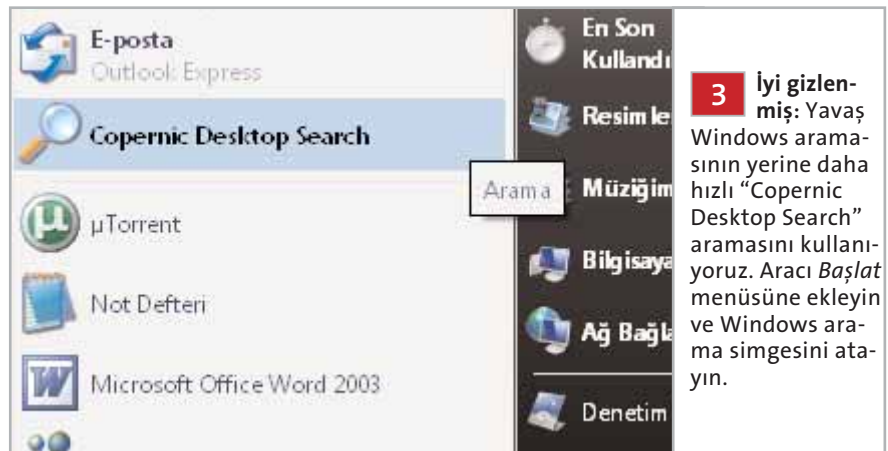
Vista yeni ve daha hızlı bir masaüstü arama işlevine sahip. Bu işleve, ücretsiz bir araç sayesinde XP altında da sahip olabilirsiniz. Yeni işleve kurulumdan sonra **Başlat** menüsünden kolayca ulaşabilirsiniz.

Yeni Vista masaüstü araması için ücretsiz “Copernic Desktop Search” aracını DVD’imizde bulabilirsiniz. Aracı kurarken tarayıcı için seçenekleri etkin halde bırakın, böylece Vista’da olduğu gibi internet tarayıcınızdan da istediğiniz zaman arama yapabilirsiniz.

Şimdi sadece normal Windows aramasını başlat menüsünde Copernic Desktop ile değiştirmek kalıyor. Bunun için “regedit” komutu ile Kayıt Defteri Düzenleyicisi’ni açın ve “HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies

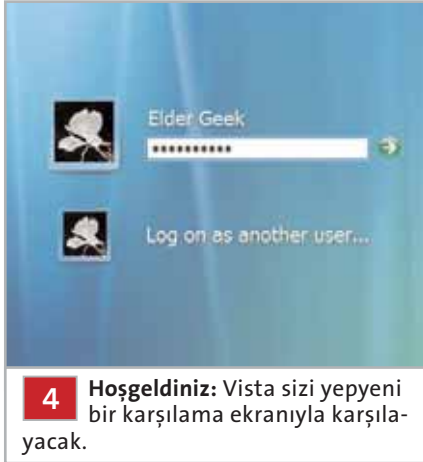

1 Yeni görünüm: **Görüntü Özellikleri** penceresi, CHIP Vista sürümünde baştan aşağıya değişiyor.

3 İyi gizlenmiş: Yavaş Windows aramasının yerine daha hızlı “Copernic Desktop Search” aramasını kullanıyoruz. Aracı **Başlat** menüsüne ekleyin ve Windows arama simgesini atayın.

CHIP KAPAK KONUSU XP 2007

4 Hoşgeldiniz: Vista sizi yepyeni bir karşılama ekranıyla karşılayacak.

es\Explorer" anahtarına geçin. "No-Find" adında yeni bir DWORD değeri oluşturun ve buna "1" değerini verin. Böylece normal Windows aramasını *Başlat* menüsünden çıkarmış oldunuz. Ancak sonucu Windows'u yeniden başlattıktan sonra görebilirsiniz.

Yeni arama işlevini sisteme eklemek için sağ fare tuşuyla Copernic Desktop'un kısayoluna tıklayın ve *Özellikler*'i seçin. *Kısayol* sekmesinde *Simge Değiştir*'e tıklayın. Daha sonra *Gözet* düğmesiyle "windows\srchasst" dizinine geçin ve "srchui.dll" dosyasını açın. Şimdi Windows büyüteç simgesini arama için seçebilirsiniz. Kısayola *Arama* adını verin ve sağ fare tuşuyla simgeyi *Başlat* düğmesinin üzerine taşıyın. Açılan *Başlat* menüsünde simgeyi en üste taşıyın ve sağ tuşu bırakın. *Burada kısayol oluştur* seçeneğini tıklayın. Böylece arama işlevini *Başlat* menüsüne eklemiş oldunuz.

4 Açılış ekranının değiştirilmesi

Vista işlevi: Login penceresi

CHIP'in aracı: Modifiye logonui.exe
XP'de login işlemlerinden "logonui.exe" adlı dosya sorumludur. Bu dosyayı kolayca Vista için uyarlanmış başka bir dosya ile değiştirebilirsiniz.

Değiştirilmiş Logonui dosyasını kullanmadan önce halen etkin olanını iptal etmeniz gerekiyor. Bunun için Windows Gezgini'ni açın ve "windows\system32" dizinine geçin. Burada bulunan "logonui.exe" dosyasının adını "logonui.old" olarak değiştirin. Çıkan uyarı mesajını dikkate almayın. Şimdi dergi DVD'mizdeki değiştirilmiş logonui dosyasını "system32" dizinine

5 Yeni açılış ekranı:
Windows XP'nin boot ekranını, Resource Hacker ile Vista'nın açılış ekranına dönüştürebilirsiniz.

kopyalayın ve PC'nizi yeniden başlatın. Artık her Windows açılışında karşınıza Vista'nın karşılama ekranı çıkacaktır.

Uyarı: "logonui.exe" dosyası sadece grafiksel veriler içerir. Yine de bir hatayla karşılaşarsanız karşılama penceresinde kullanıcı bilgilerinizi elle girin ve orijinal dosyayı, adını eski haline getirerek geri alın.

5 Yeni bir açılış logosunun kullanımı

Vista işlevi: Boot-Logo

CHIP'in aracı: Resource Hacker

Boot logosunun değiştirilmesi biraz daha karışık bir işlem, zira Microsoft bu

logoyu doğrudan işletim sisteminin çekirdeğine entegre etmiş. Ancak Resource Hacker adlı yazılımla, Windows çekirdeğini ve açılış ekranını değiştirmeniz mümkün.

İşletim sisteminizin güvenliğini elden bırakmamak için çekirdeğin sadece bir kopyasıyla çalışmanız önerilir. Windows Gezgini'ni açın ve "windows\system32" dizininde bulunan "ntoskrnl.exe" dosyasını bulun. Dosyayı kopyalayın ve kopyaya "vistakrnl.exe" adını verin.

Şimdi bir Vista açılış ekranına ihtiyacınız var. Microsoft'un son sürümünde hangisinde karar kılacağınızı he-

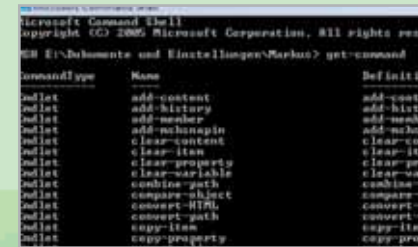
PROFESYONEL İPUCU: POWERSHELL

» Donanım sorunlarına hızlı çözümler

Script'leri de çalıştırabilen gelişmiş bir komut satırı, elbette CHIP Vista sürümünde de bulunuyor. Orijinal Vista'da "Monad" kod adı altında geliştirilen komut satırının adı "PowerShell". PowerShell'i kullanabilmek için Microsoft'un .Net-Framework 2.0'ına ve geçerli bir passport hesabına ihtiyacınız var. Öncelikle Framework'u www.microsoft.com adresinden indirin ve kurun. Daha sonra aynı siteden PowerShell'i indirin.

Shell'i çalıştırdıktan sonra "[A] Always run" ile çalıştırmaya izin verebilirsiniz. Ancak daha iyisi (daha güvenli olduğu için) "[R] Run once" ile tek bir oturum açmak. Bu güvenlik kontrolü gerekli, zira PowerShell sadece basit komutlara izin vermiyor, aksine komut seti C#'ı

temel alan "msh" uzantılı komut dosyalarını da çalıştırılabilir. Bu gibi script'lerin ne kadar güçlü olduğunu Avusturyalı hacker grubu Ready Ranges Liberations Front kanıtladı: "Dannom" adlı, MSH, BAT ve CMD uzantılı tüm dosyaları kullanılmaz hale getiren bir virüs programladılar.

Emredersiniz: "get-command" komutunu girerek, PowerShell'in sahip olduğu tüm komut setini görebilirsiniz.

CHIP KAPAK KONUSU XP 2007

nüz kimse bilmediği için, www.vistaultimate.com adresinde şimdiye kadar çıkan Vista beta sürümlerindekileri temel alan değişik uyarlamalar bulabilirsiniz. İçlerinden en çok hoşunuza gide-ni seçin.

Açılış ekranını sisteme eklemek için dergi DVD'sinde yer alan "Resource Hacker" adlı yazılıma ihtiyacınız var. Aracı çalıştırın ve *File / Open* menüsüyle "vistakrnl.exe" dosyasını yükleyin. Şimdi *Action / Replace Bitmap*'i seçin ve *Open file with new bitmap* ile internetten indirdiğiniz Vista açılış ekranını yükleyin. *Replace* düğmesine tıklayın ve kernel dosyasını kaydedin.

CHIP Vista sürümünün bir XP açılış ekranıyla açılmaması için, sağ fare tuşuyla *Bilgisayarım*'a tıklayın ve *Özellikler*'i seçin. *Gelişmiş* sekmesinde *Başlangıç ve Kurtarma* bölümünde *Ayarlar* düğmesine tıklayın. *Düzenle* düğmesine tıklayıp "boot.ini" dosyasını açın ve en alttaki Windows XP için açılış satırına şu parametreyi ekleyin:

```
/kernel=vistakrnl.exe
```

Sadece bir Windows disk bölümüne sahipseniz, fare imlecini satırın başına koyun ve buraya:

```
default=
```

komutunu ekleyin. Windows böylece yüklenirken hangi çekirdeği kullanması gerektiğini uzun uzadıya düşünmez. Vista açılış ekranını görmek için bilgisayarı yeniden başlatın. Ters giden bir

şeyler olduysa, birden fazla disk bölümü olması durumunda XP'yi eski kernel ile açın ve ipucumuzu tekrarlayın. Aksi halde bilgisayarı XP kurulum DVD'sinden açın ve varolan Windows kurulumunu tamir etme seçeneğini çalıştırıp sisteminizi onarın.

6 Vista görünümünde çubuklar

Vista işlevi: Windows Explorer

CHIP'in aracı: Style XP

Microsoft, Windows ve Internet Explorer'ın simge çubuklarını da elden geçirdi. Yeni düğmeleri ve çubukları XP'nize entegre edebilmek için iki farklı yol var.

Lüks çözüm: İnternette www.themexp.org altında gerçeğine şaşılacak derecede benzeyen Vista simgeleri bulunuyor. Bunun dezavantajıysa iki Adware programıyla (NewNetDomains ve WhenUSaveNow) kurmayı gerektiriyor olması. Ancak bu istenmeyen hediyelerden daha sonra "Ad-Aware" gibi bir

8 Karikatürler: Sidebar'da "Slideshow" simgesine tıkladığınızda karikatür büyüyecektir.

araç sayesinde kolayca kurtulabilirsiniz. *Explorer Bar Icons* bağlantısı üzerinden "WinVista" koleksiyonunu indirin. Dosyalar bir EXE arşivi içine sıkıştırılmıştır. Bu arşiv, Spyware'leri kurduğunuz anda kullanılabilir bir ZIP arşivine dönüştürülür.

Simgeleri eklemek için şimdi "Style XP"nin CHIP DVD'sinde de bulabileceğiniz deneme sürümüne ihtiyacınız olacak. Apple işletim sistemi "Panther" için ayrıca simgelerin yüklenip yüklenmeyeceği ile ilgili soruya olumsuz cevap verin.

Aracın kullanıcı arayüzüne ulaştığınızda *Explorer Bar*'ı seçin ve OK ile onaylayın. *Add an Explorer Bar Set* ile Theme XP'den ZIP dosyasını yükleyin ve daha sonra simgeleri Explorer'a eklemek için bilgisayarı yeniden başlatın. Şimdi kurulan casus yazılımları gönül rahatlığıyla Ad-Aware ile sisteminizden temizleyebilirsiniz.

Hızlı çözüm: CHIP DVD'sinden yükleyebileceğiniz *Artwork* adlı ZIP dosyası o kadar mükemmel olmasa da temiz ve hızlı bir çözüm sunuyor.

Vista simgelerini eklemek için, Style XP'yi çalıştırın ve *Add an Explorer Bar Set* ile CHIP DVD'sinden kopyaladığınız ZIP dosyasını seçin. Bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra yeni simgeleri kullanabilirsiniz.

7 Flip-3D pencere efektini eklemek

Vista işlevi: Flip 3D

CHIP'in aracı: Top Desk

Etkileyici bir üç boyutlu kullanıcı arayüzü olmadan sizce Vista Vista olur muydu? Shareware bir araçla (yaklaşık 8 Euro) bu efektte, modifiye edilmiş XP masaüstümüzde de sahip olabilirsiniz.

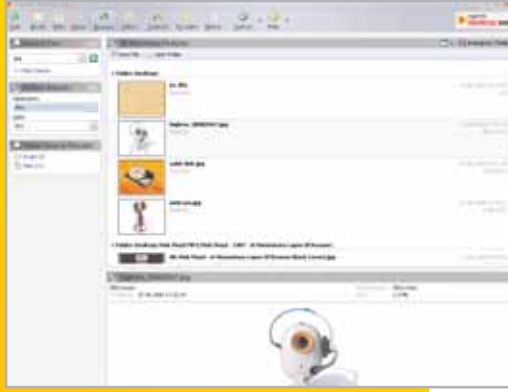
Deneme için CHIP DVD'sinden kurup 30 gün boyunca kullanabileceğiniz sürüm size bir fikir verecektir. Kurulumdan sonra görev çubuğunda yeni bir simge belirecektir. Simgely görüyorsanız birkaç pencere açın ve daha sonra [Alt]+[Tab] tuş birleşimine basarak üç boyutlu gösterimin tadını çıkarın. Her bir pencere arasında ya [Alt]+[Tab] tuş birleşimiyle ya da görev çubuğundaki Top-Desk simgesine sağ tuşla tıklayarak geçiş yapabilirsiniz. →

CHIP KAPAK KONUSU XP 2007

WINFS GERÇEĞİ

Microsoft, Vista için "WinFS" adında yeni, çığır açan bir dosya sistemini duyurdu. Ancak kulislere kulak verildiğinde tüm bunların sadece bir pazarlama hilesi olduğu görülüyor.

► **WinFS adı ardında ne gizli?** Yeni dosya sistemi "SQL-Server 2005" in endeksleme teknolojisini kullanıyor ve bu sayede hızlı bir veri erişimine ve içerik veya yazar gibi kriterlere göre arama yapılmasına imkan tanıyor. WinFS böylece "meta dosya sistemi" grubuna dâhil edilebilir. Linux "Gnome Storage" adında benzer bir dosya sistemini uzun zamandır kullanıcılarına sunuyor.

Ön izleme: WinFS gibi "Copernic Desktop Search" de meta arama yapabiliyor.

► **Değişen pek bir şey yok:** Microsoft, başlangıçta günümüzün NTFS dosya sistemini komple WinFS ile değiştirmeyi planlıyordu. Ancak bu sözünü bile tutmadı. WinFS, tamamen NTFS üzerine kurulu ve SQL Server'ın dizinlemesini sadece emüle ediyor, bu da performans üzerinde olumsuz bir etki yapacak gibi görünüyor.

► **CHIP Vista sürümünde WinFS:** Farkında bile olmadan, 3. ipucuyla birlikte aslında bir meta dosya arama aracını sisteminize kurdunuz. Zira Copernic Desktop Search aynı şekilde belirli kıstaslara göre dosya araması yapabiliyor ve Vista gibi bulunan resimleri küçük önizleme pencerelerinde gösterebiliyor. Bu aracın yerine "Google Desktop Search" kullanırsanız, meta aramasını aynı zamanda internet ile de ilişkilendirmiş olursunuz, bu da Vista'nın sunduğu bir başka özellik.

8 Flip-3D pencere efektini eklemek

Vista işlevi: Windows Sidebar

CHIP'in aracı: Desktop Sidebar

Vista arayüzümüz için eksik olan son masaüstü bileşeni Sidebar. Bu çubuk yan tarafta duran, çok işlevli bir görev çubuğu aslında, içine özel simgeler (Gadgets) yerleştirilebiliyor. Bu simgeler kalıcı olarak hava durumunu veya borsa kurlarını gösteriyorlar, bazıları ise üzerlerine tıklandığında belli işlemleri yerine getiriyorlar, mesela otomatik olarak bir ekran görüntüsünün alınmasını sağlıyorlar.

Sidebar aracını CHIP DVD'sinde bulabilirsiniz. Kurulumdan sonra *Başlat / Tüm Programlar / Desktop Sidebar* ile yazılımı çalıştırın. Çubuk henüz Vista'ya uygun olmayan bir XP görünümüne sahip olduğu için, Sidebar üzerinde boş bir alana sağ fare tuşuyla tıklayın ve *Seçenekler*'i seçin. *Görünüm* sekmesinde *Download more skins* bağlantısına tıklayın ve açılan pencerede aşağıya doğru kayın. *Aero* yüzünü (skin) indirin. Şimdi Sidebar'ınız CHIP Vista sürümünün görünümüne daha uygun bir yüze sahip olacak.

Sidebar'ı daha etkin bir şekilde kullanmak için şunları yapın: Mesela *Slideshow* simgesine tıklayın. Burada gösterilen karikatür sola doğru çıkacak ve daha büyük halde gösterilecektir. İnternet bağlantınız varsa *Haber Odası* altında sürekli olarak tüm dünyadan en güncel haberleri takip edebilirsiniz. Sağ tuş menüsünde *Paneli Kaldır* ile kullanmak istemediğiniz gadget'leri silebilir veya *Panel Ekle* ile yenilerini ekleyebilirsiniz. www.desktopsidebar.com adresinde başka gadget'lar da bulabilirsiniz, mesela Winamp'ı kumanda edebilen bir gadget da var.

MULTİMEDYA ÖZELLİKLERİ

Oturma odasında Vista kullanımı

Fotoğraflarınızı internetten arkadaşlarınızla paylaşmak mı istiyorsunuz veya PC'nizi oturma odanızdaki koltuğunuzdan uzaktan kumanda ile yönetmek mi istiyorsunuz? CHIP Vista sürümü

9 Derli toplu: Media Player 11 güçlü işlevler ve daha sade bir arayüzle geliyor.

bu amaçlar için size bir dizi yeni yazılım sunuyor.

9 Media Player güncelleştirmesi

Vista işlevi: Windows Media Player 11

CHIP'in aracı: Windows Media Player 11

Windows Media Player'ı da Vista'ya uygun bir hale getirmemiz gerekiyor. Windows XP için henüz Beta aşamasında olan Media Player 11 sürümünü kullanabileceğiniz gibi, daha sağlam olan eski Media Player 9 sürümünü de uyarlayabilirsiniz. Media Player 9 için uygun bir Vista yüzünü <http://spaces.msn.com/koshyjohnuk> adresinde bulabilirsiniz.

Web sayfasında yaklaşık olarak sayfanın ortasına kadar inin. Burada *Go to WMP11 Skin Page* bağlantısını göreceksiniz. Buna tıklayarak yeni yüzü indirebilirsiniz. ZIP dosyasını açın ve Media Player'ın açık olmadığından emin olun. WMZ dosyasına çift tıklayın, Windows Media Player'da *Dış Görünüm Seçicisi* ile yeni yüzü Media Player'a ekleyin, hepsi bu kadar. Son olarak dergi DVD'sinden de yükleyebileceğiniz Urge MTV müzik hizmetinin 14 günlük deneme sürümünü de yükleyip yeni Media Player'ın tadına doyasıya varın.

10 Yeni fotoğraf paylaşımı

Vista işlevi: Memories

CHIP'in aracı: Codename: Max

Yeni Vista aracı "Memories" ile dijital fotoğraf albümleri oluşturabilir ve arkadaşlarınız için internet üzerinden yayınlayabilirsiniz. Ancak çoğu kişinin bilmediği bir şey var: Program tam sürümü şimdiden ücretsiz olarak internette bulunuyor.

Memories "Max" kod adı altında geliştirildi ve www.microsoft.com/max adresinde download için hazır bulunuyor. Sayfada ayrıca "WinFX Runtime →

CHIP KAPAK KONUSU XP 2007

Components" için bir bağlantı bulunuyor, bu bileşenler olmadan Max çalışmıyor. Her iki dosyayı da indirin. Şimdi ayrıca ".NET-Framework 2.0"a ihtiyacınız olacak. Bunu da ücretsiz olarak www.microsoft.com adresindeki *Download* alanında bulabilirsiniz.

Önce .NET Framework paketini kurun, daha sonra WinFX Runtime Components'i. *Create and share a list* ile fotoğraf albümünüzü oluşturabilir ve paylaşabilirsiniz. *Sign in to Microsoft Max* ile bir hesap oluşturduysanız, *Other people's list* düğmesiyle başka kullanıcıların fotoğraflarını görebilirsiniz.

11 Multimedia arayüzü ekleme

Vista aracı: Media Center Edition

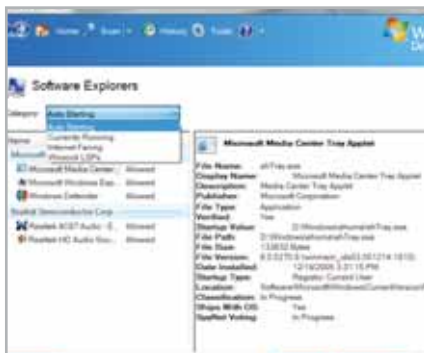
CHIP'in aracı: Media Portal

Vista, XP'nin Media Center sürümünün tüm özelliklerini içeriyor. Yani filmleri, televizyon programlarını ve müzik dosyalarını özel bir arayüz üzerinden, isterseniz oturduğunuz koltuktan kolayca açabilirsiniz.

Windows Media Center Edition çok pahalı olduğu için onun yerine open source (açık kaynak kodlu) bir proje

11 Media center: Media Portal üzerinden rahatça filmlere ve müzik dosyalarına erişebilirsiniz.

12 Virüs savunması: "Windows Defender" sabit diskinizi devamlı olarak virüslere karşı tanyor.

olan "Media Portal" adlı yazılımı kullanacağız. CHIP DVD'sinde de bulabileceğiniz Media Portal'i kurmak için ZIP dosyasını açın. Kurulum sırasında skin olarak "mce"yi seçin, böylece orijinal Windows görünümüne sahip olacaksınız. Kurulumdan sonra Media Portal'i *Başlat / Tüm Programlar / Media Portal* ile çalıştırın. Orijinal bir MCE uzaktan kumandasını veya TV kartınızla birlikte gelen cihazı, *Options / Remote* ile tanıtabilirsiniz. Böylece Media Portal yazılımını rahatça oturduğunuz yerden kullanabilirsiniz.

İNTERNETTE GÜVENLİK

Hızlı ve güvenli sörf

Vista, iletişim alanında yeni bir Internet Explorer, masaüstüyle internetin tam entegrasyonu, yeni güvenlik ve ağ işlevleri gibi özellikler sunuyor. Aşağıdaki ipuçlarıyla geleceğin teknolojisini bugünden kullanabilirsiniz.

12 Virüs/Spyware koruması

Vista aracı: Windows Defender

CHIP'in aracı: Windows Defender Beta Vista, davetsiz misafirleri "Windows Defender" ile geri çeviriyor. Bu araç gerçi halen beta aşamasında, ancak şimdiden güvenilir ve kararlı bir şekilde çalışıyor. Windows Defender'ı www.microsoft.com adresinden indirebilirsiniz. Bu sırada Windows XP yasal bir kopyaya sahip olup olmadığını denetleyecektir (Genuine Check). Kurulumdan sonra *Tools / General Settings* altında Windows Defender'ın hangi dosyaları ne zaman tarayacağını ayarlayabilirsiniz. Çoğu kişi için "Software Explorer" da tavsiye edilebilir, bununla istediğiniz programın internet erişimini engelleyebilirsiniz. Mesela her beş dakikada bir yazılım güncellemelerini indirmek isteyen "Acrobat Reader" gibi yazılımlarda oldukça işe yarayacaktır.

13 İnternet tarayıcı güncellemesi

Vista işlevi: Internet Explorer 7

CHIP'in aracı: IE7 Beta veya Firefox

Web tarayıcısının kurulumunda özellikler ve güvenlik arasında bir seçim yapmanız gerekecek: Internet Explorer

13 Konforlu sörf: Yeni Internet Explorer aynı anda birçok sayfanın yönetimine olanak tanıyor.

7'nin beta sürümü aynı anda birçok web sayfasının gösterimi ve menü komutuyla bunları Sidebar'a taşıma gibi Vista işlevlerine sahip olsa da, komutların bir kısmı henüz tam olarak düzgün çalışmıyor ve çoğu güvenlik özelliği de henüz yeterince test edilmemiş. Daha olgun ve sağlam bir programı tercih ediyorsanız bunun yerine Vista masaüstüne uyan bir kabuğa sahip bir Firefox sürümünü kullanabilirsiniz.

Internet Explorer: Yeni Internet Explorer'ın public beta sürümü, şimdiden Microsoft'un web sitesinde download için hazır bulunduruluyor. İndirmeden ve kurulumdan sonra *Araçlar* altında açılır pencere engelleyicisinin ve phishing filtresinin etkin olup olmadığını kontrol etmelisiniz. Bu kontrol güvenliği ve sörf hızınızı artıracaktır.

Firefox: İnternette yaptığımız bir araştırma sonrasında "Longfiber 1-05" yüzünde karar kıldık, zira renk olarak Sidebar'a ve görev çubuğuna iyi uyuyor. Bu temayı <http://lynchknott.com> adresinde bulabilirsiniz. Temayı indirdikten sonra tarayıcıda *Araçlar / Temalar* komutuyla açılan tema penceresine "Longfiber105.jar" dosyasını sürükleyin. Son olarak temayı *Temayı kullan* seçeneğiyle etkinleştirin ve web tarayıcısını yeniden başlatın.

Firefox her durumda Internet Explorer'dan daha güvenli, ancak sadece Internet Explorer'daki gibi aynı anda birçok web sayfasını gösteren bir eklenti (plugin) için bu çözümde biraz daha beklemeniz gerekiyor. →

CHIP KAPAK KONUSU XP 2007**CHIP VISTA SÜRÜMÜ****Vista için her şey**

CHIP DVD'de

CHIP Vista sürümü için en önemli araçları CHIP DVD'sinde bulabilirsiniz.

Vista Customization Pack 3.6Araç, Windows XP altında Aero arayüzünü simüle ediyor.
Bilgi için: www.joejoe.biz/joejoe/vcp.html**Copernic Desktop Search 1.63**Başarılı arama aracı, WinFX'in işlevlerini sunuyor.
Bilgi için: www.copernic.com**Media Portal 0.2.0.0 RC4**Windows Media Center Edition'a eksiksiz bir alternatif.
Bilgi için: www.team-mediaportal.com**Style XP Demo**Windows'un ve Internet Explorer'in simgelerini değiştiriyor.
Bilgi için: www.tgtsoft.com**Top Desk 1.4 Demo**Vista'nın Flip-3D efekti Windows XP arayüzünde
Bilgi için: www.otakusoftware.com**Desktop Sidebar 1.05**Vista'nın çok işlevli yan çubuğu.
Bilgi için: www.desktopsidebar.com**MICROSOFT'TAN VISTA ARAÇLARI**

İnternette: Yukarıda adı geçen araçların yanında internette indirebileceğiniz bazı Microsoft programlarına da ihtiyacınız olacak. Web adreslerini yazı içerisinde bulabilirsiniz.

- ▶ PowerShell Release Candidate1
- ▶ .NET Framework 2.0
- ▶ Codename: Max (Vista'daki adı "Memories")
- ▶ WinFX Runtime Components
- ▶ Windows Defender
- ▶ Internet Explorer 7 Public Beta

Bilgisayarınız Windows Vista'ya hazır mı?

Microsoft, 2007'de piyasada olacak Windows Vista için sistem gereksinimlerini açıkladı. PC'nizin bu yüksek donanım ihtiyaçlarına cevap verip veremediğini kolayca kontrol edebilirsiniz.

✓ **İşlemci:** Microsoft'un kendisi bile Vista için ısrarla "modern bir işlemci" tavsiye ediyor. Intel ve Epson, Pentium 4 630 model (3 GHz, 2 MB Level 2 önbellek) işlemci öneriyorlar. Kendi PC'nizi "winsat.exe" adındaki Microsoft'un bir komut satırı aracıyla test edebilirsiniz. Dergi yayına hazırlandığı sırada maalesef bu aracı henüz internette download etmek mümkün değildi.

✓ **Anabellek:** 512 Megabyte RAM Microsoft tarafından kesin olarak ifade edilen minimum. Günümüzün çoğu bilgisayarında 512 MB bellek standart olarak mevcut, bu yüzden RAM açısından Vista'nın pek bir problem çıkarması beklenmiyor.

✓ **Ekran kartı:** DirectX9 desteğine sahip GeForce 6600 GT gibi yeni bir ekran kartı kesin gerekli. Windows Vista, yeni sürücü talimatlarına (Windows Display Driver Model) uyması koşuluyla grafik işlemcilerini de (GPU) destekliyor.

✓ **Sabit disk:** Epson, ilk Vista uyumlu PC'si Endeavour Pro 3500'ü 80 GB'lık bir sabit diskle donatıyor. Daha düşük bir kapasite tavsiye edilmiyor.

✓ **Klavye:** Windows tuşunun yerini Vista tuşu alıyor. Bu tuş büyük ihtimalle eski Windows tuşuyla aynı görevleri göreceklerinden, eski klavyenizi kullanmaya devam edebilirsiniz.

Vista kaynakları

Web'de CHIP Vista sürümünü kendi beğenilerinize göre özelleştirmek ve daha da geliştirmek için birçok tema ve araç bulabilirsiniz.

Görünüm: Firefox, Thunderbird veya diğer araçlar için Vista görüntüsüne benzeyen arayüzleri şu adreste bulabilirsiniz:

www.deviantart.com

Alternatif: Brico Pack Vista Inspirat, Vista Customization Pack'e benzeyen bir yazılım, adresi: **www.crystalxp.net**.

Orijinal: Microsoft'un Türkçe Vista web sayfası. En son Vista beta sürümünü indirebilirsiniz. **<http://www.microsoft.com/turkiye/windowsvista/default.aspx>**

14 Phishing filtresiyle e-posta**Vista işlevi:** Windows Mail**CHIP'in aracı:** Thunderbird 1.5

Güvenlik açısından büyük zaafı olan Outlook Express, Windows Vista ile birlikte nihai olarak ortadan kalkıyor. Express'in yerini "Windows Live Mail" alıyor, bu posta istemcisi henüz beta aşamasında. Live Mail, belirli elektronik postaların çabuk bulunması için bir arama satırı, daha iyi bir Junk filtresi ve phishing saldırılarına karşı savunma yöntemleri sunuyor.

İstemci henüz güvenilir olmayan beta aşamasında bulunduğu için alternatif olarak açık kaynak kodlu istemci "Mozilla Thunderbird"i kullanacağız, bu istemci 1.5 sürümünden itibaren Windows Live Mail'in adı geçen tüm özelliklerine sahip.

Öncelikle CHIP DVD'sinden Thunderbird istemcisini kurun. *Araçlar / Posta ve haber grupları ayarları* ile yeni bir elektronik posta hesabı oluşturun. Öğrenme yeteneğine sahip junkmail filtresi otomatik olarak etkinleştirilecektir. Elektronik postanızın phishing saldırılarına karşı da kontrol edilip edilmediğini *Araçlar / Seçenekler / Gizlilik / E-posta dolandırıcılığı* ile kontrol edebilirsiniz. *Görünüm* menüsü altındaki ayarlarla tika basa dolu bir gelen kutusunu daha rahat izlemenizi sağlayabilmeniz oldukça pratik bir özellik; belirli elektronik postaların hızlı bir şekilde bulunmasını sağlayan yeni arama satırına sağ kenardaki simge çubuğundan hemen ulaşabilirsiniz.

Elbette ki Thunderbird'in dış görünümü değiştirip Vista'ya daha uygun bir hale getirebilirsiniz. Dergi yayına hazır hale gelene kadar gerçi Aero görünümüne yakın bir skin bulamadık, ancak Microsoft da Windows Live Mail'i henüz Vista tasarımına uygun bir hale getirmemiş.

Geçiş çözümü olarak Thunderbird için **www.deviantart.com** adresinde bulabileceğiniz "Noia V.2.1 lite" temasını tavsiye ediyoruz. Bu tema, Windows Live Mail'in güncel görünümüne en yakın olan tema. Temanın Thunderbird'e eklenmesi Firefox'taki gibi gerçekleşiyor (13. ipucuna bakınız). ■

MH/Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

78 DVB-T: NET GÖRÜNTÜ

Yeni dijital karasal yayınlar dijital uydu yayınların pabucunu dama atabilecek mi? DVB-T destekli ürünler incelemede.

88 İÇİNDEKİ DJ'Yİ UYANDIR

2006 yılının yeni teknoloji standartları belirlendi mi? Bu donanımları satın almak için erken mi, değil mi?

98 TEST: SABİT DİSKLER

Uygun fiyatlı yüksek kapasiteli piyasadaki en yeni S-ATA, P-ATA ve harici sabit diskler karşılaştırmalı testte.

testteknoloji

CHIP TEST MERKEZİ

Ay içinde zaman zaman çeşitli olaylar ve bizi şaşkınlığa uğratan ürünlerle karşı karşıya kalıyoruz. Bunları sizlerle paylaşalım istedik.

Koca bir ay içinde zaman zaman çeşitli olaylar ve bizi şaşkınlığa uğratan ürünlerle karşı karşıya kalıyoruz. Yaşadığımız bu ilginç durumları sizlerle paylaşalım istedik. Haziran ayında BT dünyasının kalbi Tayvan'ın Taipei şehrinde attı. Dünyanın önemli fuarlarından biri olan Computex'te, yine birbirinden ilginç ürünlerin peşinde koştuk. İlginçtir ki bu fuar, Almanya'nın CeBIT etkinliği kadar büyük ve gösterişli değil. Her köşede bir şov da düzenlenmiyor. Ayrıca üreticilerin yerleri de CeBIT'e kıyasla bir hayli küçük. Yine de

Cebit'ten daha teknik: Computeks'te gösteri amaçlı etkinlikler yerine doğrudan ürünleri tasarlayanlarla konuşmak mümkün.

Computex'in yeri bambaşka: Zira CeBIT daha çok gösteri amaçlı bir etkinlik. Yeni ürünlere rastlamak mümkünse de, bunları tasarlayanlarla birebir konuşmak neredeyse imkânsız. Oysa Computex'te bulmak istediğiniz tüm kişiler kendi standlarında hazırda bekliyorlar. Yeni ürünlerin hepsi çalışıyor, prototip ürünlere nadiren rastlanıyor. Durum böyle olunca biz de Taipei'e doğru yola çıktık. Hazır oraya gelmişken Benq ve MSI'in fabrikalarını da gezme fırsatımız oldu. Computex'te fazlasıyla iyi karşılandık. Buna ek olarak hemen hemen her gece bir başka firmanın fuar sonrası partilerine davetiye aldık. Fuarda sergilenen en önemli ürünlerden biri, kuşkusuz nVidia'nın yeni grafik işlemcisiydi. Birçok üretici nVidia'dan aldığı referans kartları sergiliyordu. Bu fırsatı kaçırmayarak bol bol resim çektik. Yurda döndüğümüzde, bu kartın fuar ile eşzamanlı olarak bize de yollandığını fark ettik. Geforce 7950 GX2'nin tüm dünyayla aynı anda test merkezimizde de yer alması bizi hayli memnun etti. İşte, üreticilerin Türkiye'ye verdiği önemin en büyük göstergesi.

İÇİNDEKİLER

60 Yasak donanımlar

64 Su geçirmeyen donanımlar

66 Yeni Vista Beta incelemede

70 Podcast: İçindeki DJ'yi uyandır

76 Arabirimlerin geleceği

82 Yedekleme yazılımları testi

90 Yeni dijital karasal yayınlar

96 Test: Sabit diskler

106 Test: Web kameralar

116 Yeni ürünler incelemede

138 Donanım günlüğü

140 TOP 10 listeleri

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yasak donanımlar

Tehlike kapınızda

Masum görünümlü bazı donanımların kötü niyetli kişilerin elinde bir tehdit unsuruna dönüşebileceğini biliyor muydunuz?

Tarihi değiştiren buluşların büyük çoğunluğunun dünya savaşları ile aynı döneme denk geliyor olması bir tesadüf değil. Tarih boyunca zafer ve başarı, insanoğlu için her zaman rahat ve sağlıklı yaşamdan önce gelmiş ve nedense buluşların insanoğlunun yararına da kullanılabileceği hep daha sonradan akla gelmiştir. Peki; bunun tersi durumlar söz konusu değil mi? Var tabii ki. Ancak onlarda da sonuç maalesef dönüp dolaşıp aynı yere geliyor. Örneğin barut, Çinliler tarafından ilk olarak eğlence amaçlı olarak kullanılıyordu. Benzer şekilde atomun bölünmesi işlemi de, o zamana kadar maddenin en küçük yapıtaşı olarak bilinen atomu

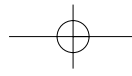
bölme çabası içeren bilimsel bir çalışmaydı. Peki ya bilimkurgu filmlerinin vazgeçilmezleri arasında yer alan lazerle ilgili çalışmalar yapılırken, hastalıkların tedavi edilmesi ihtimalinin ilk sırada mı yer aldığını sanıyorsunuz? İçinizde, gelecekte olmasını heyecanla beklediğimiz buluşlar arasında yer alan görünmezliğin toplum yararına kullanılabilecek bir tane örneğini söyleyebilecek olan var mı?

Küçük birkaç işlemle teknoloji yoldan çıkıyor

Günümüzde, her gün elimizin altında kullandığımız birçok cihazda da bu durum geçerli. Hayatımızı kolaylaştırmak

için üretilmiş nice teknoloji, cin fikirli aklievvelerin elinde bir anda çok tehlikeli aletlere dönüşebiliyor. Bunlar tabii ki tarihteki örnekleri gibi tehlikeli değil. Ancak yine de haksız kazanç sağlamak ve toplum kurallarını hiçe saymak adına hiç de azımsanamayacak boyutlarda olabiliyor.

CHIP olarak bu ay genelde dijital tabanlı elektronik abonelik sistemine sahip ve yapılan küçük değişikliklerle, kolaylıkla şifre kırmak gibi amaçları dışında kullanılabilecek donanımları farklı kategoriler altında inceledik. Bunlar arasında tüm dünyaya yayılmış olmasından ve önlenemeyen yoğun kullanımından dolayı artık meşrulaşmış öyle

teknolojiler var ki, bugün birçok ünlü marka bile bu teknolojileri kullanan donanımları rahatlıkla yasal olarak satabiliyor. Bu konu gerçekten tartışmaya açık. Lafı uzatmadan yasa dışı hale dönüşebilecek donanımlar arasında ilk sıralarda yer alanlara bir göz atalım.

UYDULAR İÇİN CI-CAM

Açık hali "Conditional Access Module" olan CAM'ler, üzerinde bu modülleri kullanmak için özel yuvalara (CI: Common Interface) sahip dijital uydu alıcılardan şifreli yayınları çözmesi için kullanılan PCMCIA'lar ile aynı yapıya sahip ağıtlar. Genelde farklı şifre sistemleri (Viaccess, Nagravision, Irdeto, Seca, Conax, BISS, TPS Crypt, Mediaguard ve Cryptoworks) için farklı CA modüller bulunmakta. Bunların üzerine, satın alınan şifre kartları takılarak istenen yayınlar seyredilebiliyor. Diğer taraftan, tüm yayınları kart değiştirmeden seyretnmek isteyenler için son yıllarda combo modüller de üretilmeye başladı. Tabii bu

Muhteşem modül: Xcam bir adım daha ileri giderek Magix, Matrix ve Dragon'u tek bir çatı altında topluyor.

modüller ile yasal olmayan dünyaya bir kapı daha açılmış oldu.

Combo modüller ile tüm yayınlar tamamen şifresiz

Combo modülleri üretmek için tüm şifre algoritmalarına sahip olan bazı 3. parti şirketlerin ürettiği Dragon, Magix ve Xcam gibi modüller, çok güçlü oldukları için orijinal şifre kartlarını edinmenize gerek kalmadan bir emülasyon ile bu işlemi gerçekleştirebiliyor. Hatta dizüstü kullanıcıları, değişen şifreler için bu modüllerden bazılarını PCMCIA yuvasından kendileri bile

güncelleyebiliyor. Ancak bu şekilde kullanımın yasal olmadığını da unutmamak gerekiyor.

Bilgi için: www.ozmena.com

OYUN KONSOL ÇİPLERİ

PC'de oyun oynamak gerçekten bazen bir eziyet halini alabiliyor. Oyunların kurulum gerektirmesi, oyun severlerin içindeki heyecanı bir anda söndürebiliyor. Ayrıca PC'ler arasında bir standart olmaması da seçilen oyunun yeteri ka-

Minik çipler: Oyun konsollarını modifiye etmek için kullanılan çipler boylarından beklenmedik işler başarıyor.

Your Way, Your Style.

Seize Every Moment!

As small as it can be, storing everything you need! - Maximize the potential of your handheld device and explore capabilities you never knew. Available now with Lifetime Warranty.

Overclockers Memory	For Notebook	For Desktop
mPack P800	mPack P600	mTriX
Secure Digital	miniSD™	MMCmobile™
MMCplus™	U330	U339Pro
U310	U320	

POWER QUOTIENT INTERNATIONAL CO., LTD.
14F, No. 16, Jian Ba Road, Chung Ho City, Taipei, Taiwan
Tel: +886-2-82265288 Fax: +886-2-82265268
Web: www.pqi.com.tw E-mail: sales@pqi.com.tw

Authorized Distributor
AYDINLAR DIŞ TİCARET PAZARLAMA LTD. ŞTİ.
HASIRCILAR CADDESİ HASIRCILAR İŞ MERKEZİ SATIŞ VE SHOWROOM 45/317 EMINÖNÜ/İSTANBUL
Tel: +90-212-5123163, +90-212-5206956 Fax: +90-212-5113581
www.pqi-turkey.com E-mail: info@pqi-tr.com

PQI and PQI logo are registered trademarks of Power Quotient International Co., Ltd. All other trademarks and logos are the property of their respective owners. The appearance and specifications of all products are subject to change without notice.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yasak donanımlar

iButton: Popüler adıyla akbil üzerindeki bilgileri okuyup yazmak için net-te hazır kitler bulmak da mümkün.

dar hızlı ve istenen kalitede oynanamasına yol açıyor. Oyun severler için PC'lerde oyun oynamayı cazip kılan tek avantaj, bir şekilde yasal olmayan kopyalara kolaylıkla ulaşabilmek. Bu konuda PC'ler fazla zorluk çıkartmıyor. Ancak durum orijinal oyun konsollarında böyle değil. Müdahaleye imkân tanımayan kapalı bir kutu olan oyun konsollarında, doğrudan kopya oyun oynatabilmenin bir yolu yok. Tabii yasak donanımlar harekete geçmediği sürece.

Küçük bir yonga ile PS2 ve Xbox'ın tüm sınırları kalkıyor

Bugün başta PlayStation 2 ve Xbox olmak üzere oyun konsollarına rağbetin artmasında bir neden de, artık kopya oyunların çalıştırılabilmesi. Kopya oyun engelinin aşılması için uzman elektronikçiler tarafından uygun yongaların konsola eklenmesi yeterli oluyor. PlayStation 2 için DMS4 Pro,

Matrix Infinity, Messiah ve Modbo 760; Xbox içinse Aladdin ve Xecuter 3 şu sıralar oldukça popüler. Ancak uygulama, cihazın garantisini iptal ediyor ve ömrü orijinal haline göre nispeten kısaltıyor. Diğer taraftan tüm oyunlar önünüze seriliyor. Tabii yasal olmayan bir biçimde.

Bilgi için: www.endem.net

TOM MODÜLLER

"TOM ne demek" diye merak edenler için hemen söyleyelim: Touch on Module anlamına gelen ve büyükçe bir saat pilini andıran bu güvenlik aygıtı, ülkemizde seyahat amaçlı olarak yoğun bir şekilde kullanılıyor. Aslen Dallas firmasının ürettiği IButton tipi bu modül, bilinen adıyla Akbil'in, Türkiye'de biri eski biri yeni olmak üzere DS1991 ve DS1963S kodları altında iki tipi bulunuyor. Tahmin edilebileceği gibi eskisi o kadar da güvenli değil.

Anahtarlığınızdaki Akbil'i koruyan sadece basit bir kod

Bünyesinde bir adet Ram modülü ve 3v lityum pil bulunan Akbil'in artık çok fazla bulunamayan modeli DS1991, biraz elektronik ve biraz da pic16f84 yongalarını programlayacak kadar programcılık bilgisine sahip herkesin elinde bedava bir seyahat aracına dönüşebiliyordu. Bunun için iButton'un web sitesinden edinilebilecek seri porttan iButton okuma devresi şeması ve DS1991 dokümanları yeterliydi. Ancak yeni nesil Akbil'lerde bu sorun çözül-

Saksıdaki gizli kamera: Güvenlik amaçlı kamera kullanmak önemli. Yeter ki onu gizlemeyin.

dü. Elinde eskiden kalma cihazı olanlar için ise bir ihtimal şans devam ediyor olabilir.

Bilgi için: www.ibutton.com

MINİ GİZLİ KAMERALAR

İşyerinizin ya da evinizin güvenliğini sağlamak için güvenlik kamerası gibi çeşitli ekipmanları kullanmak en doğal hakkınız. Caydırıcılık unsuru olarak olabildiğince görülür bir yere yerleştirilmiş kameralar ve uyarı tabelaları ile potansiyel suçluları engellemek gerçekten kolaylaşıyor. Zaten herhangi bir kapalı alanın kamera ile gözetlenebilmesi için görülür bir yere uyarı tabelası asılması da yasal bir sorumluluk. Peki durum böyleyken gizli, küçük ve iğne deliği kadar bir alandan bile çekim yapabilen kablosuz kameraların açıklaması ne olabilir?

Kamera'yı yanlış yöne doğrultmak da bir suçtur

Umumi tuvaletlerde klozeti, banyoda duşu ya da yatak odasında yatağı güvenlik altına almanın çok da yasal bir dayanağı olabileceğini sanmıyoruz. Dolayısıyla bu tür cihazları da yasak donanımlar arasına almak çok da yanlış olmayacaktır. Evet, belki evde bir bakıcı ile bıraktığınız bebeğinize iyi davranılıp davranılmadığını öğrenmenin tek yolu gizli kamera olabilir. Ancak bebeği değil de bakıcıyı izlemenin yasal olmayacağını tekrar hatırlatalım.

Bilgi için: www.gizlikamera.net

Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

TARTIŞMAYA AÇIK

Bazı donanımların, diğerleri kadar olmasa da, zaman zaman kullanıma bağlı olarak yasal çizgiyi aştığı söylenebilir. Ancak yazının başında belirttiğimiz gibi, birçoğu için bu durum tartışmaya açık. Örneğin kablosuz ağları tespit eden Wi-Fi detektörleri, internete bağlanmak için bizi elde dizüstü gezmekten kurtarabilir. Ancak açık ve şifresiz ağları da tespit eden modellerin kullanıcıların aklına kötü fikirler sokacağı da su götürmez bir gerçek. Diğer taraftan uzun bir süre yasadışı ses ve video dosya biçimleri olarak lanse edilen MP3 ve DivX oynatan aygıtların artık içinde popüler markalarında bulunduğu üreticiler tarafından bile piyasaya sürülüyor olması da kafalarda şu soruyu uyandırıyor: Yasal olmasa da büyük kitleler tarafından ısrarla kullanılmaya devam eden teknolojilerin doğurduğu talep, ticari kaygılar ile zamanla bir kulbuna uydurulup yasal bir platforma mı kavuşturulacak?

CHIP TEST & TEKNOLOJİ

Alo! Şu anda yüzüyorum sonra konuşalım

Güneş tepede parlarken önünüzde duran serin sulara, denize, havuza atlamamak çok zordur ama dijital teknoloji, cep telefonları, MP3 çalarlar, dijital fotoğraf makineleri, video kameralar, mobil bilgisayarlar, mini oyun ci-

hazları tatilcilerin ayağına bağ, bileklerine zincir olur. Tüm aile veya plaja inmiş arkadaş grupları hiçbir zaman aynı anda suya giremez. Birinin, kumsalın üzerinde bırakılan değerli dijital donanımları gözetmesi, koruması gerekir. Oysa tek-

noloji, siz serin sulara sorumsuzca eğlenirken dostlarınızın sahilde somurtarak kavrulmasını önleyecek çözümleri de beraberinde getiriyor. İşte su geçir-meyen teknolojiler. ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Torbanızı yanınızdan ayırmayın Ekonomik sahil çözümleri

■ Eski cihazlarınız, cep telefonlarınızı, el bilgisayarlarınızı hatta cüzdanınızı ve değerli eşyalarınızı da yanınıza alarak serin sulara atlayabilirsiniz. İnternet üzerinden alabileceğiniz veya tatil donanımları satan mağazalardan edinebileceğiniz bu torbalarla su altında fotoğraf çekebilir, denizde veya havuzda yüzerken çalan telefonunuza cevap verebilir, el bilgisayarınızla internete

bağlanabilir, değerli eşyalarınızı yanınızda taşıyabilirsiniz.

Bilgi için: www.aquapac.net, www.keepitdrycase.com

Finis SwiMp3 Müziği kafaya takanlar için ■

■ Yüzerken bile müzikten ayrı kalamayanlar için tasarlanmış, su geçirmeyen bir MP3 çalar olan Finis SwiMp3, yüzme gözlüğü ile geliyor ve başın arkasına takılıyor. Su içindeyken suyla dolan kulaklarınız müziği duymanızı engellediğinden, cihazı bir bone ile kullanmak ve kulaklarınızı kuru tutmak zorundasınız. Cihazın kontrolü ise son derece kolay. Üzerindeki düğmelere ulaşmak için elinizi başınızın arkasına atmanız yetiyor. 128 MB hafızaya sahip cihaz, dolu bataryası ile 10 saat müzik dinlemenize olanak sağlıyor.

Fiyatı: 180 dolar

Bilgi için: www.finis.com

Su geçirmeyen donanımlarla tatilinize hem konfor, hem güvenlik, hem de keyif katın.

Hiç deniz dibini fotoğrafladınız mı?

Pentax OptioWP su geçirmez kamera

■ Pentax'ın OptioWP model dijital kamerası, su geçirmez bir fotoğraf makinesi. Üstelik, 6 MP çözünürlüğü ile son derece kaliteli fotoğraflar çekmenize olanak sağlayan gelişmiş bir model. 3x optik zum özelliği bulunan cihaz 10 MB dâhili hafıza ile geliyor ve 2 inç genişliğinde LCD ekrana sahip.

Fiyatı: 340 dolar

Bilgi için: www.pentax.com

Su geçirmez MP3 çalar

Oregon Scientific MP120

■ Dünyanın ilk dijital ekranlı su geçirmez MP3 çalarını Oregon Scientific firması üretti. Özel bir kılıfla saat gibi kola da takılabilen cihaz sayesinde yüzerken müzik dinlemek mümkün. Kulağa su girmesini engelleyen tıpa tipi kulaklıklarla gelen MP3 çalar, 256 MB'tan, 1 GB'a kadar değişen kapasitede modellere sahip.

Fiyat: 80-200 dolar

Bilgi için: www.oregonscientific.com

iPod'lar için Lilipod

iPod'unuza su kaçmasın

■ iPod dijital müzik çalarlar alanında bir devrim yaratmış olabilir. Ancak Hollywood filmlerinden fırlamış bir ambiyans yaşamak için plajda ıslak kumların, sahile vuran cılız dalgaların arasında koşarken veya tüm karizmanızla pahalı bir havuzun kenarında güneşlendiğiniz sırada hoyratça havuza atlayan düşüncesizlerin sıçratacağı birkaç damla tuzlu suyla sevgili iPod'unuza veda edebilirsiniz. Lilipod ise sahilde ve plajda iPod'undan ayrılmak istemeyenler için tasarlanmış. Üstelik cihazı sadece suya karşı değil, çarpmaya, düşmeye, sarsılmaya karşı da koruyor. Yani bir Lilipod sayesinde iPod'unuzun keyfinden ayrı kalmadan plajda hatta havuzda voleybol oynayabilirsiniz. iPod mini'ler içinse Lilimini modelini tercih etmelisiniz.

Fiyatı: 50 dolar

Bilgi için: www.lilipod.com

Gözler Vista'da

Vista'nın beta sürümü ilk kez, tüm özellikleriyle görücüye çıkıyor. Yeni sistemi, yeni yazı dizisiyle inceleyeceğiz.

/ **YENİ SERİ** / 1. Gözlem: Yeni Arayüz /

Vista'nın kendini geliştirdiğini görmek gerçekten etkileyici. İlk beta sürümleri Windows XP'den ayırt etmek imkânsızdı. Fakat takip eden sürümlerde sadece yeni bir işleyiş tarzı değil, aynı zamanda yepyeni bir görünüm de kazanmış Microsoft'un yeni gözdesi. Yazı İşleri olarak, bütün özelliklerini sınamak ve Windows'un geleceği hakkında derin bakış açıları sunmak için sabırsızlanıyoruz.

➤ AERO: Az alanda daha fazla bilgi

Saydam pencereleri üç boyutlu bir alanda göstermek gibi muhteşem görsel efektler sunan Aero Glass, Win-

dows masaüstünün yeni hâkimi. Tabii yeni masaüstü tasarımı sadece güzel görünmekle yetinmiyor, aynı zamanda kullanışlılığı da beraberinde getiriyor. Bu sayede görev çubuğu ve görev yöneticisi canlı yayına geçmiş. Bir pencerede video oynatılıyorsa, videonun kendisi de ufak bir izleme penceresinde gösteriliyor. Programlar menüsündeki simgeler de benzer derecede pratik hale gelmiş. Sanal bir klasörde bulunan dosyaların içeriği, klasörün içindeki yapraklar üzerinde belirtiliyor. Böylece kullanıcılar hangi Word dosyası, Excel tablosu, resim ya da videoların klasör içerisinde bulunduğunu

görebiliyor. Aero Glass için gereken tek şey DirectX9 destekli bir ekran kartına sahip olmak. Eğer yoksa Vista otomatik olarak daha düşük görsel öğelerle donatılmış bir Aero masaüstüne geçiş yapıyor. Vista'ya özgü tasarım aynı kalsa da konfor ve görsel lezzet kayboluyor. Vista, bu önizleme özelliklerini kapattığında, pencerelerin üç boyutlu efektleri de ortadan kalkıyor.

➤ DPI ÖLÇEKLEMESİ: HD çözünürlük

Artık Vista da HD'ye hazır! Microsoft, simgeleri ve yazı tiplerini sürekli artan ekran çözünürlüklerine uygun hale getirmiş. Bu önemli, çünkü artan çözünürlük

Yeni Windows arayüzü

3. BOYUTA GEÇİŞ: Kullanıcılar [Windows] + [Tab] tuşlarına beraber basarak, açık olan programlar arasında üç boyutlu bir şekilde gezilebilirler.

Takip resimcikleri: Aero Glass etkin olduğunda, görev yöneticisi açık olan pencerelerin içeriğini gösteriyor.

Önizleme özelliği: Aero Glass'taki görev yöneticisi bir önizleme de sunuyor; burada video görüntüsü bile izlenebiliyor.

nürlükle simgeler daha da ufalıyor ve okunmaları zorlaşıyordu. Bundan böyle DPI ölçeklemesini ayrı olarak belirleyebilir ve kademeli olarak değiştirebilirsiniz. Microsoft bunun için bütün simgelerin dosya türünü Bitmap yerine vektörel grafik haline getirmiş. Sistemin tamamını etkileyen bu ayarı, masaüstü ayarlarındaki *Kişiselleştir* kısmından yapabiliyorsunuz. Ama sadece belirli klasörlerde daha büyük simgelere ihtiyaç duyarsanız, her klasörün çalışma kısmında bağımsız bir şekilde ayarlayabiliyorsunuz.

BAŞLAT MENÜSÜ: Düzenli listeler

Windows Vista'da hoşumuza giden ilk kısım, iyileştirilmiş olan *Başlat* menüsü. Öncekinden farklı olarak, programların bulunduğu liste sağa doğru açılmıyor. Onun yerine *Başlat* menüsünün içerisinde yer alıyor. Böylece ekranda düzenli duruyor. Bu da yetmezse, programların listesine bir filtre uygulayabilirsiniz. Testimizde Word, ICQ ya da Photoshop'a ulaşabilmek için birkaç harf yazmamız yeterli oldu.

ARAMA MOTORU: Her şeyi bulun

Vista'da artık her klasörün üst kısmında bir arama alanı bulunuyor, aynen Google masaüstü gibi. Sistem ayarlarında buna ait bir arama seçeneği de

bulunuyor: Arama alanına bir soru cümlesi yazdığınızda, cevabını Windows Yardım bölümünde ya da internette arayabiliyor. Bu da program, dosya ya da Windows Yardımı ararken zaman kazandırıyor. Yeni Internet Explorer da (tıpkı Apple Safari ve Mozilla Firefox gibi) sağ üstte arama alanı girişi sunuyor.

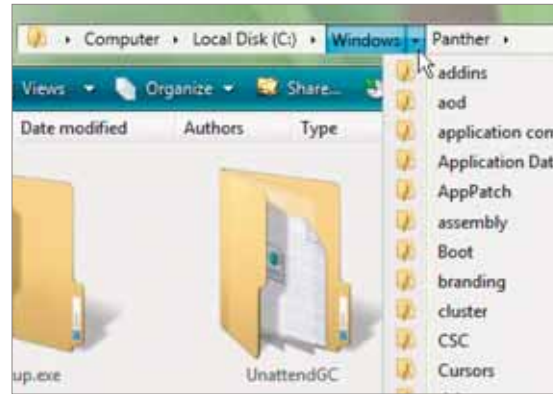
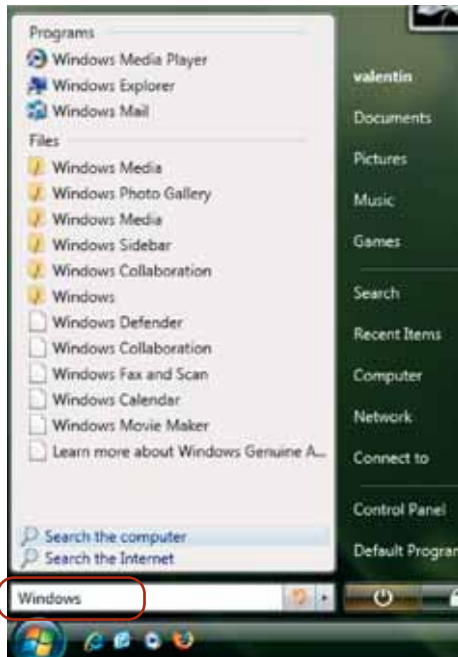
SANAL KLASÖRLER: Aramaları kaydedin

Bir çok klasör ve bunların oluşturduğu muazzam büyüklükteki yapıyla arası iyi olmayanlar için çok faydalı bir özellik getirilmiş: Vista için artık dosyaların nerede kaydedildiği önemli değil, çünkü sanal arama klasörü sayesinde, aradığınız bütün dosyaları bulabiliyorsunuz. Aslında bu klasörde hiç dosya bulunmuyor, onun yerine ortak yanları bulunan dosyalarla ilgili bilgiler bulunuyor. Örneğin, iki ayrı klasörde de bulunması gereken bir dosyanız var. Bugüne kadar dosyayı iki ayrı klasöre birden mi kopyalayacağınızı (iki kat iş, iki kat yer kullanımı) ya da dosyayı kopyaladığınız klasörü aklınızda mı tutacağınızı karar vermek zorundaydınız. Artık arama özelliği tıpkı tek bir klasör gibi davranıyor. Arama sonuçlarında çıkan dosyaya tıklayarak doğrudan dosyanın bulunduğu klasöre ulaşabiliyorsunuz. →

Tek bakışta bütün Vista çeşitleri

İsim	Tanım
Vista Ultimate	En geniş kapsamlı sürümün özelliklerinde hiçbir kısıtlama bulunmuyor.
Vista Enterprise	Büyük şirketlere Vista, bit bazında şifreleme ve Virtual PC Express ile sunuluyor.
Vista Business	Enterprise sürümüne benzer şekilde her özellik bulunuyor ama firmalar Unix uygulamaları için alt sistem desteğine sahip olamıyor.
Vista Home Premium	Bu sürüm XP Pro'dan sonra geliyor, ek olarak tablet bilgisayar desteği ve MediaCenter özelliği bulunuyor.
Vista Home Basic	Kişisel kullanıcılar için geliştirilen ve Aero özelliği bulunmayan bu sürüm, büyük ihtimalle OEM bilgisayarlar için.
Vista Starter	Yeni başlayanlar için sadece 32 bit ve sınırlı sayıda uygulama bulunuyor.
Vista N	Avrupa Birliği yasalarına ters düşmemek için "Home Basic N" ve "Business N" sürümleri Windows Media Player olmadan sunuluyor. Bu sürümlerin daha ucuz olup olmayacağı konusunda henüz bir bilgi yok.

Kullanıcı yönetimi

Daha hızlı bir Başlat menüsü: Kullanıcı arama kısmına sadece bir kelime giriyor ve Vista buna uyan programları ayıkıyor.

Daha hızlı arama: Masaüstü, Gezgin ve Sistem Ayarları pencereleri ile tümleşik bir arama satırı konulmuş.

Hızlı geçiş: Yakındaki klasörlere geçmek için klasör ismine bir kere tıklamak yeterli.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Tepeden tırnağa Vista

Pratik araçlar

Sıkça kullanılan minik araçlar (Gadgets) Vista'da sadece bir tıklama kadar yakınızdır. Güncel beta sürümü şu ana kadar sadece beş tane gadget sunuyor: Saat, Di-aShow, RSS Reader, Hızlı Başlatım Alanı ve Geri Dönüşüm Kutusu. Daha fazla minik araç için www.microsoftgadgets.com adresini ziyaret edebilirsiniz. Örneğin yeni bir e-posta iletisi geldiğinde uyarı veren bir araç çok faydalı olurdu.

GEZİNMEK: Daha hızlı geçişler

Windows Vista kullanırken artık bütün sabit diski gözden geçirmek zorunda değilsiniz. Kullanıcılar hemen etraftaki klasörlere de geçebilecek. Çünkü adres satırındaki açılır menü, bulunduğunuz klasördeki diğer dosya ve klasörlere geçmenize olanak tanıyor.

BİLGİ: Sağ tıklama

Birçok Windows özelliği, sırf sağ tuşa gizlendikleri için fark edilmiyor bile. Vista ise bütün bu özellikleri gezginde ve masaüstünde sergiliyor ki, bu da öncelikle yeni başlayan kullanıcılar için oldukça pratik. Buna karşın sağ tuş hala

Serbest yüzücü: Solda duran Gadget, fare ile tutulup çekildiğinde masaüstünde serbestçe hizalanabiliyor.

eskisi gibi yerinde duruyor ama önemli özelliklerin hepsi simge çubuğu de belirlenmiş. Vista dosya boyutlarını, değiştirilme tarihini ve öznitelikleri soldaki ufak pencerede değil, onun yerine daha büyük ve anlaşılır bir biçimde, alt kısımda gösteriyor.

SIDEBAR: Kenarlarda konfor

Windows Sidebar ve Gadgets ile Microsoft çok iyi bir ikili yakalamış. Vista daha beta aşamasına ulaşmadan bu araçlar Windows meraklılarının ilgisini çekmişti. Sidebar ise program yöneticisinin bir uzantısı gibi. Kullanıcılar buraya günlük işlerini kolaylaştırabilecek birçok ufak araç (Gadgets) yerleştirebiliyor. Görünen o ki, Microsoft da Quickstart Pad, Slideshow ve RSS Reader gibi ufak araçlarla temel işlevselliği sağlamış. Programcılar, buraya konabilecek araçların çeşitliliğini arttırabilmek için toplumun

eşgüdümüne güveniyorlar. Microsoft bu iş için, www.microsoftgadgets.com adresinde, kullanıcıların ve yazılım teknikleriyle ilgilenenlerin derlediği ufak programcıları, herkesin kullanımına sunuyor. Bunun arkasında ise AJAX adı verilen ve JavaScript ve XML dillerini temel alan bir teknoloji bulunuyor.

VISTA TEMALARI: Şık arabirim

Windows Vista'nın beta sürümü şu an itibarıyla yeni bir tasarım sunuyor: "Vista Teması". Bu tema Aero Glass özelliğini destekliyor ve her şeyden önce karanlık bir görünüme sahip ama iç karartan bir karanlık değil bu (bk. Ekran görüntüsü, s. 74). Başlat menüsünde başlayarak, üst kısımda bulunan görev yöneticisinden pencerelere kadar her şey metalik bir siyaha bürünmüş. Masaüstünün arka planındaki dağlar ve göl görüntüsünde hakim renk kahverengi. Piyasaya sürüleceği zamana kadar Microsoft'un birkaç yeni temayı daha kullanıcıların beğenisine sunacağını düşünüyoruz. En azından ayarlar kısmına girildiğinde kullanıma hazır değişik arka plan görüntüleri olacaktır.

KLASİK TEMA: Nostalji için

Windows XP'nin rengârenk olmasından hazzetmeyenler için, "Windows Classic" teması bulunuyor. Görünüş ve verdiği his bakımından Windows 2000 olarak nitelendirilebilecek bu tema, hiçbir fazlalık içermiyor. Bunun için kullanıcı, Aero Glass temasına özgü önizleme pencerelerinden fedakârlık etmek zorunda kalıyor.

SESLER: Microsoft ile coşmak

Seslerin geliştirilmesinde fazla yenilik yok. Yalnız bu sefer Microsoft'un daha modern sistem sesleri bestelemesi için bir rock müzisyeniyle anlaştığını söyleyebiliriz.

SONUÇ: Görünüş işe yarayacak

Apple ve Linux'tan sonra Microsoft da üçüncü boyuta geçti. Vista'nın üç boyutlu arayüzü çok şık, eğlenceli ve güzel olanla gerekli olanı birleştirmeyi başarmış. Her şeyden önce, önizleme özelliği testimizde gerçekten etkili oldu. ■

Mete Pınar, mete@chip.com.tr

++ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++ Start: Ocak 2007 ++

İçindeki DJ'yi uyandır!

Sesli yayıncılık için, gelişmiş yayın stüdyolarına ve radyo vericilerine ihtiyacınız yok. Podcast'lerle sesinizi tüm dünyaya duyurabilirsiniz.

İnternet tüm kullanıcılara kişisel yayıncılık alanında alternatifler sunmaya devam ediyor. Blog sistemleri son iki yılın parlayan yıldızı olurken, bu yıl içinde de podcast'ler yükselişe geçti. İnternet üzerinden sesli yayıncılığın bir parçası olan podcast'ler, bilindiği üzere iPod'ların kullanıcılarına getirdiği bir yayıncılık sistemi. Aslında bildiğimiz MP3 streaming yayıncılığından RSS dışında büyük bir farkı yok.

Podcast'lerden kısaca bahsetmek gerekirse, Podcast ismi iPod ve yayıncılık anlamına gelen "broadcast" sözcüklerinin birleşiminden oluşuyor. RSS tabanlı bir yayıncılık sistemi olduğu için kullanıcılar yayınlara abone olabiliyor. Bu

sayede podcast programının yeni bölümleri kullanıcının bilgisayarına otomatik olarak indirilir. Bu yayınlar iPod'larla veya diğer MP3 çalıcılarla senkronize edilebilirken, hiçbir MP3 çalıcıya ihtiyaç duymaksızın bilgisayar aracılığıyla da dinlenebilir. Podcast yayınlarını takip etmek için Apple iTunes yazılımı yeterli oluyor. Bu yazılım kullanılarak ilgili podcast'lere üye olunuyor ve beğenilen programlar iTunes tarafından bilgisayarınıza indiriliyor.

Ülkemizde de radyolar artık podcast yayıncılığını alternatif olarak sunmaya başladılar. Örneğin saatleri size uymayan sevdiğiniz bir radyo programını kaptırdığınıza hayıflanmak yerine, bilgisayara

Podcasting: Kişisel veya kurumsal olarak podcast yayıncılığına başlamak son derece kolay.

Radyoculuk tutkusu: Podcast'ler radyo programcılığı tutkusunu dindiremeyenler için oldukça iyi bir fırsat.

yarınıza podcast olarak indirebilirsiniz. Podcast'ler sadece yayıncılık alanında hizmet veren firmalarla sınırlı kalmıyor. Değişik alanlardan çok sayıda şirket, eğitim ve seminer podcast'leri hazırlayarak müşterilerine sunuyor. Hatta bununla da yetinilmiyor, haber bültenleri ve eğlenceli programlar da müşterilere sunuluyor.

Kişisel veya kurumsal kullanım fark etmeksizin, bu yazımızla podcast yayıncılığına başlayabilirsiniz.

1 Hazırlık aşaması

Bir podcast yayını hazırlarken birtakım yazılım ve donanım gereksinimleriniz olacak. Öncelikle temiz ses alan bir mikrofona ve yankılanmayı önlemek için bir kulaklığa ihtiyacımız var. Mikrofonu ses kartımızın pembe renkli girişine, kulaklığımızı da ses çıkışına veya kulaklık girişine bağlamamız gerekiyor.

Eğer bir röportaj yapacaksanız veya seminer, toplantı gibi bir etkinliği kaydedecekseniz, taşınabilir bir MP3 kaydediciye ihtiyacınız var. Bu noktada tercih edeceğimiz MP3 kaydedici en az 64 Kbps MP3 veya 44,1 KHz 16 bit Wav biçiminde ses kaydı yapabilmeli. Böylece yayınlarımız üst seviye kaliteye sahip olacaktır.

Radyo yayınlarında mikrofondan gelen ses genellikle mono olarak kaydedilir. Ses kaydı yaparken buna dikkat etmenizde fayda var. Çünkü stereo bağlantılarda yapılan hatalar zaman zaman

faz farkı yaratarak, stereo kayıtlarda ses kayıplarına yol açabiliyor. Biz yazımızda yazılım olarak Adobe Audition'ı kullanacağız. Bu yazılım, çok kanallı ses kaydına olanak tanıdığı için, işin mutlak kısmında önemli bir zaman kazandıracaktır. Dileyenler, ücretsiz bir alternatif Audacity'yi de kullanabilir. (<http://audacity.sourceforge.net>)

2 Yayıncılık ipuçları

Podcast siteleri yayınları kategorilere göre ayırdığı için, yayınımla ilgilenen insanların size ulaşması daha kolay olacaktır. Podcast sitelerinde yer alırken hangi kategoride hizmet vereceğinizi belirlemeniz gerekli. Eğer podcast ya-

Mikrofon ve kulaklık: Temiz ses kaydında iyi bir mikrofon ve kulaklık anahtar rol üstleniyor.

yıncılığını düzenli olarak sürdürmek istiyorsanız, disiplinli bir çalışma planına ihtiyacınız var. Seçeceğimiz yayın türünün kalıcı ve popüler olması için, yayın konularımızın tükenmemesi gerekiyor. Eğer yayınımlı belirli bir tarih ve saatte güncelleniyorsa, mümkünse o saate ye-

tiştirmelisiniz. Böylece dinleyicilerinize olan saygınızı ispatlamış olursunuz.

Herhangi bir hukuk davasıyla karşı karşıya kalmamak için T.C. yasalarına saygılı bir yayıncılık yapın. Özellikle telif hakları konusunda dikkatli olmanızda fayda var. Dijital platform da bir yayıncılık alanı olarak kabul edildiğinden, yayın hakkını ödemediğiniz bir şarkıya yayınımlı yer vermeniz halinde suçlu durumuna düşebilirsiniz. İnternet üzerinde bir araştırma yaparak yayınlanmasa serbest olan şarkıları bulabilir ve yayınımlı ekleyebilirsiniz.

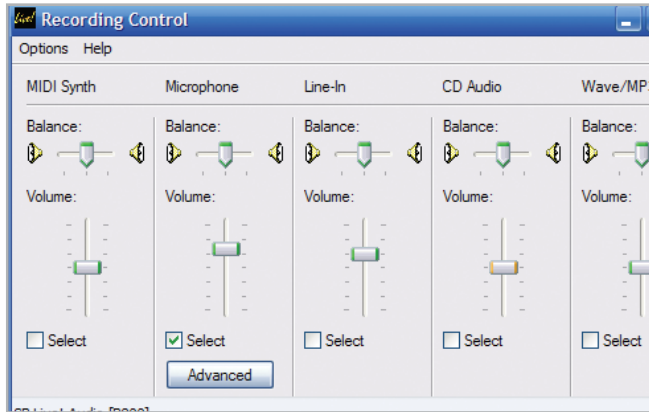
Mümkünse programınızın giriş ve çıkışlarında, şarkı geçişlerinde kullanmak üzere bir jingle hazırlayın. Bu sayede yayınımlı daha profesyonel bir görünüm kazanacaktır.

İlk defa bu türde bir yayıncılık yaparsanız biraz podcast dinlemeniz faydalı olacaktır. www.podcast.net ve www.podcastalley.com adreslerinden binlerce yayına ulaşabilirsiniz.

3 Ses kaydı yapmak

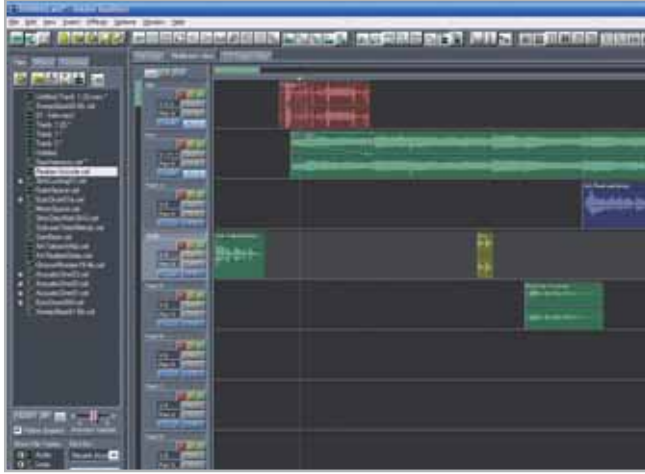
Önceki sayımızda Audition kullanımı hakkında geniş bir makale hazırlamıştık. Bu noktada o makaleyi okumanız faydalı olacaktır. Ancak geçmiş sayıları biriktirmiyorsanız veya kaçırdıysanız, bunu sorun etmeyin, burada verdiğimiz bilgiler de ses kaydı yapmanıza yeterli olacak.

Öncelikle Windows ses özelliklerinden, ses kartımızın kayıt kaynağını mikrofon olarak belirtmemiz gerekiyor. Bunun için Audition içerisinden *Options / Windows Recording Mixer* yo-

Kayıt kaynağı: Ses kaydetmeden önce kayıt kaynağını mikrofon olarak belirtmemiz gerekiyor.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Podcast'a giriş

Kanalları kullanmak: Audition'ın çok kanallı sistemi sayesinde profesyonel bir podcast hazırlayabilirsiniz.

lunu izleyerek karşımıza gelen pencereden, mikrofon seçeneğini işaretliyoruz. Eğer mikrofonunuz sesi düşük seviyede alıyorsa, *Gelişmiş* özelliklere tıklayarak sesin 20 db daha yüksek kaydedilmesini sağlayabilirsiniz. Artık pencereyi kapatarak Audition ekranına dönebiliriz.

Şimdi klavyeden [9] tuşuna basarak "multitrack" görünümüne geçiyoruz. Orta pencerede ses kanallarını göreceksiniz. Örneğin, "Track 1" yazan kanala kayıt yapmak için, öncelikle kanalın ismini değiştirerek istediğiniz bir ismi verin. İsim verdiğimiz yerin biraz altında bulunan [R] harfine tıklayarak, Audition'a bu kanala ses kaydı yapmak istediğimizi belirtiyoruz. Ses kayıtlarının mono yapılmasının daha uygun olacağını söylemiştik, bunu yapmak içinde kanalın üzerinde sağ tıklayarak "stereo" yazan yeri *left only* veya *right only* olarak değiştiriyoruz. Eğer daha çok sayıda kanala aynı sesi kaydetmek istiyorsanız, bu işlemleri diğer kanallara da uygulayabilirsiniz.

Sonrasında aşağı tarafta görülen kayıt (kırmızı renkli ve daire şeklindeki) simgeye tıklayarak kaydımızı başlatıyo-

ruz. Kayıt bittiğinde kanalın ismini taşıyan bir dosya sol taraftaki dosya havuzunda oluşacaktır.

Eğer konuşurken havaya girmek için bir fon müziği duymak isterseniz, kullanacağınız müziği sürükle-bırak yöntemiyle farklı bir kanala yerleştirebilirsiniz. Fon müziğinin bulunduğu kanalda "R" harfinin seçili olmaması gerekiyor. Aksi takdirde kullanacağınız müziğin üzerine ses kaydı yapılacaktır. Yayınınızda kullanacağınız tüm işitsel malzemeyi (fon müziği de dâhil) sonradan da ekleyebileceğinizi unutmayın.

Ses kaydında olası hataları aralardan çıkarmak için, sesin grafik görünümüne çift tıklayarak "waveform" görünümüne geçiyoruz. Burada sesi daha detaylı görebiliyorsunuz. Hatalı bölümleri seçip [Delete] tuşuna basarak bu hatalardan kurtulabiliyoruz. İşlem bittiğinde tekrar [9] tuşuna basarak 'multitrack' görünümüne geçiyoruz.

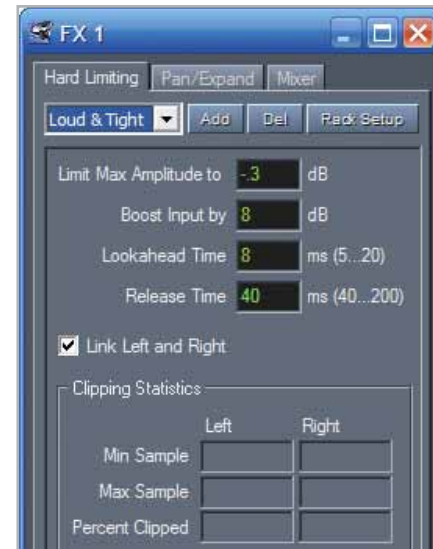
4 Zamanlama ayarları

Yaptığınız ses kaydında bazı bozulmalar ve patlamalar varsa bunları şimdilik

"On Air": Audition'la ses kaydı birkaç basit tıklamayla gerçekleştiriyor.

dert etmiyoruz. Mastering adımımda tüm bu sorunları halledeceğiz. Artık ses kaydını tamamladığımıza göre kanalın "R" işaretini tekrar tıklayarak kapatıyoruz. Kullanacağımız fon müziğini, şarkıları veya diğer işitsel malzemeyi kanallara yerleştirmemiz gerekiyor. Sürükle bırak yöntemini kullanarak diğer dosyalarımızı da ses kanallarına ayrı ayrı yerleştiriyoruz. Bir kanalda birden fazla farklı ses olabileceğini unutmayın. Yani çalacağınız şarkılar için tek bir kanalı kullanmak yeterli olacaktır. Eklediğiniz dosyayı kanal içinde fareyle sürükleyerek başlaması gereken yere getirebilirsiniz.

Effektler: Yayınlarınızda efektler kullanarak kaliteyi artırabilir ve daha çok dinleyici toplayabilirsiniz.

Daha profesyonel bir yayın için çeşitli geçiş teknikleri de kullanılabilir: Örneğin bir dosyanın bitimine birkaç saniye kala, diğer kanaldaki ses dosyası yayına girebilir. Zamanlamaları kulağa hoş gelecek şekilde düzenleyerek profesyonel bir yayın görünümü elde edebilirsiniz. Kanallardaki ses dosyaları üzerinde ince yeşil bir çizgi göreceksiniz. Bu çizgi anlık ses seviyesini gösterir. Çizgi üzerine noktalar bırakarak ve seviyelerini değiştirerek oldukça şık geçişler hazırlayabilirsiniz.

5 Efektler ve mastering

Yaptığınız yayında ses seviyelerinin dengeli olması ve kayıtların tonlanması →

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Podcast'a giriş

Mastering: Mikseri kullanarak ses seviyelerini kolayca dengeleyebilir ve sesteki patlamaları düzeltebilirsiniz.

kaliteyi artıracaktır. Hatta çeşitli efektler kullanarak dinleyicilerinizi şaşırtma olanağınız da var. Yapılan kayıtların dinleyiciye hazır hale getirilmesi için yapılan son işlemler serisine "mastering" adı verilir. Bu adımda kanalların ses seviyelerini ve efektleri düzenleyerek, sesteki patlamaları onaracağız.

[ALT]+[2] tuşlarına basarak 'mixer' penceresini karşımıza getiriyoruz. Karşımıza gelen pencerede kayıt yapılan kanalların ses seviyelerine kolaylıkla kontrol edebiliriz. Kullanacağınız tüm sesler maksimum -4 db seviyelerinde olmalı. 0 db'yi geçen kanallar yayınımda patlamalara neden olacaktır. Her kanalın sanal potansiyometresini aşağı ve yukarı hareket ettirerek seviyeleri belli bir dengeye getiriyoruz.

Şimdi sol tarafta görülen EQ simgesine tıklayarak, kanalların ekolayzır seçeneklerini açıyoruz. Ekolayzırlarda "H" harfi tiz frekansları, "M" harfi orta frekansları ve "L" harfi de bas frekanslarını temsil ediyor. Buradaki değerleri değiştirerek kulağa hoş gelen bir tonlama yapabilirsiniz. Hatta sesteki bazı patlamalar da ekolayzır ayarlarıyla dengeyerek giderilebilir.

Efekt eklemek için soldaki FX simgesine tıklamanız gerekiyor. Daha sonra da efekt eklemek istediğiniz kanal üzerindeki FX simgesine tıklayarak efektler penceresine ulaşyoruz. Uygulamak istediğiniz efekti Add seçeneğiyle kanalıma ekliyoruz. Örnek olarak *Amplitude / Hard limiting* efektini kayıt yaptığımız kanala ekleyelim. Tekrar kanalın FX seçeneğine tıkladığınızda *Hard limiting* seçeneği gelecektir. Buradaki ayarları değiştirerek sesteki farklılıkları ve iyileşmeyi duyabilirsiniz. Çeşitli efektler deneyerek ne işe yaradıklarını öğrenin. İlerleyen zamanlarda yayınlarınızda sıkça ihtiyaç duyacaksınız.

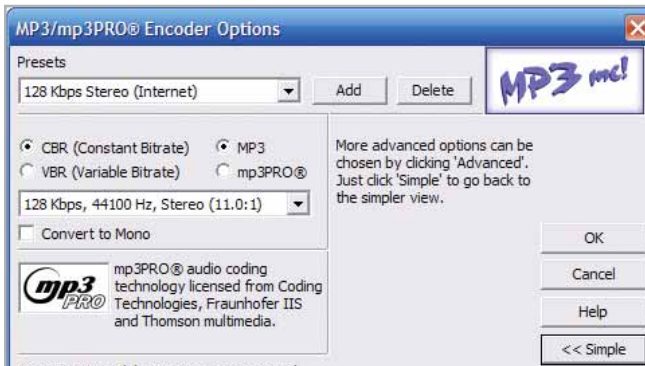
6 **Audio Mixdown**

Podcast yayınımda kullandığımız sesleri tek bir MP3 dosyası haline getirmek için birkaç basit adım izleyeceğiz. Öncelikle File menüsünden *Save session*'a tıklayarak projemizi kaydediyoruz. Sonrasında *File / Export / Audio* yolunu izliyoruz. Kaydetmek istediğimiz biçimi MP3 olarak belirtiyoruz. Bu noktada *Options*'a tıklayarak MP3 kalitesini belirleyebiliriz.

6 Audio Mixdown

Yüksek kaliteler daha yüksek boyutlarda bir MP3 dosyası anlamına geliyor. Yaptığınız podcast'in uzunluğuna ve indirilme süresine göre bir seviye seçebilirsiniz. 64 Kbps stereo MP3, hiç de fena olmayan bir ses kalitesi sunacaktır.

Yüksek kaliteler daha yüksek boyutlarda bir MP3 dosyası anlamına geliyor. Yaptığınız podcast'in uzunluğuna ve indirilme süresine göre bir seviye seçebilirsiniz. 64 Kbps stereo MP3, hiç de fena olmayan bir ses kalitesi sunacaktır.

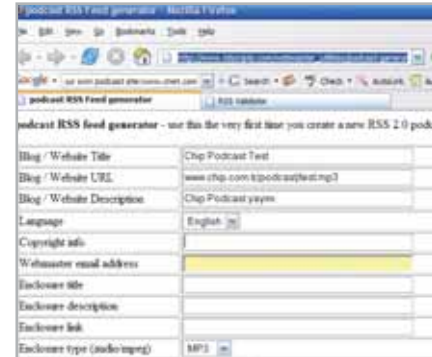

Audio Mixdown: Sesle ilgili tüm işlemler bittiğinde yapmanız gereken tek şey, çalışmanızı MP3 haline getirmek.

Kayıt bittikten sonra MP3 çalıcınız aracılığıyla MP3 id tag bilgilerini doldurabilirsiniz.

7 Podcast'i yayınlamak

Öncelikle yayının dinlenebileceği bir web alanına ihtiyacınız var. www.our-media.org adresinden ücretsiz bir hesap açarak podcast'inizi bu alana yerleştirebilirsiniz. Veya bir web siteniz varsa ftp aracılığıyla sitenize de yükleyebilirsiniz. Podcast'inizi RSS beslemesi oluşturmak için, www.industrial-audiosoftware.com adresinden Podcast Producer'ın deneme sürümünü indirebilirsiniz. Fakat bizler daha basit bir alternatif olan çevrimiçi bir RSS oluşturucudan faydalanacağız:

RSS oluşturmak: Podcast'inizin düzenli olarak indirilebilmesi için bir RSS kaynağı oluşturmalısınız.

http://www.tdscripits.com/webmaster_utilities/podcast-generator.php adresine giderek karşınıza gelen formda gerekli bilgileri dolduruyorsunuz. İşlem bittiğinde sayfa size bir XML kodu verecektir. Bu kodu web sitenize veya, www.ipodder.org gibi podcast sitelerine yerleştirerek dinleyicilerinizin yayınınızı otomatik olarak indirmesini sağlayabilirsiniz.

8 Podcast'inizi test edin

RSS beslemesinin doğru olarak çalışıp çalışmadığını kontrol etmek için <http://rss.scripting.com> adresine giderek XML dosyanızın doğruluğunu kontrol edebilirsiniz. Eğer bir hata raporuyla karşılaşırsanız, düzelterek dosyayı tekrar karşıya yükleyin. ■

Sinan Ödeş, sinano@chip.com.tr

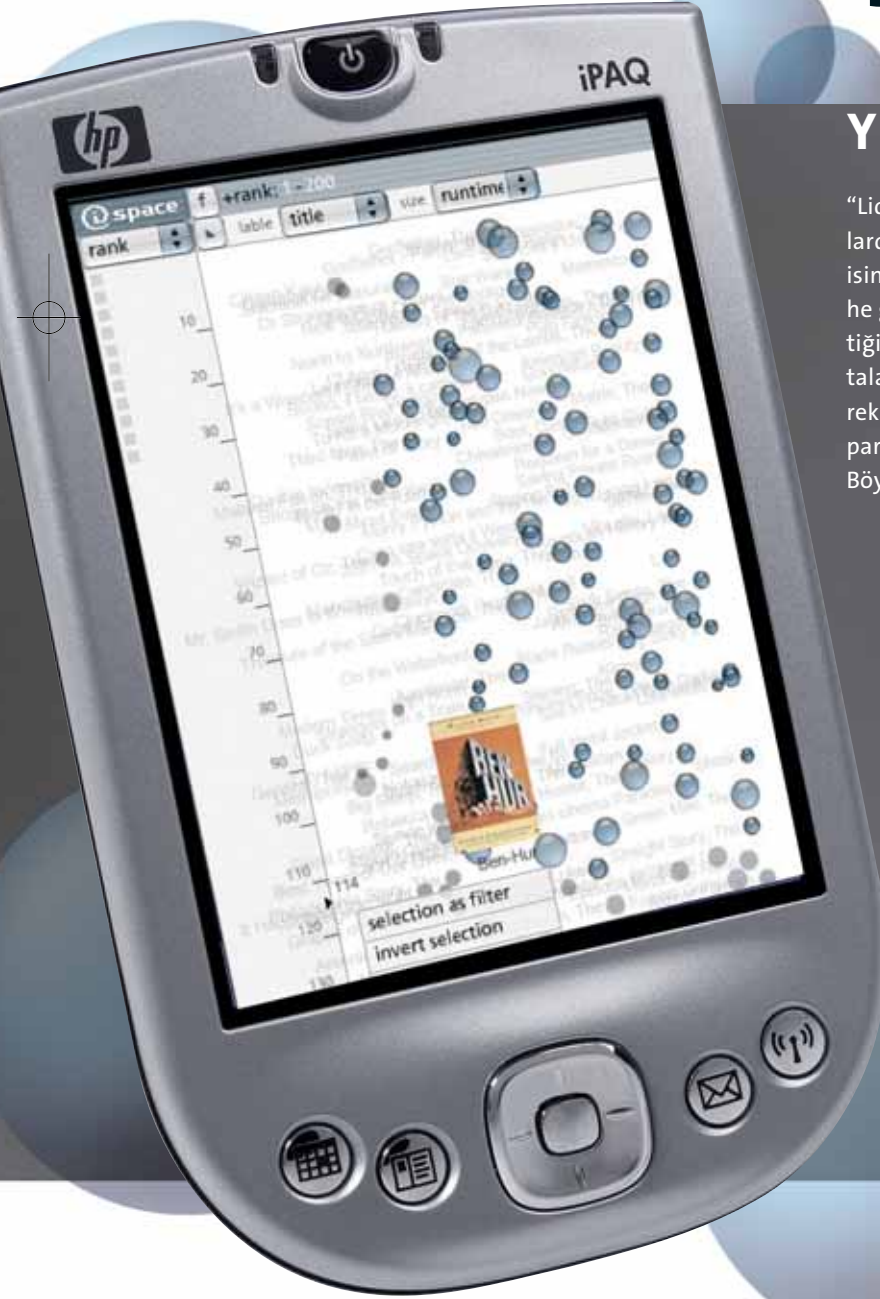
Makinelerle insanlığın değiştiği bir gerçek. Bu yıl ise "Bilim Yılı 2006" olarak adlandırıldı. Çünkü her şey yeniden başlıyor.

BÖLÜM 1 İnsan ve makine

BÖLÜM 2 Robotlar ve futbol

CHIP TEST & TEKNOLOJİ **Bilim yılı 2006**

Geleceğin bilgi teknolojisi

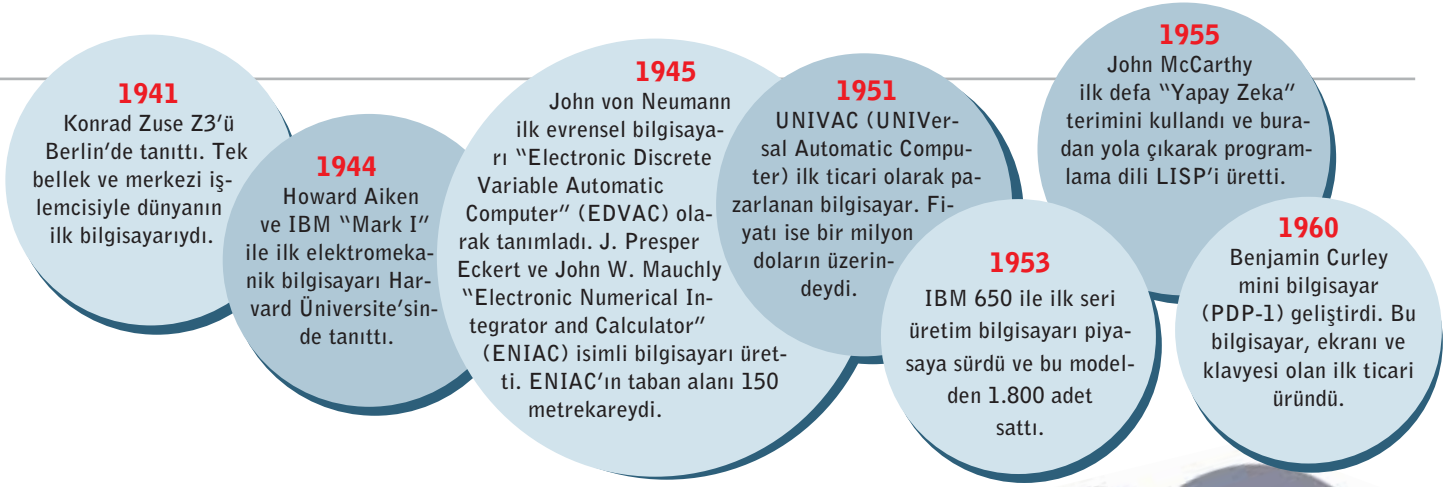

Yedi boyutlu gezinti

"Liquid Browsing" ile listelerin ve tabloların yerini, noktalardan oluşan bir bulut almış. Buraya yapılan girişlerin isimleri Y ekseninde alfabetik olarak, X ekseninde ise tarihe göre sıralanmış. Bir cisim ne kadar sağda ise, temsil ettiği dosya da o kadar yeni. Dosyanın boyutları ise bu noktaların boyutlarıyla orantılı. Noktaların dikey ve yatay hareketleri, renk, saydamlık ya da yüzey desenleri gibi görsel parametreler üzerinden başka bilgilere ulaşabiliyorsunuz. Böylelikle yedi ayrı bilgi boyutu oluşturmak mümkün.

Sihir: Geleneksel listeler (üstte sağda) artık yerini Liquid Browsing (solda) tekniğine bırakıyor.

Her gün muazzam miktarda bilgiye maruz kalıyoruz. Bu bilgi selinde boğulmamak için, insan ve bilgisayar arasında yeni iletişim yollarına ihtiyacımız var.

Gördüğünüz bu noktalar bulutu aslında bir tablo. Sürü halinde balıklara benzeyen bu baloncukların üzerinde imleçle gezdiğinizde kaçıyor ama üstlerine tıkladığınızda, içerdikleri bilgiler sunuluyor. İlk bakışta rahatsız edici olan bu görüntü, aslında Carsten Waldeck için bilgi teknolojilerinin geleceğini temsil ediyor. Darmstadt'taki Görsel Bilgi İşlem Merkezi'nde yeni kullanım arayüzleri geliştiren bilim insanları, makine ile insan arasındaki uçurumu kapatmayı amaçlıyor. "Yıllardan beri bilgisayar kullanmamız sonucunda, hareketlerimizde değişiklikler yaşamaya başladık." diyor Waldeck ve ekliyor: "Yazılımları daha ergonomik hale getirmek için, eski alışkanlıklarımızı daha fazla dikkate almalıyız."

"Paradokslara benzer şekilde, teknolojinin kullanım şeklini kolaylaştırmak için, daha karmaşık teknolojilere ihtiyacımız var."

Dr. Anselm Blocher, DFKI

"Liquid Browsing" ile yeni bir bakış

İnsanoğlu bir fareyi nasıl kullanacağını, Windows gibi bir görsel kullanıcı arayüzünde nasıl hareket ettireceğini son yıllarda öğrendi. "Ama ilişkilendirmeyi unutmuyoruz, birbirlerine benzeyen cisimleri karşılaştırıyoruz. Bilgisayarlar ise daha farklı. Bilgisayarın gücü bitler ve baytlar arasında yaptığı eşitleme." diyor Carsten Waldeck. Bu belirlemeden sonra, enstitüde geliştirdikleri yazılımı kullanarak, tablolar noktalar bulutuna çevirilebildi. Bu gösterim biçiminde her nesne, iki boyutlu koordinat sistemindeki bir nokta ile temsil ediliyor.

Bilim insanlarının deneme amaçlı yarattığı ve içinde filmlerin bulunduğu veri bankasında, X eksenini filmin çekim yılını ve Y eksenini de filmin TOP 100'deki yerini belirtiyor. Üçüncü değişken olan nokta büyüklüğü, filmin süresini belirtiyor. "Gözlerimiz, birçok yeteneğe sahip olan fakat aslında tam kapasiteyle kullanamadığımız organlarımız." diye açıklıyor Carsten Waldeck. Yeni yöntemle her şeyden önce,

çok fazla sayıda nesneyi aynı anda algılayabiliyorsunuz. Böylece tabloyu yeniden sıraladıktan sonra, dosyalarla ilgili önemli özellikleri tek bir bakışta öğrenebiliyorsunuz.

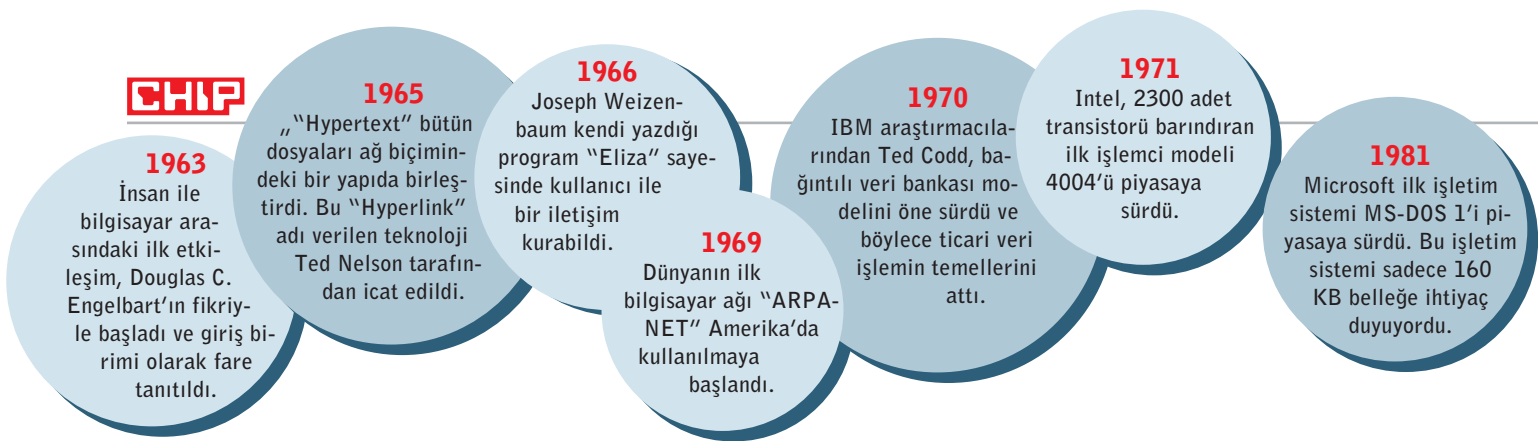
"Scatter Graph" adı verilen bu arayüzün şu ana kadar bir kötü yanı çıkmış: Noktalar birbirlerinin üzerine gelebildiği için, bazı noktalar gözden kaçabiliyor. Yeni geliştirilen "Li-

quid Browsing" yazılımı ise çözüm vaat ediyor. Kullanıcı, nesnelerden birine yaklaştığında, etrafında bulunan bütün noktalar geri çekiliyor. Gösterim bu sayede daha anlaşılır bir hal alıyor ve ekranda daha az yere ihtiyaç duyuluyor.

iVerse.org isimli firma, önümüzdeki yıl bu yöntemin ilk uygulamalarını önce Mac, sonra PC ve sırayla mobil cihazlarda kullanılmak üzere piyasaya sunacak. Bu olayın, bilim insanları için ayrı ve çok önemli bir yeri var çünkü piyasaya sürüldükten sonra kullanıcıların bu yeni kullanım konseptine tepkisini de görebilecekler. Tabii bu konseptin kullanılabileceği alanlar bu kadar sınırlı değil.

Bilgi arama sanatı

"Hakan Şükür ve goool! Efsane golle döndü, kral golle döndü! Kral en son golünü geçen sezon atmıştı..." Maç spikerinin ses tonu üzerindeki stresi yeteri kadar yansıtıyor. Sahada bir olay gerçekleştiği anda, bu olayla ilgili detaylı bilgiler elinin altında bulunmalı ve tabii bu bilgiler doğru olmalı. Spikere bu konuda yardımcı olan teknolojinin adı ise "SWAPit". Fraunhofer-Institut für Angewandte Informationstechnik (FIT) tarafından geliştirilen yazılım, kullanıcıya değişik durumlarda çeşitli veri olanakları sunuyor. Örnek olarak belli bir konuyla ilgisi bulunan spor haberleri, haritaya benzer bir biçimde gösteriliyor ve benzerliklere göre otomatik olarak gruplanıyor. Böylece spiker "Hakan Şükür, gol ve sezon" kelimelerinin birbiriyle bağlantılı ol-

duğu bütün dosyaları çabucak görüntüleyebiliyor; takımlar, maçlar, teknik direktörler, sakatlanmalar istatistiklere ulaşabiliyor. FIT’den Andreas Becks, “Kullanıcı, hangi bölümlere daha dikkatli bakması gerektiğini hızlı bir şekilde anlayabilir.” diyor.

Program sadece basında arama yapmak için değil, başka arama amaçları için de kullanılıyor. Bir icadın haklarının korunup korunmadığını öğrenmek için patentlerin yer aldığı büyük veri tabanlarını çok daha hızlı tarayabilirsiniz. Belirli bilim insanları ve firmalara yönelik yaptığınız aramalar, birbiriyle ilişkili alanlarla ilgili sonuçları bir araya getirebiliyor. İşlem hayli pratik çünkü arama yaptığınız kelimeler açısından benzer fakat aradığınız konu açısından birbiriyle alakasız arama sonuçları gruplaşıyor. Bu grupları çabucak eleyebiliyorsunuz. Bu da arama sürenizi daha öncekilere göre yarı yarıya azaltıyor.

Dijital masada kriz yönetimi

Sel, depresim, kasirga, yangin, salgın... Geçen yılın doğal afetlerinin listesi uzayıp gidiyor. Tabii yaşadıkça tecrübe de artıyor. Bütün bu tecrübeler, doğal afet durumunda en doğru bilgiye sadece hızlı bir şekilde değil, aynı zamanda kolay ve ergonomik yoldan hazırlanmasının ne kadar önemli olduğuna gelip dayanıyor. Bilişim Teknolojileri Derneği Başkanı Prof. Matthias Jarke, “Bilgi teknolojileri, verimli bir doğal afet yönetimi sağlayabilmek için, sayısız geliştirme potansiyellerine sahip.” diyor. Fraunhofer Enstitüsü’nün Bilişim ve Veri İşleme (IITB) bölümü tarafından geliştirilen “sayısal masa” ile geleceğin teknolojileri, hayat buluyor. Günümüzde kriz durumlarından çıkabilmek için kâğıda basılı haritalardan, projeksiyon cihazlarından ve bilgisayarlardan oluşan bir bileşim kullanılıyor. Bunların ye-

MAÇ SPİKERLERİNE HARİTA: KAHN VE LEHMANN AYNI KÖYDEN

“SWAPit” otomatik olarak ilgili ve alakalı bağlantılar kurabiliyor. Aynı anahtar kelimeye ait birbiriyle ilgili konuları açık renkli kısımlarda topluyor. Haritadaki bu açık renkli “köyler” arasındaki koyu renkli yerler ne kadar büyükse, birbirleriyle olan ilgileri de o kadar az. Örneğimizde maviyle işaretlenmiş olanlar, spikerin aradığı Herta BSC Berlin hakkındaki güncel haberleri gösteriyor. Ek olarak içerisinde Kahn ve Lehmann kelimeleri bulunan girişleri de artırmış. Özetlere bakılırsa, bulunan konular genellikle kalecilerin rekabetine değiniyor. Bu yazılar haritada pembeyle işaretlenmiş. Böylece spiker bu iki kaleci arasındaki kapışmalara ait güncel bilgilere ulaşabiliyor.

CHIP

1981
IBM ilk kişisel bilgisayar yaptı ve böylece yeni bir standart oluşturdu.

1983
Apple, görsel bir kullanıcı arayüzü ve faresi olan Lisa isimli bilgisayarı tanıttı.

1985
Microsoft Windows 1.0, öngörülen tarihten 19 ay sonra tanıtıldı.

1989
World Wide Web, Tim Berners Lee tarafından tanıtıldı.

1993
Marc Andreessen "Mosaic" tanıtımını gerçekleştirdi. Bu program, internetteki dosyaları görsel olarak görüntüleyebilen ilk programdı; yani bugünkü internet tarayıcısının atası.

1996
CHIP dergisinin ilk sayısı bayilere ulaştı.

1998
İnternet arama motoru Google hizmete girdi.

2003
UMTS üzerinden dosya aktarımının ilk denemeleri Almanya'da gerçekleştirildi.

2006
HSDPA (High Speed Downlink Packet Access) ile mevcut UMTS altyapısı üzerinden daha hızlı dosya aktarımı sağlandı.

Dijital masa

Büyük ekranda doğal afet bölgesine ait bilgiler görülebiliyor. Bir çeşit akıllı mercek olarak kullanılan tablet bilgisayarlar, masa üzerinde gezdirildiğinde detayları aktarmak üzere tasarlanmış. Haritanın seçtiğiniz kısmı iyi bir çözünürlüğe sahip ve istediğinizde bölgeyle ilgili daha detaylı bilgileri de görüntüleyebiliyor. Tabletlerin bu büyük harita üzerindeki yerleri, dijital masanın altındaki bir işaretleyici ve kamera ile belirleniyor.

"Günümüzde kullandığımız ürünlerin içine yerleştirilecek bilgisayar sistemleri, bilişimin bir sonraki devrimini teşkil edecek."

Prof. Matthias Jarke, Bilişim Derneği

rini gelecekte 1,6 metreye 1,2 metre büyüklüğünde ekrana sahip bir masa alacak ve kriz bölgesinin yüksek çözünürlüklü bir krokisini gösterecek. Yani sürekli değiştirilebilen bir görüntüye sahip harita olacak. Masanın üzerinde gezdirilen tablet bilgisayarlar, konumlarına göre haritanın o bölgesi hakkında detaylı bilgiler sunacak, tıpkı dijital bir büyüteç gibi. Hava durumu bilgisi gibi bilgileri gösteren haritalar ise dik konumdaki büyük bir ekrandan izlenebilecek.

Bilgisayarlar daha insancıl olacak

Alman Yapay Zeka Enstitüsü'nde (DFKI) çalışan bilim insanları, başka bir kullanım alanı için insanların bilgisayarı kullanış biçimlerini daha kolay hale getirmeyi hedefliyor. "Virtual Human" adı verilen bu teknoloji, ses tanımlama üzerine kurulu ve bildiğimiz arayüz yerine sizinle gerçekten konuşabilen zeki bir insan animasyonu sunuyor. Bağın kurulabileceği en iyi nokta, hala insan. "Fakat buradaki paradoks, teknolojinin kullanımını kolaylaştırmak adına daha fazla ve karmaşık teknolojilere ihtiyaç duyulması." diyor Proje Direktörü Dr. Anselm Blocher, sorunun kökenine işaret ediyor. Gözle görülmeyen büyük bir engel. Bu engel, Bilişim Derneği Başkanı Matthias Jarke'nin de gelecekle ilgili tahminleriyle örtüşüyor. "Bu teknoloji sürekli daha çok kişi tarafından kullanılacak." diyor. "Boyutları sürekli ufalan birbirine bağlı bilgisayarlar da bu ihtiyaca bağımlı olarak tüketim mallarının, mobilyaların ve elbiselerin içerisinde kaybolacak". Süper bilgisayarlar, kişisel bilgisayarlar ile bilgi teknolojileri ve iletişim teknolojilerinin aynı potada erimesi sonucunda gizlenmiş bu bilgisayar ağları, yeni bir çığır açacak ve bilişimdeki dördüncü devrim olacak. Bilgisayar kullanımı için geliştirilen bu yeni sanat, insanların gelecekte bilgisayarla birlikte nasıl yaşayacağını ve iletişim kuracağını gösteriyor. ■ MS / Kadir Tuztas, ktuztas@chip.com.tr

Sanal insanlar

CeBIT fuarı gösterilerinde sanal program sunucuları, yarışma süresince yarışmacıları yönlendirdi. İnsan yarışmacıların yanıtlarını, ses tanımlama sayesinde analiz edip ipuçları verebiliyorlar. Yapay kişilerin kurduğu cümleler belirli kalıplara bağlı değil, onun yerine diyalog esnasında serbest olarak oluşturuluyor. "Virtual Human" projesi bu sayede bilgisayarın kullanımını kolaylaştırmayı hedefliyor.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Disk yedekleme ve bölümlleme yazılımları

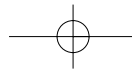
Veri kurtarma

Sabit disk araçlarının öncelikli görevleri disk bölümlleme ve kalıp (image) dosyası oluşturma. Peki, bu araçlar, kayıp dosyaları yeniden oluşturma konusunda da yeterince başarılı mı?

Sabit diskteki dosyaların hasar görmesinin ne kadar vahim sonuçlar doğurabileceğini, yalnızca uzun süredir üzerinde çalıştığı tezi yitiren değil, bilgisayarında kayıtlı vergi beyannamesini kaybeden bir kullanıcı da en acı şekilde öğrenecektir. Sabit disk üreticilerinden Maxtor'un yaptığı bir araştırma, kullanıcıların yüzde 73'ünün benzer durumlarla daha önceden karşılaştığını ortaya koyuyor. Araştırma sonuçları, kullanıcıların neredeyse hiçbirinin sistemini düzenli aralıklarla yedeklemediğini de gösteriyor. Daha da vahim olanı, birçoğunun sabit diskini bölümlere dahi ayırmamış olması. Bu nedenle sis-

temler herhangi bir virüs saldırısının ya da sistem çökmesinin büyük bir felakete dönüşmesi kaçınılmaz.

Riski ortadan kaldırmak için kaliteli bir kalıp (image) oluşturma ve disk bölümlleme (partitioning) yazılımına ihtiyaç var. Kalıp dosyası veri güvenliğini artırırken, disk bölümllemeyse sabit diskin daha kolay yönetilebilmesini sağlıyor. Maalesef her iki görevi de tek bir çatı altında buluşturan ürünler yazılım piyasasında henüz yeterince yaygın değil. Bu nedenle kullanıcıların iki farklı çözüme başvurması gerekiyor. CHIP, en güncel yazılımları test ederek en iyi sistem paketini oluşturuyor.

Paragon Hard Disk Manager, bu alandaki tek eksiksiz sabit disk bakım paketi. Karşılaştırmalı testimizde daha sağlıklı sonuçlar elde edebilmek için, bu ürün yerine, yine aynı firmaya ait iki ayrı yazılıma başvurduk. Yazılımlarının tüm hünerlerini ortaya koyabilmek için, elbette disk bölümü ve kalıp dosyası oluşturma gibi temel senaryolarla yetinmedik. Onun yerine, kendi yerel ağını (LAN) oluşturmuş ve Windows XP Professional kullanan bir kullanıcının ihtiyaçlarını göz önüne aldık. Kalıp oluşturma yazılımları, disk bölümlerini ağ üzerindeki diğer sistemlere yedekleyebilmeli ve XP tarafından şifrelenmiş verilerle başa çıkabilmeli. Bu yazılımlar aynı zamanda harici USB sabit disklerle ve Windows 2000 sonrasında gündeme gelen ve dosya sistemleri alanında özel bir teknoloji olan dinamik disklerle de uyumlu olmalı. Dinamik disk teknolojisi sayesinde uygun donanım denetleyicisi olmadan da RAID sistem kurmak mümkün. Yazılımların bu özel görevlerin üstesinden gelip gelemediğinin yanıtını testimizde bulabilirsiniz.

DİSK BÖLÜMLEME YAZILIMLARI

Testin her üç katılımcısı da temel senaryolarda herhangi bir açık vermedi. Yazılımlar; disk bölümü (partition) oluşturma, biçimlendirme, silme, taşıma, kopyalama ve yeniden boyutlandırmada başarılı oldular. Ancak test koşulları biraz daha zorlaştığında, yazılımların ye-

terince esnek olmadığı ortaya çıkıyor. Sözelimi, tam olarak bölünmüş bir sabit diskte herhangi bir disk bölümünün yeri değiştirilmek istendiğinde zorluk çıkarmayan tek yazılım Paragon Partition Manager. İşlem, öncesinde bitişik ve bölünmemiş bir disk alanı yaratmadan da gerçekleştirilebiliyor. Symantec Partition Magic ve Acronis Disk Director'da öncelikle bu alanın yaratılması gerekiyor.

Ancak Partition Manager da diğer senaryolarda başarılı bir grafik çizmekten uzak. Yazılım yeni oluşturulan bir disk bölümünü Windows altında koordine edemediğinden, işlem gereksiz yere karmaşık bir hal alıyor. Bu durum uzman kullanıcıları pek etkilemese de, diğerleri bu işlemin otomatik olarak gerçekleştirilmesini talep edebilir. Partition Manager'da disk bölümlerini gizlemek de biraz daha zahmetli. Disk bölümünün Windows Gezgini tarafından görüntülenmemesi için Windows'un yeniden başlatılması gerekiyor.

Yeniden düzenlenmesi gereken büyük miktarda çoklu ortam dosyasına sahipseniz, disk bölümlerini hemen birleştirme veya bölme yoluna gitmek onları kopyalamaktan daha kısa sürede gerçekleşecektir. Söz konusu iki işlemi başarıyla tamamlayan tek yazılımsa Disk Director. Tek sorun, özizleme penceresinde birleştirilen disk bölümünün boş olarak görüntülenmesi. Ancak işlem, dosyaların silinmesiyle sonuçlanmadığından kaygılanmanız gerekmiyor. Rakipleri bu senaryoda Disk Director'un hayli gerisinde. Partition Manager, partition bölme gibi bir özelliğe sahip değil.

Partition Magic her iki özelliğe de sahip, ancak birleştirmeyi yalnızca aynı dosya sistemine sahip diskler üzerinde gerçekleştirebiliyor.

Sabit diski yenilemek, yani örneğin FAT dosya sisteminde, daha güncel bir sistem olan NTFS'e geçmek isteyen kullanıcılar verilerini kaybetmek istemeyecek-

TEST SONUCU

Testin ortaya koyduğu en önemli gerçeklerden biri, bilgisayarınızın güvenlik ve yönetiminin tek elden sağlanamayacağı. Disk bölümlere ve kalıp oluşturma yazılımlarında her üretici en azından bir önemli senaryoda açıklara sahip. Bu nedenle mükemmel sistem paketi oluşturmanın yolu, kalıp oluşturmak için Symantec Norton Ghost 10'dan, diski bölümler için Acronis Disk Director Suite 10'dan geçiyor. Yerel bir ağ üzerindeki kalıp dosyasını sorunsuz bir şekilde geri yüklemek için tek çare Ghost 10 kullanmak. CHIP'in disk bölümlere konusundaki önerisi ise Disk Director. Yazılım, rakiplerinin hata mesajlarına yol açtığı ve hatta sabit diske erişemediği durumlarda bile kullanılabilir.

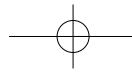
tir. Bu konuda tatmin edici sonuçlar üretebilen yegâne ürün Partition Manager. Yazılım hem FAT16'dan FAT32'ye hem de FAT32'den NTFS'e geçiş sağlayabiliyor. Dönüştürme ayrıca eski NT sistemleri güncellemek amacıyla NTFS 1.02'den NTFS 3.01'e doğru gerçekleştirilebiliyor. Partition Magic en önemli senaryoda başarılı ve FAT'i NTFS'e dönüştürebiliyor. Disk Director pek güncel olmayan bir seçenek sunarak FAT16'dan yalnızca FAT32'ye geçiş sağlıyor.

Gizlilik taşıyan dosyalar söz konusu olduğunda Disk Director ve Partition Manager oldukça başarılı. Yazılımlar disk bölümlerini gizleyebildiği gibi güvenilir bir biçimde de temizleyebiliyor. Bu yolla temizlenen sabit disklerdeki verileri laboratuvar ortamında bile yeniden oluşturmak mümkün değil. Her iki yazılım da sabit disk üzerindeki eski bölümlere tablolarını gözden geçirerek dikkatsizlik sonucu silinen disk bölümlerini yeniden oluşturabiliyor. Oysa Partition Magic'te söz konusu yeniden oluşturma özelliği yok.

120 GB ve üzeri kapasiteye sahip USB sabit diskler, fiyatlarındaki gerilemeyle pratik birer depolama aracına dönüşüyor. Bu cihazlarda disk bölümü oluşturmak için Disk Director ve Partition Ma-

Bölümleri yeniden oluşturmak: Silinen verileri Partition Manager'la kurtarmak mümkün. Kullanıcıya bu noktada yardımcı metinlerle destek sağlanıyor.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Disk yedekleme ve bölümlendirme yazılımları

ÜCRETSİZ SİSTEM PAKETİ

» Windows'la disk bölümlendirme ve yedekleme

Temel disk bölümlendirme ve yedekleme işlemleri için Windows'un kendi araçları yeterli. Bu araçlardan nasıl yararlanabileceğinize gelince:

Disk bölümlendirme: Windows'la disk bölümlerini yalnızca oluşturma ve silme imkânına sahipsiniz. Bu nedenle söz konusu araç sistemin yeniden kurulması aşamasında işe yarıyor. *Başlat / Denetim Masası / Yönetimsel Araçlar*'dan *Bilgisayar Yönetimi*'ne tıklayın. *Disk Yönetimi*'ne tıklayarak disk bölümlendirme seçeneklerine ulaşabilirsiniz. Farenin sağ tuşuyla yeşil renkli boş alana tıkladığınızda *Yeni mantıksal sürücü*'yü seçerek bir disk bölümü oluşturabilirsiniz. Kısayol menüsü üzerinden de ek özelliklere ulaşılabilir. Bu-

radan sürücü harfini değiştirebilir, bölümü biçimlendirebilir ya da mantıksal sürücüyü silebilirsiniz.

Yedekleme: Windows XP Home sahibiyse öncelikle Yedekleme aracını işletim sisteminin CD'sinden kurmanız gerekiyor. Dosya "VALUE-ADD\MSFT\NTBACKUP\NTBACKUP.MSI" konumunda. Kurulum sonrasında *Başlat* menüsünden *Donatılar / Sistem Araçları* menüsünden *Yedekleme*'ye ulaşabilirsiniz. Bir sihirbaz yardımıyla dosyaları, tüm sürücüyü ya da önemli Windows sistem dosyalarını yedekleyebilirsiniz. Yedeklemeleri zamanlamak veya artan yedekleme özelliğiyle gerçekleştirmek elinizde.

nager'dan yararlanmak mümkün. Ancak Partition Magic'i aynı işlem için kullanmanızı önermiyoruz. Yazılım, birden fazla disk bölümü oluşturmak istediğinizde işlemi DOS kipinde sürdürmek amacıyla sistemin yeniden başlatılmasını talep ediyor. Ancak bu kipte USB sürücüleri yüklenmediğinden, Partition Magic'le sabit diski görmek mümkün değil.

Dinamik disk kullanımı, üç yazılımı da zorlayan bir senaryo. Ürünlerin hiçbirisi bu ortamda disk bölümlerinde işlem yapmayı başaramadı. Disk Director'daki deneme, yazılımın çökmesiyle sonuçlandı. Yalnızca Partition Manager dinamik diskleri, normal disk bölümlerine sahip basit disklere dönüştürülerek RAID sistemin çözülmesini sağlayabildi. Windows XP de bu özelliğe sahip, ancak işlem sonrasında disk üzerindeki tüm verilerin kaybolduğu unutulmamalı.

Ergonomi: Disk bölümlendirme araçları kararlı çalışmak zorunda. Çünkü bu yazılımların çökmesi nadiren de olsa tüm verilerin yitilmesiyle sonuçlanabilir. Dinamik diskler göz ardı edildiğinde, teste katılan en kararlı yazılım Disk Director. Partition Manager'ın testin birinciliğini kaybetmesinin en önemli nedenlerinden biri, sorun yaşandığında

kullanıcılarına yeterli desteğin sunulmaması. Sabit diskteki boş alanın yeniden tahsis edilmesi gibi temel bir senaryo da başarısız oldu. İşlem yüzde sıfırda kaldığı gibi, sonlandırma için sistemi yeniden başlatmak gerekti. Partition Manager yardıda kalan işleme devam etmeyi denedi. Ancak sonuç yine aynıydı. Yazılım daha sonra iki NTFS disk bölümünde yeni işlem yapmayı reddetti. Bu NTFS sorunu Partition Magic'le de giderilemedi. Yazılım 117 nolu hata mesajını verdikten sonra kendisini sonlandırdı. Her iki disk bölümüne erişim ve düzenleme yapma imkânı veren tek yazılım Disk Director'dı. Bu işlem sonrasında bu bölümler diğer yazılımlarla da görülebildi.

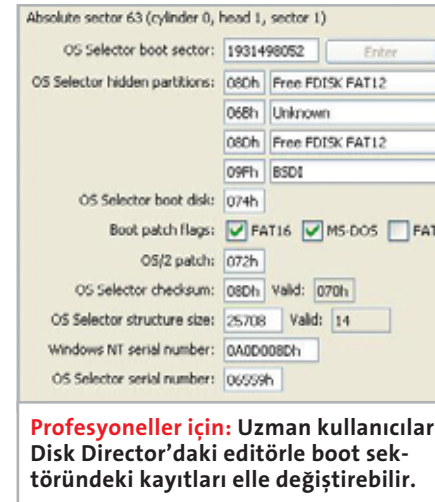
Bir diğer sıkıntıyla Partition Manager üzerinden değiştirilecek disk bölümünü Windows Gezgini'yle görüntülemek istediğimizde karşılaşıldı. Yazılımın daha sonra erişemediği bölümlerde rakipleri sorunsuz çalıştı.

Kolay kullanım kategorisinde lider değişmiş durumda. Partition Magic bugün artık Disk Director'ın ardında kalıyor. Bu kıstasta rakiplerinden çok daha farklı bir tablo çizen ve kullanıcılarına yalnızca nadiren ihtiyaç duyulan üç işlem için sihirbaz sunan Partition Manager'ın, önünde kat edeceği oldukça uzun bir yol var.

İşlevsellik: Sabit diskle ilgili ek araçlar söz konusu olduğunda Partition Manager birinci sırada. Yazılım bünyesindeki disk birleştirme (defragmentation) aracı isteğe bağlı olarak yalnızca Master File Table (MFT) üzerinde kullanılabiliyor. NTFS dosya sisteminde birçok dosya doğrudan MFT'ye kaydedildiğinden söz konusu araç anlam kazanıyor. Disk Director'la birlikte gelen ve disk bölümü içeriğinin kodlar halinde görüntülenmesini sağlayan editör, özellikle uzman kullanıcıların gönlünü fethedecek nitelikte. Kullanıcılar normalde bu değişiklikler için bir diğer ücretli araç satın almak durumunda.

Tüm yazılımlar sistem çökmesi tehlikesi karşısında gerekli önlemleri almış. Disk Director CD'siyle sistemi doğrudan başlatmak mümkün. Partition Manager'da da açılış CD'si oluşturmak mümkün. Oysa Partition Magic bugün artık birçok sistemde (özellikle dizüstü bilgisayarlarda) disket sürücü yer almasına karşın, açılış disketlerinden vazgeçmiyor.

En gelişmiş açılış yöneticisi özellikle Partition Magic, Disk Director OS Selector'da toplanmış. Bu araç, bünyesinde bir disk bölümlendirici barındıran bir mini işletim sistemine sahip. XP'ninkine benzeyen açılış yöneticisi arayüzü çok sayıda özellik sunuyor ancak dinamik disklerdeki işletim sistemlerini tanıyamıyor. Açılış yöneticisini sistemin eski haliyle yeniden başlatılabilmesi amacıyla devre dışı bıraktığımızda, Windows sistem başlangıcı menüsünün silindiği ortaya çıktı. Bu noktada sistem geri yükleme özel-

Profesyoneller için: Uzman kullanıcılar Disk Director'daki editörle boot sektöründeki kayıtları elle değiştirebilir.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Disk yedekleme ve bölümlleme yazılımları

liğinden yararlanmak gerekti.

Diğer iki yazılımın sistem başlangıç yöneticilerinin Windows'takinden üstün değil ve dinamik disklerdeki Windows XP işletim sistemine ulaşılmasını sağlamıyor. Partition Magic kullanıcıların işini iyice zorlaştırıyor. Sistem başlangıç yöneticisi sonradan CD'den yüklenabiliyor. Ancak yalnızca FAT disk bölümleri seçilebiliyor. Dolayısıyla NTFS dosya sistemi üzerine kurulu Windows XP ile birlikte kullanım için ayrıca birincil (primary) FAT disk bölümü oluşturmak gerekiyor.

KALIP OLUŞTURMA YAZILIMLARI

Temel senaryolar test edilen tüm ürünlerde başarıyla tamamlandı. Herhangi bir disk bölümü için -istenirse sıkıştırılmış- bir kalıp dosyası oluşturma ve bu dosyayı geri yükleme konusunda sıkıntı yaşanmadı. Ancak testteki üç yazılımın ikisinde daha zorlu senaryolar kullanıcıları zorda bıraktı. Cevabı aranan sorulardan ilki, araçların kalıp dosyalarını ağ üzerindeki diğer sistemlerde saklayıp saklayamadığıydı. Özellik birden fazla PC'nin aynı ağı paylaştığı durumlarda oldukça kullanışlı. Bu yolla, bilgisayarların herhangi birinin çökmesi durumunda yedeklenen verileri bir diğerinin sabit diskinden geri yüklemek mümkün. Pratikte tüm yazılımlar disk bölümlerini sorunsuz olarak bir diğer PC'ye yedekleyebildi. Ancak geri yükleme aşamasında tablo epey farklıydı.

Symantec'in Ghost 10 adlı ürünü, ağ dosyasının yeniden oluşturulması için özel bir Windows sürümünden (Windows PE) yararlanıyor. Sunulan konsolda herhangi bir problemle karşılaşmadığı gibi parola korumalı ağlarda bile bağlantı sorunsuz bir biçimde kurulabiliyor. Özel bir Linux sürümünden yararlanan Paragon Drive Backup 7'de ise durum farklı. İstenen ağ yapılandırmasını gerçekleştirebilmek bu alanda uzmanlık gerektiriyor. Yapılandırma aşamasında giriş düzeyi kullanıcıları yönlendirecek bir sihirbaz aramak boşuna. Acronis True Image kullanarak ağ üze-

Karmaşık: Paragon Drive Backup'ın arayüzü özellikle giriş düzeyi kullanıcılar için fazlasıyla karışık.

rindeki bir bilgisayarda bulunan yedek dosyasını geri yüklemek daha da zor. Parola girilebilecek herhangi bir alan sunulmadığından erişim engelleniyor ve yedekleme dosyasına ulaşamıyor. Özetle, kalıp dosyasını bu yolla yüklemek mümkün değil.

Yedekleme dosyalarını saklamak için USB sabit diskler de tercih edilebilir. PC'den bağımsız kullanılabilme ve kolay ve basit yapılandırma imkânı bu cihazların en büyük avantajları. Test edilen araçların tümü harici USB disklerle veri yedekleyebildi ve bu disklerden geri yüklemede başarılı oldu.

True Image bu noktada rakiplerinden bir adım önde. Acronis'in ürünü yalnızca ağ üzerindeki sürücülere ve USB sabit disklerle değil, aynı zamanda yerel bir sabit disk üzerindeki gizli ve korunmuş bir disk bölümü üzerine de

yedekleme yapabiliyor. Bu yolla, kullanıcının dikkatsizlik sonucu kalıp dosyasını silmesi engelleniyor. Öte yandan, ilk anda oldukça parlakmış gibi görünen bu fikir, yedeklemenin temel kurallarından birinin çiğnenmesi anlamına geliyor: Veri yedeklemek için asla aynı disk kullanılmamalı. Çünkü diskinizin ömrünü doldurmasıyla tüm disk bölümleri de yedeklerle kaybolacaktır.

Her yedekleme işleminde o disk bölümü üzerindeki tüm dosyaların kullanılması gerekmez. Artan yedeklemelerle (incremental backup) disk üzerinde yalnızca bir önceki kalıp dosyası oluşturma tarihinden sonraki değişiklikler dikkate alınıyor. Depolama alanından tasarruf sağlayan bu fikir, tüm yazılımlar tarafından başarıyla hayata geçirilmiş. Bu özellikten sistemi sık sık yeniden kurmak isteyenlerden çok, resim ve belge

TEMEL BİLGİLER

» Sabit disk üzerindeki bölümler

Bilgisayarı yeniden başlattığınızda BIOS öncelikle Master Boot Record'a (MBR) yönelir. MBR sabit diskin ilk sektöründe yer alır ve ilk 446 baytta boot yükleyicisini barındırır. Görevi başlangıç bölümünü çağırmaktır. Hemen ardından maksimum dört ögeye izin veren, 64 bayt büyüklüğündeki bölümler tablosu gelir. Anlamı yalnızca dört birincil disk bölümüne (primary partition) izin verileceğidir. Birincil disk bölümleriyle ilgili kayıtlar başlangıç ve bi-

tiş noktalarıyla birlikte dosya sistemi ve varsa uzatılmış disk bölümü bilgisini içerir.

Herhangi bir birincil disk bölümü "uzatılmış" olarak tanımlanmışsa, sabit disk üzerinde dörtten fazla bölüm oluşturmak mümkündür. Çünkü bu uzatılmış bölüm, boyutu MBR'ye denk gelen kendi disk bölümü sektörüne sahiptir. Burada boot yükleyicisine gerek olmadığından disk bölümü tablosunda 23 yeni mantıksal sürücüye yer açılır.

Sabit disk

1. Birincil bölüm	2. Birincil bölüm	3. Birincil bölüm	Uzatılmış bölüm		
			Mantıksal sürücü	Mantıksal sürücü	Mantıksal sürücü

Disk yönetimi: Sabit disk üzerinde maksimum dört birincil disk bölümüne izin verilir. Bunlardan biri, yani uzatılmış bölüm, ek sürücüler içerebilir.

gibi önemli verileri mevcut dosyaya eklemek isteyen kullanıcılar yararlanacaktır. Testteki yazılımların tümü, Windows XP tarafından şifrelenmiş disk bölümlerini destekliyor ve onları sorunsuz bir şekilde yedekleyebiliyor.

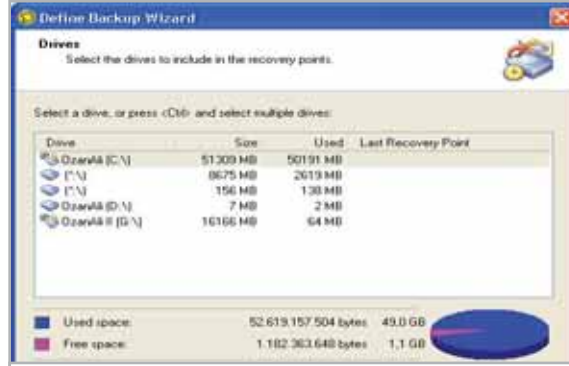
İşlevsellik: Güvenlik, her alanda üzerinde önemle durulması gereken bir konu. Yazılımların, kalıp dosyalarını parola ile koruyabilmeleri ve yabancı erişimleri engellemesi gerekiyor. Test katılımcılarının tümü bu noktada başarılı.

Bir sonraki aşama, kalıp dosyası içerisindeki bazı dosyaları diğerlerinden bağımsız olarak geri yüklemek. Kalıp dosyası içerisinde yalnızca bir tek Word belgesine ihtiyaç duyan bir kullanıcı için, bu özellik oldukça pratik. Araçların tümü yedekleme dosyalarını gözden geçirerek dosya ayıklamada kullanılabilir araçlar sunuyor.

Bu noktada en başarılı çözüm Acronis True Image'a ait: Yazılım kalıp dosyasına geçici bir sürücü harfi atıyor. Bu sayede, yedeklenen dosyaya Windows Gezgin'iyle ya da bir diğer yazılımla erişim sağlanabiliyor. Diğer yazılımlarda da daha fazla zaman alıcı bir süreçten geçmeniz ve verileri önce dosyadan çıkarmanız gerekiyor.

Kalıp dosyası oluşturmak, karmaşık ve zaman alıcı olmadığı sürece işlevsel olabilir. Symantec ve Acronis'in ürünleri yedekleme dosyalarının arka planda oluşturulmasına izin veriyor. Kullanıcı bu esnada problemsiz bir şekilde diğer işlerini tamamlayabiliyor. Paragon'un ürününde ise bu ve sistem kaynak kullanımının sınırlandırılması sağlayacak bir özellik bulunmuyor. Diğer yazılımlarda kaynak kullanımı özgürce belirlenebiliyor. Bu yolla örneğin Photoshop'ta bir resim dosyası üzerinde işlem yapmak istediğinizde, yedekleme işlemi kısa süreli olarak yavaşlatabilirsiniz.

Arka planda yedekleme kadar kullanışlı olan bir diğer özellikse görev zamanlama. Ghost 10 ve True Image 9 bu konuda eksiksiz. True Image'da yedek-

Pratik: Symantec Ghost kullanılabilir yedekleme alanı hakkında özel bir pencerede bilgi veriyor.

leme işlemi öncesine ya da sonrasında herhangi bir yazılımın çalıştırılmasını sağlayabilirsiniz. Ancak Drive Backup 7 iş zamanlayıcı özelliğinden yoksun.

Ergonomi: Test edilen tüm yazılımların sade ve kolay anlaşılır olduğunu söylemek güç. Özellikle ağ üzerinde kalıp dosyası oluşturma gibi ek özellikler, herhangi bir sihirbaz sunulsa da sunulmasa da, zaten karmaşık. Sabit disk bakımı ile ilgili kavramlarla yeni tanışan giriş düzeyi kullanıcıların buna alışması zaman alacaktır. Bu noktada Paragon tarafından sunulan yazılım, arayüzünün kullanıcı dostu olmaması ve sihirbaz yardımı sunmaması nedeniyle son derece yıldırıcı bir örnek.

Diğer yandan Acronis True Image'ın düzenli arayüzü özellikle giriş düzeyi kullanıcıları planlanan yedeklemeler gibi konularda bile (ağ üzerindeki işlemler haricinde) yeterince bilgilendiriyor. Tek eksik, özelliklerin yeterince anlamlı bir sırayla açıklanamamış olması. Görev zamanlama düğmesi de amatör kullanıcıların hemen fark edebilecekleri bir konumda değil.

Bu kategoride en başarılı örnek Symantec Ghost'un arayüzü. Yazılımı başlattıktan sonra tüm özellikler artık parmaklarınızın ucunda. Üstelik her işlem yeterince ayrıntılı bir biçimde tanımlanmış. Ek özelliklere sekmeler üzerinden ulaşılabilir. Deneyimsiz kullanıcılar bile sihirbaz yardımıyla kısa sürede yedekleme yapabilir. Ayrıca kullanıcılar özel Windows PE sürümü sayesinde geri yükleme sırasında da kendilerini güvende hissedecektir.

MM / Ozan Ali Dönmez ozand@chip.com.tr

Cem Şancı • Ayastefanos Yalnızı

Tüm engellemelere rağmen birbirlerini seven cesur aşıkların unutulmuş hikayelerinin, geleneklere kurban edilen mutlulukların, rakı masalarında çözölen acıların, tek başına oynanan sirtakilerin, kasap havalının ardına saklanan yalnızlıkların semti. İnsanları sonbahar sarısıyla kaplı Ayastefanos.

@psilon®

Yeni Çizgi

Genel Dağıtım: Yeniçizgi Yayın Dağıtım
Tic. ve San. Ltd. Şti. Tel: 0.212.220 57 70 (pbx)
Fax: 0.212.222 61 55

online alışveriş: **yenisayfa** .com.tr

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Disk yedekleme ve bölümlendirme yazılımları

NASIL TEST ETTİK?

■ Disk bölümlendirme ve imaj oluşturma yazılımları Windows XP altında dinamik bir diske kuruldu. Pentium 4 2,55 GHz işlemcili sisteme ayrıca harici bir USB sabit disk bağlandı.

► Disk bölümlendirme

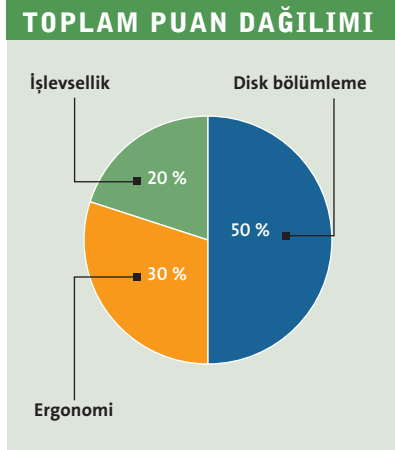
Yazılımların disk bölümleri oluşturmaları, onları silmesi, taşıması, kopyalaması ve başka bir dosya sistemine dönüştürebilmesi gerekiyordu. Dikkatimiz özellikle daha karmaşık işlemler olan bölme, birleştirme ve yeniden oluşturma işlemleri üzerinde yoğunlaştı. Ayrıca yazılımların giderek yaygınlaşan USB harici depolama birimleriyle ne kadar uyumlu olduklarını da test ettik. Katılımcılardan dinamik veri birimleriyle birlikte çalışabilmelerini bekledik.

► Ergonomi

Yazılımlar ne kadar kararlı çalışıyor? Herhangi bir sorunla karşılaşıldığında, kullanıcı işlemi durdurup geri alabiliyor mu? Verilen hata mesajlarını ve bu mesajların kullanıcılara yol gösterici olup olmadığını inceledik. Profesyonel özellikler ve kolay kullanım katılımcılara ek puan kazandırdı.

► İşlevsellik

Açılış yöneticisi araçları ne kadar işlevsel ve dinamik disklerdeki Windows'u görüntüleyebiliyor mu? Disk bölümlendirme yazılımları tüm güncel dosya sistemlerini tanımalı ve küme boyutu ya da sürücü harfini değiştirmek gibi küçük ek görevleri yerine getirebilmeli. Tercihen CD üzerinde yer alan bir kurtarma medyası da sunulmalı. Kullanıcılar bu sayede bir tür yedek işletim sistemi üzerinden zararlı telafi edebilmeli. Uzman kullanıcılara yönelik editörler yazılımlara ekstra puan kazandırdı.

Disk Bölümlendirme Yazılımları

2

3

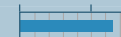

Ürün	Disk Director Suite 10	Partition Manager 7.0 Pro	Partition-Magic 8.05
Fiyatı (Yaklaşık)	50 Euro	100 Euro	80 Euro
İnternet (www)	acronis.com	paragon.ag	symantec.com
Toplam Puanı	83	80	60
Disk bölümlendirme (%50)	78	92	65
Ergonomi (%30)	92	59	55
İşlevsellik (%20)	82	79	56
Fiyat/Performans	Çok iyi	Orta	Vasat
Sonuç	Güçlü profesyonel özelliklere sahip, kararlı bir araç.	Düşük konfor ve kararlılık sunan güçlü disk bir yazılım.	Artık eskimiş, yalnızca temel özellikleriyle etkilici bir yazılım.
Disk bölümlendirme			
Oluşum / Silme / Biçim	• / • / •	• / • / •	• / • / •
Bölme / Birleştirme	• / •	— / •	• / •
Taşıma / Kopyalama	• / •	• / •	• / •
Bölüm büyüklüğünü değiştirme	•	•	•
Dönüştürme	• (FAT 16'dan FAT 32)	• (FAT'ten NTFS'e, NTFS 1.02'den NTFS 3.01'ye)	• (FAT'ten NTFS'ye)
Saklama / Silme	• / •	• / •	• / •
Yeniden oluşturma	•	•	—
Harici diskler	Başarılı, bazen yeniden başlatma gerekiyor.	Başarılı, yeniden başlatma gerekmiyor.	Yeniden başlatma gerektirmeden başarılı.
Dinamik disklerle uyumluluk	Başarısız, yazılım çöküyor.	Dinamik diskleri basit disklerle dönüştürüyor.	Başarısız
Ergonomi			
Sihirbaz	Entegre sihirbaz	Başlatma sihirbazı	Entegre sihirbaz
Kullanışlılık	İyi yapılandırılmış arayüz	Sade arayüz	İyi yapılandırılmış arayüz
Güvenilirlik	Stabil, yalnızca dinamik disklerde çöküyor.	İşlem tamamlanamadığında kilitleniyor.	Hata bulduğunda başlatmıyor.
Yardım	Detaylı, İngilizce	İyi yardım	Detaylı yardım
Hata ve sabit disk durumu raporları	İşlem başarısız olduğunda bildiriliyor.	İşlem başarısız olduğunda karmaşık uyarı mesajları	Kısmen şifrelenmiş izlenimi uyandıran hata mesajları
İşlevsellik			
Dosya sistemleri	NTFS, FAT, Ext2, Ext3, ReiserFS, Linux Swap	NTFS, FAT, Ext2, Ext3, RFS, Linux Swap	NTFS, FAT, Ext2, Ext3, Linux Swap
Bootmanager	Her disk bölümünden OS başlatabiliyor, silinen OS öğelerini buluyor, başarısız kaldırma rutini.	OS'u yalnızca birincil disk bölümlerinden başlatabiliyor, eski MBR'yi çağırabiliyor, kendi kaldırma rutini yok.	Yalnızca birincil disk bölümlerinden OS başlatabiliyor. Kurulum için FAT gerektiriyor.
Sabit disk birleştirme (defrag)	• (Windows disk birleştiricisini kullanıyor)	• (ayrıca MFT için)	• (Windows disk birleştiricisini kullanıyor)
Sabit disk testi	Basit denetim	Kapsamlı test	Basit denetim
Açılış ortamı	Yazılım CD'si	Kurtarma CD'si yapıyor	Disket oluşturulabiliyor
Ek özellikler	Kapsamlı editör, uzmanlar için MBR ve partition tablosuna erişim, MBR güvenlik kopyaları oluşturuyor.	Elektrik kesintisinde veri güvenliği, disk bölümlerinin eksiksiz fiziksel kopyaları, script'le yönetim.	Taşınan dosyalar için uyarılar, açılış bölümünü yeniden belirleme.

■ ■ ■ ■ ■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor. 100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 Puan = 4 Kutucuk, 74-60 Puan = 3 Kutucuk, 59-45 Puan = 2 Kutucuk, 44-20 Puan = 1 Kutucuk, 19-0 Puan = 0 Kutucuk

Kalıp oluşturma yazılımları

Ürün	Norton Ghost 10.0	True Image 9.0	Drive Backup 7.0
Fiyatı (Yaklaşık)	70 Euro	50 Euro Euro	40 Euro
İnternet (www)	symantec.com	acronis.com	paragon.ag
Toplam Puanı	99 	94 	53
Kalıp dosyaları (%50)	100 	90 	65
İşlevsellik (%30)	95 	98 	55
Ergonomi (%20)	100 	58 	56
Fiyat/Performans	Orta	İyi	Vasat
Sonuç	Kolay kullanımlı çok iyi bir kalıp oluşturma yazılımı. Ağ üzerinden başarılı özellikler.	Düzenli arayüzle etkileyici, tek eksik ağ üzerinden oturum açma.	Temel senaryolarda başarılı, ancak arka planda yedekleme ve görev zamanlama araçları eksik.
Kalıp dosyaları			
Ağ sürücülerinde kalıp oluşturma	•, özel oturum açma özelliği	•, ağ sürücülerini kurmak güç	•, parolasız
USB disklerde kalıp oluşturma	•	•	•
Artan yedekleme oluşturma	•	•	•
Dinamik diskler için destek	•	—	•
İşlevsellik			
Sıkıştırma düzeyleri	Dört seviye (yok, standart, orta, yüksek)	Dört seviye (yok, standart, orta, yüksek)	Dört seviye (yok, standart, orta, yüksek)
Otomatik yedekleme (Görev zamanlama)	Mümkün	Mümkün	—
Sistem kaynaklarına bağlı yedekleme hızı belirleme	Çubukla ayarlanabilir	Üç seviye ayarlanabilir	—
Parola ile şifreleme	•	•	•
Kalıp dosyasından dosya çıkarma	Mümkün	Mümkün	Mümkün
Arka planda yedekleme	• (Çubukla ayarlanabilir)	• (Seçenek menüsü üzerinden ayarlanabilir)	—
Sistem disk bölümlerini yeniden başlatma olmadan kaydetme	Sorunsuz	Sorunsuz	Sorunsuz
Kalıpları sürücü olarak gösterme	—	• (image dosyaları sanal bir sürücüye dönüştürüyor.)	• (kalıp dosyaları bir sanal sürücü üzerinden görüntülenebiliyor.)
Ergonomi			
Sihirbazlar	Entegre sihirbaz	Entegre sihirbaz	Yeterince yardımcı değil
Kullanım kolaylığı	Sekmeler içeren sade arayüz	Her zaman anlaşılır olmasa da (Görev zamanlayıcı) sade arayüz	Karmaşık arayüz
Kullanım kılavuzu	Yazılım özellikleri hakkında detaylı bilgiler veren kapsamlı kullanım kılavuzu	Küçük kullanım kılavuzu, en önemli sorular açıklanmış	Küçük kullanım kılavuzu, en önemli sorular açıklanmış

• = Var — = Yok

NASIL TEST ETTİK?

■ Disk bölümlere ve kalıp oluşturma yazılımları Windows XP altından dinamik bir diske kuruldu. Pentium 4 2,55 GHz işlemcili sisteme ayrıca harici bir USB sabit disk bağlandı.

► Kalıplar

Teste katılan yazılımlar basit yedekleme ve geri yükleme görevlerinin yanı sıra USB ve ağ sürücülerini için de yedekleme imkânı sunmalı. Artan yedekleme (incremental backup) dosyalarında saklama da özellikler mutlaka listesinde bulunmalı. Testteki yazılımların tümü sistemi yedekleme sırasında kararlı çalışmalı, çökmelere ve hatalı yedekleme dosyalarına yol açmamalı.

► İşlevsellik

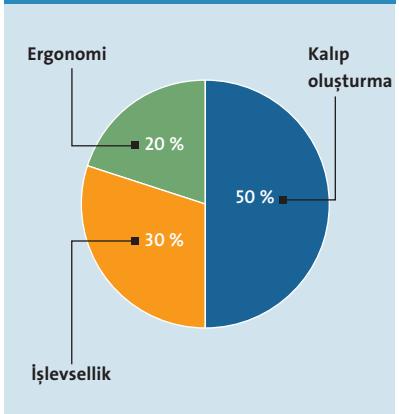
Bu ölçütte, kalıp dosyasının sıkıştırılması ve güvenliği dikkate alındı. CHIP açısından yedekleme işleminin arka planda sürdürülebilmesi ve kaynak kullanımının sınırlandırılabilmesi önemliydi.

Özellikle yeni kalıp oluşturma yazılımlarında yer alan Hot Backup adlı bu özellik son derece kullanışlı. Bu sayede veriler normal Windows oturumu sırasında bir kalıp dosyasında toplanabiliyor. Yazılımların bir kalıp gezginiyle birlikte gelmeleri de oldukça önemli.

► Ergonomi

Yazılımların beraberinde gelen özelliklerin sayısı kadar, bunların kolay kullanımlı ve giriş düzeyi kullanıcılar için de kolayca uygulanabilir olması önem taşıyor. Burada özellikle giriş düzeyi kullanıcılara yardım sunacak sihirbazlara puan verdik. Kullanıcılarına yalnızca karmaşık kavramlar sunan yazılım arayüzleri puan kaybına yol açtı. ■

TOPLAM PUAN DAĞILIMI

CHIP TEST & TEKNOLOJİ DVB-T teknolojisi

DVB-T: Her yerde net görüntü

DVB-S sona mı eriyor? Çanak antenler toplanıp çöpe mi atılacak? Şaşırtıcı özellikleriyle DVB - T, DVD-S'nin tahtına göz dikti.

Televizyonların dijitalleşmesi, daha yüksek kaliteli yayın ve görüntü esasına dayanıyor. Yatay ve düşey alandaki pikselleri (resim noktaların) artırmakla daha kaliteli görüntü elde edilebiliyor. Bu değişim, geniş ekran teknolojilerini de hayata geçirdi ve ekranların boyutları büyümeye başladı. Tabii bu tek başına yeterli değil. Zira altyapının da hazır olması gerekiyordu.

1993'de Avrupalı üreticiler bir strateji anlaşmasına gittiler ve dijital yayın teknolojilerinin gelişmesi için çeşitli standartlar belirlediler. Memorandum of Understanding (MoU) olarak adlandırılan bu toplantı sayesinde, DVB projesinin (Digital Video Broadcasting) ilk adımı atılmış oldu.

Bu projenin en önemli hedefi eşgüdümlü bir çalışma ile uydu, kablo ve karasal dijital yayınları geliştirerek yay-

gınlaşmasını sağlamak. Günümüzde bu proje o kadar benimsenmiş durumda ki, 37 ülkeden 300'ün üzerinde organizasyon hummalı bir çalışmanın içinde yer alıyor. Çeşitli çalışmalar sonucu DVB-S (Uydu yayınları) ve DVB-C (Kablo yayınları) standartları geliştirildi. Şimdi de DVB-T ile tanışacağız.

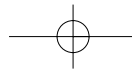
Ulaştırma Bakanlığı Haberleşme Yüksek Kurulu'nun almış olduğu karar doğrultusunda Türkiye, 2006 yılının başından itibaren karasal dijital (sayısal) yayına geçmiş durumda. Şu an toplam beş kanal bu yayının denemesini yapıyor. İstanbul, Ankara ve İzmir'den başlayacak geçiş süreci, bölge bölge tüm Türkiye'yi kapsayacak ve 2014 yılında sona erecek.

İşte bu yeni teknolojinin ne olduğu-na, nasıl işlediğine ve ne gibi avantajlar getirdiğine bu yazımızda yer verdik.

Geleceğin standardı DVB-T: Karasal dijital yayın

DVB-T'yi anlatmadan önce biraz dijital yayınların üzerinde duralım. Piyasada şöyle bir yanlış kanı var. Dijital yayınlar, programların dijital olarak yayınlanmasıdır. Bu yanlış: Dijital yayın, daha çok teknolojinin dijitalleşmesidir. Örneğin yayını seyretmeden önce bir kayıt vardır. Sözü edilen kayıt dijital kayıt cihazları ile çekilmiştir. Stüdyoda işleme giren bu kayıt vericilerle aktarılır ve alıcılara seyretilir. Çok basit gibi görünse de, işin içine başka etkenler de giriyor.

Dijital yayınlarda kamera ile kayıt edilen görüntüler doğrudan işlenmez. Bu görüntüler önce belirli kodlara dönüştürülür. Kodlama sayesinde veri haline gelen kayıt; CD, DVD veya sabit

disklerde saklanabilir. Dijitalleşen veri bu özellik sayesinde uydu, kablo ve DVB-T'den dijital sinyal olarak aktarılır. Tabii bu sinyali almanız, seyredebileceğiniz anlamına gelmiyor. Vericiden çıkan sinyaller ortama bağlı olarak bozulur, zayıflar ve yansır. Analog sinyaller böyle bir durumda yayını net olarak izleme imkânı vermezken, dijital sinyaller hata düzeltme işlemine olanak sağlar.

DVB-S ve DVB-C yukarıda sözü edilen avantajlara sahip dijital yayın standartları. Ama artık yalnız değil. Çünkü yakın zamanda aralarına DVB-T'de katıldı. Üstelik çok da iddialı bir şekilde: Nedeni apaçık ortada. Açılımı Digital Video Broadcasting – Terrestrial (Karasal dijital video yayını) olarak adlandırılan DVB-T, DVB-S (Uydu anteni) ve DVB-C'den (Kablo TV) farklı olarak, bildiğimiz yerel vericiler ve bir anten yardımı ile sinyalleri her yerden izlenebilir hale getiriyor.

Görüntüde kaymaya ve karlanmaya son

Uydu bağlantısı ve kablo TV'de, kablo çekilir ve televizyon bu kablonun bulunduğu yere konulup seyretilir. Oysa DVB-T'de, benzer bir yayını istediğiniz yerde ve istediğiniz noktada alma imkânına sahipsiniz. Çünkü DVB-T herhan-

DVB-T Settop Box: Yayınları seyredebilmek için tıpkı DVB-S'de olduğu gibi bir kod çözücü şart.

gi bir kablo bağlantı noktasına ihtiyaç duymuyor. Tam tersi, küçük bir anten ile istenilen yerde seyredebiliyor.

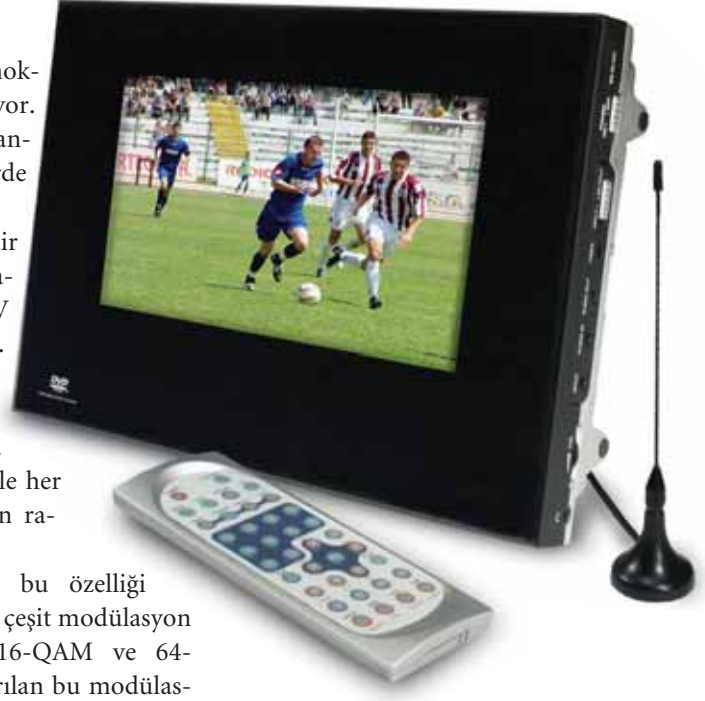
DVB-T'nin diğer bir özelliği ise hareket halinde olsanız bile TV yayını alabilmesi. Evet, doğru duyunuz. İster trende olun ister otobüste ya da arabada, DVB-T ile her durumda dijital yayın rahatlıkla alınabiliyor.

DVB-T standardı bu özelliği sağlayabilmek için üç çeşit modülasyon kullanıyor. QPSK, 16-QAM ve 64-QAM olarak adlandırılan bu modülasyonlar aynı zamanda yayın aktarım hatalarını da en aza indiriyor. DVB-T vericileri işi sağlama almak için aktarımı COFDM (Coded Orthogonal Frequency Division Multiplex) prosedürüne göre yapıyor. Bu prosedürün prensibi, sinyalleri birbirine yakın taşıyıcı frekanslara dağıtmak. Analog yayınlarda böyle bir sinyal; ekranda çakışmalara, kararmalara ve hayalet görüntülerin oluşmasına neden oluyor. Oysa DVB-T'de bu, kaliteyi artırmaya yönelik yapılıyor çünkü sinyaller birbirlerini bozacağına, birleşip daha kaliteli bir yayın aktarımı oluşturuyor.

Bu teknik beraberinde bir avantaj daha getiriyor. O da nerede olursanız olun belirlenen frekansta o yayını izleyebilirsiniz. Örneğin analog sistemde, İstanbul'da X frekans değerinde yayın yapan bir verici, Ankara'da Y frekansından yayın yapabiliyor. Oysa DVB-T ile her iki yerde de X frekansı ile yayın yapılabilecek.

DVB-T'nin önemli farkı: Frekans bandında rahatlama

Diğer standartlarda olduğu gibi DVB-T'de de dijital sinyal MPEG - 2 olarak aktarılıyor. Bu TV sinyallerinin dijitalleşme işlemi için tüm dünyanın kullandığı bir biçim. Böyle olmasının nedeni veri aktarımının eşit büyüklükteki paketlerle gerçekleşmesi. Bu sayede birden çok görüntü sinyalinin yanı sıra, ses ve ek bilgi paketleri tek bir paket ha-

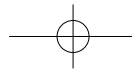
Geleceğin standardı: DVB-T sayesinde herkes dijital yayın keyfini tadacak.

linde aktarılıyor. Burada sözü edilen sinyallerin aktarım hızlarının mümkün olduğunca az olması isteniyor. MPEG - 2'de işte böyle bir sınırlama yapılabiliyor. Örneğin sinyallerin kalitelerine göre 2 Mbit/sn ile 15 Mbit/sn arasında bir aktarım hızı seçilebiliyor.

Günümüzde kullanılan PAL sinyalleri 2 ila 5 Mbit/sn'lik bir aktarım hızı ile çalışıyor. Fakat spor müsabakaları gibi resim hareketinin sürekli olduğu durumlarda daha yüksek bir veri aktarım hızına ihtiyaç duyuluyor. MPEG kodlama yöntemi işte burada devreye giriyor. Bu yöntem ile birden fazla kanal yayını aynı anda aktarılabilir. Hatta buna ek olarak ekstra veri paketleri de yollanabilir. Örneğin hepimizin bildiği teletext yayını bunlardan biri.

Hazır veri paketlerden söz etmişken, DVB-T, TV yayınlarının yanı sıra radyo yayınlarını da destekliyor. Buna karşın yayın akış bilgisi olan EPG (Electronic Program Guide) ve Dolby Digital ses özelliği desteklenmiyor. Yakın gelecekte bunların da destekleneceği söylentiler arasında.

DVB-T'nin diğer bir farkı yukarıda da belirttiğimiz gibi aynı anda birden fazla yayını tek bir frekans kanalından aktarması ve bu sayede frekans bandını →

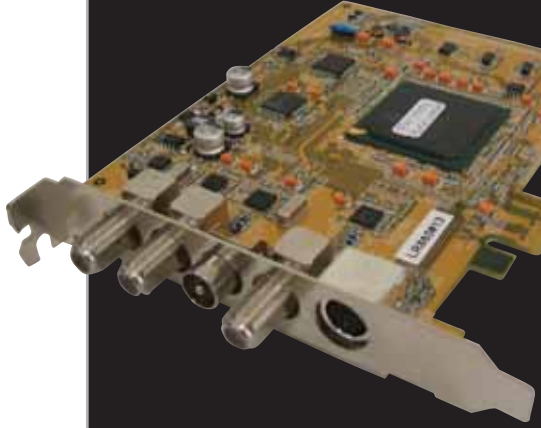

CHIP TEST & TEKNOLOJİ DVB-T teknolojisi

PİYASADA BULUNAN DVB-T ÜRÜNLERİ

>> Masaüstü PC ve dizüstü sistemlerde DVB-T keyfi

DVB-T ülkemizde hâlâ test yayınında. Oysa PCI'dan tutun PCI-Express kartlara ve dizüstü sistemler için geliştirilen modellere kadar çeşitli ürünler emre amade.

yesinde birçok aygıtla bağlanabilirlik de sunuyor. Gerek ürünün gerekse beraberinde gelen yazılımın kullanımı ve kurulumu bir hayli kolay.

FlyDVB Trio PCI: Herkesin bir DVB-T'si olacak

FlyDVB Trio PCI, Express X1'in PCI sürümünden başka bir şey değil. Bu ürün de DVB-T'nin yanı sıra DVB-S yayınlarını ve analog yayınları alabiliyor. Radyo desteği de mevcut. FLYDVB Trio ile bir uzaktan kumanda aygıtı veriliyor. Bu kumanda, ürünle gelen Cyberlink yazılımı ile birleştiğinde PC'nizi bir multimedya üssüne dönüştürüyor. Windows Media Center Edition'a benzer bir arabirim kuran Cyberlink, bu kumanda aygıtıyla sorunsuzca çalışıyor. Bu kart ile isteğe bağlı olarak aynı anda iki yayın izlenebiliyor; bu yayınların analog ya da dijital olması fark etmiyor. Resim içinde resim özelliği ve iki yayının yan yana konulabiliyor olması, kartı benzer ürünlerden farklı kılıyor. Dijital yayınlar MPEG-2 kalitesinde kayıt edilebiliyor. Analog yayınlarda ise kayıt seçenekleri arasında MPEG-4 kalitesi de ekleniyor. Elektronik program akışının ve teletextin unutulmaması, ürünü eksiksiz kılıyor.

FlyTV Express X1 MST-STA: PCI-Express'li DVB-T çözümü

PCI-Express X1 yuvaları nihayet kullanılmaya başlandı. Fly TV Express X1, bilgisayara PCI-Express yuvasından bağlanan harici bir DVB-T kartı. Lifeview ürünü olan bu kart, PC sisteminizi dijital bir eğlence merkezine çevirebilecek güçte. Çünkü sadece DVB-T yayınlarını değil, analog ve uydu yayınlarını da alabiliyor. Bu da yetmiyormuş gibi radyo alıcısına da sahip olması, kartı rakipsiz kılıyor. Fly TV X1, bu özellik sayesinde ister tüm dünyadaki yayınları, ister yerel dijital yayınları ister yerel analog yayınları ve buna ek olarak radyo yayınlarını sorunsuz bir şekilde ekranınıza taşıyor. Üzerinde bulunan S-Video ve kompozit çıkışları sa-

FlyTV Express M5 MST-T2A2: Dünyada bir ilk

Fly TV Express M5, yeni nesil dizüstü sistemlerinin kullandığı ExpressCard yuvasına takılan bir DVB-T kartı. Dizüstü sistemlerini TV keyfinden mahrum bırakmayan bu çözüm diğer ürünler gibi karma teknoloji sunuyor. Yani hem analog hem de dijital yayınları izlemeniz mümkün. Bu ürünün geliştirilmesinin sebebi, yeni nesil dizüstü sistemli kullanıcılarının dijital yayın keyfini yaşamaları için USB 2.0 bağlantısından başka seçeneklerinin olmaması. ExpressCard yuvası USB 2.0 arabiriminden tam beş kat daha hızlı olduğunu düşünürsek, bunun gerçekten büyük bir avantaj olduğu anlaşılıyor. Masaüstü sistemler için geliştirilen ürünlerde olduğu gibi, ExpressM5 de iki yayını aynı anda destekliyor. S-Video ve kompozit bağlantısı da sunan ürün, bu sayede farklı kaynaklara destek sağlıyor. Kayıt MPEG1/2 ve MPEG 4 olarak yapıyor. Zaman kaydırma ve kayıt programlama gibi işlevlerin unutulmaması, ürünü tam teşekküllü hale getirmiş.

rahatlatması. Örneğin 48 TV kanalının analog yayın yapıldığı bir metropol düşünün. Bu yayınlarının bu metropolün her bir yerine gidebilmesi için çok sayıda vericiye ve her bir yayının diğer yayının sinyalini bozduğunu düşünürseniz, ek olarak küçük vericilere ihtiyaç olduğu ortaya çıkar. Frekans bandı bu yayınlarla dolar ve bunların yükünü taşımakta zorlanır. Oysa DVB-T ile dört yayın tek bir sinyal ile yayılabildiğinden sadece 12 frekans kanalına ihtiyaç duyulur. Üstüne üstlük kaliteli bir görüntü de elde edilir.

Çok yayılacak ama uydu yayınlarının yerini almayacak

Uydu alıcıları, çok sayıda ülkenin yerel ve özel, şifreli ya da şifresiz, tüm televizyon içeriğini izlemeye olanak tanıyor. Buna karşın karasal yayınlar, yalnızca bulunduğunuz bölgede, yerel vericilerin desteklemesi şartıyla alınabilecek yayınlardır. DVB-T ile VHF 5..12 ve UHF 21..69 bantları tümü sayısal içeriğe geçse bile, yayın adedi 220'yi aşamıyor. Bu da DVB-T'nin uydu yayınlarına ve uy-

dudan izlenebilecek içerik çeşitliliğine rakip olmadığını ortaya koyuyor.

Fakat uydu TV kanallarının sayıları sürekli artarken, bina sahiplerinin ve yerel yönetimlerin antenlere getirdikleri kısıtlamalara da her geçen gün yenileri ekleniyor. Bugüne kadar bu kısıtlamalara maruz kalanlar dijital TV ve radyo keyfinden mahrum oluyorlardı; oysa şimdi uydu anteni gerektiren birçok yayın ilerde sıradan bir çatı anteniyle de alınabilecek. ■

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr, MCSE+MCSA

CHIP TEST & TEKNOLOJİ DVB-T teknolojisi

LIFEVIEW TV WALKER Q DVB-T	AVERMEDIA DVB-T USB2.0	FLY DVB-T DUO CARDBUS	COMPRO VIDEOMATE DVB-T 200
TOPLAM PUAN ■ ■ ■ ■ ■	TOPLAM PUAN ■ ■ ■ ■ ■	TOPLAM PUAN ■ ■ ■ ■ ■	TOPLAM PUAN ■ ■ ■ ■ ■
Fiyat Yaklaşık 100 \$	Fiyat Yaklaşık 115 \$	Fiyat Yaklaşık 100 \$	Fiyat Yaklaşık 95 \$
Arabirim USB 2.0	Arabirim USB 2.0	Arabirim CardBus	Arabirim PCI
UHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh) 21 / 34 dB μ V	UHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh) 22 / 35 dB μ V	UHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh) 30 / 42 dB μ V	UHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh) 25 / 348 dB μ V
VHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh) 44 / 54 dB μ V	VHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh) 34 / 47 dB μ V	VHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh) 36 / 49 dB μ V	VHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh) 45 / 58 dB μ V
Video girişleri Composite, S-Video	Video girişleri -	Video girişleri Composite, S-Video	Video girişleri Composite, S-Video
+ EPG desteği + Analog ve dijital yayın desteği - Yazılım desteği zayıf	+ Kolay kullanılabilen yazılım + Hızlı kanal arama - Analog yayın desteği yok	+ Kolay kullanılabilen yazılım + Başarılı kumanda desteği - MCE desteği var	+ Video giriş desteği + Düşük hassasiyet değeri - Kanal geçiş araları uzun

Çanak antensiz dijital yayın

DVB-T teknolojisi gün geçtikçe yayılıyor. PC'de dijital yayın keyfi için, CHIP ürünleri inceleme altına aldı.

Tüm dünyada gün geçtikçe yayılan DVB-T teknolojisi, Dijital Anten TV'lerin alıcılarını da arandır hale getirdi. Yeni teknoloji, dizüstü sistemlere TV özellikleri kazandırıyor. Üstelik verilen destek çok düşük olması ve birçok yayının bu yeni teknolojiye henüz geçmiş olmamasına rağmen. USB, PCI ve CardBus arabirimine sahip DVB-T ürünlerini sizler için inceleme altına aldık. Üstelik grafik kartının üzerinde bir alıcı bulunduran ürünler de dâhil.

Lifeview TV Walker Q DVB-T: Lifeview bu ürün ile oldukça iddialı. Harici bir anten ile çalışan TV Walker, entegre anten çözümlü USB ürünlere kıyasla daha iyi bir alışı gücüne sahip. Böylelikle VHF bandının daha iyi algılanması amaçlanıyor. Tabii TV Walker'ın gücü bununla ölçülemez. Fakat UHF bandında oldukça başarılı olduğu da bir gerçek. Lifeview ile gelen yazılımın kullanımı oldukça kolay. Ancak her ihtiyaca yönelik değil. Buna karşın EPG işlevi sorunsuz çalışıyor. Ayrıca kaydedilen videolarda herhangi bir kayma meydana gelmiyor. Kısaca TV

Walker bu konuda oldukça iyi bir iş çıkarıyor. Tek eksiği, kaydedilen videoları işlemek için beraberinde bir yazılımın gelmemesi. Ürünün en büyük özelliği ise dijital yayınlarının yanı sıra analog sinyalleri de algılaması.

AverMedia AverTV DVB-T USB 2.0: AverMedia'nın bu harici kutusu, hayli hızlı program arama özelliği ile dikkat çekiyor. Tüm yayınlar, üç dakikanın altında bir arama süresinde bulunabiliyor. Buna karşın Avermedia'dan alıştığımız geniş yazılım paketi ne yazık ki bu üründe yer almıyor. Verilen tek yazılım TV işlevlerinin yerine getirilmesi için geliştirilen Aver TV adlı bir program. Sadece tek bir program ilk bakışta bir dezavantaj izlenimi oluştursa da, söz konusu yazılım uygulamada hayli başarılı. Kullanımın oldukça kolay olması ve kaydedilen videoların tek tuş ile yeniden gösterilmesi, yazılıma büyük güç katıyor. Kullanılan tuner'ın hassasiyeti görüntüyü olumlu yönde etkiliyor. Ürünün üzerinde durmaya değer tek eksiği ise Analog TV yayınlarını almaması.

Fly DVB-T Duo CardBus: Fly TV'nin bu ürünü, benzer ürünler dikkate alındığında fazladan bağlantı girişlerini de sunan bir DVB-T kartı olma özelliğiyle öne çıkıyor. CardBus arabirimi ile dizüstü sistemler için tasarlanan Fly, harici bir anten ve analog TV alıcısına sahip güçlü bir ürün. CardBus arabirimi sayesinde eski tip dizüstü sistemlerde çalışan Duo CardBus, Pentium III işlemcili dizüstü sistemlerde beklenen performansı vermiyor. Bu ürünü çalıştırmak için en azından bir Pentium 4 ya da 2 GHz gücünde bir AMD işlemcisine sahip olmak şart. Fly DVB-T'nin tuner'ına diyecek bir şey yok. Fakat bizim daha çok hoşumuza giden unsur, birlikte gelen yazılımın ergonomisi oldu. Kolay kurulum ve kullanımın yanı sıra Microsoft'un Media Center Edition ürünlerinde de çalışması tek kelimeyle görülmeye değer.

Compro VideoMate DVB-T 200: Compros VideoMate DVB-T 200, alışlagelmiş yazılım paketlerine sahip bir ürün. Birlikte verilen Ulead Photo Explorer aslında bir DVB-T ürününden çok, bir dijital ka-

TOSHIBA DVB-T USB-TUNER	
TOPLAM PUAN	■ ■ ■ ■ ■
Fiyat	70 Euro
Arabirim	USB 2.0
UHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh)	24 / 37 dB μ V
VHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh)	32 / 48 dB μ V
Video girişleri	Composite, S-Video
+ Hasassiyet değeri iyi	
+ Kısıtlı yazılım desteği	
- Düşük işlevsellik	

meraya uygun. Compro DVD Player da, Power DVD'nin eski bir sürümünden başka bir şey değil. Compro burada oldukça iyi niyetli. Fakat yazılım uyumsuzluğundan bahsetmeden edemeyeceğiz. Compro DVD player, güncel ATI ekran kartları ile sorun yaşıyor. Dolayısıyla bunların düzgün çalışması için bir yazılım güncellemesi şart. Compro kolay bir kurulumla sahip. Yalnız kanallar arası geçişte bekletme süresi kabul edilebilir gibi değil. Kanaldan kanala geçmek için dört saniye beklemek sinirleri yeterince geriyor. Ürünün diğer bir eksiği, 16:9 biçiminden 4:3 biçimine yazılımsal olarak geçememesi. Buna ek olarak 45 dB μ V'lık hassasiyet oranı da VHF-Bandı için ideal bir değer olmaktan uzak.

Toshiba DVB-T USB 2.0: Toshiba cephe-sinde durum çok farklı. Rahat bir kurulum özelliğine sahip bu ürün, esasında Lite-On'un OEM sürümü. Toshiba'nın USB DVB-T ürününü Lite-On'a yaptırması, kaliteden taviz verdiği anlamına gelmiyor. Hassaslık derecesine bakıldığında Toshiba'nın yeterli olduğunu söylemek mümkün. Fakat video girişinin yanı sıra bir uzaktan kumandanın da olmaması önemli bir eksiklik. Bu eksikliğe ne yazık ki analog yayınlar da dâhil. Ürünle gelen yazılım, EPG özelliğini destekliyor fakat otomatik kayıt yer almıyor. Bu yazılımda gelişmiş menüler yer almıyor. Dolayısıyla görüntü biçimleri arasında bir geçiş sağlanamıyor. Ürünün en önemli artısı ise uygun fiyatı.

TEST DIŞI

ALL-IN-WONDER RADEON X1900	
TOPLAM PUAN	Test dışı
Fiyat	460 Euro
Arabirim	PCIe 16x
UHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh)	24 / 37 dB μ V
VHF hasasiyeti (Gauss/Rayleigh)	38 / 51 dB μ V
Video girişleri	2 x Composite, 2 x S-Video
+ En optimal DVB-T uyumu	
+ Hızlı kanal geçişi	
- Pahalı	

ATI Radeon All-In-Wonder X1900: ATI'nin All-In-Wonder ekran kartı bu incelemede özel bir yere sahip oldu. Bu ürün, üzerinde bir TV modülü bulunduran bir ekran kartı. Dolayısıyla normal TV kartlarından neredeyse altı kat daha pahalı olmasını yadırgamamak gerekiyor. Ürünü tercih edenler, 3B ekran kartının yanı sıra oldukça güçlü bir TV tuner'a da sahip olabilecek. Üstelik hem dijital hem de analog yayınlarla. ATI'nin bu ürünü, tüm sinyalleri başarıyla işleyebiliyor. Kanallar arası geçişlerde yaşanan 1,5 sn'lik geçiş süresi oldukça başarılı. Ürünün eksiği ise VHF bandında UHF kadar güçlü olmaması. All in Wonder X1900 ile verilen video giriş ve çıkış kablolarının yanı sıra, uzaktan kumanda ve başarılı bir yazılım desteği, ürünü vazgeçilmez kılıyor. Özellikle 3B gücünden vazgeçmek istemeyen kullanıcılar için bu özellik hayli önemli.

ÖZETLE: Yeni DVB-T kartlar mükemmel olmaktan uzak. Donanım birleşenleri ve birlikte gelenlerde yapılan tasarrufla yüksek maliyetin önüne geçilmeye çalışılıyor. Yine de bu kartların birçok işi başarabildiğini söylemeliyiz. Sonuçta ATI'nin All-In-Wonder ürünü, bahsettiğimiz özellikleri nedeniyle diğer ürünler arasından sıyrılıyor. ■

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr, CSE+MCSA

HDTV İÇİN TV KARTI

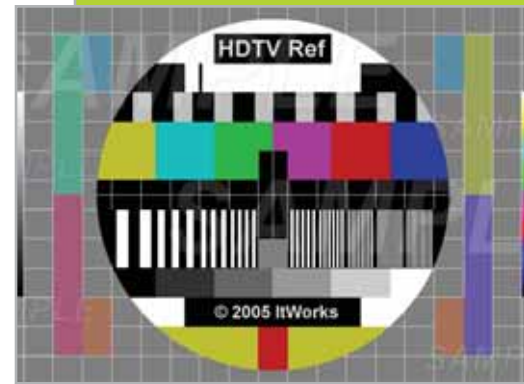
Bir ilk: KNC One'in TV-Station DVBS2 ürünü, dünyada ilk DVB-S2 tuner'lı TV kartı olma özelliğine sahip. HDTV yayınlarını almak için geliştirilen DVB-S2, uydularda yer alan kanalların yeni iletişim standardını oluşturuyor.

► DVB-S2, geliştirilen yeni bir modülasyon tekniği sayesinde, %30 daha yüksek etki sağlayabiliyor. Bu, uydu üzerinden DVB-S'ye oranla %30 daha fazla verinin iletilmesi anlamına geliyor.

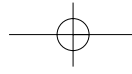
► Şimdilik uydu üzerinden alınan şifreli HD sinyalleri, bir PC kartı yardımıyla çözülüyor. KNC One'in TV Station gibi ürünleri ancak şifresiz yayın yapan yayınlar için kullanılabiliyor. Bu tür yayınlar, günümüzde yüksek çözünürlüklü PAL sinyaller olarak algılanıyor. Yinede H.254 kodlamanın avantajı, ancak DVB-S2 kartlarında kendisini belli ediyor. Yani görüntü çok daha net ve detaylı.

► Resim kalitesi, oldukça karmaşık matematik hesaplar sonucu ortaya çıkıyor. Örneğin bizim test sistemimiz (Pentium D 840, Dual Core, 3.2 GHz) HD sinyallerini ancak %45 ile %60'lık bir işlemci yükü ile işleyebildi. Bunun anlamı basit: Bu tür bir kart, tek çekirdekli bir sistemde kullanılırsa beklenen verimi sağlayamaz. Nedeni de, H.264 kodlamanın güncel ekran kartları tarafından desteklenmemesi ve mecburen yükün sistemin işlemcisine binmesi.

► Oldukça pahalı olan bu yeni ürün, işlevsellik bakımından çok daha ucuz olan kartlarla aynı özellikleri paylaşıyor. KNC One henüz yolun başında. Çünkü bize göre işlemciye binen yükü bir şekilde düşürmesi şart. Sonuçta DVB-S2 ile HDTV seyretmek, ancak çok güçlü PC sistemleri ile mümkün. Yani oturma odası için tasarlanan PC sistemler, bu kategorinin içinde değil.

HDTV hazırlığı: Hotbird uydusunda HD yayın yapan kanallar bulunuyor.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Sabit diskler

Sınırsız depolama birimleri testte

Kapasiteleri gün geçtikçe artan toplam 40 adet dâhili ve harici sabit disk testi testimizde karşı karşıya getirdik.

Hızlı internet bağlantısına sahip hane sayısının artışıyla, erişilebilen kaynaklar da genişledi. Filmler, müzik dosyaları ve oyunlar kolayca bilgisayara indirilebildiği gibi, yazılımlar da sundukları özelliklerle birlikte daha fazla disk alanına gereksinim duyar oldu. Örneğin bilgisayarına TV kartı takan kullanıcılar, önceden programlanabilen kayıt işlevine sahip yazılımlar kullanarak bilgisayarlarını kişisel video kaydediciye dönüştürebiliyor. Böylece sevdikleri dizileri veya maçları sonra-

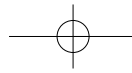
dan izleme şansına sahip oluyorlar. Ancak bu gibi işlevler ciddi büyüklükte bir disk alanı gerektiriyor. Bu tip örnekler çoğaltılabilir. Burada değişmeyen tek şey ise, kullanım arttıkça gerekli olan depolama alanının da artıyor olması.

Arabirim, sistemin genel performansını etkiliyor

Sabit disklerin pek göz önünde olmayan diğer özelliği ise bilgisayarın genel çalışma hızına büyük ölçüde etki etmesi. Ağır bir disk, sistem açılış süresini

uzattığı gibi, veri aktarımını da çekilmez hale getirecektir. Bunun dışında Photoshop, 3D Studio Max gibi geçici depolama için aslında yoğun bir şekilde sabit disk kullanan yazılımları kullanmak da ıstıraba dönüşebilir. Sabit disklerde performans faktörünü belirleyen farklı kısıtlar bulunuyor.

Bunların başında depolama arabirimi geliyor. Bu arabirim, kullanılacak cihazların veri aktarım standardını belirleyen yapıtaş olarak görülebilir. Örneğin Paralel ATA arabirimi 100 MB/sn

Kablolar inceldi: Alta yer alan SATA kabloları üstteki PATA'ya göre ince ve uzun olduğundan az yer kaplıyor.

hızında veri aktarabilirken, birinci nesil Seri ATA (Seri ATA 1,5 Gb/sn) 150 MB/sn hızında, ikinci nesil Seri ATA ise (Seri ATA 3 Gb/sn) 300 MB/sn hızında veri aktarabilme yetisine sahip. Elbette işler bu şekilde yürümüyor ve diskler bu arabirimlerden yüzde yüz verim elde edemiyor.

İşte bu sebeple, hangi diskin ne kadar verim sağladığını belirleyebilmek adına bu testi hazırladık. Test içerisinde sadece hız değil, çeşitli teknik özellikler ve harici diskler için ergonomik faktörler de göz önünde bulunduruldu.

SATA yaygınlaşırken, PATA'nın nesli tükeniyor

Depolama cihazlarının bağlantı noktaları yukarıda belirttiğimiz gibi zaman içerisinde farklılaşıyor. Önceki sabit disk testimizi yaptığımız sırada, sadece yeni anakartlar ile desteklenen Seri ATA diskler, artık her kullanıcının sahip olabileceği yaygınlıkta. Hatta öyle ki, ikinci nesil Seri ATA sabit diskler bile çoğu anakarta takılabiliyor.

Test tablomuza bakarsanız Paralel ATA disklerin sayısının harici disklerden bile az olduğunu görebilirsiniz. Bu da yakın bir gelecekte bu disklerin piyasada bulunmayacağını işaret ediyor. Zira birbirlerinin bant genişliğini etkilemeyen, daha ince kablolar kullanarak kasa içerisindeki kablo sıkışıklığını nispeten azaltan ve daha yüksek veri aktarım hızlarını destekleyen Seri ATA diskler, önemli bir avantaj yakalayarak adeta bu disklerin pabucunu dama attı.

Harici disklerde ise iki farklı arabirim bulunuyor: Her PC'de bulunan

USB arabirimi kadar, Macintosh'lardaki Firewire arabirimini de bazı disklerde görebilirsiniz. Bu disklerden tam verim alabilmek için USB arabiriminizin USB 2.0 olması gerekiyor. Zira bu arabirim USB 1.1 arabirimine oranla yaklaşık 40 kat fazla bant genişliğine sahip. Sisteminizin USB arabirimini öğrenmek için anakartınızın kullanım kılavuzuna veya üretici web sitesine bakabilirsiniz.

Dizüstü kullanıcıları da üretici web sayfasından bu bilgilere erişebilirler. Eğer masaüstü bilgisayarınızda USB arabirimi yoksa, PCI yuvasına takılabilen USB genişleme kartları da piyasada mevcut.

Yüksek dönüş hızı veri erişim hızını belirliyor

Arabirimden sonra hızı etkileyen faktörler diskin teknik özellikleri içerisinde gizli. Sabit disk içerisindeki plakaların dönüş hızı, verilere erişim hızını belirliyor. Teste baktığımızda en sık 7.200 RPM (Rotations Per Minute) değeriyle karşılaşırız. Bunun optimal bir değer olduğunu söyleyebiliriz. Ancak Western Digital'in Raptor serisindeki diskler 10.000 RPM değerinde. Test sonuçlarına bakarak bunun yarattığı farklılığı görebilirsiniz.

Harici disklerde ise durum biraz farklı. Zira bu disklerin içerisinde dâhili disklerdeki 3,5 inçlik diskler yerine genellikle dizüstülerde rastladığımız 2,5 inçlik diskler kullanılıyor. Bunun altında, bu disklerin güç ihtiyacının daha düşük olması kadar boyut ve ağırlık

SATA in, PATA out: Güncel anakartlarda çok sayıda SATA yuvası bulunurken, PATA yuvası sadece 1 tane.

avantajı sunması da yatıyor. Bu yüzden, bu kategoride genel olarak 5.400 RPM dönüş hızına sahip diskler bulunuyor. Bazı modellerin 7.200 RPM olduğu da gözümüzden kaçmadı. Veri yedekleme diski yerine ağ üzerinde paylaşım olarak kullanılabilecek bir harici disk için yüksek RPM'nin önemli olduğunu belirtelim.

Harici depolama cihazlarında 3,5 inçlik disk devri

Teknik özellikler arasında kaybolan bir değer de tampon bellek miktarı. Sabit diskin her tür işlemi yapmak için kullanıldığı bölgeye tampon bellek adı veriliyor. Örneğin sistemden sabit diske gönderilen komutlar gibi, aktarılabilecek veriler için de tampon bellek geçici bir konaklama noktası oluyor.

Geniş bir tampon belleğin avantajı, çoklu işlemler için bekleme süresini azaltması ve bir seferde okunabilen veri boyutunu artırması olarak genellenebilir. Kısacası, yüksek tampon bellek miktarına sahip diskler aynı anda çok işlem yapan kullanıcılar için daha iyi bir seçenek oluşturuyorlar.

Bunun dışında kalan güç tüketimi ise, hız ile değilse bile güç kaynağıyla doğrudan ilgili bir ölçüt. Tek başına tüm güç kaynağını yormayan bu donanımlar, çok sayıda disk ile yapılan RAID kurulumları sayesinde güç kaynağına bir yük oluşturabilirler. Dolayısıyla RAID yapmak isteyen kullanıcıların güç tüketimi düşük bir ürün tercih etmelerinde fayda var. Eğer giriş seviyesi bir güç kaynağı kullanıyorsanız, sisteminizin çalışmama ve zarar görme ihtimaline karşı bu kıstası göz önünde bulundurmalısınız.

HARİCİ SABİT DİSKLER

Western Digital Lighted Combo: Ürün açıklamasını Test Birincisi kutusunda okuyabilirsiniz.

Western Digital My Book: Teste katılan en büyük cihazlardan birisi olmasına rağmen, sunduğu veri aktarım performansı ile bizi etkileyen My Book'un içerisinde 7.200 RPM dönüş hızına sahip bir sabit disk bulunuyor. USB bağ-

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Sabit diskler

lantısına sahip olan donanım, siyah renkte büyük bir kitaba benziyor. Yan yüzeylerdeki havalandırma delikleri sayesinde yoğun bir kullanımda bile fazla ısınmayan My Book, bu sayede herhangi bir performans düşüşü yaşamıyor. Ön yüzdeki düğme ile açıp kapatılabilen cihazın, düğme etrafındaki ışıklandırması etkinlik durumunu da gösteriyor. 320 GB kapasiteli bu model bilgisayarına geniş bir yedekleme işlevi kazandırmak isteyenlere hitap ediyor. Adaptör üzerinden güç alan ürünle yedekleme yazılımı ve çeşitli Google yazılımları da hediye olarak geliyor.

Packard Bell Store & Save 250 GB: Sunduğu farklı ürün serileriyle taşınabilir disk alanına da el atan Packard Bell, bu işin hakkını vermiş görünüyor. Testin üçüncü sırasını elde eden Store & Save, adından da anlaşılacağı gibi verileri aktararak saklamanız için hazırlanmış. Bunun için kutudan bir yedekleme yazılımı da çıkıyor.

Alüminyum dış yapıdaki disk yatay ve dikey olarak kullanılabilir. Dikey kullanım için kutuda ayak da yer alıyor. 3,5 inç ebadında ve 7.200 RPM dönüş

Alternatif güç girişi: Bazı SATA disklerle PATA disklerle takılan Molex güç kabloları da takılabilir.

hızında bir sabit disk kullanan Store & Save, adaptör bağlantısı ile çalıştırılabilir. Store & Save üzerindeki etkinlik LED'i ve açma kapama düğmesi de bulunuyor.

Lacie Rugged: Adı ülkemizde pek duyulmuş olmasa da Lacie taşınabilir diskler konusunda zengin ürün ailesine sahip bir marka. İlk bakışta farklı tasarımlarıyla öne çıkan bu ürünlerden birisi de "Rugged" modeli. Aygıtın sağlam alüminyum kasasının kenarlarını kaplayan lastik kılıf, 90 cm yüksekliğe kadar düşmelere karşı donanımı koruyor. Ebatları ve hafifliğiyle taşınabilir

bir çözüm arayanlara uygun olan Rugged, 5.400 RPM dönüş hızına sahip bir dizüstü sabit disk taşıyor. USB bağlantılı cihaz, yazılımı kurulduğunda tek tuşla yedekleme yapabiliyor. 80 GB kapasiteli Rugged'ın adaptör olmadan çift USB bağlantısı kullanarak çalıştırılması beğenimizi kazandı. Ancak üzerinde açma / kapatma düğmesi bulunmaması bir dezavantaj.

Seagate ST9100801U2RK: Verilerinizi yanınızda taşımak istiyorsanız ufak cihazlar önemli bir avantaj elde ediyor. İşte Seagate'in bu ürünü sahip olduğu ebatlarla, taşınabilirliğe önem verenlerin ilgisini çekecektir.

100 GB kapasiteli 5,400 RPM dönüş hızındaki Seagate disk, USB bağlantısı kullanıyor ve tek kabloyla veri aktarımı yapabildiği gibi ek bir güç girişine de ihtiyaç duymuyor. Dolayısıyla dizüstü bilgisayarda da rahatlıkla kullanabilirsiniz. Güç düğmesi bulunmayan ürün, etkinlik LED'ine sahip.

Philips SPD5100CC: Philips, boyutlarına baktığımızda daha çok masaüstü kullanımına yönelik olduğunu söyleye-

HARİCİ DİSKLER

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

vasat

FİYATI
BİLGİ İÇİN

232 \$ + KDV
www.wdc.com

Yüksek uyumluluk: Üründe, bir adet USB ve iki adet Firewire bağlantısı yer alıyor.

- + Yüksek aktarım ve erişim hızı
- + USB ve Firewire bağlantısı
- + Göz alıcı görünüm

Western Digital Lighted Combo

Verilerinize renk gelsin

Western Digital'in Lighted Combo adlı ürünü, bağlanabilirliği yüksek, hızlı ve şık görümlü bir depolama çözümü arayanlar için birebir.

■ Western Digital diğer üreticilerden farklı ürünler hazırlamak için özel bir çaba ortaya koyuyor. Dâhili disklerde 10.000 RPM dönüş hızına sahip ürünler ortaya çıkartarak sektöre önemli bir hareketlenme getirdiği gibi, harici disklerde de ufak değişiklikler yaparak kendisinden söz ettiriyor. Lighted Combo adlı ürünü de, görsel açıdan diğer harici disklerden ayrı bir yere koyulabilir. Zira şeffaf dış kaplamaya sahip ürünün yan kısımlarındaki minik flüoresan aydınlatmalar dikkatleri üzerine çekiyor. 7.200 RPM dönüş hızında 320 GB kapasitede bir sabit diske sahip olan Lighted Combo, USB ve Firewire

arabirimleri destekliyor. Dolayısıyla sisteminizde bu iki bağlantıdan birisinin bulunması, bu cihazı sisteme eklemek için yeterli. Ancak arabirimlerin ikisi aynı anda kullanılamıyor. Kutudan çıkan adaptör ve bilgisayar bağlantısını taktıktan sonra çalışan ışıklar, sabit dururken düğmeye basarsanız farklı renkler arasında geçiş yapmaya başlıyor. Bunun dışında, üzerinde açma / kapatma düğmesi de bulunduğundan, sistemden çıkartmak istediğinizde ürün kolayca kapatılabilir. Geniş bir depolama alanına ihtiyaç duyanların, masaüstüne renk getirecek bu harici diski beğeneceklerini düşünüyoruz.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Sabit diskler

bileceğimiz bu ürünle 250 GB kapasiteyi, nispeten uygun bir fiyatla sunuyor. Veri aktarım hızı açısından testteki en iyi değerleri elde eden Philips, ne yazık ki veri erişim hızı konusunda aynı başarıyı gösteremiyor. 7.200 RPM dönüş hızına sahip ürün adaptör ile çalıştırılabilir. Ayrıca beraberinde yedekleme yazılımı da mevcut.

Western Digital Portable: Western Digital'in taşınabilir disk çözümü olan Portable, boyutlarına oranla geniş bir kapasiteye sahip. Sağlam bir dış yapısı bulunan ürünün tampon belleği 2 MB olduğundan, üst sıralardaki 8 MB tampon bellekli ürünlerden ayrılıyor. Fiyatı da biraz yüksek olmakla beraber, adaptöre gerek duymadan tek USB kablo-suyla güç ihtiyacını karşılaması ve etkinlik LED'i bulunması bu ürünün avantajları.

Lacie Design by F-A-PORSCHE: Testin en ufak ebatlardaki katılımcısı olan Lacie Mobile'in tasarımı Porsche tarafın-

Dizüstüne SATA: Yukarıdaki gibi bir kart kullanarak eski dizüstünüze SATA cihazları bağlayabilirsiniz.

dan hazırlanmış. Oldukça sade görünümdeki ürün, taşınabilir disk arayanlar için uygun. İki USB bağlantısı bulunan ürün, bu bağlantının birisini güç ihtiyacını karşılamak için kullanıyor. Beraberinde kılıf ve yedekleme yazılımı hediyesi olan Lacie'nin dezavantajı, kapasitesinin sadece 40 GB olmasına karşın fiyatının yüksekliği.

Seagate ST3500641CB-RK: Seagate'in masaüstü kullanımı için hazırladığı bu harici disk, teste katılan en yüksek kapasitedeki ürün. 500 GB kapasitesi bulunan ve 7.200 RPM dönüş hızına sahip Seagate'in veri aktarım hızı oldukça yüksek. Ayrıca USB'nin yanında yer

alan Firewire bağlantısı Macintosh'lara bağlantı kurmayı kolaylaştırıyor. Tek tuşla yedekleme yapabilen ürün, fiyat olarak biraz yüksek olsa da, geniş kapasite arayışındakilerin ihtiyacını karşılayacak nitelikte.

Packard Bell Store & Save 160 GB:

Store & Save ailesinin 160 GB kapasiteli ferdi, 7.200 RPM dönüş hızındaki sabit diskiyle dikkat çekiyor. Yatay ve dikey kullanılabilen cihazın, beraberinde yedekleme yazılımı da mevcut. Masaüstü kullanımı için tasarlanan ürün, verilerinin sıkça yedeğini alanlar için uygun.

Packard Bell Store & Move 80 GB:

Packard Bell'in birden çok taşınabilir disk serisi bulunuyor. Bunlardan birisi de testimize katılan Store & Move. 80 GB'lık bu katılımcı verilerini kolayca taşımak isteyenlere hitap ediyor. Uygun fiyatla satılan bu ürünün en başarılı olduğu yan düşük veri erişim süresi.

Packard Bell Store & Move 50 GB:

Ürün açıklamasını Fiyat / Performans kutusunda okuyabilirsiniz. ■

SATA

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYATPERFORMANS kötü
FİYATI 196 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN:
www.wdc.com

Western Digital WD740GD

Tek diskli mucize

WD740GD, 10.000 RPM dönüş hızıyla oldukça farklı.

■ Seri ATA disklerin ilk nesil örnekleri, Paralel ATA disklerle oranla çok büyük bir fark yaratmıyordu. Ancak bu durum zamanla değişti. Western Digital'in bu konuda yarattığı fark sayesinde ilk nesil SATA arabirimine sahip sabit diskler, teorik olarak 300 MB/sn taşıyabilen ikinci nesil Seri ATA diskleri bile geride bırakıyor. WD740GD, biraz gürültülü olsa da, hız ve erişim hızı açısından gayet iyi

sonuçlar elde etti. Bunun sebebi 7.200 RPM yerine 10.000 RPM dönüş hızına sahip olması. Bu, özellikle erişim süresi açısından büyük bir fark yaratıyor. Kısacası kapasiteden ziyade hız önem veriyorsanız, nispeten yüksek fiyatına rağmen bu diski seçmelisiniz.

- + Yüksek dönüş hızı
- + 8 MB tampon bellek
- Çok geniş kapasiteli değil

PATA

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYATPERFORMANS kötü
FİYATI 127 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN:
www.wdc.com

Western Digital WD320JB

Geniş ve hızlı

PATA kullanan ve büyük bir disk isteyenlere müjde!

■ Paralel arabirime sahip sabit disklerin sayısı azalıyor. Ancak bu kısa bir süre içerisinde ortadan kalkacakları anlamına gelmiyor. Zira, yeni yonga setleriyle birlikte farklılaşan anakartlar, eski ürünlere olan desteği sürdürmek durumunda. Bu yüzden anakartlarda bir tane de olsa PATA bağlantı yuvası yer alması rahatlatıcı. Kategori birincisine baktığımızda, hız açısından kategorideki en iyi sonuçları alan ürün, diğer öl-

çümlerde de aşağı kalmıyor. Sessiz, ısınmayan ve 320 GB ile geniş kapasiteye sahip bir donanım. Paralel bağlantıyla kullanmak üzere PC'nize yeni bir disk olarak depolama alanınızı genişletmek isterseniz, Western Digital WD320JB'yi incelemeyin.

- + Sessiz ve ısı problemi yok
- + Yüksek veri aktarım hızı
- + Geniş kapasite

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Sabit diskler

SATA SABİT DİSKLER

Marka	Western Digital	Western Digital	Western Digital	Western Digital	Western Digital
Model	WD740GD	WD1500ADEFD	WD1500AHFD	WD5000KS	WD3200KS
Firma	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾
Tel	(216) 312 05 05	(212) 317 96 50	(212) 217 55 85	(216) 317 96 50	(212) 217 55 85
MB başına düşen fiyat	0,37 \$ + KDV	0,49 \$ + KDV	0,37 \$ + KDV	1,47 \$ + KDV	2,42 \$ + KDV
Fiyat	196 \$ + KDV	306 \$ + KDV	401 \$ + KDV	339 \$ + KDV	132 \$ + KDV
Toplam puan	93	93	92	88	87
Veri aktarım hızı	99	98	100	82	78
Sıralı ve sırasız veri erişim hızı	99	97	98	88	91
Gürültü oranı	72	74	74	92	83
Isınma	97	89	94	89	94
Teknik özellikler	84	98	70	100	100
Fiyat / Performans	33 (kötü)	21 (kötü)	16 (çok kötü)	18 (çok kötü)	45 (vasat)
Teknik veriler					
Arabirim / Kapasite (MB)	SATA 1,5 Gb/sn / 74	SATA 1,5 Gb/sn / 150	SATA 1,5 Gb/sn / 150	SATA 3 Gb/sn / 500	SATA 3 Gb/sn / 320
Tampon bellek (MB) / Dönüş hızı (RPM)	8 / 10.000	16 / 10.000	16 / 10.000	16 / 7.200	16 / 7.200
Disk sayısı / Güç tüketimi (Watt)	1 / 8.4	3 / 10.02	2 / 10.02	4 / 9.5	3 / 9.5
Test sonuçları					
Veri erişim / Rastgele okuma hızı (MB)	8.1 / 137.9	8.3 / 138	8.2 / 138.2	13.1 / 191.4	13.3 / 202.9
Okuma / Yazma (Ort. aktarım hızı) (MB)	77.9 / 66.4	75.6 / 64.7	78.1 / 66	62.1 / 58.5	57.1 / 55
PCMark 2005 (Pts)	7460	7716	7697	5978	6065
Gürültü oranı (dB) / Çalışma ısısı (°C)	70.7 / 34	69.5 / 37	68.8 / 35	55.4 / 37	61.4 / 35

Marka	Western Digital	Western Digital	Western Digital	Western Digital	Seagate
Model	WD360GD	WD3200JS	WD3000JS	WD2500JS	ST3500641AS
Firma	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Index ⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Datagate
Tel	(216) 317 96 50	(212) 217 55 85	(216) 317 96 50	(212) 217 55 85	(212) 321 41 41
MB başına düşen fiyat	0,30 \$ + KDV	2,48 \$ + KDV	2,50 \$ + KDV	2,58 \$ + KDV	1,48 \$ + KDV
Fiyat	122 \$ + KDV	129 \$ + KDV	120 \$ + KDV	97 \$ + KDV	338 \$ + KDV
Toplam puan	84	84	84	84	83
Veri aktarım hızı	81	77	75	75	67
Sıralı ve sırasız veri erişim hızı	95	90	90	81	99
Gürültü oranı	75	83	85	98	93
Isınma	83	94	94	97	79
Teknik özellikler	84	79	79	79	90
Fiyat / Performans	47 (vasat)	45 (vasat)	48 (vasat)	59 (vasat)	17 (çok kötü)
Teknik veriler					
Arabirim / Kapasite (MB)	SATA 1,5 Gb/sn / 36	SATA 3 Gb/sn / 320	SATA 3 Gb/sn / 300	SATA 3 Gb/sn / 250	SATA 3 Gb/sn / 500
Tampon bellek (MB) / Dönüş hızı (RPM)	8 / 10.000	8 / 7.200	8 / 7.200	8 / 7.200	16 / 7.200
Disk sayısı / Güç tüketimi (Watt)	1 / 8.4	3 / 9.5	3 / 9.5	2 / 9.5	5 / 13
Test sonuçları					
Veri erişim / Rastgele okuma hızı (MB)	8.2 / 127.4	13.3 / 199.6	13.5 / 203.2	18.6 / 206.3	13.7 / 240.1
Okuma / Yazma (Ort. aktarım hızı) (MB)	58.4 / 56.1	57.1 / 55.4	56.2 / 54.5	55.6 / 53.5	51.7 / 46.4
PCMark 2005 (Pts)	6440	5758	5514	5541	4852
Gürültü oranı (dB) / Çalışma ısısı (°C)	68.2 / 40	61.7 / 35	59.9 / 35	51.9 / 34	54.8 / 42

■■■■■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor.
100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

6

7

8

9

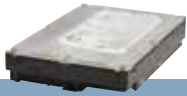

10

Seagate	Western Digital	Western Digital	Western Digital	Western Digital
ST3200827AS	WD2000JS	WD1200JS	WD2500KS	WD1600JS
Datagate	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾
(212) 321 41 41	(216) 317 96 50	(212) 217 55 85	(216) 317 96 50	(212) 217 55 85
2,15	2,25 \$ + KDV	2,43 \$ + KDV	2,43 \$ + KDV	2,11 \$ + KDV
93 \$ + KDV	89 \$ + KDV	103 \$ + KDV	103 \$ + KDV	76 \$ + KDV
86	86	86	85	84
Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100
77	74	74	76	75
100	92	92	83	80
79	97	91	86	100
94	94	100	94	100
78	79	79	100	79
63 (orta)	66 (orta)	79 (iyi)	56 (vasat)	76 (iyi)
SATA 3 Gb/sn / 200	SATA 3 Gb/sn / 200	SATA 3 Gb/sn / 120	SATA 3 Gb/sn / 250	SATA 3 Gb/sn / 160
8 / 7.200	8 / 7.200	8 / 7.200	16 / 7.200	8 / 7.200
2 / 9.82	2 / 9.5	2 / 9.5	3 / 9.5	2 / 9.5
12.8 / 232.7	13.2 / 205.3	13.1 / 206	13.1 / 171.6	18.6 / 205.2
60.6 / 58.6	55.2 / 53.3	55.2 / 53.2	55.6 / 53.4	57.3 / 55
5062	5525	5441	5946	5315
64.4 / 35	52.6 / 35	56 / 33	59.5 / 35	51.1 / 33

16

17

18

20

Seagate	Samsung	Seagate	Western Digital	Seagate
ST3400633AS	HD300LJ	ST3250620AS	WD800JD	ST3300622AS
Datagate	Armada ⁽⁴⁾ , Kont ⁽⁵⁾ , ⁽⁶⁾	Datagate	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Datagate
(212) 321 41 41	(212) 230 89 80	(212) 321 41 41	(216) 317 96 50	(212) 321 41 41
1,67 \$ + KDV	2,83 \$ + KDV	2,45 \$ + KDV	1,45 \$ + KDV	2,52 \$ + KDV
239 \$ + KDV	106 \$ + KDV	102 \$ + KDV	55 \$ + KDV	119 \$ + KDV
82	81	81	80	77
Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100
64	67	84	69	63
99	91	74	83	77
82	89	89	92	78
89	92	87	97	83
90	79	70	69	99
23 (kötü)	52 (vasat)	54 (vasat)	100 (çok iyi)	44 (vasat)
SATA 3 Gb/sn / 400	SATA 1,5 Gb/sn / 300	SATA 3 Gb/sn / 250	SATA 3 Gb/sn / 80	SATA 3 Gb/sn / 300
16 / 7.200	8 / 7.200	8 / 7.200	8 / 7.200	16 / 7.200
4 / 13	4 / 9.4	3 / 12.6	1 / 12.8	4 / 9.82
14.4 / 245.6	15.2 / 221.4	13.2 / 135.6	14.1 / 181.2	12.5 / 138.2
49.1 / 45.5	50.1 / 48.9	66.9 / 58.8	52.1 / 50.3	50.7 / 45.8
4691	4925	5843	5022	5442
62.5 / 37	57.6 / 36	57.7 / 38	55.7 / 34	65.5 / 40

⁽¹⁾Index: (212) 312 05 05 ⁽²⁾Infronic: (216) 317 96 50 ⁽³⁾Logosoft: (212) 217 55 85,
⁽⁴⁾Armada, ⁽⁵⁾Kont: (216) 528 55 00, ⁽⁶⁾Koyuncu: (216) 528 88 88

Sonuç

Aytun Çelebi,
CHIP Test Merkezi Editörü
aytun@chip.com.tr

■ Toplam 40 adet sabit diskin üç ayrı kategoride bir araya geldiği testin sonuçlarına baktığımızda, Western Digital'in her kategoride birinci olarak, yeniden güçlendiğini görüyoruz. İkinci nesil (Seri ATA 3 Gb/sn) SATA arabirime sahip sabit diskler, 1,5 Gb/sn'lik eski arabirimdeki diskleri nihayet geride bıraktı. Ancak arada ufak istisnalar var. Western Digital'in 7.200 yerine 10.000 RPM dönüş hızındaki diskleri ilk nesil SATA olmalarına rağmen, ikinci nesli geride bırakıyor. Bu da, WD'nin aslında SCSI arabirimli olan yüksek dönüş hızındaki diskleri SATA'ya kazandırarak, büyük bir fark yarattığını gösteriyor. 500 GB'lık diskleri görünce terabyte'lık kapasiteye çok yakın olduğumuzu fark etmemek elde değil. PATA disklerin sayısı ise toplama oranla beşte bir. Ayrıca, SATA ve PATA arasındaki performans farkı, eskiden olduğu gibi küçük değil. Dolayısıyla SATA arabirimine sahipseniz, PATA diskleri satın almadan önce iki kez düşünmelisiniz. Harici diskler içerisinde artık sadece dizüstü bilgisayarlar için hazırlanan 2,5 inç boyutundaki sabit diskler kullanılmıyor. Performans açısından daha iyi sonuçlar veren 3,5 inçlik sabit disk taşıyan ürünler masaüstü kullanımı için uygun. Fiyatların kendi disk kutunuzu oluşturmaktan farklı olmadığını görüyoruz. Ayrıca sağlam yapıları, yedekleme yazılımları ve kılıf gibi hediyeler, bu ürünleri hazır şekilde almayı daha da cazip kılacaktır.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Sabit diskler

HARİCİ DİSKLER

2

3

4

5

Marka	Western Digital	Western Digital	Packard Bell	LACIE	Seagate
Model	Lighted Combo	My Book	Store & Save	Rugged	ST9100801U2RK
Firma	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Koyuncu	Neotech	Datagate
Tel	(212) 217 55 85	(216) 317 96 50	(216) 528 88 88	(212) 312 05 49	(212) 321 41 41
MB başına düşen fiyat	1,38 \$ + KDV	1,50 \$ + KDV	1,68 \$ + KDV	0,44 \$ + KDV	0,57 \$ + KDV
Fiyat	232 \$ + KDV	213 \$ + KDV	149 \$ + KDV	183 \$ + KDV	175 \$ + KDV
Toplam puan	93	87	87	86	86
Veri aktarım hızı	99	92	96	89	85
Sıralı ve sırasız veri erişim hızı	100	96	90	89	87
Isınma	86	89	86	100	96
Teknik özellikler	58	50	54	69	82
Fiyat / Performans	50 (vasat)	51 (vasat)	72 (orta)	58 (vasat)	61 (orta)
Teknik veriler					
Arabirim	USB, FireWire	USB	USB	USB	USB
Kapasite (MB)	320	320	250	80	100
Tampon bellek (MB) / Dönüş hızı (RPM)	8 / 7.200	8 / 7.200	8 / 7.200	8 / 5.400	8 / 5.400
Boyut (mm) / Ağırlık (g)	44 x 219 x 154 / 1.219	57 x 171 x 141 / 1.320	110 x 195 x 29 / 830	90 x 25 x 145 / 227	25 x 94 x 127 / 292
Test sonuçları					
Veri erişim / Rastgele okuma hızı (MB)	13.6 / 37.8	13.6 / 35	15.6 / 35	17.4 / 37.5	16.7 / 35
Okuma / Yazma (Ort. aktarım hızı) (MB)	36 / 33.7	32.4 / 32.5	33.8 / 33.3	29.9 / 31	29.4 / 29.6
PCMark05 (Pts) / SiSoft Sandra05 (MB)	3586 / 31	3418 / 28	3529 / 29	2983 / 31	2878 / 29
Çalışma ısısı (°C)	29	28	29	25	26

PATA SABİT DİSKLER

2

3

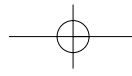
5

Marka	Western Digital	Western Digital	Seagate	Western Digital	Seagate
Model	WD3200JB	WD1200BB	ST3250824A	WD800BB	ST3200827A
Firma	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Datagate	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Datagate
Tel	(216) 317 96 50	(212) 217 55 85	(212) 321 41 41	(216) 317 96 50	(212) 321 41 41
MB başına düşen fiyat	2,52 \$ + KDV	1,69 \$ + KDV	2,69 \$ + KDV	1,57 \$ + KDV	2,30 \$ + KDV
Fiyat	127 \$ + KDV	71 \$ + KDV	93 \$ + KDV	51 \$ + KDV	87 \$ + KDV
Toplam puan	96	96	92	92	90
Veri aktarım hızı	100	96	94	90	88
Sıralı ve sırasız veri erişim hızı	98	97	93	100	93
Gürültü oranı	87	91	95	95	93
Isınma	94	100	94	91	97
Teknik özellikler	91	71	77	71	77
Fiyat / Performans	42 (kötü)	73 (orta)	55 (vasat)	100 (çok iyi)	58 (vasat)
Teknik veriler					
Arabirim / Kapasite (MB)	PATA / 320	PATA / 120	PATA / 250	PATA / 80	PATA / 200
Tampon bellek (MB) / Dönüş hızı (RPM)	8 / 7.200	2 / 7.200	8 / 7.200	2 / 7.200	8 / 7.200
Disk sayısı / Güç tüketimi (Watt)	3 / 8.6	3 / 8	2 / 12.8	3 / 8	2 / 12.8
Test sonuçları					
Veri erişim / Rastgele okuma hızı (MB)	13.4 / 93.5	13.1 / 89.1	15.1 / 94.3	13.2 / 95.6	15.2 / 94.5
Okuma / Yazma (Ort. aktarım hızı) (MB)	57.1 / 49.4	54.4 / 49.1	56.8 / 44.1	51.8 / 46.8	49.6 / 39.5
PCMark 2005 (Pts)	5.110	4.750	4.796	4.335	4.900
Gürültü oranı (MB) / Çalışma ısısı (°C)	60.8 / 32	57.8 / 30	55.2 / 32	55.4 / 33	56.5 / 31

■ ■ ■ ■ ■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor.

100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

6

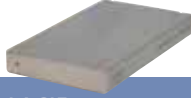
7

8

9

10

11

Philips	Western Digital	LACIE	Seagate	Packard Bell	Packard Bell	Packard Bell
SPD5110CC	Portable	Design by F-A-PORSCHE	ST3500641CB-RK	Store & Save	Store & Move	Store & Move
Philips Türkiye	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾	Neotech	Datagate	Koyuncu	Koyuncu	Koyuncu
(800) 261 33 02	(216) 317 96 50	(212) 312 05 49	(212) 321 41 41	(216) 528 88 88	(216) 528 88 88	(216) 528 88 88
1,40 \$ + KDV	0,67 \$ + KDV	0,34 \$ + KDV	1,36 \$ + KDV	1,34 \$ + KDV	0,64 \$ + KDV	0,51 \$ + KDV
179 \$ + KDV	179 \$ + KDV	118 \$ + KDV	369 \$ + KDV	119 \$ + KDV	125 \$ + KDV	99 \$ + KDV
86	84	84	84	83	81	79
USB	USB	USB	USB, FireWire	USB	USB	USB
250	120	40	500	160	80	50
8 / 7.200	2 / 5.400	2 / 5.400	16 / 7.200	2 / 7.200	8 / 5.400	8 / 5.400
240 x 145 x 305 / 1.400	21 x 144 x 89 / 225	17 x 76 x 129 / 180	181 x 165 x 57 / 1.200	110 x 195 x 29 / 830	135 x 84 x 19 / 220	135 x 84 x 19 / 220
17.8 / 35.4	18.3 / 35	21 / 37.6	26.6 / 35.1	15.2 / 35	16.8 / 37.5	16.5 / 37.5
34.8 / 34.8	29.7 / 30.8	27.3 / 27.1	34.8 / 34.6	31.8 / 32	21.6 / 26.9	22.4 / 27.1
3676 / 31	2662 / 29	2645 / 29	3579 / 30	3068 / 27	2701 / 21	2271 / 19
31	26	31	27	29	28	31

6

7

8

Samsung	Seagate	Western Digital
HD300LD	ST3400633A	WD2500BB
⁽⁴⁾ , Kont ⁽⁵⁾ , Koyuncu ⁽⁶⁾	Datagate	⁽¹⁾ , Infronic ⁽²⁾ , Logosoft ⁽³⁾
(216) 528 55 00	(212) 321 41 41	(212) 217 55 85
2,86 \$ + KDV	1,71 \$ + KDV	2,72 \$ + KDV
105 \$ + KDV	234 \$ + KDV	92 \$ + KDV
89	88	88
PATA / 300	PATA / 400	PATA / 250
8 / 7.200	16 / 7.200	2 / 7.200
3 / 9.4	3 / 13	3 / 8.6
14.6 / 93.9	15.4 / 93.8	20.4 / 89.7
49.7 / 43.5	48.8 / 31.4	52.4 / 47.4
4.572	4.464	4.626
63.6 / 33	57.7 / 32	52.6 / 32

⁽¹⁾Index: (212) 312 05 05 ⁽²⁾Infronic: (216) 317 96 50 ⁽³⁾Logosoft: (212) 217 55 85, ⁽⁴⁾Armada, ⁽⁵⁾Kont: (216) 528 55 00, ⁽⁶⁾Koyuncu: (216) 528 88 88

NASIL TEST ETTİK?

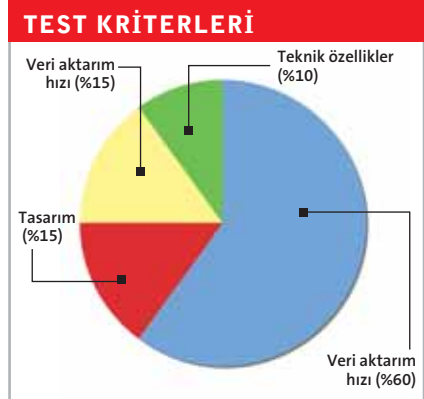
■ Testimizde performansın yanı sıra ses, ısı parametreleri ve kullanımı etkileyen ergonomik etkenlerin de ölçüldüğü teknik özellik kriterleri yer aldı.

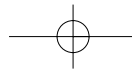
► **Performans:** SATA ve PATA disklerde kullandığımız HD Tach ve PC-Mark 2005 yazılımlarına, harici diskler kategorisinde SiSoft Sandra 2005 yazılımı da eklendi. Bu yazılımlar yardımıyla, disklerin performanslarına ait farklı değerleri doğru bir şekilde ölçmemiz mümkün oldu. Veri aktarım hızı, ortalama okuma ve yazma değerlerinden ortaya çıkarken, sıralı ve sırasız veri erişim hızı ölçütü de veri erişim hızı ile rasgele okuma hızı ölçütlerinin birleşmesiyle oluşturuldu.

► **Çalışma ısısı:** Teste katılan disklerin çalışma sırasında ortaya çıktığı ısı, hassas bir ölçüm cihazı ile belirlendi.

► **Gürültü oranı:** Disklerin çalışma sırasında ortaya çıkardığı ses miktarı, ölçülerek puanlamaya katıldı. Bu ölçüm sırasında diskler ses geçirmez özel bir muhafaza içinde tutuldu.

► **Teknik özellikler:** SATA ve PATA disklerde güç tüketimi, tampon bellek miktarı etkili olurken, harici disklerde boyut ve ağırlık ile kutu içeriği bu kriteri oluşturdu.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Web kameraları

Gösteri zamanı!

Türkiye'deki ADSL kullanıcısı sayısı 2 milyonu geçmişken, bu hareketli sanal ortamda kendinizi göstermenin zamanı sizce de gelmedi mi?

Internet diğer iletişim araçlarının aksine, zaman içinde farklı iletişim araçlarını da içine alarak büyüyor. Kâh TV oluyor kâh radyo. Bir bakmışsınız telefon olmuş, bir bakmışsınız posta kutusu. Hiçbir imkânı ya da olasılığı dışlamadan, hepsine kucak açarak, hayatımıza hızlı ve etkili bir şekilde "göster-göstere" giriyor internet. Sağladığı olanakların cazibesi, TV kumandasını kullanırken zorlanan kişileri, e-posta okur/yazarı haline getirecek kadar kendine bağlayabiliyor. İnsanlar internetin bir lüks ya da "eğlencelik" olmadığını kavrayalı epey oldu. Teknolojiye en uzak kişi bile en azından internette her konuda bilgi olduğunu biliyor. Peki, sizin internetle aranız nasıl? Tabii ki internete bağlanıyorsunuz, ama bu dü-

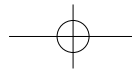
zenli kaos denizini, bu iğnelerle dolu samanlığı, ihtiyaçlarınız doğrultusunda verimli ve etkili bir şekilde kullanabildiğinizi düşünüyor musunuz? Amaç iletişim olduğunda gerçekten de internet gibisi yok. Alternatiflerin çokluğu bir kenara, kontör ya da dakika saymadan sevdiklerinizle (hem de görüntülü olarak) iletişim kurmak internet sayesinde mümkün. Özellikle ADSL ya da kablo internetiniz varsa, yani geniş bant internet kullanıcısıysanız, ihtiyaç duyacağınız tek şey yaklaşık 25 YTL'ye satın alacağınız bir web kamerası.

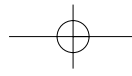
MSN Messenger'ın yükselme devri başladı

ICQ'nun yarattığı anında mesajlaşma dalgası, belki de internette en hızlı yayı-

lan trendlerden biriydi. Kısa süre içinde herkesin bir, hatta birden fazla ICQ numarası oluverdi. ICQ da zaman içinde kendini geliştirdi ve pek çok şey yapabilen bir yazılım haline geldi. Bu süreçte pek çok ICQ benzeri yazılım ortaya çıktıysa da ICQ'nun gardını düşüren, MSN Messenger ile Microsoft oldu. İşin ilginç tarafı, MSN Messenger'ın başta offline mesajlaşma olmak üzere listedeki kişilerin isimlerini değiştire-meme gibi pek çok ciddi eksikliği var.

Neyse ki görüntülü iletişim konusunda gerekli özellikler mevcut. Peki, bir web kamerası aldınız, şimdi ne yapmanız gerek? Sürücü CD'si ile kurulumu gerçekleştirdikten sonra kamerayı PC'nize ya da dizüstü bilgisayarınıza takın, gerisi çok kolay.

Web kameralarının kullanım alanları nelerdir?

Kuşkusuz, web kameralarının tek kullanım alanı anında mesajlaşma yazılımları değil. Başta güvenlik olmak üzere pek çok konuda uygun bir yazılımla pek çok şey yapabilirsiniz.

Hareket detektörü özelliği sayesinde, kameranızı konumlandığınız alanda hareket olduğunda size e-posta atılabilir, internette sizin belirlediğiniz bir siteye video ya da resim yollanabilir, alarm çaldırılabilir, hatta cep telefonunuza mesajla bildirim yapılabilir. İnternet bu tür yazılımlara ev sahipliği yapan portallar ile dolu. **www.download.com** ya da benzeri bir sitede “webcam” kelimesiyle yapacağınız bir araştırmada karşınıza çıkacak yazılım sayısına inanamayacaksınız.

Güvenlik ya da iletişim konuları bir yana, web kameraları için hazırlanan oyunlar, alıştığımız oyunlardan çok daha etkileşimli ve özellikle küçükler için geliştirici olabilir. 26 adet 50 dolar altı, 10 adet de 50 dolar üstü olmak üzere toplam 36 web kamerasının yarıştığı testimizin size internet iletişimi konusunda ilham vermesi dileğiyle...

KURULUM ÇOK BASİT

MSN Messenger içinde sesle ilgili ayarlar kameranın bağlanmasının ardından karşınıza çıkacaktır. Çıkmasa *Araçlar* menüsünden bu basit ayarları yapabilirsiniz. Web kameranızda mikrofon yoksa, harici bir mikrofonu ihtiyac duyacaksınız demektir. Eğer dizüstü PC kullanıyorsanız çoğu dizüstü PC’de dâhili bir mikrofon olduğunu hatırlatalım. Zaten *Araçlar* menüsünde gelen ses ve görüntü ayarları kısmında mikrofon seçeneklerini görebilirsiniz. Buradaki kaydırıcıla en uygun ses şiddetini ayarladıktan sonra hazırsınız demektir.

Şimdi tek yapmanız gereken web kameranızı doğru bir şekilde konumlandırmak ve listenizdeki arkadaşınızın isminin üzerine sağ tuşla tıklayarak gelen menüden *Ses ve Görüntü / Web kameramı gönder* diyerek görüntülü iletişimi başlatmak. Şimdi de birkaç küçük ipucu:

► Maksimum görüntü kalitesi için ışığın kameranın arkasından geldiğine emin olun. Kamera objektifine doğru-

dan gelen güçlü bir ışık oldukça kötü bir etki yapar.

► Bağlantı hızınız düşükse ya da bir şekilde görüntülü iletişimde kopukluk yaşıyorsanız, video çözünürlüğünü 320 x 240 hatta daha düşük tutmanız işe yarayacaktır.

► Ortamda yeterince ışık olduğuna emin olun. Web kameralarında kullanılan algılayıcı, genellikle düşük çözünürlüklü CMOS yapıdadır ve yetersiz ışık altında bolca kumlanma (noise) oluşur.

► Eğer konuşma sırasında kamera kullanmak istemiyorsanız, *seçenekler/kişisel* penceresi içinde en altta bulunan seçeneği boş bırakın ya da kameranızı USB yuvasından çıkarın. Bu sizi nahoş emrivakilerden kurtarır.

► Görüntü net değilse, kamera objektifi çevresindeki halkayla netlik ayarı yapabilirsiniz.

► Görüşme sırasında sık sık kameraya bakmayı ihmal etmeyin. Unutmayın, siz monitöre bakarken karşı taraf sizinle göz göze gelemeyecektir.

50 \$ ALTI

Orite Swing Cam PT330: 800 x 600 piksel çözünürlükte saniyede 30 kare görüntü yakalayabilen bu kamera, motorlu yüz takibi yapıyor. 350.000 piksellik algılayıcısı kulağa etkileyici gelmese de, kameranın görüntü kalitesi oldukça iyi. Test birincisine “motorlu” bir alternatif olan ürün, başarılı bir yazılım paketiyle geliyor.

Dünyayı gözleyin: WebCam Watcher ile dünya üstündeki yüzlerce kamerayı takip edebilirsiniz.

Apache AWC-2885DM: Sahip olduğu 8 adet parlak led ile karanlık ortamlarda bile etkin kullanım sunan bu kameranın görüntü kalitesi başarılı. Beraberinde gelen yazılımla gerekli tüm ayarları yapmak çok kolay. Ayrıca pek çok efekt de cabası.

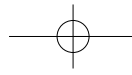
Orite Light Cam RN-480: Fiyat/performans ödülünü kıl payı kaçıran bu kamera, genel olarak oldukça başarılı. 640 x 480 çözünürlükte saniyede 30 kare yakalayabilen ürünün kutusundan gelen yazılımlar da çıkıyor.

Olivetti 1300SC: Görüntü kalitesi açısından beğenimizi kazanan bu kamera, beraberinde gelen yazılım nedeniyle genel toplamda daha iyi bir derece alamadı. 4 adet parlak led’le donatılmış olan web kamerasında, USB kablosuna iliştirilmiş olan ve bu led’lerin parlaklık şiddetini ayarlamamız için kullanacağınız bir potansiyometre de bulunuyor.

LifeView FlyCAM USB 300: Testteki en başarılı video yakalama yazılımlarından biri olan Honestech Camera Plus ile gelen bu kamera ile MPEG-VCD olarak video yakalamak mümkün. Görüntü kalitesi çok etkileyici değil belki, fakat yazılımı içinde hareket detektörü de olan bir güvenlik kamerası modülü var. Hareket olunca yazılım alarm verebiliyor ya da size e-posta atabiliyor. AVI’den MPEG’e dosya dönüşümü de mümkün.

Deluxe DLV-B39: Oldukça ilginç ve “klas” bir tasarıma sahip olan bu kameranın görüntü kalitesini beğendik. 4 adet led’le donatılmış olan ürünün kutusundan dolma kalem değil de daha iyi bir yazılım desteği çıkmasını tercih ederdik doğrusu.

Apache AWC-2006DM: 6 adet parlak led’e sahip olan bu kamera görüntü kalitesi olarak iyi olup beraberinde gelen yazılım yüzünden ön plana çıkamayan →

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Web kameraları

katılımcılar arasında. 3. parti bir yazılımla çok daha etkin bir kullanım söz konusu olabilir.

50 \$ ÜSTÜ

Logitech Quick Cam Sphere: Donanım özellikleri açısından testteki en başarılı katılımcı olan Logitech Quick Cam Sphere, motorlu yüz takibi yapabiliyor. Ayrıca becerikli bir yazılımla satışa sunulmuş.

Çubuk yükselticiyle gelen ürünün en güzel tarafıysa, yüksek çözünürlüklere çıkabilmesi. Malzemesinin kalitesiyle de dikkat çeken ürünün yüksek fiyatı, caydırıcı bir etken.

Philips SPC 900NC: USB 2.0 arabirimi kullanan bu kamera oldukça ilginç zira ürün, 640 x 480 çözünürlükte 60 kare yakalayabiliyor. Başarılı yazılım paketiyle dikkat çeken kamera, görüntü kalitesinin yüksekliğiyle öne çıkıyor.

Creative Live! Ultra for Notebooks: Eğer satın almayı düşündüğünüz ka-

NASIL BİR WEB KAMERASI?

Web kamerası satın almadan önce kısa bir süre düşünmekte fayda var. Ne tür bir kameraya ihtiyacınız var ve bütçeniz ne kadar geniş? Testimizde 15 dolara da kamera vardı, 200 dolara da. Kamerayı kullanım amacınız, kuşkusuz belirleyici etkenlerden bir diğeri. Eğer dizüstü PC ile mobil bir kullanım konusu olacaksa testteki belli modellerle rahat etmeniz mümkün değil.

Zira bazı modeller sadece dizüstü PC'ler için tasarlanmışken, bazı modeller hem masaüstü hem dizüstü PC'lerle çalışabilir. Buradaki sınırlayıcı etken kameranın fiziksel tasarımıdır. Zira dizüstü LCD'sine "tutturulmak" için tasarlanmış bir kamerayı masaüstü PC'nizde konumlandırmakta zorlanabi-

lirsiniz. Bunun dışında her kamera her yerde çalışabilir. Pahalı modellerde göreceğiniz motor kontrolü etkileyici bir özellik. Böylece kamerayı otomatik yüz takibi ya da güvenlik amacıyla geniş bir alanı izlemek için kullanabilirsiniz.

Motorsuz kameralar da yüz takibi yapabiliyor, fakat buna fiziksel yönlendirmeden ziyade ten rengine yapılan dijital zum olarak bakabiliriz. Kameralarla gelen yazılımlar gerçekten de ürünü vezir de edebiliyor rezil de. Eğer satın aldığınız kameradan dikkate değer bir yazılım çıkmadıysa 3. parti yazılımları araştırın. Bu yazılımların becerilerini okuyunca, web kameralarının aslında takdire şayan cihazlar olduğunu anlayacaksınız.

merayı daha ziyade dizüstü PC'nizde kullanacaksanız, bu amaçla üretilmiş bir model sizin için daha kullanışlı olacaktır. Creative Live! Ultra for Notebo-

oks, dizüstü PC'ler için biçilmiş kaftan. Küçük boyutlarıyla dikkat çeken kamera harika bir yazılım paketiyle geliyorsa da, fiyatı biraz yüksek gibi. →

50 dolar altı

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS kötü
FİYATI 47 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN:
www.beyazteknoloji.com

Orite PC370R Cutty Cam
CCD'li web kamera
Görüntü kalitesi çok iyi olan bu kamerayı beğendik.

■ Web kameralarında genellikle daha düşük maliyeti olan CMOS algılayıcı kullanılır. Düşük çözünürlük yüzünden bu genelde sorun yaratmaz. Fakat dijital fotoğraf makinelelerinde kullanılan tipte ve 1,3 megapiksel çözünürlüğe sahip bir algılayıcıyla (CCD-Charged Coupled Device) donatılmış olan bu kamera, kullandığı algılayıcının avantajını görüntü kalitesine kolayca yansıtıyor. 800 x 600 piksel

çözünürlükte saniyede 30 kare yakalayabilen ürün, zengin bir yazılım desteğiyle geliyor ve tepesinde deklanşör mevcut. Ürünle birlikte mikrofon gelmemesi bir eksiklik. Ayrıca ayak üzerindeki dönme mekanizması, plastik bir vidayla tutturulmak yerine daha detaylı tasarlanabilirdi.

- + Yüksek görüntü kalitesi
- + Başarılı yazılım paketi
- Mikrofon yok

» UYGUN FİYAT

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ □
FİYAT/PERFORMANS çok iyi
FİYATI 15 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN:
www.multimedya.com

Fly WC-OML300
Farkı fiyatı
Bütçenizi yormadan size kendinizi sevdirecek hoş bir kamera.

■ Test tablosunda görebileceğiniz gibi, katılımcılar arasında ayak ve mandal birleşimini kullanan pek çok model var. Böylece isterseniz kameranızı düz bir zemine koyabilir, isterseniz LCD monitöre ya da dizüstü PC ekranına sabitleyebilirsiniz. Fly WC-OML300 de böyle bir kamera. USB 2.0 arabirimi kullanan kamera, VGA CMOS algılayıcıyla donatılmış. Görüntü kalitesi açısın-

dan tatminkâr bir portre çizen üründe dâhili mikrofon ve ışık şiddeti potansiyometre ile ayarlanabilen 4 adet parlak LED görüyoruz. Tasarım olarak oldukça kompakt bir yapı arz eden ürünün en büyük silâhı, bu özelliklere ek olarak çok uygun fiyatlı olması.

- + Yüksek görüntü kalitesi
- + Ayarlanabilir LED'ler
- + Uygun fiyat

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Web kameraları

Sonuç

Şahin Ekşioglu,
CHIP Test Merkezi Editörü
esahin@chip.com.tr

■ Öncelikle, testteki kameraların bazılarının dış görünüş olarak birbirine benzemesine rağmen, farklı özellikler sergilediğini söylemeliyiz. Genel toplamda ödül alan katılımcıları bir kenara bırakırsak, 50 dolar altı kategorisinde ikinci sırada bulunan Orite Swing Cam PT330 zengin özellikleri ve sempatik tasarımıyla hoş bir ürün. Apac he AWC-2885DM de benzer şekilde göz ardı edilmemesi gereken bir seçenek. Bunların dışında, resim kalitesi açısından

dan beğenimizi kazanan bir kamera da Olivetti 1300SC oldu. Uygun fiyat ödülünü kıl payı kaçırarak LifeView FlyCAM USB 300 de, dar bütçeli okuyucularımız için başarılı bir seçenek. 50 dolar üstü kategorisindeyse, test birincisine özellikler açısından alternatif olarak Logitech QuickCam Web Sphere'i görüyoruz, fakat bu ürünün fiyatı gerçekten de çok yüksek. Üçüncü sıradaki Philips SCN900NC ise CCD algılayıcısı ve yüksek resim kalitesiyle dikkat çekiyor. Fiyat/performans oranı açısından uygun bir tablo çizen Logitech QuickCam Communicate STX de görece iyi bir seçim olabilir.

NASIL TEST ETTİK?

■ Web kameralarını test ederken kullanıcıların olası ihtiyaçları ve bu tür bir cihazdan beklentileri doğrultusunda bir test yapısı oluşturduk. Bu itibarla test kriterlerini belirlerken ve kriterlerin toplam puan üzerindeki ağırlığını hesaplarken ülkemiz şartlarını göz önünde bulundurduk.

■ **Resim kalitesi (%40):** Web kameralarının resim kalitesi tabii ki çok önemli. Otomatik beyaz ayarı, renkler, çözünürlüğe bağlı olarak detay seviyesi gibi kriterler doğrultusunda her kamera için resim kalitesi puanı oluşturduk.

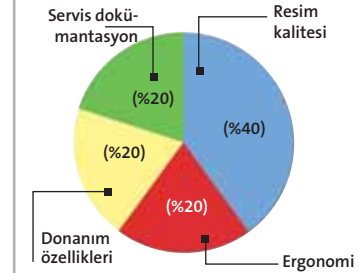
■ **Donanım özellikleri (%20):** Kameralarda genel olarak kullanılan malzeme (plastik, metal v.s.), ararım, çözünürlük kare/sn oranı, led'ler ya da motor kontrolü gibi donanımsal özellikler, bu kategorinin kriterleri oldu.

■ **Ergonomi (%20):** Genel tasarım

ve gerek yazılımsal gerekse donanımsal açıdan kullanım kolaylığı bu kategoride puanlandı.

■ **Servis ve dokümantasyon (%40):** Ürünlerin kutu içeriği ve sorun çıktığında müşterilere verdikleri destek, bu kategorinin kriterleri oldu. Bu test için firmalar kullanıcı olarak tek tek arandı ve çözüme ulaşma süresi, ilgili kişinin bilgi seviyesi, kargo durumunda ücretin kimin ödediği gibi konulara göre puanlama yapıldı.

TEST KRİTERLERİ

50 dolar üstü

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

Creative Live! Motion

FİYAT/PERFORMANS

kötü

İdeale yakın

FİYATI

169 \$ + KDV

BİLGİ İÇİN:

tr.creative.com

Başarılı özellikleriyle dikkat çeken kamera geniş bütçelilere.

■ Kaliteli malzeme hemen dikkat çekiyor. 50 dolar üstü katılımcılar arasında bariz bir şekilde öne çıkan bir ürün olan Creative Live! Motion, çok hoş bir dokuya ve tasarıma sahip. Monitörün üstüne asılabilen alt kısmı, gerektiğinde düz bir zemine oturabilecek hale de gelebiliyor. Beraberinde gelen yazılımlarsa tek kelimeyle muhteşem. Motorlu yapısıyla yüz takibi için ya da hırsız alarmı olarak kullanılabilecek ideal bir çözüm

olarak dikkat çeken Live! Motion'ın en büyük avantajıysa yüksek görüntü kalitesi. Motor hareketinin lensi hem X hem de Y ekseninde hareket ettirebildiğini de hatırlatalım. Kamera üzerinde dâhili mikrofon bulunmuyor. Fakat bunun yerine pakete kulaklıklılı bir mikrofon eklenmiş.

- + Yüksek görüntü kalitesi
- + Motorlu hareket
- + Başarılı yazılım paketi

» UYGUN FİYAT

CHIP PUANI

Philips SPC 600NC

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi

İşlevsel tasarım

FİYATI

55 \$ + KDV

BİLGİ İÇİN:

www.philips.com

Benzer tasarımlar arasında işte yaratıcı bir çözüm.

■ USB 2.0 arabirimini kullanan bu kamera VGA CMOS algılayıcıyla donatılmış ve görüntü kalitesi açısından çok başarılı. Tasarım olarak oldukça ilginç ve çok yönlü bir kullanım sunan kamera, beşik ve asıl kısım olmak üzere iki parçadan oluşuyor. Fakat iki parça da birbirinden bağımsız çalışabiliyor. Şöyle ki lensin olduğu asıl kısım beşik içindeki USB yuvasına giriyor, ama standart bir USB bağlantı noktası kullandığı için

doğrudan USB yuvasına da bağlanabiliyor. Benzer şekilde, beşiğe kamera yerine isterseniz MP3 çalarınızı da bağlayabilirsiniz. Dâhili mikrofon ve 1 adet LED'le donatılmış olan kamera, başarılı bir yazılım desteğiyle satışa sunulmuş ve fiyat açısından bu sınıftaki tartışmasız en uygun katılımcı.

- + Başarılı tasarım
- + Tatminkâr görüntü kalitesi
- + Uygun fiyat

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Web kameraları

50 \$ altı

2

3

4

Marka	Orite	Orite	Orite	Apache	Fly
Model	PC370R Cutty Cam	Swing Cam PT330	Nightcam RN-1300	AWC-2885DM	WC-OML300
Firma	Beyaz Teknoloji	Beyaz Teknoloji	Beyaz Teknoloji	Sonmez AGB	Multimedya
Tel	(216) 365 32 32	(216) 365 32 32	(216) 365 32 32	(224) 280 74 00	(212) 479 46 46
İnternet adresi (www.)	beyazteknoloji.com	beyazteknoloji.com	beyazteknoloji.com	agb.com.tr	multimedya.com
Fiyat	47 \$ + KDV	47 \$ + KDV	30 \$ + KDV	37 \$ + KDV	15 \$ + KDV
Toplam puan	92	90	86	86	84
Resim kalitesi	100	87	88	87	90
Donanım özellikleri	88	90	88	84	80
Ergonomi	83	93	85	85	82
Servis ve dokümantasyon	90	95	83	85	78
Fiyat / Performans	36 (kötü)	34 (kötü)	51.4 (vasat)	41.3 (kötü)	100 (çok iyi)
Donanım özellikleri					
Arabirim / Algılayıcı	USB 2.0 / 1,3 MP CCD	USB 2.0 / 350KP CMOS	USB 2.0 / 1,3 MP CCD	USB 1.1 / 2,1 MP CMOS	USB 2.0 / VGA CMOS
Maks. video çözünürlüğü	1.280 x 960	640 x 480	640 x 480	800 x 600	640 x 480
Deklanşör / Mikrofon	var / yok	yok / yok	var / dahili	yok / dahili	yok / dahili
Aydınlatma / Stand şekli	yok / ayak ve vida	yok / ayak	7 led / ayak ve mandal	8 led / ayak ve mandal	4 led / ayak ve mandal
Lens hareketi (yukardan aşağı / soldan sağa)	var / var	var / var	var / var	var / var	var / var
Birlikte gelenler	It's me, Face filter, Mr. Photo, WebcamDVR, Webcam Mail, PC Cam	It's me, Face filter, Mr. Photo, WebcamDVR, Webcam Mail, PC Cam, Video4 IM	AMCAP, CAMTrack	Apache Video Power	Fly Capture

10

11

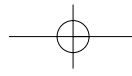
12

13

14

Marka	Deluxe	Everest	Olivetti	Apache	Apache
Model	DLV-B39	C-588S	350 Night Shot 6	AWC-2006DM	AWC-268M
Firma	Segment	Segment	Aymaksan	Sonmez AGB	Sonmez AGB
Tel	(212) 266 62 90	(212) 266 62 90	(212) 213 73 78	(224) 280 74 00	(224) 280 74 00
İnternet adresi (www.)	segment.com.tr	segment.com.tr	tecnost.com.tr	agb.com.tr	agb.com.tr
Fiyat	38 \$ + KDV	22 \$ + KDV	20 \$ + KDV	33 \$ + KDV	48 \$ + KDV
Toplam puan	82	81	81	80	80
Resim kalitesi	85	83	83	85	82
Donanım özellikleri	83	80	80	83	77
Ergonomi	80	80	80	72	78
Servis ve dokümantasyon	75	80	77	75	80
Fiyat / Performans	38 (kötü)	66 (orta)	72 (orta)	43 (kötü)	30 (kötü)
Donanım özellikleri					
Arabirim / Algılayıcı	USB 2.0 / 1,3 MP CMOS	USB 1.1 / 1,3 MP	USB 2.0 / 350 KP CMOS	USB 2.0 / 1,3 MP CMOS	USB 2.0 / 1,3 MP CMOS
Maks. video çözünürlüğü	800x600	640 x 480	800 x 600	800 x 600	640 x 480
Deklanşör / Mikrofon	yok / yok	yok / dahili	yok / dahili	yok / dahili	var / dahili
Aydınlatma / Stand Şekli	4 LED / ayak	6 LED / ayak ve mandal	6 LED / ayak ve mandal	6 LED / ayak ve mandal	yok /
Lens hareketi (yukardan aşağı / soldan sağa)	var / yok	var / var	var / var	var / var	var / var
Birlikte gelenler	Dolmakalem, AMCAP	AMCAP, VP-EYE	AMCAP	AMCAP video yakalama yazılımı	VAMPCAP Video yakalama yazılımı

■■■■■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor.
100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

6

7

8

9

Orite

Olivetti

İnca

LifeView

Light Cam RN-480

1300 SC

IC-467 Plus

FlyCAM USB 300

Beyaz Teknoloji

Aymaksan

Pasifik

Turanlı

(216) 365 32 32

(212) 213 73 78

(212) 212 88 65

(212) 216 05 25

beyazteknoloji.com

tecnost.com.tr

pasifikbilgisayar.com

turanli.com.tr

15 \$ + KDV

29 \$ + KDV

21 \$ + KDV

15 \$ + KDV

84

84

83

82

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

82

90

85

75

80

85

83

70

85

78

80

100

90

75

80

92

100 (çok iyi)

51 (orta)

70 (iyi)

98 (çok iyi)

USB 1.1 / 450KP CMOS

USB 2.0 / 1,3 MP CMOS

USB 2.0 / 1,3 MP CMOS

USB 1.1 / 300KP CMOS

640 x 480

640 x 480

800 x 600

640 x 480

yok / dahili

yok / dahili

yok / harici

var / yok

6 LED / ayak ve mandal

4 LED / ayak ve mandal

8 LED / ayak ve mandal

yok / ayak ve vida

var / var

var / var

var / var

var / var

It's me, Face filter, Mr. Photo, WebcamDVR, Webcam Mail, PC Cam

AMCAP

AMCAP, VP-EYE

HonesTech Camera Plus, Teveo VIDio

15

16

17

18

Trust

Apache

Apache

Olivetti

WB-3400T

AWC-285DM

AWC-1668

350 Night Shot 4

DESPEC

Sonmez AGB

Sonmez AGB

Aymaksan

(212) 312 05 05

(224) 280 74 00

(224) 280 74 00

(212) 213 73 78

despec.com.tr

www.agb.com.tr

agb.com.tr

tecnost.com.tr

34 \$ + KDV

30 \$ + KDV

25 \$ + KDV

19 \$ + KDV

80

79

79

79

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

75

85

82

80

72

80

82

78

90

72

74

80

86

75

75

77

42 (kötü)

47 (vasat)

56 (vasat)

74 (orta)

USB 1.1 / 300 KP CMOS

USB 2.0 / 1,3 MP CMOS

USB 1.1 / 500 KP CMOS

USB 2.0 / 350 KP CMOS

640 x 480

800 x 600

640 x 480

640 x 480

var / dahili

yok / dahili

yok / dahili

yok / dahili

yok / ayak

8 LED / ayak ve mandal

6 LED / ayak ve mandal

4 LED / ayak ve mandal

var / var

var / var

var / var

var / var

AMCAP, Video impression

AMCAP video yakalama yazılımı

AMCAP video yakalama yazılımı

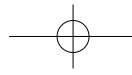
AMCAP

Öncelik
her zaman sizin :)

ZyXEL'in Bant Genişliği Atama özelliği ile internette veri transferi konusunda öncelik her zaman sizin. Birbirine bağlı bilgisayarlar arasında kendi bilgisayarınıza öncelik tanıyabilir, Multimedya Bant Genişliği yönetimini kullanarak, ses ve görüntü taşınmasında belli bir bant genişliğini ilgili servislere atayabilirsiniz.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Web kameraları

50 \$ altı

19

20

21

22

23

Marka	Olivetti	Philips	Deluxe	Everest	Apache
Model	Mobile 500	SPC 610NC	DLV-B07	VC12U	AWC-550
Firma	Aymaksan	Philips Türkiye	Segment	Segment	Multimedya
Tel	(212) 213 73 78	(800) 261 33 02	(212) 266 62 90	(212) 266 62 90	(212) 479 46 46
İnternet adresi (www.)	tecnost.com.tr	philips.com.tr	segment.com.tr	segment.com.tr	multimedya.com
Fiyat	25 \$ + KDV	47 \$ + KDV	30 \$ + KDV	24 \$ + KDV	19 \$ + KDV
Toplam puan	79	79	78	78	77
Resim kalitesi	85	80	83	80	82
Donanım özellikleri	75	75	75	77	78
Ergonomi	74	78	73	78	67
Servis ve dokümantasyon	75	80	78	75	75
Fiyat / Performans	56 (vasat)	30 (kötü)	47 (vasat)	58 (vasat)	72 (orta)
Donanım özellikleri					
Arabirim / Algılayıcı	USB 1.1 / 500KP CMOS	USB 2.0 / VGA CMOS	USB 2.0 / 500KP CMOS	USB 2.0 / 1,3 MP CMOS	USB 1.1 / 500KP CMOS
Maks. video çözünürlüğü	640 x 480	640 x 480	640 x 480	640 x 480	640x480
Deklanşör / Mikrofon	yok / dahili	yok / yok	var / yok	var / dahili	yok / dahili
Aydınlatma / Stand şekli	yok / ayak ve mandal	1 LED / esnek çubuk	yok / ayak ve mandal	yok / ayak	4 LED / ayak ve mandal
Lens hareketi (yukardan aşağı / soldan sağa)	yok / var	kısmen / kısmen	var / var	var / var	var / var
Birlikte gelenler	AMCAP	Philips Vlouge	Video yakalama yazılımı	Video yakalama yazılımı	AMCAP video yakalama yazılımı

50 \$ üstü

2

3

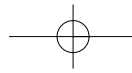
5

6

Marka	Logitech	Philips	Philips	Logitech	Philips
Model	Quick Cam Sphere	SPC 900NC	SPC 600NC	Quick Cam Pro 5000	SPC 700NC
Firma	Hızlı Sistem ⁽⁴⁾ , ⁽⁵⁾	Philips Türkiye	Philips Türkiye	⁽⁴⁾ , Logosoft	Philips Türkiye
Tel	(212) 454 99 00, ⁽⁵⁾	(800) 261 33 02	(800) 261 33 02	⁽⁴⁾ , (212) 217 55 85	(800) 261 33 02
İnternet adresi (www.)	logosoft.com.tr ⁽⁵⁾ , ⁽⁴⁾	philips.com.tr	philips.com.tr	⁽⁴⁾ , logosoft.com.tr	philips.com.tr
Fiyat	200 \$ + KDV	101 \$ + KDV	55 \$ + KDV	109 \$ + KDV	84 \$ + KDV
Toplam puan	94	90	89	88	87
Resim kalitesi	92	92	90	90	90
Donanım özellikleri	100	88	85	85	82
Ergonomi	100	88	92	90	84
Servis ve dokümantasyon	86	90	90	86	88
Fiyat / Performans	29 (kötü)	55 (vasat)	100 (çok iyi)	50 (vasat)	64 (orta)
Donanım özellikleri					
Arabirim / Algılayıcı	USB 1.1 / 1,3 MP CMOS	USB 2.0 / 1,3 MP CCD	USB 2.0 / VGA CMOS	USB 1.1 / VGA CMOS	USB 2.0 / VGA CMOS
Maks. video çözünürlüğü	640 x 480	640 x 480	640 x 480	640 x 480	640 x 480
Deklanşör / Mikrofon	yok / dahili	var / dahili	var / dahili	var / harici	var / harici
Aydınlatma / Stand şekli	yok / ayak	1 LED / askı ve ayak	1 LED / askı ve cradle	yok / ayak ve askı	1 LED / askı ve ayak
Lens hareketi (yukardan aşağı / soldan sağa)	motor kontrollü	var / yok	var / yok		var / yok
Birlikte gelenler	Çubuk yükseltici, QuickCam Software	Philips Vlouge, SIPPS, MioNET	Camgoo TwoPlay, Philips VLouge, USB Cradle	QuickCam Software, kulaklıklılı mikrofon	Kulaklıklılı mikrofon, Philips VLouge

■ ■ ■ ■ ■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor.
100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

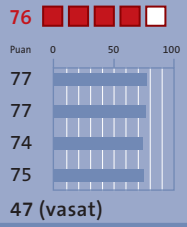

50 \$ üstü

24

Olivetti
1300 ST
Aymaksan
(212) 213 73 78
tecnot.com.tr
29 \$ + KDV

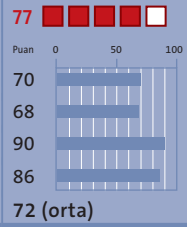
USB 2.0 / 1,3 MP CMOS
640 x 480
var / dahili
yok / katlanır ayak
yok / var

AMCAP

25

Trust
WB-1400T
DESPEC
(212) 312 05 05
despec.com.tr
19 \$ + KDV

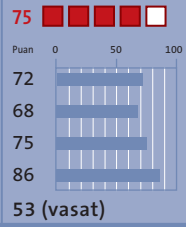
USB 1.1 / 100KP CMOS
320 x 240
var / yok
yok / ayak
var / var

AMCAP,
Video impression

26

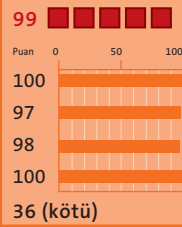
Trust
WB-1200p
DESPEC
(212) 312 05 05
despec.com.tr
25 \$ + KDV

USB 1.1 / 100KP CMOS
352 x 288
var / yok
yok / mandal
var / var

Kılıf, AMCAP,
Video impression

Creative
Live Motion
Kont⁽¹⁾, Koyuncu⁽²⁾, ⁽³⁾
(216) 444 00 52, ⁽²⁾, ⁽³⁾
tr.creative.com
169 \$ + KDV

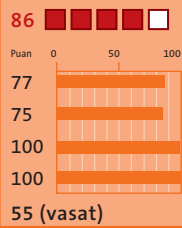
USB 2.0 / 1,3 MP CMOS
640 x 480
yok / harici
yok / ayak ve mandal
sadece motor ile / var

Photo Man., WebCam
C., Video Imp., SightSpe-
ed, Kulaklıklı Mikrofon

7

Creative
Live Effects
⁽¹⁾, Koyuncu⁽²⁾, ⁽³⁾
⁽¹⁾, (216) 528 88 88, ⁽³⁾
tr.creative.com.tr
96 \$ + KDV

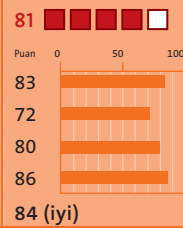
USB 2.0 / 500KP CMOS
640 x 480
var / harici
yok / ayak ve mandal
var / var

Photo Manager, Web-
Cam Center, Video Im-
pression, Collage Crea-
tor, Kulaklıklı Mikrofon

8

Logitech
Quick Cam Comm.
Hızlı Sistem⁽⁴⁾, ⁽⁵⁾
(212) 454 99 00, ⁽⁵⁾
logosoft.com.tr ⁽⁵⁾, ⁽⁴⁾
59 \$ + KDV

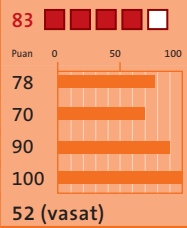
USB 1.1 / VGA CMOS
640 x 480
yok / harici
yok / ayak
var / var

QuickCam Software,
Kulaklıklı mikrofon

9

Creative
Live Ultra Notebook
⁽¹⁾, ⁽²⁾, Multimedya
⁽¹⁾, ⁽²⁾, (212) 479 46 46
tr.creative.com
99 \$ + KDV

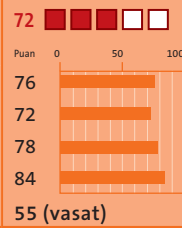
USB 2.0 / 1,3 MP CMOS
640 x 480
yok / harici
yok / sabit mandal
yok / var

Photo Manager, Web-
Cam Center, Video Im-
pression, Collage Crea-
tor, Kulaklıklı Mikrofon

10

Logitech
Quick Cam Note. D
⁽⁴⁾, Logosoft
⁽⁴⁾, (212) 217 55 85
⁽⁴⁾, logosoft.com.tr
86 \$ + KDV

USB 1.1 / VGA CMOS
640 x 480
var / var
yok / mandal
var / yok

Kılıf, QuickCam
Software

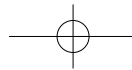
⁽¹⁾Kont: (216) 444 00 52, ⁽²⁾Koyuncu: (216) 528 88 88, ⁽³⁾Multime-
dya: (212) 479 46 46, ⁽⁴⁾Hızlı Sistem: (212) 454 99 00-
www.hs.com.tr, ⁽⁵⁾Logosoft: (212) 217 55 85-www.logosoft.com.tr

ZyXEL

Aynı anda çok iş :)

ZyXEL'in başka hiçbir entegre sistemde bulunmayan gelişmiş QoS özelliği sayesinde; internet üzerinden yüksek hızda veri transferi yaparken, MSN Webcam ve oyunlar gibi ses ve görüntü içerikli, beklemesi kalite kaybına neden olan servisleri sorunsuz kullanabilirsiniz. ZyXel ile multimedya paketlerini tanımlayıp öncelikli taşıyarak, en üst kalitede 3Play servisi alırsınız.

İÇİNDEKİLER

DONANIM

- 117 **TV kartı:** Avermedia MCE 113
LCD monitör:
Proniq 17M
- 118 **Cep telefonu:** Nokia N91
- 120 **5.1 hoparlör seti:**
Creative Inspire T-6060
Anakart: Sapphire PE-I7RC410M-2
DVD yazıcı: Plextor PX-760A
- 122 **Dizüstü bilgisayar:**
Asus Lamborghini VX1
- 124 **USB telefon:** Yaksu YP200
Kablosuz hoparlör: Saitek A-250
Ağ depolama kutusu:
AirLive WMU-600FS
- 126 **Görüntülü IP telefonu:**
D-Link i2eye D-2000
- 128 **Dijital fotoğraf makinesi**
Casio EXILIM Pro EX-P505
LCD monitör: INCA IL777A
Yazdırma sunucusu:
Digitus DN-13006
- 130 **Headset:** Logitech PC Headset 120
İşlemci soğutucu:
Thermaltake Rocket External
Dijital uydu alıcı:
Vantage X121S CICAS
- 132 **Masaüstü PC:**
NEC PowerMate ML-450
Cep telefonu: Samsung X820
Sıvı metal macun:
SGE Engineering Liquid Pro
- 134 **Fotoğraf yazıcısı:**
Kodak Photoprinter 1400
Taşınabilir eğlence cihazı: GP2X F100
Harici ses kartı:
Presonus Inspire 1394

YAZILIM

- 136 **Video işleme:**
Roxio MyDVD 8 Premier
Sistem güvenlik paketi: NetDadı
Yedekleme yazılımı
Acronis True Image 9 Home Edition

Donanım & Yazılım

TESTLERİ

CHIP Test Merkezi olarak, piyasadaki yeni ürünleri test ediyor ve sizlere tanıtıyoruz. Her ay bu sayfalarda yeni ve ilginç ürünlerin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Acer'ın Ferrari modeli ile yaptığı süksese karşılık vermek isteyen Asus, Lamborghini ile anlaşarak şık ve güçlü bir dizüstü üretti. D-Link'in IP üzerinden telekonferans yapabilen cihazların karşısında görüntülü görüşmeleri destekleyen bir video konferans aracı piyasaya çıktı. Nokia uzun süredir beklenen yeni müzik telefonunu test merkezimize gönderdi. İşte bu ayın çarpıcı ürünleri özetle bunlar. Bunun dışında, donanım dünyasındaki ilginç ürünler de incelemelerimiz arasına girdi. Örneğin Ther-

malTake'in dev su soğutma sistemi oldukça uygun fiyatla satılmasının yanında, sessiz bir çalışma ortamı arayanları sevindirecek. Creative'in T6060'ı hesaplı bir 5.1 ses sistemi arayanların ilgisini çekebilir. Oturma odası PC'si hazırlayanlar da Sapphire'in yeni Pure Element 2 modelini inceleyebilirler.

Bu ayki yazılımlar arasında yerli bir internet filtreleme aracı olan NetDadı, gerçekten dikkat çekici bir ürün.

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Test & Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandırarak bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "Toplam CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı". Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri

de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Bu puan sistemini ürünleri daha kolay değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Ürünlerin teknik verilerini ayrıca bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırmayı kolaylaştırmak. Burada test edilen donanım ürünleri, eğer puanları tutarsa her ay güncellediğimiz TOP 10 listelerimize yer alabilecekler. Bu sayede piyasada bulunan en iyi 10 ürünü bir bakışta görebilirsiniz.

TOPLAM CHIP PUANI

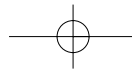
çok iyi	□□□□□	(100-90 Puan)
iyi	□□□□□	(89-75 Puan)
orta	□□□□□	(74-60 Puan)
vasat	□□□□□	(59-45 Puan)
kötü	□□□□□	(44-20 Puan)
çok kötü	□□□□□	(19-0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	□□□□□	(100-90 Puan)
iyi	□□□□□	(89-75 Puan)
orta	□□□□□	(74-60 Puan)
vasat	□□□□□	(59-45 Puan)
kötü	□□□□□	(44-20 Puan)
çok kötü	□□□□□	(19-0 Puan)

Ürün fotoğrafları Fuji Finepix S5600 ile çekilmiştir.

TV kartı

AVERMEDIA MCE 113

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Multimedia
BİLGİ İÇİN	(212) 479 46 46
WEB	www.multimedia.com
FİYAT	86 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Desteklediği yayınlar	PAL / SECAM / NTSC
FM alıcısı	Philips MK5 FM 1216
Video kod çözümü	Conexant CX2584X
Uzaktan kumanda	Yok
İşletim sistemi desteği	Win XP / XP MCE 2005
Boyutlar	138 x 105 mm

LCD monitör

PRONIQ 17M

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Probera
BİLGİ İÇİN	(216) 452 67 37
WEB	www.probera.com.tr
FİYAT	259 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Ekran	TFT LCD
Görüntü alanı	17 inç
Mak. çözünürlük	1.280 x 1.024 piksel
Güç tüketimi	40 Watt
Boyut	430 x 410 x 130 mm
Ağırlık	5,3 kg

EĞLENCE MERKEZİNE İLK ADIM: Microsoft'un Windows XP Media Center Edition adlı işletim sistemi, bilgisayara bağlı alıcı ve uzaktan kumanda sayesinde fotoğraf, video ve müzik arşivinize kolay erişim sağlarken, bir TV kartı yardımıyla bilgisayarınızı tam işlevli bir kişisel video kaydediciye dönüştürebiliyor. Bunun için Microsoft XP MCE sertifikasına sahip ekran kartlarını kullanmanız gerekiyor. Bu sertifika da üzerinde donanımsal MPEG-2 kodlayıcı bulunan TV kartlarına veriliyor. Avermedia'nın yeni ekran kartı da bu sertifikayı taşıyan ve üzerinde FM radyosu bulunan bir ürün. Kaliteli bir yayın amacıyla Philips TV ve FM alıcısını kullanan ürün, 105 mm yüksekliğiyle oturma odası PC'lerine rahatça sığacak boyutta. Ayrıca diğer cihazlardan kayıt yapabilmek amacıyla S-video, kompozit video ile stereo ses girişi de mevcut.

SONUÇ: Oturma odası PC'leri için kolay kurulan ve sorunsuz çalışan iyi bir seçenek oluşturuyor.

- ➕ Video ve ses girişi var
- ➕ XP MCE 2005 uyumlu
- ➕ Küçük kasalara sığıyor

HER EVE BİR LCD EKRAN: Yeni markaların piyasaya girmesi LCD pazarını hareketlendiriyor. Firmalar hesaplı LCD monitör seçenekleriyle kullanıcıların karşısına çıkıyor. Yüksek bir bütçeye sahip olmayan kullanıcıların ilgisini çekecek ürünlerden birisi de Proniq'in 17M modeli. 0,264 mm nokta aralığında görüntü sunan ürünün sağladığı 270 cd/m²lik aydınlatma ve 500:1'lik kontrast değerinin, LCD monitörler için ortalama olduğunu söylemeliyiz. 8 ms tepki süresine sahip monitörün yatayda 160 ve dikeyde 140 derecelik izlenme açısı da çok geniş sayılmaz. Yaptığımız testlerde oyunlarda ve diğer uygulamalarda sorunsuz çalışan ürün, 17 inçlik bir LCD monitöre terfi etmek isteyenler için uygun. Baştan aşağı siyah olan ürünün, dekoratif yönüyle, görünümüne önem veren kullanıcıların ilgisini çekeceği kesin.

SONUÇ: Bütçesini zorlamadan bir LCD terfisi yapmak isteyenler için orta seviyede başarılı bir çözüm.

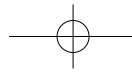
- ➕ Uygun fiyat
- ➕ Başarılı ergonomi
- ➖ Ortalama teknik değerler

ZyXEL

Siz istemeyin yeter :)

ZyXEL'in antivirüs kullanma opsiyonu, internet üzerinden gelen ve giden tüm web, mail, POP3, SMTP, ftp paketlerini kontrol edip virüs taramasından geçirir. Profesyonel içerik filtreleme opsiyonu ise tam bir kontrol sistemi sağlar. BlueCoat Cerberian üzerinden 53 kategoride (şiddet, pornografi, uyuşturucu, alışveriş v.b) web sayfasını otomatik tanıyarak filtreleme yapar. Keyword Blocking özelliği ile istenmeyen web sitelerini tanımlayarak erişimi engelleyebilirsiniz.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Ayın ürünü: İletişim

Cep telefonu

NOKIA N91

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

- + Kaliteli müzik çalar
- + Wi-Fi desteği
- Tuş takımı çok küçük

FİRMA Nokia Türkiye

BİLGİ İÇİN (212) 337 17 17

WEB www.nokia.com.tr

FİYAT 700 EURO +KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran 176 x 208 piksel 262 bin renk TFT

Bellek 30 MB + 4 GB sabit disk

Frekans bandı GSM800 / 900 / 1900, WCDMA 2100

Boyutlar ve ağırlık 113 x 55 x 22 mm / 156 g

Konuşma süresi 4 saate kadar

Diğerleri 2 MP kam., Bluetooth, Wi-Fi, MP3

Akıllı müzik çalarınız

YENİ BİR DEVRİN BAŞLANGICI: Nokia hayranlarının uzun süredir takipte olduğu model sonunda piyasaya çıktı. Test merkezimize gönderilen N91, akıllı telefon ve gelişmiş müzik çalar özelliklerini bir araya getirirken, ileride cep telefonlarında göreceğimiz önemli değişikliklerin ilk örneklerini sunuyor.

N91'in 4 GB kapasiteli MicroDrive sürücüsü, 30 MB kapasiteli dahili belleğiyle eşgüdümlü olarak kullanılıyor ve kullanıcıya büyük bir depolama alanı sağlamakla kalmayıp, akıllı telefon işlevlerini de kullanıma açıyor. Peki, çoklu ortam yönüne ağırlık verilen bir telefonda böyle bir lükse ne gerek vardı? Bu sorunun cevabı, N serisinin Nokia'nın üst sınıf cep telefonları için geliştirdiği bir seri olmasının altında yatıyor.

Yeni nesil Symbian

N91 üzerindeki Symbian işletim sistemi sayısız uygulamadan da faydalanabilmeyi sağlıyor. N90'da kullanılan sürüm

güncellenerek 9.1'e çıkartılmış. Buna ek olarak, takvim, not defteri ve yapılacaklar listesi gibi basit uygulamalar ve Flash Lite oynatıcı, web tarayıcı, e-posta istemcisi, müzik çalar ve medya oynatıcı gibi uygulamalar yüklü olarak geliyor.

Yine de cihazın ana işlevi müzik çalma olduğundan, dış görünüm de buna uygun olacak şekilde tasarlanmış. Kapaklı bir telefon olan N91'in kapağının üst kısmında medya oynatıcı ve müzik çaları yönetebileceğiniz kısayol tuşları yer alıyor. WAV, MP3, AAC ve WMA biçimlerini destekleyen ürüne işlevsellik açısından baktığımızda, müzik gezgininin oldukça kolay kullanılabildiğini söylemeliyiz. ID3 etiketi desteğiyle grup ve şarkılara göre arama da yapılabiliyor. Üstelik aramanın kelimeyi oluştururken başlaması büyük bir kolaylık sağlıyor. Bu esnada başka bir işlem yapmak istediğinizde müzik kesilmiyor ve arka planda devam ediyor. Bunun dışında FM radyosu bulunan N91, line-in girişi

üzerinden veya FM radyodan ses kaydı yapabiliyor. Nokia bu ürünün müzik desteğini ön plana çıkartmak için Bose, Sennheiser, JBL ve Harman Kardon gibi ses sistemi üreticileriyle ortaklığa girerek iyi bir hamle yapmış. N91, benzerleri gibi 2,5 inçlik ufak jak yerine 3,5 inç çapında kulaklık çıkışına sahip. Böylece dilerlerseniz satın alırken bu kaliteli kulaklıklardan birisini seçebiliyorsunuz. Test merkezimize Sennheiser'in HD 477 model kulaklığıyla gönderilen ürün, bu kulaklıkla birleştiginde oldukça kaliteli bir ses çıkışı sunuyor.

Wi-Fi üzerinden bağlantı

N91'i PC ve diğer cihazlara bağlamak için Bluetooth ve USB arabirimlerini kullanabileceğiniz gibi Wi-Fi desteğinden faydalanarak çevredeki bağlantı noktalarından internete girebilirsiniz. Bunun dışında cihazda Push-to-Talk desteği ve Nokia Instant Messenger adlı yazılımı korunurken, ofis uyumlu kelime tarayıcı ve otomatik senkronizasyon gibi işlevler daha çok avuçiçi iş istasyonu işlevleri taşıyan modellere bırakılmış.

Yeni modelde 2 megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebilen bir kamera da yer alıyor. Ancak burada bir eksiklik göze çarpıyor. Kameranin yanında flaş veya flaş işlevi görece aydınlatma led'i yer almıyor. Fotoğraf kalitesinin N90'dakiyle aynı olduğunu belirtelim. Ancak flaşın yokluğu gece çekimi yapılamamasında büyük etken.

SONUÇ: Nokia'nın vurguladığı biçimiyle önce bir müzik çalar, sonra bir telefon olarak düşünülebiyecek bir cihaz. Bunun yanında 2 MP kamera, ve Wi-Fi desteği gerçekten etkileyici. Ancak pil ömrü ve ergonomi konusunda eksikleri var.

Müziğe kolay erişim: Kapaktaki tuşlar multimedya içeriğe doğrudan erişmenizi sağlıyor..

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

5.1 hoparlör seti

CREATIVE INSPIRE T-6060

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Multimedya, Kont, Koyuncu
BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46,
(216) 528 55 00, (216) 528 88 88
FİYAT 99 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Hoparlör	5 adet uydu, 1 adet subwoofer
Subwoofer çıkış	22 Watt
Uydu çıkış	8 Watt
Merkez uydu çıkış	18 Watt
Frekans aralığı	40 Hz – 20 kHz
Subwoofer boyutu	182 x 253 x 286 mm

HESAPLI ÇEVRESEL SES SİSTEMİ: Ses sistemleri sektöründe kalitesini kanıtlamış olan Creative firmasının yeni 5+1 çözümü Inspire T-6060 ile 3B oyun ve film keyfini artırabilirsiniz. T-6060'ın kablolu uzaktan kumandasıyla toplam 72 Watt gücündeki bu 5.1 hoparlör setini kolaylıkla kontrol edebilirsiniz. Uzaktan kumanda üzerindeki ses girişi sayesinde MP3 çalar veya benzeri stereo ses aygıtlarını kolaylıkla T6060'a bağlayabileceğiniz gibi, kulaklık çıkışından da faydalanabilirsiniz. Ahşap yapılı subwoofer'ı güçlü ve derin bas etkilerinde çok etkili olamasa da, merkez hoparlörün ses çıkışından memnun kaldık. Uydu hoparlörler üzerindeki tweeter sürücülerin de dengeli bir ses çıkışı sağladığını söyleyebiliriz. Kısacası T6060, hesaplı bir fiyatla stereo ses sistemini 5.1 setle değiştirmek isteyenlere hitap ediyor.

SONUÇ: Creative Inspire T-6060 orta seviye ev kullanıcıları için ideal bir çevresel ses çözümü.

- + Fiyat performans oranı
- + Duvara monte edilebiliyor
- Bas seviyesi arttıkça ses boğuklaşıyor

Anakart

SAPPHIRE PE-I7RC410M-2

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Arena, Beko, Datagate
BİLGİ İÇİN (212) 364 64 64,
444 1 404, (212) 321 41 41
FİYAT 74 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktörü	microATX
Yonga seti	ATI RC410 + SB450
İşlemci yuvası	LGA 775
FSB hızı	800 / 533 MHz
Bellek yuvası	2 x DDR2 SDRAM
Yuva sayısı	1 x PCIe16X, 2 x PCI

MİNİ PC'LER İÇİN INTEL ÇÖZÜMÜ: Sapphire'in Pure Element serisi, micro-ATX form faktöründeki anakartlardan oluşuyor. Böylece daha ufak bir kasayla yerden tasarruf edebilir ve bir oturma odası PC'si kurabilirsiniz. ATI'nın RC410 kuzey köprüsünü kullanan üründe 800 ve 533 MHz FSB hızındaki Intel işlemciler kullanılabilir. Bu da açıkçası giriş seviyesi bir PC için yeterli. Üründeki iki bellek yuvası, üzerindeki DDR2 bellekleri çift kanal çalıştırıyor. TV çıkışına sahip tümleşik X300 ekran kartı ve altı kanal destekleyen tümleşik ses kartı, ürünü hesaplı bir PC için uygun yapıyor. Zira sadece işlemci, bellek ve sabit disk takmak bir PC kurmaya yetiyor. İki adet SATA yuvasının RAID desteklemesi, ATX anakartlara oranla çeşitli kesintiler yapılan bu anakartın daha hızlı bir sistem oluşturmakta kullanılmasını sağlayabilir.

SONUÇ: Uygun fiyatlı ve ufak bir PC hazırlayanlar kararlı çalışan bu anakartı tercih edebilirler.

- + Entegre bileşenler eksiksiz
- + RAID 0 / 1 desteği
- Çift kanal bellek desteklemiyor

DVD yazıcı

PLEXTOR PX-760A

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Mikrobeta
BİLGİ İÇİN (312) 467 75 04
WEB www.microbeta.com.tr
FİYAT 150 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	PATA
DVD+R/RW	18X / 8X
DVD-R/RW	18X / 6X
CD-R/RW	48 / 24X
DVD+R DL / DVD-DL	10X / 10X
DVD-ROM/CD-ROM	16X / 48X

EN HIZLI DVD YAZICI: Uzun süredir, 16X hızına takılıp kalan DVD yazıcıların hızı ne zaman artacak, diye düşünürken, Plextor firması PX-760A ürününü piyasaya sürdü. Bu DVD yazıcının en büyük özelliği 18X hızında veri yazması. Tek artan, ürünün normal DVD ortamlara yazma hızı değil; Plextor, Çift Katmanlı DVD'lere de 10X hızında yazabiliyor. 2 MB tampon belleği bulunan ürün, farklı özellikler de taşıyor. Örneğin Media Quality Check özelliği, boş diskinizin kalitesini ölçerek önemli verilerinizin ömrünü belirlemenizi sağlıyor. Bunu desteklemek için eklenen PoweRec özelliği optimum yazma hızını belirleyerek yazma kalitesini yükseltiyor. Q-Check özelliği de boş ve yazılı medyalara kontrol ediliyor. Başarılı medya uyum özellikleri gösteren Plextor, yazma testlerimizde de üst seviyede sonuçlar elde etti.

SONUÇ: Başarılı test sonuçları kadar sunduğu farklı işlevlerle benzerlerinin arasından sıyrılıyor.

- + Yüksek performans
- + Ekstra özellikler
- Yüksek fiyat

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Ayın ürünü: Donanım

Dizüstü bilgisayar

ASUS LAMBORGHINI VX1

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS -

- + Güncel teknolojilerle donanmış
- + Yüksek sistem performansı
- + Bir ay ölü piksel garantisi

FİRMA Boğaziçi, Çizgi

BİLGİ İÇİN (212) 217 29 29,
(212) 356 70 70

FİYAT FİRMAYI ARAYINIZ

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Core Duo T 2500
Bellek	1 GB DDR2 SDRAM
Kapasite	120 GB PATA
Ekran	15 inç TFT LCD
Boyut / Ağırlık	331 x 272 x 30 mm / 2,43 kg
Diğer	Bluetooth, HD Audio, CardExpress

Hızlı sarışınla havanızı atın

LAMBORGHİNİ İŞ BAŞINDA: Bilgisayar dünyasındaki üreticiler farklı tasarım arayışlarına girdiler. Bu konuda verilebilecek örneklerin başında ünlü Fransız tasarımcı Philippe Starcke'ın Microsoft için hazırladığı fare, F.A. Porsche tasarımı Lacie harici sabit disk, Acer'ın Ferrari ile ortaklaşa hazırladığı dizüstü bilgisayar geliyor. Asus da buna benzer bir şekilde, Lamborghini ile ortaklaşa çalışarak bir dizüstü bilgisayar hazırladı.

Bilgisayarlar değerlendirilirken hızdan çok bahsedilir. Bu bağlamda, Lamborghini gibi hızlı araçlar üreten bir firmayla birlikte çalışmak da tasarıma katacağı artıların yanında, Asus'un hızlı bilgisayar imajını güçlendirecek bir prestij kazandırıyor.

Sarı ve siyah renklerde hazırlanan dizüstünün dış kaplaması Lamborghini tarafından hazırlanmış. Test merkezimize gönderilen sarı renkteki model oldukça çekici bir görünüme sahip. Bunda Lamborghini'nin Gallardo adlı mode-

linde kullandığı malzeme ve boyanın ayırtısını kullanmasının etkisi yadırganamaz. 15 inç ekrana sahip dizüstülere oranla başarılı bir ağırlığa sahip olan VX1'in kapağını kaldırdığınızda, simsiyah tuş takımı ve iç kısım karşınıza çıkıyor. Sağ kısımda Lamborghini logosu yer alırken, ortada touchpad bulunuyor. Touchpad'in alt kısmındaki tuşların arasında ince bir mavi led yer alıyor. Bu led sağ ve sol tuşu birbirinden ayırıyor. Touchpad'in hemen altında ise hoparlörler bulunuyor. Sol üstte bulunan ve kablo-suz ağ, Bluetooth gibi işlevleri kolayca açıp kapatmanızı sağlayan kısayol tuşları belirgin değil.

Ölü piksel garantisi ile kullanıcıların içi rahat

Parlak bir ekrana sahip olan VX1'in satın alındıktan sonraki otuz günü kapsayan sıfır ölü piksel garantisi beğenimizi kazandı. 1.400 x 1.050 piksel çözünürlükte çalışan ekranın geniş olmaması, di-

züstünde film seyredenleri hayal kırıklığına uğratabilir. Zira ekranın görüntü oranı 4:3. Bunun yanı sıra ekranın önündeki dış kaplama, darbelere karşı koruyucu bir göreve sahip ancak doğrudan ışık aldığı durumlarda yansıma yapabiliyor. Kısayol ile ekran modunu ayarlayarak, film veya çalışma ortamında uygun renk kalitesini yakalaması ise ekranın diğer avantajı.

Donanım özellikleri de imajı destekler nitelikte

Lamborghini kadar Asus da bu ürünü güçlendirmek için önemli bir iş yapmış ve başarılı birleşimleri bir araya getirmiş. Intel'in 2 GHz hızındaki yeni çift çekirdekli mobil işlemcisi, çift kanal çalışan iki adet 512 MB bellekle birleştirilerek bir masaüstü bilgisayarı zorlayacak güçte bir sistem ortaya çıkartılmış. Buna geniş kapasitede bir sabit disk ve çift katman yazabilen bir optik sürücü eklenince ana birleşimler tamamlanmış oluyor.

SONUÇ: VX1, oyun severleri kalbinden vuracak iki güçlü silaha sahip. Bunların ilki, 512 MB belleğe sahip nVIDIA GeForce Go 7400 ekran kartı. Entegre grafik kartı kullanan dizüstülere oranla üstün bir 3B oyun performansı ortaya koyan ürünün ses kalitesi de bir o kadar etkileyici. Bunun nedeni ise, VX1'in içerisinde yer alan yüksek tanımlı ses destekli SoundMax ses kartı kullanılması oluşturunuyor. Kızılötesi ve Bluetooth desteğine sahip olan ve kablolu ağ kartı bulunan VX1, Windows XP Home Edition ile geliyor. Kutudan çıkan Logitech marka, Lamborghini tasarımını tamamlayan Bluetooth fare ve kullanışlı çantası da dizüstünü eksiksiz bir taşınabilir bilişim çözümü haline getiriyor.

Fare hediyesi: Ürünle resimdeki Logitech marka Bluetooth fare hediye geliyor.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

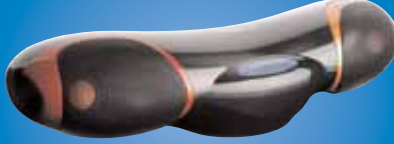
USB telefon

YAKSU YP200

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Çağrı Bilişim
BİLGİ İÇİN	(212) 211 62 00
WEB	www.yaksu.com.tr
FİYAT	37 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB
Ekran	4 satır LCD
Çağrı özellikleri	Caller ID görüntüleme
Zil tonu	10 adet
Boyutlar	130 x 47 x 25 mm
İ. sistemi	Windows 98SE / ME / 2000 / XP

Kablosuz hoparlör

SAITEK A-250

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Multimedya
BİLGİ İÇİN	(212) 479 46 46
WEB	www.multimedya.com
FİYAT	90 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Hoparlör	2 x uydu, 1 x subwoofer
Subwoofer çıkışı	3 Watt
Satellite çıkışı	1,5 Watt
Frekans aralığı	90 Hz – 18 KHz
Boyut	335 x 115 x 78 mm
Ağırlık	775 g

Ağ depolama kutusu

AIRLIVE WMU-600FS

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	Sentim
BİLGİ İÇİN	(216) 528 33 33
WEB	www.sentim.com.tr
FİYAT	FİRMAYI ARAYINIZ
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Arabirim	USB, Ethernet, 802.11b/g
Boyutlar	162 x 92 x 25 mm
Disk desteği	2,5 inç PATA
Kablosuz güvenlik	64 / 128 bit WEP, WPA-PSK
İ. sistemi	Windows 98 / ME / NT / 2000 / XP, Linux, MacOS

TÜRKÇE USB TELEFON: Skype, internet bağlantılı PC'lere ücretsiz, sabit ve mobil hatlara ise cazip fiyatlarla arama işlevi sunması sayesinde hızla yaygınlaşıyor. Bunun için Skype yazılımına özel çeşitli donanımlar hazırlanıyor. USB yuvasından bilgisayara takılan küçük bir telefon olan YP-200, Türkçe menüye sahip. Türkçe menüsü bulunan ürünün dört satır LCD ekranında Skype arkadaş listenizi görüp, kolayca arama yapabiliyorsunuz. On adet hazır zil seçeneği bulunan YP200'ün nümerik tuşları sabit hatlar için kullanılabilir. Eğer kontör kullanıyorsanız hesap durumunuzu da görebilirsiniz. Cihazın sadece Skype ile değil, ses cihazlarını USB olarak belirtebileceğiniz MSN vb. yazılımlarla da kullanılması bizce en başarılı yönü. Ayrıca, zil sesi kapalı ve handsfree olarak çalışabilmesi de rahat kullanım sağlıyor.

SONUÇ: Ses görüşmelerini internete taşımak isteyenler için kolay kurulabilen, kullanışlı bir araç.

- + LCD üzerinden Skype kontrolü
- + MSN gibi programları da destekliyor
- + Türkçe menü ve kılavuz

MÜZİĞİ YANINIZDA TAŞIYIN: Saitek A-250, kablosuz çalışan bir hoparlör seti. 2,4 GHz frekansında çalışan bu taşınabilir hoparlörle, eviniz veya işyerinizin herhangi bir noktasından bilgisayarınızda yer alan müziği dinlemeniz mümkün. Ürünün kurulumu ve kullanımı çok kolay. Vericiyi USB yuvasına takıp, verici ve hoparlör üzerindeki eşleştirme tuşuna basmanız yeterli. İki adet uydu ve bir adet subwoofer hoparlörü birleştiren Saitek-A250, taşınabilir bir hoparlör için oldukça iyi bir ses kalitesine sahip olsa da, bas tonlarda çok başarılı olduğunu söyleyemeyiz. Üzerinde ses seviyesi, kontrol ve müziği ileri veya geri alma özelliği bulunan ürün, aynı zamanda adaptör ile şarj edilebiliyor; 4 AA kalem pille kullanılabiliyor. Yaptığımız denemelerde, aynı kat içerisinde hiçbir kesinti sorunu yaşamadık.

SONUÇ: Ses yayınının erişilebilirliğini, güçlü bir çıkışa tercih eden kullanıcılar için uygun.

- + Stereo ses girişi var
- + Başarılı ergonomi
- + Dahili pili şarj edilebiliyor

AĞ ÜZERİNDE KOLAY PAYLAŞIM: 2,5 inç boyutundaki sabit diskleri destekleyen WMU-600FS, ülkemiz pazarına yeni giriş yapan ve ağ ürünleriyle dikkatimizi çekmeye başlayan AirLive'in yeni ürünü. Ethernet veya kablosuz ağ yoluyla bağlantı kurabileceğiniz cihazı, kurulum CD'siyle olduğu gibi, dahili web sunucusu sayesinde bir web tarayıcıyla da ayarlayabilirsiniz. Kullanıcı adı ve şifre kullanarak yetkilendirme yapabilen cihazın kablosuz güvenlik işlevleri de izinsiz girişleri engelleyecek nitelikte. WMU-600FS'deki Samba ve FTP sunucuları sayesinde farklı erişim yolları da açılmış durumda. Ayrıca iki adet USB yuvası bulunan cihaza yazıcı bağlayarak, bu yazıcıları ağ yazıcısına dönüştürebilirsiniz. Bununla da kalmayan ürüne, USB yuvasından kart okuyucu veya USB çubuk takarak verilerinizi kolayca aktarabiliyorsunuz.

SONUÇ: Zengin bağlantı seçenekleri sayesinde, ağa bir sabit diskten fazlasını katan bir ürün.

- + Farklı arabirimleri destekliyor
- + Başarılı güvenlik ve ek işlevler
- Doğrudan USB ile bağlanamıyor

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Ayın ürünü: İletişim

Görüntülü IP telefonu

D-LINK i2EYE D-2000

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS -

- + Otomatik IP adreslemesi
- + Picture in Picture özelliği
- + Sabit telefon olarak kullanılabilir

FİRMA Neotech

BİLGİ İÇİN (212) 312 05 49

WEB www.neotech.com.tr

FİYAT FİRMAYI ARAYINIZ

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	ARM-9 ASIC
Arabirim	Ethernet, RJ-11
Desteklediği standartlar	H.323, H.263, G.711, G.723
Ekran	5 inç LCD
Boyut	254 x 236 x 83 mm
Ağırlık	1.247 g

Hem ses var hem görüntü

VIDEO KONFERANS DEVRİ: İnternet, ses ve görüntü taşıma işini bilgisayar vasıtasıyla kolayca halledabiliyor. Hatta bu durum o kadar ilerledi ki, ayrı cihazlar doğrudan ağa bağlanarak internet üzerinden görüşme yapılmasına olanak sağlıyor. Ülkemizde de VoIP pazarı, son günlerde hareketlilik kazandı. D-Link'in i2eye teknolojisi ise harici bir cihazla IP üzerinden sesin yanında görüntünün de taşınabilmesine olanak sağlıyor. i2eye aslında ağ konusunda uzman olan D-Link'in video konferans cihazlarından oluşan ürün ailesine verdiği ad.

Otomatik IP ile kolay kurulum

i2eye cihazlar kendi aralarında sınırsız görüşme yapabiliyor. Görüntü sıkıştırma teknolojisi kullanan bu donanımlar saniyede 30 kare streaming video aktarımı yapabildiklerinden, kesilmeyen, akıcı bir görüntü akışı sağlıyor. H.323 adlı sesli iletişim standardını desteklediklerinden, bu standardı taşıyan diğer IP

konferans cihazlarıyla da haberleşebilmeleri mümkün. Bu ürün ailesinin en başarılı özelliği ise otomatik olarak IP alıp, kurulum sihribazı üzerinden ağ kurulumunu kolayca gerçekleştirmesi.

Dahili Caller ID işlevi, sizi arayan diğer i2eye cihazın aradığı numarayı IP adresinden otomatik tanıyor ve adres rehberinizdeki kişiler sizi aradığında kayıt ettiğiniz isimle ekrana geliyor. Bunun dışında görüntü açısından da bazı farklılıkları var. Örneğin PiP (Picture-in-Picture) özelliği çoklu konferanslarda aynı anda birden çok kişiyi görebilmenizi sağlıyor. Uzaktan kumanda ise kullanımı kolaylaştırıyor.

D-Link'in bu aileye mensup en yeni ürünü olan DVC-2000, tam işlevli bir masaüstü video konferans aygıtı. Üzerinde 5 inç boyutunda geniş bir LCD ekranı bulunan ürün, herhangi bir bilgisayara veya TV'ye ihtiyaç duymadan doğrudan ağa bağlanarak çalıştırılabilir. Bunun için üzerindeki Ethernet yuvası-

na kabloyu takmanız ve birkaç basit kurulum aşamasını tamamlamanız yeterli.

Video sıkıştırma teknolojisi, DVC-2000'in görüntü ve ses akışını bant genişliğinizin tamamını kullanmadan rahatça gönderebilmesini sağlıyor. Ses ve görüntü bir arada saniyede 30 kare gönderebilen cihazın otomatik IP adreslemesi, video konferans çağrılarını tıpkı sabit telefon kullanır gibi kolaylaştırıyor. Cihaz ilk kez kurulduktan sonra IP adresini otomatik olarak internete bağlanıyor. D-Link'in sunucularına bağlanarak kendinize bir telefon numarası belirlemenizi bekliyor. Bu işlem tamamlandığında numaranızı kendi LDAP adres rehberine ekliyor. Dolayısıyla bu numarayı çeviren diğer i2eye kullanıcıları doğrudan size bağlanıyor. IP'niz sık değişiyorsa da bu sorun olmayacaktır. Çünkü bir kez telefon numaranızı aldıktan sonra, her çalıştırıldığında otomatik olarak IP'nizi yenileyecektir.

Normal telefon işlevi de var

Üst kısmındaki kameranın sabit olması kullanım kolaylığı sağlıyor. Arayüzün basit ve kolay erişilebilir olması ve ahizeyi kullanmadan görüşme yapabileceğiniz Speakerphone modu da cihazın beğendiğimiz yanları arasında. DVC-2000'in diğer hoş bir özelliği de meşgul olduğunuzda DND moduna geçerek, gelen aramaları engellemesi. Ürün sadece bir IP telefonu olmanın yanı sıra, sabit telefon bağlantısı takılı olduğunda normal bir telefon gibi de çalışabiliyor.

SONUÇ: Yurtdışı görüşmelerini ve önemli toplantıları internet üzerinden yapmak ekonomik bir yöntem. D-Link'in bu konuya özel çözümü ise kullanışlı olmasıyla bizi fazlasıyla etkiledi.

Hareketli kamera: Kameranın sabit olmaması ve elle odaklama yapılması önemli bir artı.

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Dijital fotoğraf makinesi

CASIO EXILIM PRO EX-P505

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA	Hızlı Sistem
BİLGİ İÇİN	(212) 454 99 00
WEB	www.hs.com.tr
FİYAT	519 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Algılayıcı	1 / 2,5 inç 5 MP CCD
Çözünürlük	2560 x 1920 piksel
Bağlantılar	USB, AV-out
Bellek	7,5 MB dahili / SD kart
Boyut	99 x 56 x 74 mm
Ağırlık	215 g

MELEZ FOTOĞRAF MAKİNESİ: Casio Exilim Pro EX-P505 yüksek kalitede video çekim yapabilen dijital bir fotoğraf makinesi. EX-P505'in 5X optik (38 - 190 mm) ve 8X dijital zum özelliği bulunuyor. 7,5 MB dahili belleği bulunan ürünle 256 MB kapasiteye sahip SD kart hediye ediliyor. 2 inç boyutundaki renkli LCD ekran, dönebilmesiyle farklı çekimlere olanak sağlarken, makro mesafesinin 1 cm olması detay fotoğrafı çekenleri sevindirecek. Şarj edilebilir lityum iyon pil ile çalışan ürünün kutusundan lens kapağı, dış çekimler için lens başlığı ve askı çıkıyor. 640 x 480 çözünürlükte, saniyede 30 kare hızında video kaydeden Casio'nun 0,8 sn içerisinde açılıp, çekim yapmaya hazır hale gelmesi ve video klipten tek fotoğraf alabilmesi beğendimiz yönleri arasında. Üründe vizörünün olmayışı ise tek eksik nokta olarak gözümüze çarptı.

SONUÇ: Profesyonel görünümüyle dikkat çekerken, çekim kalitesi ve ergonomisiyle etkiliyor.

- Ergonomik, profesyonel görünüm
- Kısa açılış süresi
- Elle ayar yapılabilir

LCD Monitör

INCA IL777A

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA	Pasifik
BİLGİ İÇİN	(212) 212 88 65
WEB	www.pasifikbilgisayar.com
FİYAT	216 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	TFT LCD
Görüntü alanı	17 inç
Mak. çözünürlük	1.280 x 1.024 piksel
Güç tüketimi	40 Watt
Boyut	465 x 190 x 460 mm
Ağırlık	7 kg

UYGUN FİYATLI LCD: Kısıtlı bütçesi olanlar ya da belli bir miktarın üzerinde ödemek istemeyenler için uygun fiyat değerleri sunan, INCA firmasının son LCD monitörlerinden IL777A, 4 ms tepki süresiyle ilgi çekiyor. Düşük tepki süresine sahip ürünlerin aksine IL777A'nın da fiyatı benzerlerine oranla düşük. 17 inç görüntü alanına sahip bu monitör 1.280 x 1.024 çözünürlükte çalışıyor. Ortalama parlaklık ve kontrast değerlerine sahip ürünün 4 ms tepki süresi, oyun ve diğer uygulamalar için oldukça başarılı. Yatayda 160, dikeyde 140 derece görüntü açısı bulunan cihazın üzerinde yer alan, her biri 2 watt gücündeki iki adet hoparlör sayesinde masaüstü hoparlörlere gerek kalmıyor. Ürün en yüksek parlaklık ve kontrast değerlerinde sadece 40 Watt güç harcıyor. Cihazda ayrıca analog video girişi bulunuyor.

SONUÇ: Ürün, ölü piksellere karşı iki yıllık garanti süresi, düşük tepki süresi ve uygun fiyatıyla dikkat çekiyor.

- Stereo hoparlör
- 4 ms tepki süresi
- İki sene ölü piksel garantisi

Yazdırma sunucusu

DIGITUS DN-13006

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA	Bimel
BİLGİ İÇİN	(212) 347 75 40,
WEB	www.bimel.com.tr
FİYAT	117 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	2 USB, 1 Paralel, 10/100 LAN
Protokol desteği	TCP/IP, NetBEUI, Appletalk
TCP/IP protokol türleri	BOOTP, SNMP, Telnet, TFTP, FTP, LPD, DHCP, IPP
İşletim sistemi	Windows, Novell Netware, Unix / Linux ve MAC OS
Bellek	8 MB SDRAM, 2 MB ROM

DOĞRUDAN BASKI İSTEYENLERE: Birden fazla yazıcıya sahipsiniz ve tümünü tek bir çatı altında toplamak istiyorsunuz. Üstelik bir PC bağlantısına ihtiyaç duymadan! Olmaz demeyin. Çünkü Digitus'un DN-13006 ürünü tam bu iş için tasarlanmış. Yazdırma sunucusu ailesinden Digitus, toplam üç adet yazıcıyı ağ ortamında kontrol edebiliyor. Sahip olduğu iki adet USB girişi ve paralel portu sayesinde, eski ve yeni tip yazıcıları birbirine bağlayabilen Digitus, 10/100 LAN bağlantısı ile tüm yönetimi tek elde topluyor. Tabii öncelikle birlikte gelen yazılımı kurmak gerekiyor. Yazılımı kurduktan sonra, ADSL modemlerden bildiğimiz web arayüzü ile ayarlar yapılabilir. Ürünün kurulumu ve kullanımı oldukça kolay. Protokol sıkıntısı neredeyse yok. Ayrıca birçok işletim sistemi ile de uyumlu olması başarılı.

SONUÇ: Ağ ortamından, PC'den bağımsız çalışan bu ürün kolay yönetimi ile ilgi çekmeyi başarıyor.

- Yönetimi rahat ve kolay
- Yeni ve eski nesil yazıcı desteği
- ➖ Samsung ML1710, Epson C900 desteği

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Kulaklık seti

LOGITECH PC HEADSET 120

CHIP PUANI ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FİYAT/PERFORMANS ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FİRMA Hızlı Sistem, Logosoft
BİLGİ İÇİN (212) 454 99 00,
(212) 217 55 85
FİYAT FIRMAYI ARAYINIZ

TEKNİK ÖZELLİKLER

Bağlantı	2 adet 3,5 mm giriş
Kulaklık frek.aralığı	20 – 20.000 Hz
Mikrofon frek. Aralığı	100 – 10.000 Hz
Mikrofon duyarlılığı	-59 dBV/μBar, -39 dBV/Pa +/-4dB
Kablo uzunluğu	2 m
Diğer	Ayarlanabilir mikrofon

ONLİNE SOHBET KULAKLIĞI: Kulaklık ve mikrofonun bir arada bulunduğu headset'ler, internet üzerinden sesli sohbet yazılımı kullananların yeni gözdesi. Oldukça uygun fiyatla edinilebilen headset'lerden biri de Logitech'in PC Headset 120 modeli. Ürün, kulak çevresini saran kulaklıkları ve ayarlanabilen mikrofonuyla oldukça rahat bir kullanım sunuyor. Bunda çok sert olmayan plastik malzemenin ve kafanın üstü yerine arkasına takılmasının da etkisi var. Cihazın büyük kulaklıklara oranla müzik ve filmlerde ses kalitesi daha düşük olsa da, ortalamanın üzerinde bir performans elde ettiğini söylemeliyiz. Ürün, asıl amacı olan canlı sohbetler ve online oyunlar için teknik yeterliliğe sahip. Bu tip kullanımda kalitenin yükselmesi için dış sesleri engelleyen Noise Cancelling, artık her headset'te aradığımız bir işlev.

SONUÇ: Online sohbet ve oyunlar için olduğu kadar film ve müziklerde de iyi bir performans sunuyor.

- + Gürültü engelleme işlevi
- + Ergonomik yapı
- Ses ayarı yapılamıyor

Suyla soğutma sistemi

THERMALTAKE ROCKET EXTERNAL

CHIP PUANI ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FİYAT/PERFORMANS ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FİRMA Vega
BİLGİ İÇİN (212) 266 92 00
WEB www.vega.com.tr
FİYAT 145 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Soket tipi	Soket 775 / 754 / 939
Su borusu	150 cm
Su bloğu boyutları	60 x 78 x 24 mm
Gürültü	20 dBA
Boyutları	150 x 145 x 640 mm
Ağırlık	4,3 g

FANSIZ SU SOĞUTMA SİSTEMİ: Suyla soğutma sistemleri fansız gibi düşünülse de, genellikle radyatör üzerinde soğutma için fan sistemi kullanılıyor. Overclock yaparak sistem performansını artırmak isteyenler tarafından rağbet gören bu ürünler, etkili soğutma sağlamanın yanı sıra sessiz olmaları yüzünden de tercih sebebi. Thermaltake Rocket External, fansız bir suyla soğutma çözümü. Böylece gürültü oranı düşüyor ve ürün rakiplerine göre bir adım öne geçiyor. Radyatör içerisindeki sıvıyı soğutmak için geniş soğutma yüzeyini kullanan Rocket, alüminyum malzemedir üretilmiş. Bu da iletkenliğini artırıyor. Kolay bağlanabilir yapıya sahip olan ürünün su pompası gerçekten güçlü. Saatte 120 litre pompalayabilmesi, suyla soğutma sisteminin başarısında büyük etki sahibi. Ürünün tek dezavantajı hayli büyük olması.

SONUÇ: Gürültüsüz çalışan başarılı bir soğutma sistemi arayanlar için biçilmiş kaftan.

- + Etkili soğutma
- + Kolay kurulum, sessiz çalışma
- Çok yer kaplıyor

Dijital uydu alıcı

VANTAGE X121S CICAS

CHIP PUANI ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FİYAT/PERFORMANS ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FİRMA Koyuncu
BİLGİ İÇİN (216) 528 88 88,
WEB www.koyuncu.com.tr
FİYAT 121 \$+KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Frekans aralığı	950 MHz – 2.150 MHz
Video çözünürlüğü	720 x 576 (PAL)
Ses çıkışı	2 RCA, S/PDIF
Boyut	300 x 220 x 63 mm
Ağırlık	2 kg
Diğer	Teletext, EPG

DİJİTAL YAYIN KEYFİ: Uygun bir dijital uydu alıcısı, dünyayı evinize taşıyor. Vantage X121S CICAS, 100 uydu, 2.000 TP ve 4.000 kanal kapasitesine sahip bir uydu sistemi. Üzerinde ST5518 yonga setli Sharp tuner bulunan ürünün 2 adet modül ve 2 adet kart (Viaccess, Irdeto, CryptoWorks destekli) girişi bulunuyor. Dijital şifreli sistemlere erişim için kart ve modül girişlerinin yanı sıra EMU güncelleme imkanı sunan Vantage X121S CICAS'ı, RS232 kablosu ile PC'nize bağlamanız yeterli. Daha sonra internet üzerinden edineceğiniz program ile EMU güncellemesine gidebilirsiniz. Arayüzün desteklediği 11 ayrı dil içerisinde Türkçe de bulunuyor. Kanal geçişlerinde hızlı olan Vantage ile birçok şifreleme sisteminin aynı anda izleyebilirsiniz. CryptoWorks ile Digtürk izlenirken aynı anda viaccess ile TPS paketi de izlenebiliyor.

SONUÇ: Vantage ile dijital yayın ağı üzerindeki tüm kanalları izleme olanağına sahipsiniz.

- + Hızlı kanal geçişi
- + Elektronik program rehberi
- + 8 ayrı hatırlatma işlevi

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Masaüstü PC

NEC POWERMATE ML-450

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Ufotek
BİLGİ İÇİN (212) 336 61 00
WEB www.ufotek.com.tr
FİYAT 1049 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Pentium D 930
Sabit disk	160 GB SATA
Bellek	512 MB DDR2 SDRAM
Kasa	181 x 402 x 384 mm
İşletim sistemi	Microsoft Windows XP Home
Diğer	Kart okuyucu birimi

Cep telefonu

SAMSUNG X820

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

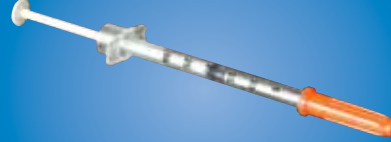
FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Başarı, Telpa
BİLGİ İÇİN (312) 409 50 00,
(212) 315 00 00
FİYAT FİRMAYI ARAYINIZ

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	1,9 inç 176x220 262K renk TFT ekran
Bellek	80 MB dahili
Frekans bandı	900, 1800, 1900MHz
Boyutlar ve ağırlık	113 x 50 x 6,9 mm, 66 g
Desteklediği biçimler	MP3 / AAC / WMA / MPEG4
Bağlantı	Bluetooth / USB / PictBridge

Termal

SGE ENGINEERING LIQUID PRO

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA SGE Engineering
BİLGİ İÇİN -
WEB www.sge-engineering.com
FİYAT 17 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Malzeme	%100 sıvı metal
Kullanım alanı	İşlemci / GPU
Soğutucu uyumu	Bakır, gümüş, nikel
Kullanım süresi	Sınırsız
Kaynama noktası	1.500 derece
Diğer	Cıva ve diğer ağır metalleri içermiyor

ÇİFT ÇEKİRDEKLİ HAZIR BİR SİSTEM: Çift çekirdekli işlemcilerin hazır sistemlere entegrasyonu başladı. Örneğin yeni nesil donanım birleşenlerinden oluşan NEC'in PowerMate ML-450 serisi gibi. ML-450 tamamen ev kullanımı için tasarlanmış giriş seviyesi bir sistem. 3 GHz Dual Core Intel işlemcisi birçok işin üstesinden gelmek için fazlasıyla yeterli. Fakat 160 GB'lık disk, i945g yonga seti, 512 MB'lık sistem ve entegre grafik işlemcisi birçok PC sistemi için zaten standart. Dolayısıyla NEC, oyunlara uzak ve multimedya uygulamalarla pek içli dışlı olmayan kişilere hitap ediyor. Ürün hem ofis kullanımı için güçlü bir seçenek sunuyor hem de Micro ATX yapısı ile alan sıkıntısına son veriyor. Beğendiğimiz bir özellik de, kart okuyucu birimine sahip olması. Kasa tasarımı da oldukça hoş. Sessiz çalışması ve monitörün isteğe göre seçilebilmesi de çekici.

SONUÇ: Güncel teknolojiye uyumlu NEC, giriş seviyesindeki kullanıcılara hitap ediyor.

- + Micro ATX yapısı ile başarılı ergonomi
- + Monitörü kendiniz seçebiliyorsunuz
- + Güncel teknolojilere uyumlu

HER CEBE SİĞACAK: Dünyanın en ince cep telefonu unvanına sahip olan Samsung X820, sadece 66 g ağırlıkta ve 6,9 mm kalınlıkta. Pantolon veya ceket cebinde telefon taşıyanlar için büyük rahatlık sağlıyor. Ergonomik tasarımıyla dikkat çeken ürünün tuş takımını işlevsel bulduk. Fiberglas katkılı plastik malzemeden üretilen X820 bu sayede hafiflerken, dayanıklılığı da artırılmış oluyor. Bu açıdan, Samsung'un bir taşla iki kuş vurduğunu söyleyebiliriz. 2 megapiksel çözünürlüklü dijital kamerası bulunan X820, sesli video kaydedebildiği gibi, belge görüntüleme özelliği ve televizyon çıkışı sayesinde sunum yapmanızı da sağlıyor. Bluetooth ve USB bağlantısını, GPRS ve EDGE desteğiyle tamamlayan X820, MP3, AAC, WMA ve MPEG4 dosya biçimlerini destekliyor. 80 MB dâhili belleği bulunan ürünün üzerinde bellek kartı yuvası yok.

SONUÇ: Zengin çoklu ortam özelliklerine sahip, ince ve oldukça dayanıklı bir cep telefonu.

- + TV çıkışıyla sunum yapabilme
- + Yüksek çözünürlüklü kamera
- + İnce ve dayanıklı yapı

MACUN DEYİP GEÇMEYİN: Termal macun denildiğinde SGE Engineering'in Liquid Pro adlı ürününe dikkatinizi çekmek istiyoruz. Sağlığa zararı bulunmayan ve çok geniş bir ürün yelpazesinde kullanılabilen Liquid Pro, %100 sıvı metalden oluşan bir ısı iletkeni. Tıpkı cıva gibi oda sıcaklığında sıvı olarak bulunan ürün, normal termal macunlar, çeşitli metal ve grafit tozları ile metal oksitlerden oluşuyor. Termal macun adıyla bilinen bu karışımlar havadan daha iyi bir ısı iletimi sağlasa da, günümüz işlemcileri için yeterli olmuyor. Liquid Pro ise silikon ve çeşitli oksitler gibi zararlı maddeler içermiyor. Her ne kadar sıvı görünse de, taşma olasılığı bulunmayan Liquid Pro'yla yaptığımız testlerde, ucuz macunlara oranla 10 derecelik bir ısı farkı kaydettik. Ne var ki bu ürün, alüminyum soğutucularla kullanılmıyor.

SONUÇ: Profesyonel kullanıcılar ile overclock tutkunları için olmazsa olmaz bir ürün.

- + Kullanımı kolay, etkili soğutma
- + Uzun ömürlü
- Alüminyum soğutucuya uygun değil

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Fotoğraf yazıcısı

KODAK PHOTOPRINTER 1400

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Kodak Türkiye
BİLGİ İÇİN (216) 578 26 17
WEB www.kodak.com.tr
FİYAT 625 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB 2.0
Baskı çözünürlüğü	300 dpi
Baskı hızı (fotoğraf)	90 sn
Kağıt kapasitesi	50 adet
Boyut	240 x 768 x 430 mm
Ağırlık	12 kg

Taşınabilir eğlence cihazı

GP2X F100

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Smart
BİLGİ İÇİN (212) 243 23 37
WEB www.smart.com.tr
FİYAT 249 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	ARM920T + ARM940T (grafik)
Bellek	64 MB Flash + 64 MB DDR, SD kart
Ekran	3,5 inç TFT LCD
Güç gereksinimi	2 x AA kalem pil veya adaptör
Boyut / Ağırlık	144 x 83 x 34 mm / 161 g

Harici ses kartı

PRESONUS INSPIRE 1394

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Compel
BİLGİ İÇİN (212) 224 32 01
WEB www.compel.com.tr
FİYAT 249 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	Firewire
Örnekleme hızı	24 bit 96 KHz
Girişler	2 XLR, 1/4 inç jak, stereo RCA
Çıkışlar	Stereo RCA, 3,5 mm TRS ve kulaklık
Uyumluluk	Mac (Core Audio), PC (WDM / ASIO 2.0)

PROFESYONEL FOTOĞRAF YAZICISI: Sadece fotoğraf baskılarına yönelik geliştirilmiş Kodak Photoprinter 1400 modeli farklı teknolojilerle donatılmış. Tek sayfa üzerine, 90 saniyede bir adet 20 x 30, bir adet 20 x 25, iki adet 20 x 15, iki adet 13 x 18 ve dört adet 10 x 15 cm ebatlarında fotoğraf basabilen Photoprinter 1400, termal boya teknolojisi sayesinde kuru ve mürekkepsiz baskı yaptığından, baskı başına düşen maliyet de etkilenmiyor. Xtralife laminasyon teknolojisiyle mat veya parlak laminasyon tabakasıyla kaplanan fotoğraflar ömür boyu saklanabilirken, suya ve parmak izine de dayanıklı oluyor. Ayrıca mürekkep bitmesi ve dökülmesi, yazıcı kafasının tıkanması ya da kurutma süresi gibi bir sorunlar yaşanmıyor. Yaptığımız fotoğraf baskılarında ürünün son derece canlı renklerde baskılar sunduğunu gördük.

SONUÇ: Profesyonel baskı imkanı sunan Photoprinter 1400, fotoğraf meraklılarına özel bir donanım.

- + Çok kaliteli fotoğraf baskısı
- + Yüksek çözünürlüklere ulaşıyor
- + Suya ve parmak izine dayanıklı baskı

LINUX'LU EĞLENCE MERKEZİ: Avuçiçine sığan kişisel eğlence cihazları arasında bir yenisi daha katıldı. GP2X, video çalır, müzik dinleyebileceğiniz gibi oyun da oynamanıza olanak sağlıyor. Cihazın merkezi işlemciye ek olarak grafik işlemcisine de sahip olması, oyunları zorlanmadan çalıştırabilmesinde etkili oluyor. Ek grafik işlemci sayesinde ayrıca, çoğu kişisel eğlence cihazındaki gibi aktarılabilecek videoların yeniden boyutlandırılmasına gerek kalmıyor. MPEG4, DivX, XviD biçimli videoları oynatabilen cihazın .SMI biçimli altyazıları gösterebilmesini de başarılı bulduk. MP3 ve Ogg uzantılı müzik dosyalarını çalan GP2X'i TV'ye bağlayarak oyun ve film keyfini artırmak mümkün. Cihazın yetenekleri bunlarla sınırlı değil: İçerisinde özel bir Linux sistem bulunduğundan, internette bulunabilecek bir-çok yazılım bu sisteme kurulabiliyor.

SONUÇ: Oldukça yetenekli olmasına karşın, pil ömrünün kısa olması ürünün taşınabilirliğini ortadan kaldırıyor.

- + Linux işletim sistemi
- + Altyazı destekli video izleme
- Müsrif pil tüketimi

PROFESYONEL KAYITLAR İÇİN: Amatör müzisyenlerin profesyonel stüdyoları aratmayacak nitelikte kayıt yapabilmesini sağlayan ürünler çeşitleniyor. Aygıt, bilgisayarla bağlantı için yüksek hızlı Firewire arabirimini kullanıyor ve dört adet Inspire'ı birbirine bağlayıp eşzamanlı kaydedebileceğiniz kanal sayısını artırmanızı sağlıyor. Kaliteli işçiliğiyle göz dolduran cihazın girişlerinin ön panelde olması, ergonomiye katkıda bulunsun da ses düzeyine müdahale edebileceğiniz bir düğme olmaması, sizi yazılım tabanlı kontrol paneline bağımlı kılıyor. Presonus Inspire'ın ön güçlendiriciyle donatılmış çalgı ve mikrofon girişleri sayesinde kayıtlarınızı başarıyla yapabilir, efektleri düşük gecikmeyle uygulayabilirsiniz. Aygıtın yanında Cubase LE ve Sony Acid'in yanı sıra, çok sayıda kaydedilmiş sample, ritm ve loop da mevcut.

SONUÇ: Bilgisayarınızı tam teşekküllü bir kayıt stüdyosuna dönüştürmek için ideal.

- + Yüksek kaliteli çok kanal ses kaydı
- + Başarılı yazılım paketi
- Üzerinde ses seviye düğmesi yok

CHIP TEST & TEKNOLOJİ Yeni ürünler

Video işleme

ROXIO MYDVD 8 PREMIER

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

SİSTEM 1,6 GHz işlemci, 256 MB bellek

BİLGİ www.roxio.com

FİYAT 70 \$

DVD HAZIRLAMADA EN İYİ SEÇENEK: Apple'ın iDVD yazılımına karşılık niteliğinde bir Windows yazılımı, Roxio MyDVD'nin yeni sürümünü hazırlayana kadar bulunmuyordu. Premier sürümde yüksek tanımlı video desteğinin yanında işleme araçları ve yepyeni bir arayüz kullanıcıları bekliyor. MyDVD 8 Premier'i Apple'ın yazılımıyla karşılaştırmak aslında çok da adil değil, zira MyDVD'nin film DVD'leri hazırlamaktan başka yetenekleri de var. Örneğin VideoWave kolayca dış kaynaklardan video yakalayıp, işlemenizi, çeşitli görsel efektler ve geçişler ekledikten sonra DivX HD de dâhil çok sayıda biçimde sonuç almanızı sağlıyor. Zaman çizelgesi üzerinde çalışmak kesin sonuçlar elde etmenizi sağlarken, Media Manager aracı fotoğraf, video ve ses dosyalarınızı düzenleyerek, kolayca erişmenizi sağlıyor. Media Manager'ın bir getirisi de kırmızı göz önleme gibi basit işlemleri yapmanıza olanak sağlaması. DVD sırtına baskı yapan Lightscribe DVD yazıcılar için Label Creator ile etiket hazırlayabileceğiniz MyDVD 8, 'Plug and Burn' özelliği sayesinde kameradan DVD'ye doğrudan aktarım yapabiliyor.

SONUÇ: Kullanışlı arayüzü ve zengin biçim desteğiyle orta seviyede iyi bir video işleme yazılımı.

- + Yüksek tanımlı video desteği
- + Basit fotoğraf işleme yapabiliyor
- + Doğrudan DVD'ye kayıt

Sistem güvenlik paketi

NETDADI

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

SİSTEM Windows (tümü)

BİLGİ www.netdadi.com

FİYAT 29 YTL + KDV

BİLGİSAYARINIZ SAHİPSİZ KALMASIN: İsmi dolayısıyla bir ebeveyn kontrol yazılımını andırırsa da, NetDadi genel sistem güvenliğini gözetken yerli bir yazılım. NetDadi internet kafeler başta olmak üzere işyerlerinde kullanılabildiği gibi, ev kullanıcıları tarafından da kurulabilir. Yazılım birçok farklı işleve sahip. Kullanıcıya özel Windows kısıtlamaları yapabilen araç, belirleyeceğiniz sabit diskleri görünmez yapıp, optik sürücü, yazıcı gibi donanımların kullanımını engelleyebiliyor. Sisteme yeni eklenen dosyaların çalıştırılmasını engellemesi ise, zararlı yazılımların kurulumunun önüne set çekiyor. İstenen kullanıcı hesaplarının sadece belirlenen programları çalıştırabilmesi de NetDadi ile mümkün. Yazılımın asıl güçlü olduğu yön ise internet üzerindeki zararlı içeriğe göre filtreleme ve engelleme yapabilmesi. Keza, internet kullanımında da zaman sınırlaması belirlenebiliyor. Örneğin kullanıcıların haftanın belirli gün ve saatlerinde internet bağlantısını kullanabilmesi ayarlanabiliyor. Bunun dışında, görüntülü kullanıcı takibi yapıp, kullanıcı hareketlerini raporlayabiliyor.

SONUÇ: Zengin işlevleriyle, sistem ve internet koruması sağlayan başarılı bir araç.

- + Raporlama ve takip işlevi
- + Kullanıcıya özel kısıtlamalar
- + İnternet kullanımını kısıtlayabiliyor

Yedekleme yazılımı

ACRONIS TRUE IMAGE 9 HOME EDITION

CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

SİSTEM Windows (tümü)

BİLGİ www.acronis.com

FİYAT 50 \$

BİLGİSAYARINIZIN GÖRÜNTÜSÜNÜ SAKLAYIN: Bilgisayarınızdaki verilerin yedeklenmesini çok zahmetli bir iş gibi düşünmeyin. Zira, yedekleme dijital fotoğraflar ve diğer önemli belgelerinizi korumanın önemli bir yoludur. Aniden karşınıza çıkan bir sabit disk hatası yüzünden tüm verilerinizden olmak istemiyorsanız, arada sırada sisteminizdeki verileri yedeklemelisiniz. Bunun için en iyi yöntemlerden birisi diskinizin bir görüntüsünü alarak saklamak olacaktır. Daha sonra herhangi bir kayıp olduğunda sisteminizi eski haline kolayca döndürebilirsiniz. Acronis True Image Home 9 da bu işi gören, türünün iyi örneği olan bir yazılım. Sadece doküman, müzik ve fotoğraflarınızı değil, kurulu olan işletim sistemi ve yazılımlarınızı da sabit disk yedeklemesi sayesinde bir görüntü dosyasına çevirebiliyor. Bu görüntüyü ister sabit diskinizde, ister taşınabilir bir depolama cihazında saklayabilir ve bulunduğu noktadan geri getirebilirsiniz. Dahası, yeni bir disk satın alanlar eskisinin kopyasını yeni diske çıkartabilir, hata tamir konsoluyla eksilen dosyalarla ilgili problemleri giderebilir ve yeniden başlatmadan dosyaları geri getirebilirler.

SONUÇ: Acronis True Image dosyalarınızı korumak için, kolay kullanılabilen bir yedekleme çözümü.

- + Sade arayüz
- + CD ve DVD'ye yedekleme
- + Yeniden başlatmadan kurtarma

Vista'ya 5 kala

Microsoft'un her yıl düzenlediği WinHEC bu yıl Vista arifesinde özellikle önemliydi. Etkinliği izlemek için gittiğim Seattle beni güzel bir havayla karşıladı.

Yağmursuz bir Seattle daha güzel

Seattle denince akla gelen şeyler bellidir aslında: Boeing'in, Starbucks'ın ve tabii ki Microsoft'un merkezi olan bu küçük şehir, sürekli yağmurlu havasıyla bilinir. Şehrin pek çok Rock grubunun çıkış noktası olduğu da unutulmamalı. Microsoft tarafından her yıl düzenlenen WinHEC'in (23-25 Mayıs) yıldızı (Windows Hardware Engineering Conference), önümüzdeki yıl piyasaya sürülecek olan Vista oldu. Vista yani yeni Windows, basit bir makyaj değil ciddi bir adım. Örneklemek gerekirse (arayüz açısından) WinXP-Vista geçişini Win 3.1-Win98 geçişine benzetebiliriz.

Vista ile 3B kullanıcı arayüzü

Ekran kartlarında 3B performansı denince akla genelde oyunlar gelir ve işletim sistemi-ekran kartı ilişkisi 2B ile sınırlıdır. Vista ise işletim sistemini 3. boyuta geçiriyor. Bu sadece daha önce de bahsettiğimiz Aero ile sınırlı değil. Yani "pencereler 3B olmuş ne var bunda" demeyin. İşletim sistemiyle kullanıcının etkileşimi tamamen yeni bir konsepte taşıyor. Microsoft geçen yıllar içinde ödevini iyi yapmış. Zira kullanıcı alışkanlıklarına ait istatistikler, Vista'ya yeni bir çehre yaratırken başvurulan en önemli kaynaklardan biri olmuş. Arayüzdeki kozmetik gelişmeler ve "hoşluklar" bir yana, çalışırken herhangi bir şeyi aramak ve bulmak önemli ölçüde kolaylaştırılmış. Vista ile ilgili daha önce yazdığımız konulara burada tekrar değinmek istemiyorum, fakat WinXP bu kadar oturmuşken Vista'ya geçmek için bazı geçerli sebepler var ve bunları belirtmek gerek.

DirectX 10 ile mutlu yarınlara

Vista ile gelen DirectX 10 oyun geliştiriciler için çok önemli olabilecek araçlar barındırıyor. 3B sahnelerdeki yüksek poligon sayısı yüzünden işlemci darboğazının olduğu ve ekran kartının potansiyelini iyi kullanamadığı durumlara, yeni oyunlarda sıkça rastlıyoruz. DirectX 10 bu noktada hesaplama gücünü işlemciden GPU'ya kaydırma konusunda bazı kolaylıklara sahip. Bunların en önemlisi kusuz Geometri Shader. Geometri Shader adından da anlaşılabilir gibi obje üzerinde 3B hissi veren kaplamalar oluşturulmasını sağlayarak çıkıntı, çukur gibi ekstra poligon gerektiren görsel öğelerin hesaplanmasını

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

GPU üzerine yıkıyor. İşin güzel tarafıysa bu 3B görüntü özelliklerinin tıpkı poligonal şekiller gibi ışığı yansıtabilmesi. Ayrıca Geometry Shader içinde bulunan Stream Out özelliği sayesinde, GPU'nun daha önce gerçekleştirdiği grafik hesaplamaları tekrar yapması gerektiğinde bunu işlemciden tamamen bağımsız halledebilmesi, başta parçacık simülasyonları olmak üzere pek çok açıdan önem taşıyor. DirectX 10'un, daha doğrusu Direct3D 10'un performans ve kalite artırma yönünde pek çok özelliği var ve bu özellikler için de mecburen geriye doğru uyumluluktan feragat edilmiş. Bunun sonucu olarak, Direct3D 10 desteği isteyen kullanıcılar, yeni ve hızlı bir grafik kartı almak zorunda kalacak.

Alan derinliği: Direct 3D 10'daki gelişmeler arasında başta alan derinliği olmak üzere çeşitli kamera efektleri de bulunuyor.

Veri güvenliği Bitlocker adlı şifreleme özelliğiyle sağlanmış. Böylece sabit disk ya da dizüstü çalınsa bile içindeki bilgiler şifreli olduğu için korunuyor.

Bunun dışında Start Up Repair aracı sayesinde herhangi bir sebepten dolayı açılmayan Windows içindeki hatalar düzeltilerek sorun gideriliyor. Güç yönetimi açısından da önemli gelişmeler var. Örneğin, Vista'nın güç yönetimi özelliklerinde ekran parlaklığı da dâhil edilmiş. Böylece her güç profilinde ayrı bir parlaklık ayarı belirlemek mümkün. Zamanla işletim sisteminin yavaşlamasına karşı Vista'nın tahminler yapıp çözümler önermesi ise yeni özelliklerden bir diğeri.

Vista için nasıl bir PC gerekiyor?

Microsoft, Vista'nın donanım ihtiyaçlarını açıklarken oldukça gerçekçi bir tablo çizdi. Zira kurup kullandığım Vista Beta 2'ye bakılırsa pek çok sisteme terfi yolu görünüyor. En

21 Mart: Bellek yönetim teknolojileri

Vista içinde bulunan SuperFetch adlı bellek yönetim teknolojisi, bu yeni işletim sisteminin yüksek bellek ihtiyacını görece dengeleyen ve verimi artıran bir yapı olarak karşımıza çıkıyor. SuperFetch'in içinde farklı optimizasyon yöntemleri bulunuyor. Bunlardan biri oldukça ilginç. USB 2.0 destekli flaş bellekleri kullanarak, sıkça başvurduğunuz uygulamalar için bir tampon bölge oluşturmak mümkün. ReadyBoost adındaki bu yöntem sayesinde özellikle uygulama başlatma süresi oldukça kısalıyor. Bu sırada sistem belleği de rahatladığı için başlatılıp sonlandırılan uygulamalara ait bellek kalıntıları, performans düşüşü yaratmıyor. Hatta uygulama ne kadar çok başlatılıp sonlandırılırsa tekrar açılma süresi de o derece kısalıyor. İşin güzel tarafıysa her şeyin otomatik olması. USB belleğin sisteme takılmasının ardından Vista, bu harici bellekle ilgili gerekli testi yapıp ReadyBoost için kullanıp kullanamayacağını belirtiyor. Ayrıca PC çalışırken USB diskin aniden çıkarılması sorun yaratmadığı gibi, USB disk içindeki veriler şifreli olduğu için güvenlik sorunu da oluşmuyor. Microsoft, ReadyBoost'un özellikle dizüstü PC'ler için pratikte çok faydalı olabileceğini düşünüyor.

Biraz da müzik: WinHEC 2006'nın sponsorlarından Gibson, etkinlikte dijital gitarını tanıtırken standda biraz egzersiz yaptım.

önemli konu tabii ki bellek. Vista'yı verimli bir şekilde kullanabilmek için 1GB bellek şart. Ayrıca 3B arayüzün keyfine varabilmek için (istenirse 3B özellikleri kapatılabilir) 128 MB bellekli DirectX 9.0 destekli bir ekran kartına ihtiyacınız olacak. Çift çekirdekli bir işlemci de tavsiye edilen bileşenler arasında. Ayrıca SATA2 arabirimine sahip bir disk, performans konusunda önemli fark yaratabiliyor. Her halükarda görünen o ki, Vista hem donanım hem de yazılım dünyasına yeni bir soluk getirecek. Vista'nın 2007 başında çıkışının ardından yaygınlaşması bir seneyi bulacaktır. Şu an kullandığımız PC'lerin önümüzdeki 1.5-2 yıl içinde zaten demode olacağını düşünebiliriz. Fakat şu sıralar masaüstü ya da dizüstü bir PC almayı planlıyorsanız, Vista'nın donanım ihtiyaçlarını şimdiden dikkate almanız ve bu doğrultuda bir PC satın almanız akıllıca bir yatırım olabilir.

Geometry Shader'ın hikmeti: Direct 3D 10 sayesinde parçacık ya da kürk/tüy efektleri kolayca gerçekleştirilebiliyor.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

Test cihazları: Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

En iyi donanımlar

CHIP TOP 10

Donanım pazarındaki en başarılı ürünler CHIP TOP 10 tablolarında her ay listeleniyor. TOP 10 tablolarını incelemeniz satın alma kararınızı olumlu yönde etkileyecektir.

CHIP TOP 10 LİSTELERİ

- Intel 775 anakartlar 142
- AMD 939 anakartlar 142
- 200 \$ altı lazer yazıcılar 142
- Dijital fotoğraf makineleri 144
- Çok işlevli cihazlar 144
- DVD yazıcılar 144
- PCIe ekran kartları 300 \$ üstü 146
- PCIe ekran kartları 150-300\$ 146
- PCIe ekran kartları 150 \$ altı 146
- Cep telefonları 148
- 17" LCD monitörler 148
- 19" LCD monitörler 148

■ CHIP TOP 10 tablolarında her ay kendi kategorisinde en iyi on donanımı yayınlıyoruz. Her ay gerçekleştirilen testlerde birçok ürün inceleniyor ve test prosedürümüz doğrultusunda değerlendiriliyor. Değerlendirdiğimiz ürünleri bir veritabanında toplayarak sizlerle paylaşıyoruz. Burda önemli olan bu ürünleri güncel ve doğru olarak yayınlamak. Hazırladığımız bu tabloların en büyük farkı her ay güncellenmesi. CHIP Top 10 tabloları test tablolarından biraz farklı. TOP 10 tablolarında önemli ve kısa bilgiler yer alıyor. Donanım inceleme bölümümüzde yer alan ürünleri ve piyasaya yeni çıkan ürünleri aynı kriterlerle ölçüp TOP 10 tablolarındaki yerlerine koyuyoruz. Testi veya incelemeyi kaçıran okurlarımız ürünleri TOP 10 tablolarından takip edebiliyorlar. Böylece aylar önce çıkan bir ürün ile yeni çıkan bir ürünü kıyaslayabilme şansımız oluyor. Ürünleri ayırırken

kategorilerine ve performanslarına göre değerlendiriyoruz. Kategori seçimi çok önemli. Eğer bir ürün yanlış bir kategoride yer alıyor ise bu tüm tabloyu etkiliyor bunun için tabloları tekrar tekrar kontrol ediyoruz. TOP 10 tablolarında fiyat performans oranlarına da yer verdiğimiz için bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oran yalnızca o ayki tablodaki ürünler arasındaki bir oran olduğunu unutmayın. Yani performansı iyi olan bir ürünün fiyatı da uygun ise tüm diğer ürünlerin fiyat performans puanını değiştirebilir. Ürünlerin performans değerlerini bir bakışta görebilmeniz için renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk test ve incelemede çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Sarı renk test ve incelemede iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Turuncu renk test ve incelemede orta performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor.

Satın alma kararınız için CHIP TOP 10 tabloları

Bir aygıtın sıralaması CHIP Toplam Puanından elde ediliyor. Puanlar eşitse fiyatı daha uygun olan ürün üst sırada yer alıyor.

Bir aygıtın CHIP Toplam Puanı tek tek değerlendirmeler baz alınarak hesaplanıyor. CHIP Toplam Puanı sonucunda aygıtların sınıfları ortaya çıkıyor. Aygıt sınıflarında ayırım, zirve sınıfı, üst sınıf ve orta sınıf aygıtlar şeklinde yapılıyor.

Bu sütunlar puanlamalar, ölçüm değerleri veya teknik bilgilerden oluşuyor. Tablolarda sadece en önemli olanları yer alıyor. Ürünleri temin edebileceğiniz firmaların iletişim bilgilerini e-CHIP'te **CHIP TOP 10** bölümünde bulabilirsiniz.

Bu renklerle aygıtları şu gruplara ayırıyoruz:

- Zirve sınıfı
- Üst sınıf
- Orta sınıf

Bu simge ile CHIP TOP 10'a yeni giren ürünleri ifade ediyoruz.

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat ve CHIP toplam puanından da daha sonra Fiyat/Performans puanını 5'lik okul notu sistemine göre hesaplıyoruz.

Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor. Sadece puanlamalarda bu tip bir öne çıkarılma söz konusu, teknik özelliklerde böyle bir uygulama yok.

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (5 + 5'de)	Genişlik	Karşı Sırası	Renk Sırası	Ekranın	Sırası	Tablolar
1	Sony CDP-G200P	94	100	328	76	100	97	100	95	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
2	Sony CDP-G200P	92	100	375	71	100	98	99	94	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
3	ADI Microsoft G700	80	100	260	74	50	95	88	89	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
4	Samsung SyncMaster T57 NF	80	100	267	76	50	94	88	90	N. Flat, 0.25 mm, 1820x1440 Pixel
5	Samsung SyncMaster T57 GFK	79	100	250	75	50	93	88	90	D. Flat, 0.20 mm, 1820x1440 Pixel
6	Philips 107B4	78	100	189	73	50	86	90	90	D. Pitch, 0.25 mm, 1600x1200 Pixel
7	Mitsubishi 17F81	78	100	206	74	50	91	89	87	D. Pitch, 0.25 mm, 1600x1200 Pixel
8	Viewsonic G5771	77	100	330	90	50	83	83	83	D. Pitch, 0.26 mm, 1280x1024 Pixel
9	Iiyama VisionMaster Pro 410	76	100	360	43	50	100	91	100	D. Trion, 0.25 mm, 1600 x 1200 Pixel
10	Sony CDP-E220E	76	100	289	57	50	98	86	90	T. CRT, 0.24 mm, 1280 x 1024 Pixel

DEĞERLENDİRME

» Kendi kriterlerinize göre değerlendirin

TOP 10 tablolarında, CHIP Test Merkezi'nde yapılan testler sonucunda ilk 10 arasına girmeyi hak eden ürünleri, performans puanları ve teknik bilgileriyle birlikte bulabilirsiniz. Tablolarda iki ayrı puan türü yer alıyor. Bunlar Performans ve Fiyat/Performans olarak sınıflandırıldı. Sizin için ürünün fiyatından çok performansı önemli ise, size hitap edecek olan performans puanlandırmasıdır. Ama eğer bir ürünün performansından çok fiyatına önem veriyorsanız, o zaman fiyat/performans

oranı belirleyici faktörünüz olacaktır. CHIP TOP 10 listelerinde ürünler sıralanırken performans puanları dikkate alınıyor. Fiyat sıralamada bir etken değil. Bu listeler her ay güncellendiğinden, fiyatların değişmesi fiyat/performans oranını da her ay değiştiriyor. Fakat fiyatın test kriterleri içinde ayrı bir başlık olmaması nedeniyle, fiyat/performans sıralamasını tabloya bakarak siz oluşturmalısınız. CHIP TOP 10 tablolarını dergide olduğu gibi CHIP Online'da da (www.chip.com.tr) bulabilirsiniz.

WWW.
**win
net
mag**
.com.tr

BT profesyonellerine özel

**online
buluşma
noktası**

Siteye üye olarak,

1. Güncel BT haberlerine,
2. Windows & .NET Magazine'in ilk sayısından itibaren tüm arşivine,
3. Sadece Windows & .NET Magazine abonelerine özel içeriğe,
4. Ücretsiz Newsletter hizmetlerine abone olduğunuz takdirde her ay e-posta kutunuza gelecek ve dergide olmayan bir çok güncel bilgi, makale ve püf noktasına ulaşacaksınız.

Hemen üye olun...

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

INTEL 775 ANAKARTLAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Performans	Stabilite	Birlikte gelenler	Servis/dokümantasyon	Yonga seti	Teknik veriler (Bellek, Ses, Lan,Wlan)
1	Asus P5N32-SLI Deluxe	100	■ ■ ■ ■ ■	307	100	100	100	100	nForce4 SLI	DDR2-667, 7.1 Kanal, 2 x 1 Gbit
2	Gigabyte GA-G1975X Turbo	100	■ ■ ■ ■ ■	270	100	98	100	100	i975X	DDR2-888, 7.1 HDA, 1 Gbit
3	Gigabyte GA-8I955X Royal	99	■ ■ ■ ■ ■	262	99	100	96	100	i955X	DDR2-667, 7.1 HDA, 2 x 1 Gbit
4	MSI P4N Diamond	98	■ ■ ■ ■ ■	265	99	92	100	92	nForce4	DDR2-667, 7.1 Creative HDA, 2 x 1 Gbit
5	Asus P5LD2 Deluxe WIFI - TV	95	■ ■ ■ ■ ■	293	99	92	92	92	i945P	DDR2-667, 7.1 HDA, 1 Gbit, 54 Mbit
6	Foxconn 955X7AA-8EKR52	92	■ ■ ■ ■ ■	250	100	100	85	67	i955X	DDR2-667, 7.1 HDA, 2 X 1 Gbit
7	Abit N18 SLI	92	■ ■ ■ ■ ■	206	99	92	85	83	nForce4 SLI	DDR2-667, 7.1 Kanal, 1 Gbit
8	MSI P4N SLI-FI	91	■ ■ ■ ■ ■	160	100	98	73	92	nForce4 SLI	DDR2-667, 7.1 Kanal, 1 Gbit
9	Foxconn Intense 945P7AA	86	■ ■ ■ ■ ■	105	99	96	67	67	i945P	DDR2-667, 7.1 HDA, 1 Gbit

AMD 939 ANAKARTLAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Performans	Stabilite	Birlikte gelenler	Yapısı	Servis/doküman.	Teknik veriler (Yonga seti)
1	MSI K8N Diamond	94	■ ■ ■ ■ ■	172	100	100	93	71	100	nVidia nForce4 SLI
2	Asus A8N32-SLI Deluxe	92	■ ■ ■ ■ ■	257	88	92	100	96	74	nVidia nForce 4 SLI
3	DFI Lanparty nF4 SLI-DR	91	■ ■ ■ ■ ■	219	97	88	86	100	96	nVidia nForce4 SLI
4	Asus A8N-SLI Deluxe	90	■ ■ ■ ■ ■	156	91	88	100	88	74	nVidia nForce 4 SLI
5	MSI K8N Neo 4 Platinum	89	■ ■ ■ ■ ■	167	88	94	92	85	61	nVidia nForce4 Ultra
6	Gigabyte GA-K8N51 PVMT-9	89	■ ■ ■ ■ ■	100	94	88	82	91	80	nVidia GeForce 6150, nForce 430
7	ECS KN1 Extreme	88	■ ■ ■ ■ ■	135	97	89	87	68	65	nVidia nForce4 Ultra
8	Asus A8N VM CSM	88	■ ■ ■ ■ ■	106	91	88	86	91	74	nVidia GeForce 6150, nForce 430
9	Abit AX8	87	■ ■ ■ ■ ■	110	88	89	90	94	80	VIA K8T890
10	Foxconn Winfast NF4UK 8AA-8EKR5	86	■ ■ ■ ■ ■	105	84	88	89	85	85	nVidia nForce4 Ultra

200 \$ ALTI LAZER YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Office baskı hızı	Grafik baskı hızı	Resim kalitesi	Grafik kalitesi	Arabirim	Teknik veriler (Çözünürlük, bellek, baskı hızı renkli)
1	Xerox Phaser 3122	93	■ ■ ■ ■ ■	142	96	100	84	86	USB, paralel	1.200 x 600, 8 MB, 20 sayfa / dk
2	Samsung ML-2010	92	■ ■ ■ ■ ■	150	96	94	84	100	USB	1.200 x 600, 8 MB, 20 sayfa / dk
3	OKI B4100	92	■ ■ ■ ■ ■	160	100	96	84	82	USB, paralel	1.200 x 600, 8 MB, 18 sayfa / dk
4	Brother HL-2040	89	■ ■ ■ ■ ■	146	89	84	89	80	USB, paralel	600 x 600, 8 MB, 20 sayfa / dk
5	Kyocera FS-820	85	■ ■ ■ ■ ■	172	71	91	100	68	USB, paralel	1.200 x 600, 16 MB, 16 sayfa / dk
6	Samsung ML-1610	85	■ ■ ■ ■ ■	89	81	85	84	100	USB	600 x 600, 2 MB, 16 sayfa / dk
7	HP Laserjet 1020	84	■ ■ ■ ■ ■	149	72	93	89	83	USB	600 x 600, 2 MB, 18 sayfa / dk
8	Xerox Phaser 3117	84	■ ■ ■ ■ ■	114	85	84	82	86	USB	600 x 600, 8 MB, 16 sayfa / dk
9	Canon Laser Shot LBP 2900	81	■ ■ ■ ■ ■	132	68	90	89	72	USB	600 x 600, 2 MB, 12 sayfa / dk

1. SIRA: Xerox Phaser 3122

Yüksek çözünürlüklü baskı yeteneğini uygun boyutları ve süratıyla birleştiren, ev ve ofis kullanımı için hesaplı bir yazıcı.

- ⊕ Hızlı ve kaliteli baskı imkânı
- ⊕ USB ve paralel port bağlantısı
- ⊕ Linux desteği

CHIP Toplam Puanı: 93
Fiyatı: 142 \$ (orta)

6. SIRA: Samsung ML-1610

Kolay kurulum ve kullanım özellikleri bulunan ürün başarılı fiyat / performans oranı ile dikkat çekiyor.

- ⊕ Uygun fiyat
- ⊕ Telefon ve web desteği
- ⊕ Kolay kurulum ve kullanım

CHIP Toplam Puanı: 85
Fiyatı: 89 \$ (çok iyi)

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Görüntü kalitesi	Ergo-nomi	Beraber. gelen don.	Servis/ doküman.	Optik züm	Teknik veriler (USB, AV Out, çözünürlük)
1	Sony Cyber-Shot DSC-R1	89	■■■■■	899 €	100	71	99	83	5 X	2.0, AV Out, 10 Megapiksel
YENİ 2	Sony Cyber-Shot DSC-H5	88	■■■■■	539 €	83	96	96	83	12 X	2.0, AV Out, 7,1 Megapiksel
3	Panasonic Lumix DMC-FZ30	84	■■■■■	580 €	85	90	93	67	12 X	2.0, AV Out, 8,0 Megapiksel
YENİ 4	Sony Cyber-Shot DSC-H2	84	■■■■■	466 €	82	83	96	83	12 X	2.0, AV Out, 5,9 Megapiksel
5	Fujifilm FinePix S9500	83	■■■■■	719 €	91	80	82	50	10,7 X	2.0, AV Out, 9,1 Megapiksel
6	Samsung Digimax Pro 815	81	■■■■■	719 €	77	100	67	83	15 X	2.0, AV Out, 8,0 Megapiksel
7	Canon PowerShot S3 IS	81	■■■■■	670 \$	71	90	93	86	12 X	2.0, AV Out, 6,0 Megapiksel
8	Kodak Easyshare V570	80	■■■■■	499 \$	71	75	94	100	3 X	2.0, AV Out, 5,0 Megapiksel
9	Panasonic Lumix DMC-FZ7	80	■■■■■	469 €	72	87	90	67	12 X	2.0, AV Out, 5,9 Megapiksel
10	Panasonic Lumix DMC-TZ1	80	■■■■■	360 €	74	79	90	83	10 X	2.0, AV Out, 4,9 Megapiksel

ÇOK İŞLEVLİ CİHAZLAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Office baskı hız	Grafik baskı hız	Resim baskı hız	Grafik kalitesi	Resim kalitesi	Teknik veriler (Çözünürlük, bağlantı, baskı hızı renkli)
1	Canon Pixma MP830	90	■■■■■	360 €	100	91	100	98	100	9.600 x 4.800 dpi, USB 2.0, 24 s. / dk
2	Canon Pixma MP800	89	■■■■■	329 €	100	94	95	100	100	9.600 x 4.800 dpi, USB 2.0, 24 s. / dk
3	Canon Pixma MP500	88	■■■■■	239 €	95	91	94	61	79	9.600 x 2.400 dpi, USB 2.0, 19 s. / dk
4	Epson Stylus Photo RX700	88	■■■■■	345 €	99	100	100	71	95	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0, 20 s. / dk
5	HP Photosmart 3310 AiO	86	■■■■■	379 €	91	100	92	85	49	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0, 31 s. / dk
6	Epson Stylus Photo RX520	80	■■■■■	170 €	92	97	93	82	64	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0, 18 s. / dk
7	Epson Stylus Photo RX620	79	■■■■■	213 €	95	100	100	100	76	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0, 18 s. / dk
8	HP OfficeJet 6210	71	■■■■■	235 \$	93	70	92	30	25	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0, 27 s. / dk
9	Canon Pixma MP170	71	■■■■■	115 €	88	90	85	65	64	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0, 17 s. / dk
10	Brother DCP-340CW	69	■■■■■	199 €	75	77	70	93	100	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0, 27 s. / dk

DVD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	DVD okuma prf. puanı	CD okuma prf. puanı	DVD yazma puanı	CD yazma puanı	Servis ve dok.	Teknik veriler (DVD yazma, DVD yeniden yazma, DVD okuma, CD yazma, CD yeniden yazma, CD okuma, bellek)
1	Philips DVDR-1648K	96	■■■■■	60	92	90	98	99	100	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
2	LG GSA-4167B	96	■■■■■	50	93	89	99	98	75	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
3	Plextor PX-755A	95	■■■■■	135	91	86	91	99	100	16X, 8X, 16X, 40X, 24X, 48X, 2 MB
4	BenQ DW-1640	95	■■■■■	51	96	88	98	98	90	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
5	Plextor PX-760A	94	■■■■■	150	85	87	91	96	100	18X, 10X, 18X, 40X, 24X, 48X, 2 MB
6	Plextor PX-750A	94	■■■■■	150	95	8	95	96	100	16X, 8X, 16X, 40X, 24X, 48X, 2 MB
7	NEC ND-4550A	93	■■■■■	57	95	79	96	91	85	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
8	Samsung WM SH-W162C	92	■■■■■	50	92	88	96	98	75	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
9	NEC-3550A	91	■■■■■	56	94	79	96	89	85	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
10	ASUS DRW-1608P2S	88	■■■■■	65	85	79	90	80	100	16X, 8X, 16X, 40X, 32X, 40X, 2 MB

1. SIRA: Philips DVDR-1648K

Çok iyi bir performans ve güvenilir destek sunan Philips DVDR-1648K, başarılı bir çözüm.

- Yüksek performans
- Başarılı teknik destek
- Başarılı kutu içeriği

CHIP Toplam Puanı: **96**
Fiyatı: 60 \$ (çok iyi)

4. SIRA: BenQ DW-1640

Uygun fiyat / performans değeri sunan BenQ DW 1640'ın test sonuçları da oldukça tatmin edici.

- Yüksek performans
- Başarılı kutu içeriği
- Uygun fiyat

CHIP Toplam Puanı: **95**
Fiyatı: 51 \$ (çok iyi)

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

PCIe EKРАН KARTLARI 300 \$ ÜSTÜ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Sentetik perform.	Oyun perform.	Donanım özellikleri	Servis doküman.	Bellek/ veri yolu	Grafik yongası
1	Sapphire X1900 XTX Blizzard	92	■■■■■	670	87	93	100	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 XTX
2	Powercolor X1900 XTX	89	■■■■■	625	87	89	90	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 XTX
3	Leadtek WinFast 7900 GTX TDH	88	■■■■■	625	92	88	78	100	512 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7900 GTX
4	Asus 1900 XTX	86	■■■■■	671	84	91	94	61	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 XTX
5	Sapphire X1900 XTX	82	■■■■■	580	82	73	96	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 XTX
6	Palit 7900 GT Sonic	75	■■■■■	559	82	76	72	61	512 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7900 GT
7	Sapphire X1900 GT	71	-	-	75	59	83	87	512 MB GDDR3 / 256 bit	Radeon X1900 GT
8	Asus EN7900 GT	70	■■■■■	550	73	70	69	61	256 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7900 GT
9	Leadtek WinFast PX7800 GT TDH	67	■■■■■	425	65	57	73	100	256 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7800 GT
10	MSI NX7800 GTX	65	■■■■■	430	74	54	67	74	256 MB GDDR3 / 256 bit	GeForce 7800 GTX

4. SIRA: Asus 1900 XTX

Yaptığımız testlerde birçok sonucu tarihe gömen Asus X 1900XTX Top bizden yüksek puan almayı hak etti.

- Yüksek performans
- Etkili soğutma
- Başarılı kutu içeriği

CHIP Toplam Puanı: **86**
Fiyatı: 671 \$ (vasat)

9. SIRA: Leadtek WinFast PX7800 GT TDH

Leadtek WinFast PX7800 GT TDH'in üst seviye kullanıcıların ilgisini çekeceğini tahmin ediyoruz.

- Yüksek performans
- Başarılı kutu içeriği
- Uygun fiyat

CHIP Toplam Puanı: **67**
Fiyatı: 425 \$ (çok iyi)

PCIe EKРАН KARTLARI 150 - 300 \$ ARASI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B performs	Donanım özellikleri	Servis ve dok.	Bellek/ bellek veriyolu	Yonga	Grafik yongası
1	Sapphire Radeon X850XT	75	■■■■■	255	70	83	90	256 MB GDDR3 / 256 bit	520	ATI Radeon X850 XT
2	Leadtek Winfast PX6800 TDH	64	■■■■■	239	55	85	93	256 MB GDDR3 / 256 bit	325	nVidia GeForce FX 6800 GTX
3	Sapphire Radeon X1600 XT	64	■■■■■	199	55	85	88	256 MB GDDR3 / 256 bit	590	ATI Radeon X1600 XT
4	Sapphire Radeon X800GTO	64	■■■■■	175	54	92	80	256 MB GDDR3 / 256 bit	400	ATI Radeon X800 GTO
5	Powercolor X800GT	62	■■■■■	259	51	88	90	256 MB GDDR3 / 256 bit	475	ATI Radeon X800GT
6	Palit 6600C TD21	62	■■■■■	188	53	85	83	256 MB GDDR3 / 128 bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
7	Gainward 6600GT	60	■■■■■	171	52	80	82	256 MB GDDR3 / 128 bit	500	nVidia GeForce FX 6600GT
8	Gigabyte GV-RX70P256V	60	■■■■■	270	44	100	93	256 MB GDDR3 / 128 bit	425	ATI Radeon X700 Pro
9	Gigabyte GV-NX66T128D	60	■■■■■	159	49	83	88	128 MB GDDR3 / 128 bit	500	nVidia GeForce 6600GT
10	Powercolor R41A-PD3	56	■■■■■	169	43	85	90	256 MB GDDR3 / 256 bit	425	ATI Radeon X700Pro

PCIe EKРАН KARTLARI 150 \$ ALTI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B performs	Donanım özellikleri	Servis ve dok.	Bellek/ bellek veriyolu	Yonga	Grafik yongası
1	Asus Geforce N6600GT Silencer	64	■■■■■	141	52	90	100	256 MB DDR / 128 bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
2	Palit 6600C TD11	60	■■■■■	145	50	83	80	128 MB GDDR3 / 128 bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
3	Leadtek Winfast PX 6600TD	47	■■■■■	119	32	78	84	256 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6600
4	Asus Geforce N6600 Extreme	46	■■■■■	114	32	78	85	256 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6600
5	Inno 3D I-6600-G3F3	46	■■■■■	107	32	78	78	256 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6600
6	Sapphire X1300	42	■■■■■	125	22	90	88	512 MB DDR / 128 bit	450	ATI Radeon X1300
7	Asus GeForce N6200TD GE	40	■■■■■	68	24	75	85	128 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6200
8	GeCube Radeon X600 XT	40	■■■■■	125	20	92	80	256 MB DDR / 128 bit	500	ATI Radeon X600 XT
9	GeCube Radeon X600 Pro	39	■■■■■	99	18	90	80	128 MB DDR / 128 bit	400	ATI Radeon X600 Pro
10	MSI NX6200 TD256E	38	■■■■■	88	21	77	80	256 MB DDR / 128 bit	300	nVidia GeForce 6200

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

CHIP TEST&TEKNOLOJİ TOP 10

CEP TELEFONLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€+ kdv)	Telefon İşlev	Multi-medya	Veri/ mesaj	Pratik	Ağırlık	Teknik veriler (Boyut ve özellik)
1	Sony Ericsson W900i	98	■■■■■	589	98	100	100	97	148 g	109 x 24 x 49 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB
2	Nokia 6280	97	■■■■■	419	95	97	100	98	115 g	46 x 21 x 99 mm, Digicam, e-posta, BT, USB
3	Nokia N90	96	■■■■■	649	96	100	95	94	175 g	113 x 52 x 25 mm, Digicam, e-posta, BT, USB
4	Nokia N80	95	■■■■■	745	92	100	100	91	133 g	50 x 23 x 25 mm, Digicam, e-posta, BT, USB
5	Samsung SGH-Z500	95	■■■■■	529	95	85	96	97	103 g	90 x 45 x 26 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB
6	Nokia N70	95	■■■■■	599	92	98	98	94	131 g	108 x 57 x 21 mm, Digicam, e-posta, BT, USB
7	Siemens SXG75	94	■■■■■	479	95	90	100	93	134 g	111 x 53 x 20 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB
8	Sony Ericsson W810i	94	■■■■■	449	94	96	88	95	99 g	46 x 19 x 100 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, USB
9	Sony Ericsson k600i	94	■■■■■	341	99	92	100	90	106 g	105 x 45 x 20 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, ser, USB
10	Sony Ericsson k750i	94	■■■■■	389	92	100	89	96	102 g	100 x 47 x 21 mm, Digicam, e-posta, BT, IR, ser, USB

17" LCD MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Birlikte gelenler	Tepki süresi (ms)	Servis doküman.	Teknik veriler (Alan büyüklüğü, maks. çözünürlük, piksel aralığı (mm), maks. kontrast, maks. parlaklık)
1	Samsung SyncMaster 760 BF	97	■■■■■	396	98	100	90	4	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 700:1, 300cd/m ²
2	Hyundai Image Quest Q70U	96	■■■■■	393	100	95	85	6	85	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 700:1, 300cd/m ²
3	Benq FP71E+	95	■■■■■	329	97	96	90	8	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 500:1, 300cd/m ²
4	Crea UK-713	95	■■■■■	259	96	97	90	8	95	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 500:1, 260cd/m ²
5	ViewSonic VP730	95	■■■■■	489	97	95	85	8	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 500:1, 300cd/m ²
6	Samsung SyncMaster 730BF	94	■■■■■	369	96	90	90	6	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 600:1, 300cd/m ²
7	Benq FP71V+	92	■■■■■	370	95	90	90	5	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 500:1, 400cd/m ²
8	Hyundai Image Quest L72S	90	■■■■■	305	90	92	85	8	85	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 700:1, 300cd/m ²
9	LG L1750	90	■■■■■	336	91	86	90	12	90	17", 1.280 x 1.024, 0.264, 550:1, 250cd/m ²
10	Asus MM17D	89	■■■■■	292	89	88	90	8	85	17", 1.280 x 1.024, 0.294, 600:1, 400cd/m ²

1. SIRA Samsung SyncMaster 760 BF

Şık tasarımı ve sunduğu teknik özellikleriyle birinci sınıf LCD monitör çözümü.

- 4 ms'lik erişim zamanı
- Başarılı görüntü kalitesi
- Şık tasarım

CHIP Toplam Puanı: **97**
Fiyatı: 396 \$ (iyi)

8. SIRA: HYUNDAI ImageQuest L72S

Hyundai, ImageQuest serisi ile şıklık ve kaliteyi buluşturmayı sürdürüyor.

- Düşük güç tüketimi
- Etkili yanıt süresi
- Net ve keskin görüntü

Toplam CHIP Puanı: **90**
Fiyatı: 305 \$ (çok iyi)

19" LCD MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Birlikte gelenler	Tepki süresi (ms)	Servis doküman.	Teknik veriler (Alan büyüklüğü, maks. çözünürlük, piksel aralığı (mm), maks. kontrast, maks. parlaklık)
1	Benq FP93GX	95	■■■■■	499	100	98	90	2	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300.cd/m ²
2	Hyundai Image Quest Q90U	95	■■■■■	513	98	98	85	8	85	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300 cd/m ²
3	Philips 190X6FB	93	■■■■■	415	97	95	82	8	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300 cd/m ²
4	Benq FP91V+	95	■■■■■	465	100	85	90	12	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 450:1, 400 cd/m ²
5	Hyundai Image Quest L90D+	93	■■■■■	483	96	90	85	3	85	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 300 cd/m ²
6	Crea FV-926 FW	92	■■■■■	339	93	92	90	8	95	19", 1.280 x 1024, 0.294, 500:1, 300 cd/m ²
7	ViewSonic VA1912W	91	■■■■■	399	90	95	90	8	90	17", 1.280 x 1024, 0.264, 500:1, 300cd/m ²
8	Samsung SyncMaster 970P	91	■■■■■	475	88	100	90	6	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 1000:1, 250 cd/m ²
9	INCA IL-779	89	■■■■■	349	88	89	90	8	90	19", 1.280 x 1024, 0.294, 600:1, 250 cd/m ²
10	AG Neovo X19A	87	■■■■■	430	89	85	85	25	85	19", 1.280 x 1024, 0.294, 700:1, 250 cd/m ²

Fiyat bilgileri ortalama değerleri yansıtmaktadır.

170 İKİ SİSTEM BİR ARADA

Windows XP ve Linux entegrasyonu ile dünyanın en güvenli işletim sistemine sahip olun.

180 FOTOĞRAF İPUÇLARI

Tatil anılarınızı sonsuza dek canlı tutacak en iyi 11 ipucuyla siz de profesyoneller gibi fotoğraf çekebilirsiniz.

186 DONANIMA DOPİNG

Donanımlarınızı daha hızlı, daha güvenli ve yeni işlevlerle kullanmanızı sağlayacak firmware'ler.

>>> pratik çözüm

YAZI İŞLERİ KÖSTEBEĞİ

Her ay dergiyi hazırlarken biz de çeşitli sorunlarla karşılaşyoruz ve çözümler üretmemiz gerekiyor. Bunları sizlerle paylaşmak istedik.

Dünya Futbol Şampiyonası ile derginin hazırlık süreci çakıştığından, CHIP ofisi garip televizyon çözümleri ile doldu. Bilgisayarlara takılan televizyon kartları, maç saatlerinde, her ekranın alt köşesinde bir televizyon penceresi açmaya yardımcı oldu, ama yayınları düzgün almak konusunda herkes aynı şansa sahip değildi. Bazı arkadaşlarımızın antenleri, yayınları almak için yeterince güçlü çıkmayınca, ilginç çözümler belirdi: Bir editörümüzün web'deki projelerden esinlenerek yaptığı ve

Yaratıcı çözüm: Pringles kutusu iyi bir portatif antene dönüşebiliyor.

aslında kablolu ağları tespit etmek için kullandığımız Pringles antenini maç yayınlarını daha kaliteli seyretmek için kullanması akıllıca bir çözümdü. Ancak asıl pratik çözüm, editörlerden birinin TV yayınlarını projektörle duvara yansıt-

ma fikriydi. Grafik kartı sadece video aktarımına izin veren bir arkadaşımızın TV-out portuna projektörü bağlayıp, ekran kartı ayarlarından da, *Sadece Video Aktarımı*'ni seçtik.

Böylece arkadaşımızın işini yapıp bütün gün bilgisayar başında sohbet ettiğinin kanıtı olan masaüstü görüntüleri duvara yansımadan, sadece TV kartının verdiği yayını duvara yansıtmayı ve maçları daha coşkulu bir şekilde seyretmeyi başardık.

Üst üste gelen şanssızlıklar sonucunda ne yazık ki dünya kupasına katılamamış olsak da, CHIP ofisinde futbolla dolu bir ay geçirdik. Yaşasın futbol coşkusu ve "fair-play."

TV kartlarına nur yağdı: Geçen ay bizim için en değerli aygıt TV kartıydı.

İÇİNDEKİLER

152 [Google Pages ile web sayfası](#)

158 [Photoshop CS2 için hileler](#)

168 [Windows Media Player 11](#)

170 [Linux ve Win XP bir arada](#)

180 [En iyi 11 fotoğraf ipucu](#)

186 [300 firmware güncellemesi](#)

198 [Ayın Freeware'leri](#)

204 [En iyi ipuçları](#)

210 [Linux dünyası](#)

216 [CHIP CD/DVD içeriği](#)

218 [Tam sürüm programlar](#)

CHIP PRATİK Googlepages

10 dakikada web sayfası yapın

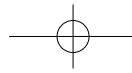
Bir web sayfası yapmak için kurslara gitmek, kalın kitaplar devirmek gerekmiyor. Sanal ortamda müteahhitlik, sandığınızdan daha kolay ve masrafsız.

Web sayfası yapmak için bir neden aramanız gerekmiyor. Web sayfaları artık bir zorunluluk. Belki hobi için belki de aklınızdaki işi gerçekleştirmek için bir siteye sahip olmak istiyorsunuz ama bunu nasıl yapacağınızı bilmiyorsunuz. Aslında ilk aşamada istediğiniz web sayfasının çok da karmaşık bir yapıya sahip olmasına gerek yok. Sadece belli bölümlerin bulunması yeterli. Bölümler derken, fotoğraflar, bağlantılar, size ait yazılar gibi bölümlerden bahsediyoruz. Bu bölümlerin yer aldığı bir web sayfasını yapabilmemiz için fiyatı milyarları bulan kurs, ya da anlamadan okumanın bile günler süreceği kalın kitaplar korkutu-

cu geliyorsa, tüm bu işleri sizi için birkaç saniyede yapan servislerden yararlanmalısınız.

İşler görüldüğü kadar karmaşık değil

Beğendiğiniz bir web sayfasını açtığınızda onun nasıl yapıldığını hiç merak ettiniz mi? Aslında bunu görmek çok kolay. Bir tarayıcı açın ve sitenin adresini girin. Web sayfasının tamamen açılmasını bekleyin. Daha sonra, eğer Internet Explorer kullanıyorsanız, *Görünüm / Kaynak* yok eğer Firefox kullanıyorsanız *Görünüm / Sayfa kaynağını göster* menüsüne tıklayın. Karşınıza gelen kodlar, bu sitenin nasıl yapıldığının

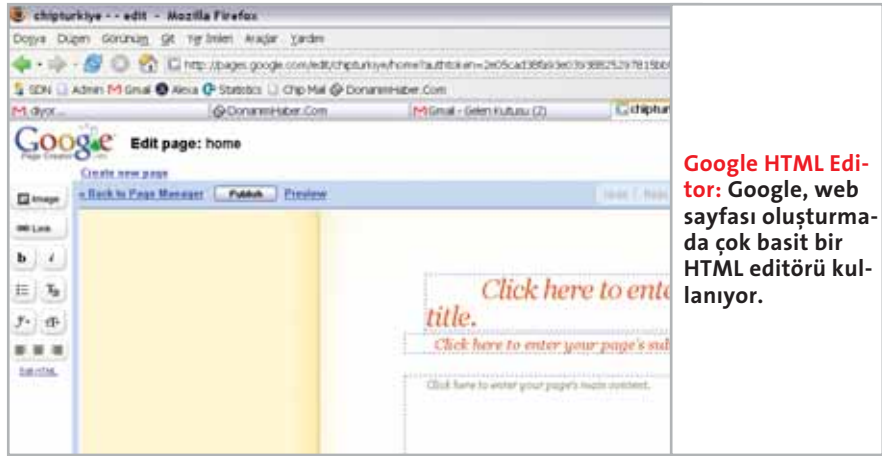

ipuçlarını veriyor. Hatta ASP veya PHP gibi sunucuda çalışan sayfalarla yapılmamışsa, sitenin tüm kodları karşınızdadır demektir. Bu kodların ne kadar karmaşık olduğunu anlatmamıza gerek yok. Sizin de kafanızı karıştıran ve web sayfası yapmak için beslediğiniz hayalleri bir anda toprağa gömen bu kodlarla asla ilginizin olmayacağını söylesek ne derdiniz? Hatta daha basit bir ifadeyle, eğer bir e-posta servisinin (Gmail gibi) sitesinden bir başkasına e-posta yollayabiliyorsanız, o zaman web sayfanızı da hazırlayabilecek konumdasınız demektir. Ne demek istediğimizi yazının ilerleyen bölümlerinde detaylandıracağız.

Google, isteyen herkese 100 MB'lık site veriyor

Google, e-postalardaki devriminin bir benzerini, geçtiğimiz aylarda web sitesi edinmek isteyenler için de gerçekleştirdi. Reklâmsız, kolay yönetilebilir bir web sitesi sahibi olmak isteyenlere, tam 100 MB'lık alan ile bir de hediye paketi sunuldu. Googlepages adlı bu proje ile web sayfanızı açmak sadece birkaç dakika sürüyor.

Googlepages'ten yararlanarak kendinize bir web sayfası edinmek istiyorsanız, öncelikle bir Gmail hesabınızın olması gerekiyor. Kısa bir süre öncesine kadar Gmail hesabı edinmek için Gmail hesabı olan bir arkadaşınızdan davetiye almanız gerekiyordu. Google'ın arkadaşlıkları ve dostlukları pekiştirmek için mi, yoksa bulunması zor olan bir şeyin daha fazla ilgi çekeceğinden dolayı mı bu uygulamaya gittiği bilinmez ama artık bir de cep telefonu ile Gmail hesabı açma uygulaması başladı. Birkaç saniye içerisinde Gmail hesabına sahip olma fırsatı için <https://www.google.com/accounts/SmsMailSignup1> adresine girdikten sonra **Mobile phone number:** yazan alana 532***** şeklinde numaranızı yazın ve hemen altta ilköğretim 1. sınıf çocuklarının el yazısına benzeyen ve okunması zor olan doğrulama kelimesini de ilgili alana girin. Akabinde, cep telefonunuza aynı saniyeler içerisinde gönderilen kod ile ikinci adıma geçerek yeni bir e-posta hesabı oluşturmak için gereken bilgileri

Google HTML Editor: Google, web sayfası oluşturma da çok basit bir HTML editörü kullanıyor.

forma girin. İşlemler tamamlandığında siz de bir Gmail hesabı sahibi oluyorsunuz. Ama şimdiki işimiz Gmail ile değil, Googlepages ile.

Gmail hesabınız tamam ise artık kendimize 100 MB alanı olan ve içine her dosyayı atabileceğiniz bir web sayfasına sahip olmak için kolları sıvayabiliriz. Öncelikle www.googlepages.com adresine girerek Gmail kullanıcı adı ve parolanızı yazarak giriş işlemi gerçekleştirin.

Web sayfası üzerinde HTML editörü geliyor

Girişi gerçekleştirdiğinizde, sayfanızın nasıl görüneceğine ilişkin bir resim ve alt tarafta *I'm ready to create my pages* butonunu göreceksiniz. Daha önce sözleşmeye onay vererek, bu bağlantıya tıklayın. Böylelikle işlemlere gerçek anlamda başlamış oluyoruz.

İlk ekranda sizi bir HTML editörü ve doldurulması gereken bir ana sayfa karşılıyor. İşlemlerin ne kadar kolaylaştığını bu sayfaya bakarak algılayabilirsiniz. Eskiden NotePad ile web sayfası hazır-

layanları anımsayanlar, kendilerini savaşı anılarını anlatan ihtiyarlara benzetebilirler. Haklılar da. Bu sayfaları kurcalamaktan asla çekinmeyin. Dikkat ederseniz tıkladığınız yerlerde, hemen yazı yazılabildiğini açıklayan bir imleç yanıp sönecek ve klavyeye dokunduğunuz anda da web sayfanızı oluşturmaya başlamış olacaksınız. Ama öncesinde, bu sayfanın ana bölümlerine ve bu bölümlerin ne işe yaradığına kısaca değinelim.

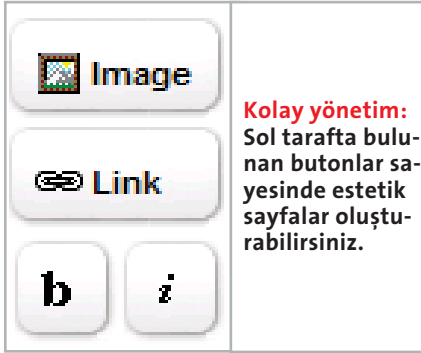
E-posta gönderebiliyorsanız web sayfası da yaparsınız

Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, e-posta göndermeyi biliyorsanız o zaman bu sayfayı hazırlamayı da çok iyi biliyorsunuz demektir. E-posta yazarken bir yazıyı kalın ya da büyük puntolarla yazmak için önce ilgili yeri seçip daha sonra da gerekli işlemi yapan butona tıklamak yeterli oluyordu. Googlepages'te de farklı bir şey yok. Sol tarafta bulunan butonlar aracılığıyla son derece kullanışlı ve gösterişli bir web sayfası oluşturabilirsiniz. Bu bölümün en altında bulunan *Edit HTML* bağlantısına tıkladığınızda, karşınıza HTML kodlarının girilebileceği bir pencere açılacaktır. Buraya dilerse kendi HTML kodlarınızı yazabilirsiniz. Bu konuda biraz bilginiz varsa sayfanızı daha da zenginleştirebilirsiniz. Bizim önerimiz, sayfanızın içeriğini zenginleştiren içerikleri buraya eklemeniz. Mesela açılan pencereye `<script language="javascript" src="http://servis.chip.com.tr/chipicerik.js"></script>` yazarsanız, Chip Online'daki haberler, siz hiçbir şeye dokunmadan güncel ola-

Gmail şart: Googlepages'i kullanabilmemiz için Gmail hesabınızın olması gerekiyor.

CHIP PRATİK Googlepages

rak web sitenizde yayınlanır. Sayfanızı tasarlarken herhangi bir yanlış işlem yapsanız da bu sorun değil. Üst tarafta bulunan *Undo / Redo* bağlantılarıyla ileri ve geri alma olanağınız bulunuyor. Ve asıl bombaya gelelim; herhangi bir butona tıkladığınızda çalışmakta olduğunuz web sayfası yenilenmiyor. Sadece ilgili bölüm yenileniyor.

Ajax teknolojisinin getirdiği bu yenilik sayesinde, hem zamandan hem de iş gücünden kazanmış oluyorsunuz. Tabii Googlepages'in, ücretsiz web siteleri arasında ilk sırada yer almasının nedeni sadece Ajax değil.

Üstün bir zekâ ürünü olan bu projenin beğendiğimiz yönlerini, yeri geldikçe bu yazıda paylaşıcağız. Sayfanın yuvarısında bulunan diğer bağlantılar ise şöyle;

- **Back to Page Manager:** Sayfa yönetim penceresine dönmenizi sağlıyor.
- **Publish:** Üzerinde çalıştığınız web sayfasını yayına aktarıyor.
- **Preview:** Çalıştığınız sayfanın web sayfasında nasıl görüldüğünü gösteriyor.
- **Change Look:** Sayfanın yapısını değiştirmenizi sağlıyor.
- **Change Layout:** Sayfadaki çerçevelerin yerlerini değiştiriyor.

Şimdi biraz daha uygulamaya geçelim ve web sayfamıza bir resmin nasıl eklendiğine bakalım. Resmi ekleyeceğimiz yere tıkladıktan sonra imleç yanıp sönüyorsa, o zaman sayfanın sol tarafındaki *Image* butonuna tıklamanız gerekiyor. Butona tıkladığınızda karşınıza gelen küçük pencerede ekleyeceğimiz resmi seçin. Resmi seçmenizle yükleme işlemi aynı anda başlayacaktır. İlk kullanımda, resmin seçilir seçilmez yüklenmesi sizi biraz şaşırtabilir. Aynı durum, birazdan anlatacağımız dosya yüklemelerinde de geçerli. Sizi şaşırtabilecek bu yöntem, aslında zaman kazandıran bir işleve sahip.

Web sayfanızı hazırlarken zaman kaybetmeyin

En azından bir kez daha tıklamaktan kurtuluyorsunuz. Ama fareye hâkim olmanız da şart. Eklemek istediğiniz resim, başka bir web sayfasında ise ve siz bu resmi kendi sunucunuza almak istemiyorsanız, bu durumda resmin URL'sini de ekleyerek sayfanıza alabilirsiniz. Onun için bu penceredeki *Web address* bağlantısına tıklamanız yeterli. Resim seçme işlemi tamamlandığında bu penceredeki *Add Image* butonuna basarak resmin sayfanıza yerleştiğini görebilirsiniz.

Eklediğiniz nesneleri kolayca kontrol edin

Sayfaya resim eklendikten sonra da resim dosyasına hâkimsiniz. Resmin hemen altına yerleşen araç çubuğu sayesinde, eklenen resmi isterseniz orijinal boyutta, isterseniz de farklı boyutlarda (Small – küçük, Medium – orta, Large – büyük) sayfada yer almasını sağlayabilirsiniz. Google'ın size sunduğu HTML editörü o kadar işlevsel ki, resmi sürükleyerek sayfadaki herhangi bir yere taşımanız da mümkün. Resmi kaldırmak isterseniz, resme bir kez tıkladıktan sonra, hemen altında beliren araç çubuğundaki *Remove Image* butonuna tıklayın.

Web sayfasındaki temel öğelerden bir diğeri de bağlantılar. Bağlantı vermek istediğiniz kelimeyi seçtikten sonra sayfanın sol tarafında yer alan *Link* butonuna tıkladığınızda, biraz önce resim ekleme adımında karşınıza gelen pencerenin hemen hemen aynısı bir pencere gelecektir. Ama bu sefer seçenekleriniz biraz daha farklı. Bu seçenekleri daha yakından incelemekte fayda var.

► **Your pages:** GooglePages'te oluşturduğunuz sayfalardan birine bağlantı vermenizi sağlıyor.

► **Your files:** GooglePages'e yüklediğiniz dosyalara bağlantı vermenize yarıyor.

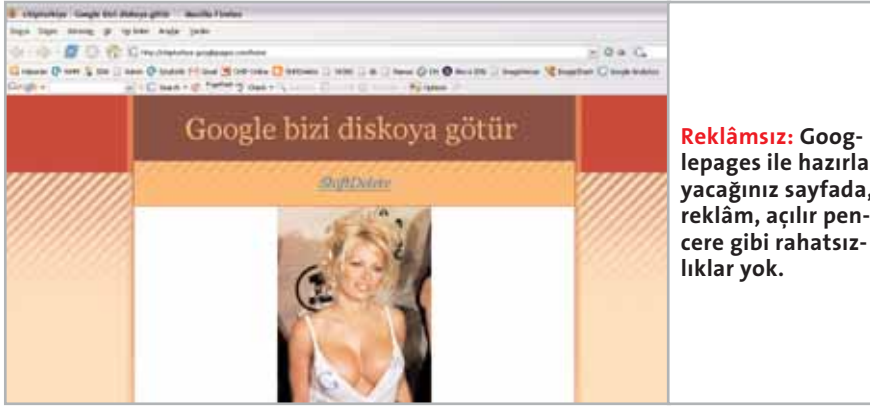
► **Web address:** Bir başka web sitesine bağlantı verebilirsiniz.

► **Email address:** Bir e-posta adresine bağlantı verebilirsiniz.

Eklediğiniz bağlantı üzerinde değişiklik yapmak isterseniz veya bağlantının doğruluğunu test etmek isterseniz, bağlantı ekleme işleminden hemen sonra →

CHIP PRATİK Googlepages

kelimenin altında beliren araç çubuğundaki *change* ve *test link* bağlantılarını kullanabilirsiniz.

Dosyalarda sınır tanımayın, ne isterseniz yükleyin

Googlepages'in en büyük hizmetlerinden biri de, sağladığı 100 MB'lık alan. Üstelik bant genişliği de yok. Ancak bilinmeyen bir durumu da keşfettik. Eğer Googlepages'e aktardığınız bir dosyaya başka web sitelerinden bağlantı verdiğinizde ve dosyaya olan talep fazlaştığında, indirilmek istenen dosya, inmiş gibi görünse de aslında tam olarak inmiyor ve indirme işleminden sonra çalıştırdığınızda hata ile karşılaşabiliyorsunuz. O nedenle, Googlepages'i, popüler sitelerin forumlarında veya ana sayfalarındaki bağlantılar aracılığıyla ulaşılabilecek bir dosya sunucusu olarak kullanmaya çalışırsanız umduğunuz gibi sonuç alamayabilirsiniz. Bunun yerine "hemenpaylas.com" gibi dosya paylaşım sitelerini kullanmanızda fayda var.

Bu hatırlatma sizin moralinizi ve Googlepages ile ilgili planlarınızı biraz sekteye uğratmış olabilir ama Google'ın bu probleme de bir çözüm bulacağını

tahmin ederek, bize verdiği 100 MB'lık alanı nasıl kullanacağımıza bakalım.

Web sayfanıza bir dosya yüklemek istediğinizde, dosyayı HTML editörünün olduğu bölümden değil de ana yönetim sayfasından girmeniz gerekiyor. Google, kendi sunucularına pek dosya yükletmek istemiyor herhalde. Bunu da nereden çıkardığımızı sorarsanız hemen söyleyelim; hem her sayfada bu bölüm yer almıyor, hem de ana sayfada çok küçük bir alanda bulunuyor. İlk bakışta biz de bulmakta zorlandık ve biraz da zaman kaybettik. Elinizde CHIP gibi bir rehber bulundurduğunuz için şanslısınız. Bu bölüm de diğer bölümler gibi o kadar zekice tasarlanmış ki; önce diğer web sayfalarına dosya yüklemenin nasıl olduğunu düşünün ve şimdi anlatacaklarımızla kıyaslayın. Bir dosya yüklemek için bu sayfada yer alan ve küçük harflerle yazılı olan *upload* bağlantısına tıklıyorsunuz. Tıklar tıklamaz bir *Göz at* butonu beliriyor ve bu butona basarak dosya seçme penceresi ile karşılaşıyorsunuz. Dosyaya çift tıkladığınızda ise *Göz at* penceresi kayboluyor ve dosya yüklenmeye başlıyor. Yani toplam dört kez tıklamada, hem dosyayı seçmiş hem de yüklemiş oluyorsunuz. Ekleyeceğiniz dosyanın türünde bir sınırlama olma-

ması da bizi oldukça sevindirdi. Öyle dosyalar yükledik ki, aralarında CuteFTP'nin crack dosyası bile var. Googlepages, sorgusuz sualsiz bu dosyaları sunucusuna kabul etti. Eklediğiniz dosyaya web sayfanız üzerinden nasıl bağlantı verebileceğinizi, yazımızın bağlantı ekleme ile ilgili kısmından hatırlayacaksınız. Önce dosyaya bağlantı vereceğimiz yazıyı yazıyor, daha sonra da sol tarafta yer alan *Link* butonuna tıklıyor ve gelen pencereden de *Your files* bağlantısına oradan da liste içerisinde yer alan yüklenmiş dosyaya tıklıyorduk.

Sayfanızda yapabileceğiniz diğer işlemler

Web sayfalarınızı yönetebileceğiniz bölüme geldiğinizde diğer sayfalarda görmeyeceğiniz bazı uygulamalar yer alıyor. Bunları da bilmenizde fayda var. Örneğin yeni bir sayfa eklemek istediğinizde *Create a new page...* bağlantısına tıklayın. Tıklamanızla beraber oluşturacağınız yeni sayfanın adını yazmanız istenecek, daha sonra da sayfanızı düzenlemenizi sağlayacak olan butonu göreceksiniz. Üzerinde değişiklik yapacağınız sayfanın hemen üstünde bulunan onay kutucuğuna tıkladıktan sonra gerçekleştirebileceğiniz diğer işlemler de şu şekilde;

- **Tell your friends:** Hazırladığınız web sayfalarını tek tıklamada arkadaşlarınıza göndermenizi sağlar.
- **Discard unpublished changes:** Yayınlanmamış olan değişiklikleri iptal edebilirsiniz.
- **Unpublish:** Sayfayı yayından kaldırır.
- **Duplicate:** Sayfanın bir kopyasını oluşturur.
- **Delete:** Sayfanızı siler.

Alternatif hızlı site oluşturma servisleri:

- blogger.com
- blogcu.com
- wordpress.com
- spaces.msn.com

Googlepages ile web sayfası oluştururken karşılaştığınız problemleri CHIP Forumları'nda tartışabilirsiniz. ■

Hakkı Alkan, alkan@chip.com.tr

İki tıklamayla kupa bizim

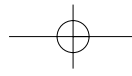
Kupayı Türkiye alacak!
Ve siz de bu şampiyonlu-
ğa imzanızı atacaksınız.
Kahramanlarımızın ku-
payı kaldırmalarına yar-
dımcı olabilirsiniz. İhtiy-
acınız olan tek şey
Photoshop CS2 .

ATÖLYE

10 adımda resim işleme profesyoneli olun

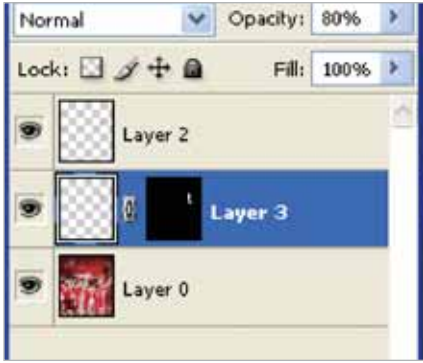
Resim montajlama	159
Resim ve nesneleri seçmek	159
Tek tıklamayla telif hakları	159
Portre düzenleme	160
Gereksiz şeylerden kurtulun	160
Resmi yap-boza dönüştürmek	162
Yazıyla resmi birleştirmek	162
Perspektife göre kopyalama	164
İnternet için resim hazırlama	164
Şekilli yazılar yaratın	166

Katman maskesi: Hızlı bir şekilde montaj

Dünya kupasını kahraman milli takımımızın ellerine tutuşturmak için, ilk önce futbolcuların olduğu resimde yeni bir katman oluşturmanız gerekiyor. Katman bölümündeki *Layers* sekmesine tıklayın. Kupanın bulunduğu fotoğrafı seçin ve [CTRL] + [A] tuş bileşimini kullanarak, ilk fotoğrafın yeni katmanına yapıştırın.

► Bu adımda kupa fotoğrafının arka planını ortadan kaldıracaksınız. Kupanın etrafını dönerek seçin (aşağıdaki tavsiye) ve *Layers / Layer Mask / Reveal Selection* se-

Gizlenmiş: Katman maskesiyle kupa resminin arka planını yok edebilirsiniz.

çerek yeni bir katman maskesi oluşturun. Şimdi sadece kupa görünüyor. Bu kupayı resmin tamamını kaplayacak şekilde boyutlandırıp, hafifçe kenara çekeceksiniz. Bunu yapmak için resmin üzerine sağ tuşla tıklayın ve *Free Transform*'u seçin. Şimdi kupanın etrafında bir kare gözükecek. Karenin herhangi bir köşesine gelip farenin sol tuşuna basılı tutarak uzatın, böylece yeniden boyutlandırma sırasında oranı korumuş olacaksınız. Köşelerin dışındaki bir yerine tıkladığınızda çok uçlu imleç görünecektir. Bu imleç çıktığı sırada sol tuşla tıklayın ve resmi istediğiniz yere taşıyın.

► Şimdi de futbolcunun elini kupanın önüne almalısınız. İçerisinde oyuncuların bulunduğu katmana geçmek için, katman paletinde buna uygun katmanı seçin. Futbolcunun elinin kupanın önünde kalması gereken kısmını, *lasso* aracıyla seçin. Seçtiğiniz bu kısmı iki katman arasına yerleştireceğiz. Diğer iki katmana bir yenisini ekleyin, oluşturduğunuz bu katmanı seçin ve eli oraya kopyalayın.

Size özel araç: Tek tıklamayla Copyright

Belirli şekillere sürekli ihtiyaç duyuyorsanız, bunlara özel araçlar tanımlayabilirsiniz. Böylece belli bir nesneyi, damgalar gibi bütün resimlere ekleyebilirsiniz. Bir copyright simgesinin nasıl yapıldığını göstereceğiz:

► Saydam ya da beyaz arka plana sahip yeni bir dosya oluşturun ve öncelik verdiğiniz nesnenizi ekleyin. Bizim örneğimizde bu nesne bir copyright amblemi. Boyut ve renk size kalmış, isterseniz daha sonradan da belirleyebilirsiniz. Bu sayede, koyacağınız nesnenin her arka plan renginde ve deseninde okunabileceğinden emin olursunuz.

► *Edit* menüsünden *Define Brush Preset*'e tıklayın ve yeni uç için isim belirleyin. OK'e tıkladıktan sonra, yarattığınız bu yeni çeşidi fırça paletinde bulabilirsiniz.

Copyright: Herhangi bir yazıyı fırça ucu haline getirmek için tek tıklama yeterli.

Sihirli değnek, maskeleme çeşitleri, tonlama: Nesneleri işaretleyin

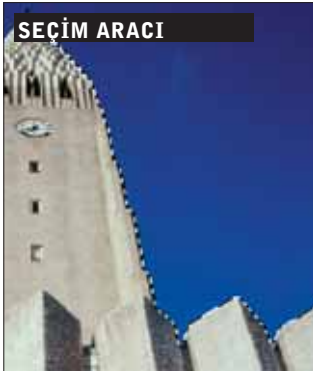
Tek tıklamayla seçim yapmak istediğinizde, sihirli değnek yardımınıza koşuyor ama uygulama sadece tek renkli ve net bir arka plana sahip resimlerde işinize yarayabilir. Örneğimizdeki gökyüzü bu iş için gayet uygun. [W] tuşuna basarak bu aracı seçebilirsiniz.

Kenarları nispeten belirsiz renkli desenleri seçmek için manyetik kemendi kullanabilirsiniz. Kenarlar hâlâ temizlenmemişse, maskeleme moduna geçin. Bunun için çalışma paletinizdeki

renk bölümünden, içinde beyaz bir halka olan gri dörtgeni seçin. İşaretlenmemiş kısımlar şimdi kırmızı görünecek. Artık fırça ile seçiminizi yapabileceksiniz. Beyazla boyadığınız kısımlar işaretlemelerinize dâhil olacak, siyah olanlar ise çıkartılacak.

Hazır olduğunuzda tekrar, araçlar listesinde içerisinde beyaz halka olan beyaz dörtgene tıklayın ve standart moda dönün. *Extract* komutu ile mesela kıvrık saçlı biri gibi ince dokunmuş

konturlara sahip resimleri serbestçe keşebilirsiniz. Menüden *Filter / Extract*, seçin. Açılan pencerede *Edge Highlighter Tool*'u seçmek için [B]'ye basın. İsteddiğiniz alanı kabaca çevreledikten sonra [G]'ye basarak *Fill Tool* seçin ve çevrelediğiniz alanı bununla boyayın. Mercek simgesine tıklayarak resme yaklaşın veya [ALT] tuşuna basılı tutarak uzaklaşın. OK'e tıkladığınızda Photoshop, kabaca işaretlediğiniz alanı akıllıca söküp alacaktır. →

Seçim: Sihirli değneği kullanarak doğru çizilmiş kenarlar elde edebilirsiniz (solda). Maskeleme modunda (ortada) bazı ince detayları düzenleyebilirsiniz. Komutuyla (sağdaki), en karmaşık kesme işlemlerini bile kolayca yapabilirsiniz.

CHIP PRATİK Resim düzenleme

Katmanlar ve Spot Healing Brush Tool: Cilt tonlarını iyileştirin

Tek tıklamayla mükemmel bir cilde kavuşmak ister misiniz? Photoshop ile sorun değil. Cilt bozuklukları, kırışıklıklar ya da doğum lekelere ortadan kaldırmak için, programın çok konforlu bir yöntemi bulunuyor: *Spot Healing Brush Tool* aracı, etraftaki piksellerden düzeltilmesi gerekenleri otomatik olarak arıyor ve her tıkladığınızda ufak parçaları zekice düzeltiyor. Araçların arasından *Spot Healing Brush Tool'u* seçin ve araç özellikleri kısmından büyüklüğünü belirleyin. Rahatsız edici kısımlardan kurtulmak için resminizdeki bu tip bölgelere tıklayın. Güneşte bronzlaşmış bir teni de Photoshop ile kolayca

yaratmanız mümkün. Yeni bir katman oluşturun ve katman paletindeki açılır menüden dolgu yöntemi olarak *Multiply*'ı seçin. Şimdi araç listesinden fırça aracını seçtikten sonra ucunu ve büyüklüğünü ayarlayın. Ön plan rengi olarak, resimdeki kişinin ten renginden daha koyu bir renk seçmeye özen gösterin. Yeni oluşturduğunuz katmanda fırça ile cildin üzerini boyamaya başlayın. Sonucun daha doğal olması için, katman paletini kullanarak üstteki katmanın örtme gücünü ayarlayın.

! DİKKAT: Dişler ve gözler gibi açık renkli bölümleri de bu seçtiğiniz renkle boyamaktan kaçınin. →

Katman hilesi: Katman paletlerindeki doldurma yöntemiyle, katmanların içeriğini birleştirebilirsiniz. Mesela bronzlaşmış bir cilt için *Multiply* komutunu öneririz.

Healing Brush Tool ve Clone Stamp Tool:

Dresden'deki Frauenkirche'ye ait güzel bir fotoğraf. Fakat resmin havasını bozan bir inşaat vinci var. Ama Photoshop CS 2 ile sorun çabucak ortadan kalkıyor. Ufak "lekeler" için *Spot Healing Brush Tool* yeterli oluyor.

Eğer resimdeki inşaat vinci gibi daha büyük nesneleri yok etmek istiyorsanız, en iyisi *Healing Brush Tool* ve ya *Clone Stamp Tool* kullanmanız.

Rötuş: Yukarıdaki resimde gördüğünüz inşaat vincine benzer resim parçalarını kolayca yok edebilirsiniz.

Her iki aracı kullanırken de ilk önce [ALT] tuşuna basılı tutarak kopyalama için referans noktası belirleyin. Sonra sol tuşla tıklayarak, rahatsızlık veren nesnenin üzerini örtün. *Clone Stamp Tool* aracıyla kıyaslandığında *Healing Brush Tool* daha zekice çalışan bir araç ve iyileştirme sırasında resmin hem yapısını hem de ışığını göz önünde bulunduruyor. Hangisinin size daha uygun olduğunu anlamak için ikisini de denemenizi tavsiye ediyoruz.

! DİKKAT: Eğer örneğimizdeki bina ve gökyüzü arasındaki gibi renk geçişlerinin keskin olduğu bir resminiz varsa, *Healing Brush Tool* kullanırken aynı renklerin bulunduğu kenar boyunca giden renkleri seçmeye özen gösterin. Yoksa Photoshop kenarları düzeltirken birbirine bulaştırabiliyor. *Clone Stamp Tool* ile buna gerek yok.

CHIP PRATİK Resim Düzenleme

Katman tarzları: Yap-Boz

En sevdiğiniz resimleri birkaç tıklama ile bir yap-boza dönüştürebilirsiniz. Yap-boz yapmak istediğiniz resme ek olarak bir de yap-boz parçalarının bulunduğu bir resme ihtiyacınız olacak (saydam arka plan üzerine siyah çizgiler). Sevdiğiniz resmi açın, mesela bir çiçek resmi olabilir, yeni bir katman oluşturun ve yap-boz parçalarının bulunduğu resmi ekleyin. Photoshop CS'in yüklendiği klasörde bir tane bulunuyor. Daha farklı yap-bozları internetten, örneğin Google'ın resim arama kısmından bulabilirsiniz.

► *Layer / Layer Style / Bevel and Emboss* seçerek, kenarları yuvarlatabilirsiniz. Mevcut ayarları kabul edebilir ya da isteğinize göre değiştirebilirsiniz. Göze çarpması için, sihirli değnek aracını kullanarak yap-boz parçalarından birini yerinden çıkartın.

► Katman paletini kullanarak arka plan katmanına geçin ve çift tıklayarak normal bir katmana dönüştürün. İşaretlediğiniz parçayı [CTRL] + [X] kullanarak kesin, her iki katmanın da üstünde yeni bir katman oluşturun ve parçayı bu katmana yapıştırın. *Bevel and Emboss* kullanarak bu katmanları dolgunlaştırın. Aynı penceredeki *Drop Shadow* seçeneğini etkinleştirin. Böylece üstte duran yap-boz parçasının gölgesi, yap-bozun üzerine düşecektir. Yap-boz resminin olduğu katmanın da gölgesi olsun. Her iki gölge için aynı ayarları uygulayın.

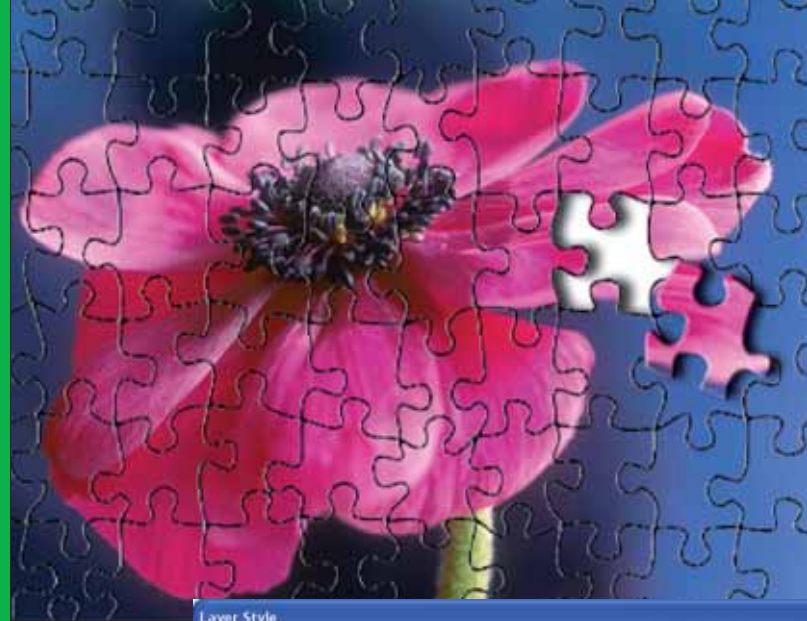
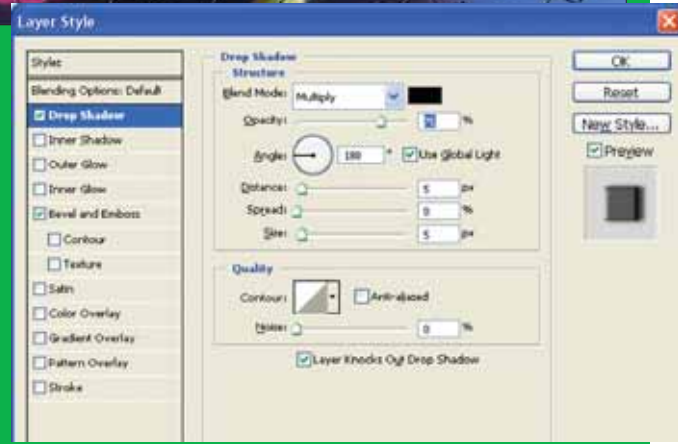

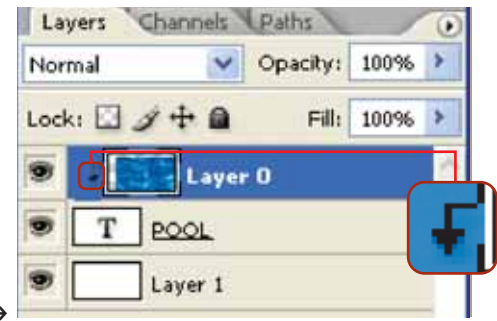
Foto Puzzle:
Katman stilleri bir resmin sadece bir kaç tıklamayla üç boyutlu olarak gösterilmesini sağlıyor.

Kesim maskesi: Yazıyı arka planla birleştirin

Kesim maskesi sayesinde arkada duran bir resmi, yazdığınız yazının deseni haline getirebilirsiniz. Bunun için ilk önce arka planda kullanacağınız resmi açın. Sonra istediğiniz yazıyı yazın ve bu yazıyı, resmin üzerinde arzuladığınız yere getirin. Katman paletini kullanarak arka plan katmanını normal bir katmana dö-

nüştürmek için üzerine çift tıklayın ve açılan pencereyi OK ile onaylayın. Resim katmanının altındaki yazı katmanını sürüklerle-bırak tekniğiyle oynatın. Resim katmanına tıklayarak etkinleştirin ve *Layer* menüsünden *Create Clipping Mask* tıklayın. Böylece yazınızın arka planında seçtiğiniz resim bulunacaktır.

Yazı efekti:
Resim katmanı yanındaki bu ufak ok sembolü, üstündeki yazının kesim maskesi uyguladığını gösteriyor.

CHIP PRATİK Resim düzenleme

Kaçış noktası: Perspektifsel kopyalama

Mesela bir resimdeki kapı gibi bir nesneyi kopyalayabilmek için Photoshop CS2'nin sunduğu *Vanishing Point* filtresini kullanabiliyorsunuz. *Filter* menüsünden *Vanishing Point* seçeneğine tıklayın. Büyük bir önizleme penceresi açılacaktır.

Soldaki *Create Plane Tool* simgesine tıklayın ya da [C] tuşuna basın. Sonra ise köşe noktaları belirleyin. Mesela bir yapının sınırlarını ya da örneğimizdeki gibi bir apartman sırasını bu köşe noktaların içe-

risine alın. Photoshop, seçmeye çalıştığınız bu yer için otomatik olarak bir perspektif ağı oluşturacaktır.

Seçim aracıyla köşelerini ve kenarlarını istediğiniz şekilde değiştirebilirsiniz. Kenarları kaydırırken, hacimsel yönelim aynı kalıyor. Böylece örneğimizde olduğu gibi, resimde sadece bir parçası görünen bölgeleri de oluşturabiliyorsunuz. Şimdi resimde istediğiniz noktaları ızgara üzerinde hizalamanız gerekiyor. Yukarıdaki

örneğimizde bir pencere ya da kapıyı, evlerin daha uzaktaki kısımlarına kopyalayabiliyoruz. Yalnız Photoshop *Vanishing Point* özelliğinde sadece dört köşeli bir alanı seçmemize izin veriyor.

Seçtiğiniz alanı kopyalayın ve fare ile istediğiniz yere ekleyin. [Shift] tuşu ile seçiminiz otomatik olarak uygun yükseklikte kalacaktır. *Vanishing Point* modunda stamp, brush ve eyedropper araçları da kullanılabiliyor.

Çoklu resim işleme: Resimleri internete hazırlayın

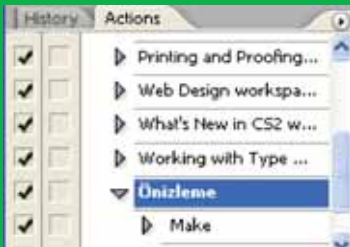
Çok sayıda resmin her birini teker teker düzenlemek zorunda değilsiniz. Photoshop bu amaç için konforlu bir toplu düzenleme özelliğine sahip. Böylece internete koyacağınız resimlerin hızlı ve kolay bir biçimde önizlemelerini oluşturabilirsiniz. [F9]'a basarak *Action* paletine geçin.

► İsteddiğiniz işlemleri uygulayabileceğiniz örnek bir resim açın ve paletin altındaki *New Action* simgesine tıklayın. Buna uygun isim yazın, mesela "Önizle-

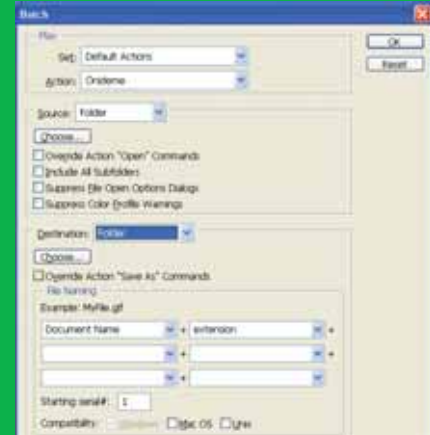
me". *Action* butonuna bastıktan sonra resimleri almaya başlayın. Karşınızdaki pencereden önizleme dosyaları yaratmak istediğiniz bütün dosyalara bu işlemi uygulayın. Otomatik tonlama ya da renk düzeltmesi ya da boyut değişikliği. *Action* paletindeki kare şekilli durdurma butonuna basarak işlemi durdurun.

► Şimdi tek bir klasördeki bütün resimleri düzenleyelim: *File / Automate / Batch* seçeneğini açın. *Action* kısmında, daha önce *Action* paletinde belirlediği-

niz işlemi seçin. *Source* için *Folder* seçin ve *Choose* ile kaynak klasörünüzü belirtin. Aynı işlemi *Destination* kısmında da tekrarlayın ve hedef klasörünüzü belirtin. *File Naming* kısmında dosyaların isimlendirme tarzını belirleyip *Example:* yazan yerde dosya isminin neye benzeceğini görebilirsiniz. *OK* tıklayarak işlemi başlatın. Photoshop, belirlediğiniz klasör içerisindeki bütün resimlere, sadece belirlediğiniz işlemleri uygulayacaktır.

Seri üretim: *Actions* paletinde çalışma adımlarını belirleyebilir, bu adımları her yerde kullanabilirsiniz.

CHIP PRATİK Resim Düzenleme**ÖZETLE: Photoshop CS2****Eklentiler**

CHIP CD/DVD'de

Photoshop için en iyi filtrelerden birçoğunu CHIP CD/DVD'sinde bulabilirsiniz.

Xero

Xero Filter dört ayrı pakette geliyor. "Artworx" resimleri tek bir tıklama ile sanat şaheserlerine dönüştürüyor.

Bilgi: www.xerographics.co.uk

Harry's Filters

Filtre paketi, sekiz kategori sunuyor. Resimde görülen efekt Artistic kategorisinden Atmospheric filtresiyle yapılıyor.

Bilgi: www.theplugsite.com/products/harryfilters

Edge Works

Pakete 20 filtre dahil. Bunlardan biri, resimleri kara kalem çalışmasına çeviren Graphite.

Bilgi için: www.cybia.co.uk

4 aşamada resimleri güzelleştirme

✓ **Renk bozukluklarından kurtulmak**
Image / Adjustments / Match Color ile renk bozukluklarını giderebilirsiniz. Source için None seçilmiş olmalı. Renk bozukluğu giderilene kadar Luminance, Colour Intensity ve Fade ayarlarıyla oynayabilirsiniz.

✓ **Renk ve kontrast ayarı**
Image / Adjustments / Levels ile ışık ve kontrastı düzeltebilirsiniz. Dıştaki belirteci eğrinin başına doğru sürükleyin. Ortadaki belirteci ise ışık için sağa (daha koyu) ya da sola (daha açık) sürükleyebilirsiniz.

✓ **Görüntüyü keskinleştirme**
Filter / Sharpen / Unsharp Mask menüsünden ile fotoğraflarınıza keskinlik katın. Amount ve Radius resmi keskinleştirir, Threshold ise keskinleştirme işlemiyle ortaya çıkan bozucu etkileri engeller.

✓ **Resimdeki bozuklukları düzeltme**
Gürültü ya da JPEG pürüzlerini Filter / Noise / Reduce Noise ile uzaklaştırabilirsiniz. Advanced kısmından her bir renk kanalı için bu işlemi gerçekleştirebilirsiniz, böylece geriye daha fazla detay kalmış olur.

EN İYİ PHOTOSHOP KISAYOLLARI

Boş bir çalışma alanına farenizin sol tuşuyla iki defa tıklarsanız, File Open penceresi açılır

Tab Bütün çalışma pencereleri ve araçları ortadan kaldırmak veya geri getirmek için.**↑ + Tab** Araç kutuları dışındaki bütün pencereleri ortadan kaldırmak veya geri getirmek için.**Ctrl + O** Resmi bütün çalışma alanına yaymak için.**F** Çalışma alanını tam ekran yapmak için.**Ctrl + B** Color Balance için.**Ctrl + L** Levels için.**Ctrl + M** Paragraf ayarları için.**Ctrl + U** Hue / Saturation için.**Ctrl + D** Seçimden vazgeçmek için.**Ctrl + I** Fotoğrafi negatife dönüştürmek için. Maske varsa, sadece maske dönüşür.**Alt + Enter** Bölgeyi ön plan rengiyle doldurmak için.**Ctrl + Enter** Bölgeyi arka plan rengiyle doldurmak için.**Ctrl + J** Seçili bölgede yeni bir katman oluşturmak için.**Ctrl + ↑ + N** Yeni, boş bir katman yaratmak için.**Ctrl + ↑ + E** Seçili bütün katmanları tek bir katmanda toplamak için.**Path aracı: Şekilli yazılar yaratmak**

Path araçları ile bir yazıyı bir iz üzerine dizebilir ve izin şeklini de istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. Bunun için araç çubuğundan Pen Tool seçin ya da [C] tuşuna basın ve araç özellikleri penceresinden de Path seçin.

► Resmin üzerindeki izi başlatmak istediğiniz noktaya gelin ve tıklayın. Bunu yaparak bir başlangıç noktası belirliyorsunuz. Düz bir çizgi istiyorsanız, izin bitmesini istediğiniz yere bitiş noktasını belirlemek için tıklayın. İzi eğip bükme için, farenizin sol tuşuyla izin herhangi bir yerinden yakaladığınız sonra, tuşa basılı tutarak izi oynatabilirsiniz.

İzi tutup çektiğiniz sırada, uzunluklarına ve yönlerine göre eğrinin büyüklüğünü ve şeklini gösteren referans çizgileri ortaya çıkacaktır. İki tane noktayı tutup birbirlerine doğru çekerseniz, "S" şeklinde bir iz elde edersiniz. Karşı yönlerde çekerseniz normal bir eğri ortaya çıkar. Başlangıç

Path üzerine yazılan eğri yazı

Dalga izi: Eğriler çizerek, izler oluşturabilirsiniz (yukarda). Bu izleri takip edecek şekilde yazılar da yazabilirsiniz.

noktalarını, eğrilerin ortasına koymak yerine, eğrinin başladığı ve bittiği yerlere koyun. İzi sonlandırmak için, ilk başlangıç noktasına tıklayın. Ya da [CTRL] tuşuna basılı tutarken izin dışına tıklayın.

► Şimdi yazı yazma aracına geçin. İz üzerinde yazınızı başlatmak istediğini yere gelin. Yazma imlecini üzerinde eğik bir çizgi çıktığı anda, yazı yazmaya başlamak için tıklayın. Yazının başlayacağı noktayı ve akacağı yönü olduğu gibi, başlangıç noktaları ve iz çizgilerini sonradan istediğinize göre Path Selection Tool ve Direct Selection Tool ile değiştirebilirsiniz. ■

KG/Mete Pınar, mete@chip.com.tr

CHIP PRATİK Windows Media Player 11

Windows Media Player 11

Windows Media Player 11'in Türkçe sürümü sessiz sedasız yayında ve çoğu kimsenin henüz bundan haberi yok. İlk kullanan siz olun.

Windows Media Player 11 ilk kurduğumuzda İngilizceydi ve elimize Haziran sayısının CD'lerini hazırlayıp göndermek üzere olduğumuz bir zamanda geçtiğinden zar zor yetiştirebildik. Okurlarımızla paylaştığımız yeni yazılım İngilizce olmasına rağmen, gelen tepkiler de oldukça ilginçti. Çoğu kimse bir değişiklik olmadığını belirtirken, bazıları da eskisine ve Winamp'e asla geri dönmeceğini belirten mesajlar ulaştırdılar. Her iki tarafın da buluştuğu ortak payda ise, arabirimindeki değişimin geçer

not almasıydı. Biz de bu yazılımın diğer yeteneklerine geçmeden önce arabiriminden başlayalım dedik. Windows XP'nin ilk çıktığı zamanlarda kendine hayran bırakan arabirimi, artık demode oldu ve şu sıralar herkes bir şekilde üçüncü parti yazılımlarla işletim sistemini Windows Vista'ya benzetmeye çalışıyor. Windows Media Player 11 ise çoktan Vista'ya ayak uydurmuş bile. Renkler, butonlar ve menülerin çalışma prensibinin bir önceki sürüm ile pek de bir ilgisi yok. Oldukça şık ve kullanışlı bir arabirimden bahsediyoruz. Şimdi

de bu arabirimi bilgisayarımızda görmek için yazılımı nasıl kuracağımıza geçelim.

Windows Media Player 11'i bilgisayarınıza kurun

CHIP CD/DVD'sinde yer alan kurulum dosyasına tıkladıktan sonra, sizden istenen anlaşmayı imzalayın. Ne de olsa artık dil Türkçe. Bundan dolayı kurulum size yabancı gelmeyecek.

Onay verdikten hemen sonra, sisteminizin herhangi bir sorun olma ihtimali üzerine yedeği alınacak ve sistem geri yükleme noktası oluşturulduktan sonra yazılımı kullanmanız için geriye sadece son adım olan *Hızlı* onay kutucuğunu işaretleyerek *Son* butonuna basmak kalıyor.

Windows Media Player 11'de yeni neler var?

Windows Media Player'ın daha önceki sürümleri ilk kurduğumuz zamanı hatırlayın. Heyecanla kurar, beklerdik ama değişen topu topu birkaç özellik

Değişen arabirim: Yazılım, Windows XP'ye kurulabilse de Vista'nın parçası olduğunu arabirimimle belli ediyor.

Veriler internetten: Albümlerinizin kapaklarını anında bulan yazılım, bunu internet aracılığı ile gerçekleştiriyor.

olduğunu görür ve değişiklik yokmuş gibi yeni sürüme devam ederdik. Daha önceki sürüm yükseltme işlemlerinde alıştığımız az farklı güncellemelerin tam aksine, baştan aşağı bir yenilenme söz konusu. Arabirimdeki butonların tasarımı, bir an önce bir şeyler oynatma isteği uyandırıyor. İlk aklınıza gelen MP3 çalmak ise o zaman bir sürpriz ile daha karşılaşıyorsunuz. Çaldığınız şarkının albümü hemen sağ üst tarafta beliriyor ve satın almanız için size tavsiye de bulunuluyor. Ancak satın alma işlemi biraz sorunlu. Bu konuya yazının ilerleyen bölümlerinde daha detaylı değineceğiz.

Şarkılarınıza puanlar da verebiliyorsunuz. O anda çalan şarkıya 5 yıldız üzerinden değer biçebiliyorsunuz. Bunu neden yaptığınızı merak ediyorsanız hemen söyleyelim, daha sonra keyfinize göre bir şarkı listesi (playlist) yapmak gibi bir planınız varsa, zaman kaybetmeden en sevdiğiniz şarkıları kısa süre içerisinde karşınızda listelenmiş olarak görüyorsunuz.

Yazılım, internet ile sık sıkıya beraber çalışıyor. Şarkı çaldığınız listeden albümlerinizin listelendiği kitaplık bölümüne geçtiğinizde de durum değişmiyor. Arşivinizdeki albümlerin kapakları ile karşılaşıyorsunuz. Oysa siz sadece MP3'leri barındırdığınızı düşünüyorsunuz ama Windows Media Player 11, bu MP3 isimlerine göre hemen internetten bilgi alarak albümü hazırlıyor ve arşivinizi daha kolay gözlemleyebilenizi sağlıyor.

Windows Media Player 11'in inter-

netle bu kadar dostane çalışması sizi şüpheye düşürebilir. Aklınıza gelen ilk soru şu olsa gerek: "Şarkı listelerime bakarak albüm kapaklarını bir anda karşıma çıkaran Windows Media Player 11, zaten yakında sileceğim yasal olmayan MP3'leri de şikâyet eder mi?". Rahatlatan cevabı hemen verelim o zaman. Yazılım şimdilik casusluk yapmıyor. Yasal olmayan MP3'leriniz için harekete geçmese de, bunun sadece "şimdilik" böyle olduğunu bilmekte fayda var. Zira bu yazılım, Windows Vista'da çalışırken efendiliğini korumayabilir.

Media Player 11 ile Müzik CD'sinden MP3 yapmak

Müzik CD'lerinizi MP3 yapmak istediğinizde Windows Media Player'ı kullanmak daha önce pek aklımıza gelmezdi ve gider daha kullanışlı olduğunu düşündüğümüz (gerçekten de öyle olan) bir başka yazılımı kullanır, işlemlerimizi yapardık. Ancak Windows Media Player 11'e baktığımızda bize sunulan seçeneklerin yerleri biraz daha belirgin olunca, bir başka yazılıma gerek duyacağınızı sanmıyoruz.

Kopyala butonuna tıkladığınızda karşınıza gelen menülere biraz açıklık getirelim;

► **Biçimlendir:** Müzik CD'nizin hangi biçimde kaydedileceğini buradan seçebiliyorsunuz. Bu seçenekler arasında, kısaca WMA olarak bilinen Windows Media Audio'nun farklı türleri, MP3 ve WAV bulunuyor.

► **Bit hızı:** Kopyalayacağınız şarkının ses kalitesini belirleyen bant genişliğini

seçeceğiniz bölüm. 128, 192, 256 ve 320 Kbps olarak bulunan seçeneklerde 192 Kbps'yi tavsiye ederken, sabit disklerinde boş alan sıkıntısı olmayanlar için de 320 Kbps'yi tavsiye ediyoruz.

Diğer seçenekler ise işin biraz daha hikâye kısmı. Bir müzik CD'si takılır takılmaz kopyalama işleminin başlaması ya da kopyalama işlemi bittiğinde CD'nin optik sürücünden otomatik olarak çıkarılması gibi işlemlere ait seçenekler de yine bu bölümde yer alıyor.

Windows Media Player 11 ile CD yazmak

Windows Media Player'ın pek kullanmadığımız ama başarı ile yerine getirdiği bir diğer işlem de CD yazma. Bunun için arabirimde yer alan *Yaz* butonuna tıklayın. Yazma türlerinde *Ses* ve *Veri* olarak iki seçeneğiniz bulunuyor. Ses olarak bahsedilen seçenek müzik CD'leri oluşturmanıza olanak sağlarken, *Veri* olarak tabir edilen seçenekte de popüler CD yazma programı olan Nero ile bir CD yazarmış gibi medyalar oluşturmanıza imkân sağlanıyor. Tıpkı MP3 oluşturmada anlattığımız gibi diğer seçenekler de işin hikâye kısmını oluşturuyor. Örneğin CD yazma işlemi bittikten sonra CD'nin yuvadan çıkarılması gibi. Ama yabana atılmaması gereken bir özellik var ki, her daim işaretli kalmasında fayda var: Oluşturacağınız CD'deki şarkılar arasında ses düzeyinin aynı olmasını istiyorsanız o zaman *Ses CD'lerindeki Parçalar Arasında Ses Düzeyi Eşitleme Uygula* seçeneğini işaretli olarak bırakın. ■

Hakkı Alkan / alkan@chip.com.tr

Kolay kurulum: Program kurulurken, sistem geri yükleme noktası oluşturulur ve sisteminiz garanti altına alınır.

» Bu yazıda

Sanal PC: Linux emülatörünün kurulumu **170**

VMWare Player: XP arayüzünde Pardus Linux kullanımı **171**

Sorun giderme: Hataların ortadan kaldırılması **172**

Ortak platform: XP ve Linux entegrasyonunun sağlanması **174**

Yazıda adı geçen programları CHIP CD/DVD'sinde bulabilirsiniz. (© eCHIP-Code PARDUS)

Dünyanın en güvenli işletim sistemi

Windows ve Linux'un üstün özelliklerinden aynı anda yararlanmanızı sağlayarak, sizleri seçim yapma zorunluluğundan kurtarıyoruz.

Birçok popüler yazılımın yalnızca Windows sürümlerinin geliştirilmesi, Microsoft'un işletim sistemini kullanıcılar için cazip kılıyor. Linux'un avantajı ise virüsler karşısında daha güvenli oluşu.

Ancak bu durum internette sörf yapmak için Linux yüklü ayrı bir PC edinmenizi ya da her defasında bir açılış yöneticisi (boot manager) üzerinden işletim sistemleri arasında geçiş yapmanızı gerektirmiyor. Windows ve Linux'u birbirine entegre ederek ikisini de eşzamanlı kullanmak mümkün.

Bu amaçla bir PC emülatörü yardımıyla Windows altından ikinci bir sanal PC yaratmak ve daha sonra bu sanal PC üzerine tercih edilen Linux dağıtımını yüklemek gerekiyor. Yapılacaklar listesinin son sırasında ise, bu iki işletim sisteminin birbirine kusursuz bi-

çimde entegre olmasını sağlayacak son ayarlar yer alıyor.

Kurulum ve yapılandırma için gereken VMWare Player, VMX Wizard yazılımlarını ve Pardus Linux işletim sisteminin 1.0 sürümünü CHIP CD/DVD'de bulabilirsiniz.

VMWARE Emulator

XP masaüstünde sanal Linux

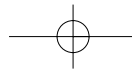
Sanal PC'lerin en büyük avantajı dışarıdan bağımsız bir bilgisayar olarak algılanmaları. Linux altında birçok virüs etkisiz kaldığından, herhangi bir sanal PC üzerinden XP disk bölümüne erişim engelleniyor. Sistem güvenliği açısından son derece önemli olan bu özellikten yararlanmak için şu adımları atmalısınız:

İkinci PC'yi bedavaya getirin

Araç: VMWare Player, VMX Wizard

Öncelikle (© eCHIP-Code PARDUS)'tan ya da www.vmware.com adresinden VMWare adlı yazılımı kurmalısınız. Ücretsiz yazılım, önceden oluşturulmuş VMX uzantılı sanal PC'lerin yüklenmesini sağlıyor. Ne yazık ki VMWare'in sunduğu ücretsiz araçla VMX dosyası oluşturmak mümkün değil. Sanal PC dosyalarına ulaşmak için üç farklı seçeneğe sahipsiniz:

Ücretli çözüm: Yaklaşık 190 dolarlık bir ücret karşılığında VMWare Player penceresindeki *Player / Upgrade to Workstation* menüsü üzerinden VMWare Workstation'ın tam sürümünü satın alabilirsiniz. Bu yazılımın sunduğu sihirbaz ve eCHIP'te yer alan Pardus 1.0 ISO dosyası, VMWare Player üzerinden yükleyebileceğiniz VMX dosyasının oluşturulmasını sağlıyor.

Önemli: Bu çözümle oluşturulan sanal PC üzerindeki Pardus işletim sisteminin başlatılabilmesi için *Virtual Machine Settings* penceresinden tanımlanan sabit disk *Remove*'a tıklayarak kaldırmalı ve yeni donanım ekleme sihirbazında *Create a new virtual disk*'i seçmelisiniz. Sonraki pencerede *Virtual Disk Type* başlığında *IDE*'yi işaretleyin. *Storage Disk Capacity* alanından boş disk alanınıza bağlı olarak 10 GB ve üzeri değerler belirleyebilirsiniz.

Ücretsiz çözüm: CHIP CD/DVD'nin yanı sıra <http://rhysgoodwin.orcon.net.nz/vmxwizard/> adresinde de yer alan, VMX Wizard adlı ücretsiz yazılıma ait sihirbaz, VMX dosyası hazırlamanızı sağlıyor. Araçtan yararlanmak için Microsoft tarafından www.microsoft.com adresinde ücretsiz olarak kullanıma sunulan ".NET-Framework 1.1"ü de indirmelisiniz.

Önemli: VMX Wizard'ı başlattıktan sonra işletim sistemi seçimi için *Type*'tan *Other*'ı tercih etmelisiniz. Aynı pencerede yer alan *Linux* seçeneği yalnızca daha eski bir çekirdek olan 2.4 için kullanılmalı. *Memory to allocate* seçeneğinden sistem belleğinizin yaklaşık yarısını sanal PC'ye tahsis etmenizi öneriyoruz. Geliştiricileri Pardus 1.0 için 256 MB belleğin yeterli olduğunu söylese de, 512 MB seçimi önemli bir performans artışı sağlayacaktır. *Disk size in Megabytes*'tan sanal sabit disk boyutu olarak "10000"i girin ve 10 GB'lık bir alan yaratın.

Pardus 1.0'ı CHIP CD / DVD'den kurmak için VMX Wizard sihirbazından *Use ISO Image*'i etkinleştirin ve DVD'deki ISO dosyasını işaretleyin. *Network Options*'ta ilk sırada sunulan *VM Network (Bridged)*'ü seçin. Bu sayede her iki işletim sistemi de internete ve mevcut ağa erişebilecektir. XP için ekstra bir ağ erişimi sağlamak istiyorsanız *Ethernet 1*'i etkinleştirip *VM Network 1(Host)*'ı seçebilirsiniz. Sanal PC'nize "Pardus" gibi bir isim verin ve sihirbazı sonlandırın. VMWare Player başlatıldığında, CHIP CD/DVD'sindeki Pardus'a ait ISO içerisindeki kurulum dosyalarını yüklemeye başlayacak. Bu işlem bilgisayarınızın performansına bağlı olarak biraz uzun sürebilir. 2,8 GHz Pentium IV işlemciye ve 512 MB

RAM'e sahip bir sistemde, lisans metnini onaylayarak kurulumu başlatacağınız ekrana ulaşmanız yaklaşık iki dakika sürüyor.

İnternetteki diğer dağıtımlar için: Hızlı ve kotasız bir internet bağlantısına ve bir dosya indirme yöneticisine sahipseniz, eksiksiz olarak yapılandırılmış VMX dosyalarını internette de indirebilirsiniz. Örneğin <http://developer.kde.org/~binner/vmware> adresinden, diğer bir popüler Linux dağıtımı olan SuSE Linux 10.0 ile KDE 3.5 masaüstü kurulumlarını barındıran VMX dosyasına ulaşabilirsiniz. Yaklaşık 600 MB büyüklüğündeki ZIP dosyasını indirdikten sonra, içerisindeki VMX'i VMWare Player üzerinden çalıştırarak Linux arayüzüne erişebilirsiniz.

PARDUS 1.0

Linux kurulumu

Sanal PC yapılandırması tamamlandıktan sonra artık Linux kurulumuna geçebilirsiniz. Birçok güncel Linux dağıtımında olduğu gibi, Pardus'ta da kurulum XP'dekine benzer bir pencere üzerinden gerçekleştirildiğinden CHIP olarak yalnızca bu dağıtıma özgü seçeneklere değinmekle yetiniyoruz.

2 Disk bölümü seçimi

Araç: Pardus Kurulum Sihirbazı

Pardus kurulumu toplam altı adımla tamamlanabiliyor. İşletim sistemi standart olarak KDE masaüstüyle birlikte geldiğinden, kurulum aşamasında herhangi bir masaüstü seçeneği sunulmuyor. Türkçe Q, Türkçe F ve standart İngilizce klavyeler arasında seçim yaptıktan sonra, kullanmak istediğiniz disk işaretlemelisiniz. Kurulum sanal bir PC ve disk üzerinde gerçekleştirildiğinden bölümlendirme yöntemi ekranından *Evet, seçili diski otomatik olarak bölümlendir ve biçimlendir!*i çekinmeden işaretleyebilirsiniz.

3 Root hesabı ve kullanıcı tanımlama

Araç: Pardus Kurulum Sihirbazı

Linux'daki "Root" hesabı Windows'taki Administrator kullanıcısına benzer nitelikte. Ancak bu açık kaynak kodlu

PARDUS 1.0

Hızlı, kararlı ve güvenli bir işletim sistemi: Linux'un en büyük avantajı neredeyse hiç çökmemesi; virüs ve hacker saldırıları karşısında son derece güvenli olması. Hazır güncellemelerin tek bir tıklamayla yüklenebilmesine olanak tanıyan PiSi, Pardus'un 1.1 sürümüyle işletim sistemine entegre edilmesi planlanan güvenlik duvarı ile işletim sistemine daha da fazla güç katmayı vaat ediyor.

E-posta, web, Voice over IP: Pardus; Firefox web tarayıcısının yanı sıra Microsoft Outlook'a benzer şekilde e-posta istemcisi ve kişisel bilgi yöneticisi özelliklerine sahip Kontact adlı bir araç sunuyor. İnternet üzerinden telefon görüşmesi gerçekleştirmek istediğinizde açık kaynak kodlu alternatiflere ek olarak Skype gibi diğer ücretsiz yazılımlardan yararlanabilirsiniz.

Müzik, TV, video ve CD/DVD kopyalama: KAudioCreator, müzik CD'lerinin en yüksek kalitede rip'lenmesini sağlar. Sabit diske kaydettiğiniz parçaları K3B yardımıyla CD ve DVD'ye kopyalayabilirsiniz. "Kafeine Player" ise Linux kullanıcılarının film ve DVB-T yayınlarını konforlu bir biçimde izleyebilmesi için geliştirilmiş.

Eksiksiz Office paketi: Pardus'la gelen Open Office 2.0, Word ve Excel gibi Office yazılımları karşısında son derece başarılı bir alternatif. Paketteki yazılımlarla Microsoft Office dosyaları üzerinde çalışabilirsiniz.

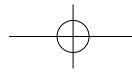

Grafik tasarımcılar için her şey: "Gimp" adlı ücretsiz araçla Photoshop'un boşluğunu doldurabilirsiniz. Ön tanımlı paket deposunda kullanıma sunulan Inkscape ise oldukça kapsamlı bir vektör çizim yazılımı.

2

XP masaüstünde Linux: Birkaç tıklama sonrasında Linux'un KDE masaüstüne Windows üzerinden erişebilirsiniz.

CHIP PRATİK İşletim sistemleri

işletim sisteminde yöneticilere daha geniş haklar tanınmış ve “Süper Kullanıcı” olarak da tanımlanan bu kullanıcıların, yaptıkları tüm değişiklikler konusunda bilinçli olduğu varsayılmış. Örneğin XP’de yönetici haklarına sahip kullanıcılar “format c:” komutunu çalıştırarak sabit disk biçimlendirmek için ayrıca onay vermek durumunda. Oysa root parolasına sahip Linux kullanıcıları, biçimleme öncesinde herhangi bir uyarıyla karşılaşmıyor. Ancak sanal bir sabit disk üzerinde çalıştığınız düşünülürse benzer komutları çalıştırırken endişe duymaya gerek kalmıyor.

Bir sonraki pencereden normal kullanım için en az bir yeni kullanıcı adı tanımlamalı ve *Kullanıcı ekle*’ye tıklamalısınız. Gerçek isim alanında *Kullanıcı Adı*’ndan farklı olarak Türkçe karakterler de kullanabilirsiniz. Linux’ta büyük ve küçük harf kullanımı belirleyici nitelikte. Sonraki aşamalarda güçlkle tespit edilerek değiştirilebildiğinden, root parolası seçiminde dikkatli davranmalısınız.

Son aşamada ekrana gelen açılış yö-

neticisi ayarları penceresinden GRUB sistem yöneticisini yükleyerek, aynı sanal PC üzerinde birden fazla işletim sistemini çalıştırabilirsiniz. Bu seçim sonrasında, sistemi yeniden başlatarak Pardus’u kullanmaya başlayabilirsiniz.

FAZLALIKLARDAN KURTULUN

Linux’a hız katın

Tek bir CD boyutunda olmasına karşın Pardus’un da tıpkı Windows gibi her kullanıcının ihtiyaç duymayacağı gereksiz araçlarla geldiği söylenebilir. Bir süre sonra, sanal disk üzerinde yer açmak için nadiren başvurduğunuz yazılımları kaldırmak isteyebilirsiniz. Örneğin, kdegames gibi oyun paketlerini bu yolla silebilirsiniz.

4 Komut satırıyla çalışma

Araç: Tasma

Pardus Yapılandırma Merkezi (TASMA), Windows XP Denetim Masası’na benzer bir görev üstleniyor. Bu arayüzle örneğin artık ihtiyaç duymadığınız

3 Süper kullanıcı için: Root adlı yönetici için oluşturulan parola sistemi yapılandırma için gerekli.

araçları kaldırabilirsiniz. TASMA’ya en kısa yoldan erişim için *Pardus* menüsünden *Komut Çalıştır*’a tıklayıp

tasma

komutunu girin. Bu menüdeki *Komut çalıştır* seçeneği, *Başlat* menüsündeki *Çalıştır*’a benzetilebilir. TASMA üzerinden gerçekleştireceğiniz bazı değişiklikler için sizden root parolası talep edilecektir.

SORUN GİDERME: SIK KARŞILAŞILAN LINUX SORUNLARI

Pardus gibi güncel Linux sürümlerini kurmak artık Windows’tan daha karmaşık değil. Ancak nadiren de olsa sorunlarla karşılaşmanız olası. Pardus’un kurulumunda sorun yaşıyorsanız, şu ipuçlara göz atabilirsiniz:

► **Pardus açılışında “grub” ekranını geçemiyorum:** GRUB önyükleyicisi kendi ayarlarını düzgün şekilde yükleyemediğinde sistem

```
grub>
```

satırında takılıp kalabilir. Bu durumda

```
root (cd)
kernel (cd)/boot/kernel-2.6.11-
uludag root=/dev/ram0 init=/li-
nuxrc cdroot quiet
initrd (cd)/boot/initrd.gz
```

komutlarını sırayla çalıştırmayı deneyin.

► **Ekran kartım doğru tanınmadığından çözünürlük değiştiremiyorum:** Bu durumda öncelikle *Pardus / Komut Çalıştır*’dan “Bash” komutunu girerek

konsola ulaşmalısınız. Konsol penceresinden

```
sudo pisi ur
```

Komutunu çalıştırın ve parola girin. Bu komutla depo güncellemelerini tamamladıktan sonra nVidia GeForce ekran kartları için,

```
sudo pisi it nvidia-kernel nvi-
dia-glx nvidia-tools
sudo nvidia-xconfig
```

komutlarını çalıştırarak, *xorg.conf* dosyasını yeniden yapılandırın. ATI Radeon ekran kartlarında ise daha zorlu bir işlem gerçekleştirmeniz gerekiyor. Bu noktada hangi adımların atılması gerektiğine www.pardus-wiki.org/index.php/NASIL:ATI_surucu_kurulumu adresinden ulaşabilirsiniz.

► **Linux sürücüsü olmadığından kablolu ağ kartımı Pardus’a tanıtamıyorum:** Bu durumda Ndiswrapper gibi Linux sürücüsü olmayan bazı USB ve PCMCIA arabirimli kablolu ağ kartlarının Windows XP sürücüleri kullanıla-

rak çalıştırılmasını sağlayabilirsiniz. www.pardus-wiki.org/index.php/NASIL:Ndiswrapper adresinden sürücü yükleme ve ağ yapılandırma ile ilgili detaylı bilgilere ulaşabilirsiniz.

► **Karşılaştığım sorun çok daha karmaşık:** Pardus, Uluzilla adı verilen bir hata takip sistemine sahip. Bu sistemden yararlanabilmek için öncelikle bir Uluzilla hesabı oluşturmalısınız. Böylelikle sorun ve isteklerinizi diğer kullanıcılarla paylaşarak onlar için çözüm arayabilirsiniz. (<http://bugs.uludag.org.tr>)

Veritabanı: Pardus Wiki’deki “Nasil” başlıkları, pek çok temel sorun için ayrıntılı çözüm önerileri sunuyor.

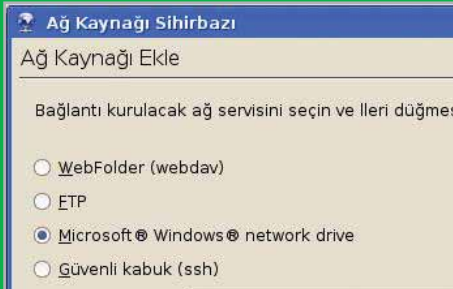
CHIP PRATİK İşletim sistemleri

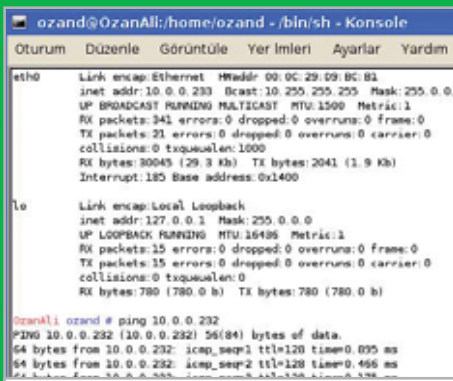
4 Kontrol Merkezi: Pardus Yapılandırma Merkezi, Windows Denetim Masası'yla benzer bir göreve sahip.

5 Linux temizliği: Gereksiz yazılım paketlerini *Program Ekle, Güncelle veya Kaldır* penceresinden kaldırın.

7 Ağ kaynağı sihirbazı: Bu pencereden bağlantı kurabileceğiniz yeni ağ servisleri tanımlayabilirsiniz.

8 Paylaşım için: Konsol penceresinden ping atarak Pardus altından Windows'a erişebildiğinizden emin olun.

5 Gereksiz araçları kaldırın

Araç: Tasma

Yazılım kaldırmak için *Sistem Seçenekleri*'ni işaretleyerek *Program Ekle, Güncelle veya Kaldır*'a tıklayın. Burada *Yük-lü paketleri göster* ve *Bütün paketleri göster* seçenekleriyle sisteminizdeki tüm paketlerin listesine ulaşabilirsiniz. Linux'un özgün niteliklerinden biri de, yazılımların paketler halinde sisteme kurulması. Paketler yazılım dosyalarının yanı sıra yapılandırma dosyalarını, çevrimiçi yardım bilgilerini ve hatta kaynak kodlarını içerebilir. Söz konusu paketler tıpkı Windows hizmetleri gibi birbiriyle ilişkilendirilmiş olabilir.

Ekranın sağında yer alan paketleri kaldırmak ve güncellemeleri barındıran yeni depolardan yararlanabilmek için *Yönetici Modu*'na tıklamalı ve root parolasını girmelisiniz. Herhangi bir paketi kaldırmak için (örneğin kdegames) o pakete ait onay kutusunu işaretleyin ve *Paket(ler)i kaldır*'a tıklayarak, ihtiyaç duyduğunuz disk alanını yaratın.

6 Sanal PC'yi daha hızlı başlatmak

Araç: VMWare Player

Donanım bileşenlerinin tümüyle yeniden başlatılması gerekmediğinden sanal PC'ler standart bir bilgisayardan daha hızlı başlatılabilir:

İki tıklama yeterli: Linux'ı normal şekilde başlatmak için VMWare Player'ı önceden çalıştırmanız gerekmiyor. Bu işlem için ilk adımda oluşturduğunuz Pardus.vmx dosyasına iki kez tıklamanız yeterli.

Sistemi reset'lemek için: Kullanıcılar geçmişte sistem başlatılırken [Shift] tuşunu basılı tutarak bazı gereksiz BIOS denetimlerini devre dışı bırakabiliyordu. VMWare Player'da benzer bir seçenek sunulmuş. [Ctrl]+[Alt] tuş bileşimiyle Linux arayüzünden çıktıktan sonra yazılımın menü çubuğundan *Player / Troubleshoot / Reset'e* tıklayarak Linux oturumunu yeniden başlatabilirsiniz.

Zamanlanmış görevlere eklemek: Linux'tan yalnızca belirli bir zaman dilimi içerisinde yararlanmak istiyorsanız Windows *Başlat* menüsünde *Donatılar / Sistem Araçları*'ndan *Zamanlanmış Görevler*'i tıklayın ve sihirbaz üzerinden VMX dosyasını işaretledikten sonra

gerçekleştirme sıklığı, gün ve saat seçimlerini yaparak görevi oluşturun.

AĞ ve TASARIM

XP ve Linux entegrasyonu

Yeterli sistem belleğine sahipseniz her iki işletim sistemini de herhangi bir performans kaybı yaşamaksızın eş zamanlı olarak çalıştırabilirsiniz. Ayrıca farklı ağ ayarlarından yardım alarak bu sistemlerin birbirleriyle iletişim kurmasını sağlayabilirsiniz. Arayüzde yapacağınız değişikliklerle Windows ve Linux arasındaki son sınırları da ortadan kaldırmak elinizde.

7 Ağ kurulumu

Araç: Komut istemi, Terminal, TASMA

VMWare, kendine özgü donanım bileşenlerine ve IP adresine sahip eksiksiz bir sanal PC yarattığından Linux üzerinden Windows'a ait sabit disklere doğrudan erişim söz konusu olmuyor. Bu nedenle her iki işletim sistemi arasında iletişim kurmak için sanal ya da fiziksel bir ağa ihtiyaç var.

Sanal PC oluştururken *Bridged* seçimi yapıldığından temel ağ yapılandırması büyük ölçüde tamamlanmış durumda. Yine de sistemler arasında bağlantı kurulabildiğinden emin olmak için ping komutunu her iki bilgisayarda da karşılıklı olarak çalıştırabilirsiniz. **Windows XP:** *Başlat / Çalıştır* menüsünden

```
cmd
```

komutunu çalıştırarak Komut İstemi'ne ulaşın. Daha sonra

```
ipconfig /all
```

komutuyla Windows yüklü sistemin IP adresini öğrenerek not edin ve Linux'a geçin.

Linux: Ekranın sol alt köşesindeki *Pardus / Komut Çalıştır*'dan

```
bash
```

komutunu girerek XP Komut İstemi'ne benzer görünümdeki konsol penceresi-

CHIP PRATİK İşletim sistemleri

ne ulaşabilirsiniz. Linux yüklü sistemin IP adresini öğrenmek için

```
/sbin/ifconfig -a
```

Komutunu çalıştırın ve bu IP adresini de not edin.

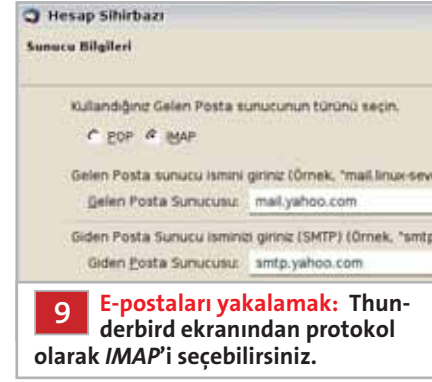
```
ping XP_yüklü_sistemin_IP_adresi
```

komutuyla sorguyu gerçekleştirin. Herhangi bir hata mesajı ekrana geliyorsa üzerinde Linux kurulu olan sistem Windows'a erişemiyor demektir. Bu durumda TASMA Yapılandırma Yöneticisi'nden ağ bağdaştırıcısının yapılandırma ayarlarını gözden geçirmelisiniz. Normal koşullarda, Windows kurulu

sistem ping sorgusuna kısa süre içerisinde yanıt verecektir. İlk sorgu paketinin başarılı olması, iki bilgisayar arasında sağlıklı bir bağlantı olduğunun anlaşılması için yeterli. Bu nedenle sorgunun tamamlanmasını beklemeniz gerekmiyor.

Windows'a geri dönün: XP masaüstünde Komut İstemi üzerinden Linux yüklü sanal PC için geçerli olan IP adresine aynı komutla ping atın. Bu sorgu da başarıyla sonuçlandığında sorunsuz veri alışverişinin ön koşulu sağlanmış olacak.

Yeniden Linux arayüzü: Windows altında ağ üzerindeki her bilgisayar özel bir adla tanımlanır. Linux'ta da TASMA üzerindeki *Internet ve Yerel Ağ* ve

Ağ Yapılandırması penceresinden, kurulum sırasında oluşturduğunuz ana makine adına IP adresi seçiminizi de ekleyebilirsiniz

Ve yeniden Windows: Windows XP'de bilgisayara daha kurulum aşamasında bir ad verildiğinden bu adı anımsayamayabilirsiniz. Bu durumda sağ tuşla masaüstündeki *Bilgisayarım* simgesine tıklayarak *Özellikler*'i seçin. *Bilgisayar adı* sekmesinde *Tam bilgisayar adı* satırından izini sürdüğünüz bilgiye ulaşabilirsiniz.

Artık ping sorgusunu Linux yüklü sistemin adıyla da gerçekleştirerek ağ üzerinden bilgisayar adlarının doğru çözümlendiğinden emin olabilirsiniz. Bu yolla sistemlerin karmaşık IP adresleri yerine adlarıyla tanımlanması sağlandı.

8 Ağ üzerinden klasör paylaşımı

Araç: samba Server

Her iki bilgisayarın ağ üzerinden birbirini görmesini sağladıktan sonra paylaşım açmak istediğiniz klasörleri seçebilirsiniz. Linux kullanıcıları bu noktada Windows XP ağ kurulum sihirbazı yerine ondan daha işlevsel bir araç olan Samba Server'ı tercih edecektir. Ancak bu Linux dağıtımında paylaşılan klasörlere erişim için smb.conf dosyası üzerinde paylaşılan klasörler için ayrıca değişikli yapmanız gerekebileceğinden ilk aşamada Pardus ağ bağlantılarıyla yetinmek daha avantajlı olabilir. Windows yüklü sistemde paylaşılan klasörleri belirleyin. KDE arayüzünden *Sistem Menüsü* ve *Uzak yerler*'e tıkladıktan sonra *Samba Payları*'nı seçmeniz yeterli. Aynı pencereden *Ağ dizini ekle* simgesine iki kez tıklayarak ağ kaynakları listesine web klasörleri, FTP sunucular ve →

XP UYGULAMALARINI LINUX'TA ÇALIŞTIRIN

Kullanıcıları ilk aşamalarda en çok şaşırtan etkenlerden biri de arayüzdeki farklılıklar. Benzer bir arayüze geçiş ve Windows uygulamalarının Linux altında kullanılabilmesine izin veren bir araç, söz konusu işletim sistemlerini bütünleştirmeyi kolaylaştırıyor.

► **Arayüz değişimi:** KDE masaüstü için Windows XP'ninkine şaşırtıcı derecede benzeyen bir arayüz tasarlanmış durumda. www.aipcnet.it/Chiara/speleoalex/speleoalex.htm adresinden "Kde_xp_full-0.9.tar.gz" dosyasını indirerek simgesine iki kez tıklayın. Açılan Ark penceresinin simge çubuğundan *Aç*'i seçtikten sonra klasör tercihinizi belirterek dosyaların arşiv içerisinden çıkartılmasını sağlayın. *Pardus / Komut Çalıştır* menüsünde

```
kthememanager
```

komutunu çalıştırarak görsel KDE temasını değiştirebileceğiniz yapılandır-

Windows'u seçmek: KDE yapılandırma modülü üzerinden "kde_xp"yi seçerek kullanıcı arayüzünü değiştirebilirsiniz.

ma modülüne ulaşacaksınız. Pencerenin sol kısmından *Yeni Tema Kur*'a tıklayın ve az önce indirdiğiniz "kde_xp"yi seçin. Daha sonra *Renkler*'den *Redmond XP*'yi seçebilir, klasik tasarımı tercih ediyorsanız *Biçim*'den *MS Windows 9x*'i kullanabilirsiniz.

Windows uygulamalarını Linux'ta çalıştırmak: Wine adlı araç Windows API'nı Linux üzerinde simüle ederek Windows uygulamalarının KDE masaüstünde çalıştırılabilmesini sağlıyor. Bu amaçla Pardus menüsünden *Komut Çalıştır*'a tıklayın ve buradan

```
psi-kg
```

komutunu çalıştırın. Root parolasını girerek kurulabilir paketlerin listesini görüntüleyin. Soldaki pencereden *wine*'i işaretledikten sonra *Paket(ler)i yükle*'ye tıklayın. Kurulum tamamlandıktan sonra herhangi bir Windows uygulamasını kurmak istediğinizde konsol penceresi üzerinden

```
wine dosya_adı.exe
```

komutunu çalıştırmalısınız. Artık Windows uygulamalarını

```
wine yazılımın_adı.exe
```

komutuyla çalıştırabilirsiniz.

Dikkat: Microsoft Outlook gibi daha az güvenli yazılımları bu yöntemle çalıştırdığınızda, virüsler Linux disk bölümüne erişebilir.

CHIP PRATİK İşletim sistemleri

LINUX HAKKINDA

WINLINUX araçları

XP ve Linux entegrasyonu için ihtiyaç duyacağınız tüm yazılımlar eCHIP DVD'sinde yer alıyor.

Open Office ve Firefox gibi onlarca yazılımla donatılmış ücretsiz bir Linux dağıtımı. Pardus geliştiricilerinin sunduğu araçlar ve paket güncellemeleri, işletim sisteminin virüs ve hacker saldırılarından korunmasını sağlıyor.

Oluşturulan sanal PC ile ilgili temel bilgileri içeren VMX dosyalarını oynatıyor. VMware Player her defasında en son yapılandırmayı kaydettiğinden değişiklikler sistem yeniden başlatıldığında da geçerliliğini koruyor.

Araç, VMware Player'ın ihtiyaç duyduğu VMX dosyalarının oluşturulmasını sağlıyor. Sanal disk sürücüler oluşturmak için de bu araçtan yararlanabilirsiniz. Mevcut sihirbaz kullanımı kolaylaştırıyor.

Linux güvenli mi?

Linux, 2002 Eylül'ünde "Slapper" adlı solucanın gerçekleştirdiği saldırıdan etkilenmeden önce tüm zamanların en güvenli işletim sistemlerinden biri olarak gösteriliyordu. Bu çaptaki bir saldırıya rağmen Linux güvenlik konusunda Windows'tan hala bir adım önde görünüyor. CHIP bu durumun nedenlerini sıralıyor:

■ Parola hırsızlarına karşı koruma

Linux, başarısız bir parola girişi sonrasında yeni bir denemenin yapılabilmesine birkaç saniye boyunca izin vermiyor. Bu durum parolaları ele geçirmede kullanılan çeşitli araçların işini fazlasıyla zorlaştırıyor.

■ Etkin kullanıcı yönetimi

Normal bir kullanıcı yalnızca kendi "home" klasörü içerisinde yazma hakkına sahip. Dolayısıyla en kötü durumda dahi etki alanı bu klasörle sınırlı kalıyor. Bir diğer ifadeyle işletim sisteminin kendisi saldırıdan yara almadan kurtuluyor.

■ Açık Kaynak Topluluğu'nun gücü

Linux kullanıcıları haftalarca yeni yamaların yayınlanacağı günü beklemek zorunda değil. Bu işletim sistemi üzerinde uzmanlaşmış programcılara güvenlik açıklarını tespit ederek gereken yamaları hazırlamak için birkaç dakika yeterli oluyor.

■ SSH (Secure Shell)

Özel bir ağ protokolü olan Secure Shell sayesinde ağ üzerindeki veri aktarımı şifrelenmiş olarak gerçekleşiyor.

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN:

www.pardus.org.tr: Projenin resmi sitesi kullanıcıların Pardus işletim sistemi hakkındaki en temel bilgilere ulaşmasını sağlıyor. Aynı adresten bu ulusal dağıtımın tanıtımı ve yaygınlaştırılması için sürdürülen "Pardus Gönüllüsü Programı" hakkında bilgi alabilirsiniz.

www.pardus-wiki.org: Pardus Wiki, içeriği Pardus katkıcıları ve geliştiricileri tarafından zenginleştirilen bir bilgi paylaşım ortamı.

<http://sanat.pardus.org.tr>: Sanat.Pardus, Pardus'un daha zengin bir arayüze kavuşmasına olanak sağlamak için çeşitli tema, ekran görüntüsü, duvar kağıdı ve ses dosyaları sunan bir adres.

www.pardus-linux.org: Bu adres kullanıcıların Pardus'la ilgili deneyimlerini ve bu işletim sisteminin kullanımını yaygınlaştıracak önerilerin paylaşılmasını amaçlıyor.

Microsoft Windows ağ sürücülerini de ekleyebilirsiniz. Ad, sunucu, port ve dizin bilgilerini girdikten ve *Kaydet ve Bağlan*'a tıkladıktan sonra Linux üzerinden Windows'un kullandığı kaynaklara kolayca erişebileceksiniz.

9 Ortak e-posta kullanımı

Araç: Thunderbird

E-postalarınıza hem Windows, hem de Linux altından erişmek istiyorsanız IMAP protokolünü destekleyen bir servise amacınıza ulaşabilirsiniz. IMAP standart yapılandırmayla POP3'ten farklı olarak e-postaları sunucusu üzerinde tutar ve istemciye yalnızca bir kopya gönderir. Windows altında dilediğiniz e-posta istemcisinden yararlanabilirsiniz. Linux için ise Thunderbird'ü tercih etmenizi öneriyoruz. Yazılıma TASMA'nın *Paket Ekle, Güncelle veya Kaldır* penceresinden ön tanımlı depoları tarayarak ulaşabilirsiniz. İlgili paketi işaretledikten sonra *Paket(ler)i yükle*'ye tıkladığınızda kurulum otomatik olarak gerçekleştirilecektir. Kurulum penceresinden IMAP'i seçin ve e-posta sağlayıcınızın sunucu bilgilerini girin. Thunderbird artık hangi işletim sisteminde çalışırsanız çalışın yeni e-postalarınızı anında görüntüleyecektir.

10 Linux konsoluna XP'yle erişmek

Araç: PuTTY

Linux'un tüm özelliklerinden yararlanmak istiyorsanız konsol komutlarını etkin bir biçimde kullanabilmelisiniz. Küçük bir hileyle Linux'un komut satırı olarak nitelendirilebilecek Bash Shell'i Windows altından da yönetebilirsiniz. CHIP CD/DVD'nin yanı sıra www.putty.nl adresinde de yer alan PuTTY adlı ücretsiz yazılımdan yararlanmak için *Hostname*'den Linux yüklü sistemin adını girin. *Open*'a tıklayarak bağlantı kurduğunuzda kullanıcı adı ve parola girerek konsola ulaşabilirsiniz. *Saved Sessions*'tan bir ad belirleyerek bağlantıyı kaydedebilirsiniz. Artık söz konusu dosyaya iki kez tıklayarak Linux konsoluna Windows altından da erişebilirsiniz. Bu son adımla Windows XP ve Linux arasındaki sınırları tümüyle ortadan kaldırmış olduk. ■

MH / Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

CHIP PRATİK En iyi fotoğraf ipuçları

Tatil fotoğrafları için en iyi ipuçları

Tatil anılarını sonsuza dek canlı tutmanın en iyi yollarından biri fotoğraf kareleridir. CHIP, bu anları ölümsüzleştirmek için gerekenleri açıklıyor.

Keyifli bir tatilin ardından, “Gittiğimiz o eşsiz koyu hatırlıyor musun? Geriye tek bir fotoğrafın bile kalmaması ne kötü!” gibi sözler sıklıkla dile getirilir. Keyfine doyum olmayan bir akşam yemeğinin hemen ertesinde, mekânı fotoğraflamayı ya da arkadaşlarınızın tümüne karelerinizde yer vermeyi unutmuş olabilirsiniz. Aslında gördüklerinizi en iyi şekilde belgelemek için göz önünde bulundurmanız gereken unsurların sayısı çok fazla değil. Tek dikkat etmeniz gereken, hangi durumlarda fotoğraf makinenizi yanınızda bulundurmanız gerektiğinin bilincidir. Yolculuğunu bir “fotoğraf safarisine” dönüştürmek isteyen azimli bir fotoğrafçıysanız, ikinci bir fotoğraf makinesini yanınıza almayı iyice düşünmelisiniz. Çünkü kumsalda ya da şehrin tarihi kesimlerinde gezinirken tüm SLR ekipmanınızı yanınızda taşımanız gerekmeyebilir. Hızlı çekimler için gömlek cebine sığacak büyüklükte bir makine yeter. Fotoğraf değeri yüksek olan bir motif yakaladığınızda dahi şansınızı bir de bu küçük makineyle deneyebilirsiniz. Sonuç tatmin edici olmasa bile bu kareyi, daha sonra fotoğraflamak istediğiniz noktayı anımsamak için kullanabilirsiniz.

1 Mekânı belirtmek için karakteristik resimler çekmek

Bir fotoğraf bazen bin sözün yerine geçer. Mekâna özgü fotoğraflar, gezi albümünüzün olmazsa olmazlarındandır. Albümünüzde göz gezdirenlerin her üç fotoğrafta bir “burada neredeydiniz?” sorusunu yöneltmemeleri için bu kareleri asla unutmamalısınız.

► **Konu:** Örneğin Güney Fransa'ya gittiğinizi varsayalım. Bu bölgede deniz, eski taş evler ve üzüm bağları gözünüzün önünden hiç eksik olmaz. Aynı manzaralar Portekiz, İspanya ve İtalya'da da dikkat çeker. Ama bölgeyle ilgili hemen her katalogta bu bölgenin özgün doğası ve çiçek açmış lavanta tarlalarının üzerinde durulur.

1 Çekim tekniği: Lavanta tarlası fotoğraflayacaksanız karşıtlık oluşturan bir nesne seçmelisiniz.

► **Çekim tekniği:** Lavanta tarlası fotoğraflayacaksanız karşıtlık oluşturan bir nesne seçmelisiniz. Bu bir ev olabilir. Aksi halde resim fazlasıyla “geometrik” olacağından izleyiciye bir referans noktası bırakmaz. Fotoğrafta lavanta motifi baskın olmalıdır. Öğlen çekimleri daha uygun olacaktır, akşam ya da sabah saatlerindeki gölgeler fazlasıyla ilgi dağıtabiliyor.

► **Diğer konular:** Mayorka'da eşek, Toskana'da hafif tepeler ve serviler, Hollanda da ise yel değirmenleri olmazsa olmazlardandır.

2 Etkileyici fotoğraflar için doğru anı yakalayın

En azından bir sabah erkenden kalkmalı, şafağın sökmesini beklemelisiniz. Etkileyici kareler için her zaman biraz daha fazla çaba göstermeniz gerekiyor.

► **Konu:** Bir dağ gezisi planlıyor ve barometrede basınç değişikliği okuyorsanız, vadiye sisin çökmesi ihtimali oldukça yüksektir. Gün doğarken yaşanan renk cümbüşü her zaman etkileyici bir görüntü oluşturur. Sis olmasa bile bu unutulmaz bir anı olacaktır.

► **Çekim tekniği:** Sıra dışı çekimler günün sıra dışı zamanlarında yapılır. Yazın en geç sabah sabah 4'te yola çıkmalısınız ve çantanızdan tripoddu (üçayak) eksik etmemelisiniz. Pozlamayı en iyi şekilde planlamalısınız. Çünkü beklentilerinizi karşılayan süre kısa olacaktır. Manuel modda, art arda çekimler yapmak en uygun yöntemdir. Beyaz dengesi ayarı için gün ışığını seçin.

► **Diğer konular:** Sabahın erken saatlerinde bir göl (içinde kimse yüzmüyorsa), geceleri yapay olarak ışıklandırılan surlar ve doğal gün batımları.

2 Çekim tekniği: Sıra dışı çekimler günün sıradışı zamanlarında yapılır sabah saat dört ideal olabilir.

CHIP PRATİK En iyi fotoğraf ipuçları

3 Mekâna özgü yaşamları yakalamak

Bir insanın yüz ifadesi, yaşantısı hakkında pek çok ipucu verir. Bir insan fotoğrafladığınızda fotoğrafınız çok daha içten bir boyut kazanır.

► **Konu:** Sevilla'daki bu fayton geçidi gibi törenler, size pek çok insanın objektif önüne geçtiği kareler sunmaktadır. Karşı koymalarla karşılaşmayacağınızdan, buralarda pek çok doğaçlama kare yakalayabilirsiniz. Bu tür organizasyon tarihlerini, turizm ofislerinden ya da konakladığınız otelden öğrenebilirsiniz.

► **Çekim tekniği:** Toplantılarda yüksek bir odaklama mesafesi (100 mm ve üzeri) kullanmanız, göze batmamanızı ve fotoğrafladığınız insanların izlendiğini hissetmemesini sağ-

3 **Çekim tekniği:** Yüksek bir odaklama mesafesi kullanmanız göze batmanızı engelleyecektir.

lar. Çok fazla kişinin sırtının size dönük olmamasına ve ters ışık için bir filtre kullanmaya özen gösterin. Güneşe karşı konumumuz değiştirmek her zaman elinizde değildir. Güneş ışığının çok güçlü olduğu durumlarda flaş kullanımı iyi bir fikir olabilir.

► **Diğer konular:** En sevdiğiniz eğlence yerinin sahibi, pazaryerlerindeki kadınlar, oynayan çocuklar, zanaatkarlar. Modelinizden izin istemeyi unutmayın!

4 **Çekim tekniği:** Nesnenin miktar ve sunumunu fotoğrafa yansımaları etkiyi artıracaktır.

4 Daha çok duygu için daha fazla ayrıntı

Fotoğraf donanımınızın tümünden yararlanmanız, her durumda gerekmeyebilir. Beklenmedik detay çekimleri için kompakt bir makine de işinizi görür. Böylece tüm cazip fırsatları yakalamak mümkün oluyor.

► **Konu:** Pazarda dolaşırken daha sonra yemek menüsünde karşınıza çıkacak, özel yiyeceklerle karşılaşabilirsiniz. Geçmiş yolculukların tatlarını anımsamak, sizi daha sonra da mutlu edebilir. Pazarlarda yakalamanızı bekleyen kare sayısı oldukça fazladır, bunu "lezzet" fotoğraflar çekmek için kullanabilirsiniz.

► **Çekim tekniği:** Dar bir alanla yetinmeyin. Nesnenin miktar ve sunumunun fotoğrafa yansımaları etkiyi artıracaktır. Sebze ve meyveler genelde gölgede güneşliklerin altında alıcılara sunulur. Makinenizin ISO ayarını otomatikte ya da 400'e getirin.

► **Diğer konular:** Herhangi bir kafede sunulan espresso, şarap evindeki üzüm, Roma'daki scooter'lar ve Hollanda'daki tahta ayakkabılar.

5 Panoramik manzara fotoğrafları

Panoramik fotoğraflar, bazen bir yeri resmetmenin en iyi yolu olmakla kalmaz, albümünüzü de renklendirerek ona değer katar.

5 **Çekim tekniği:** Panoramik bir fotoğraf için mutlaka tripod kullanmalısınız. Bu sayede makineyi ufuk hizasına sabitleyerek arka arkaya çekilen fotoğrafları birleştirmeniz kolaylaşacaktır.

CHIP PRATİK En iyi fotoğraf ipuçları

KISA İPUÇLARI

Masa tripodunu her an çantanızda bulundurun

Küçük, ekonomik ve yeri doldurulamaz: Biraz yaratıcılık ile nerdeyse her durumda ağır ve hacimli üçayak yerine kullanılabilir. Ancak uygun bir zemin bulmak şart. Mevcut mekanizmayla dengeyi kolayca sağladıktan sonra hiçbir şey gün batımını çekmenize engel olamaz.

Hangi filtreler gerekli?

Dijital fotoğraf makinelerde artık filtre gereksiz, nasıl olsa Photoshop'tan yararlanabilirim diye düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Çekim esnasında doğru yapılamayan pozlamanın, fotoğraf düzenleme yazılımlarıyla tam olarak telafi edilmesi pek mümkün değil! İhtiyacınız olanlar şunlar: SLR'larda pahalı objektifleri ve kompakt olanlarda ise kameranın kendisini korumak, manzara çekimlerinde gökyüzü ve yer arasındaki kontrast farkını dengelemek için bir UV ya da gökyüzü filtresi; istenmeyen yansımaları engellemek için ise bir polarize filtreye ihtiyaç var.

Her çekime izin verilmez

Tatillerinizde kişisel kullanım amaçlı çekimler yasal ihlal anlamına gelmiyor. Şikayetçi yoksa, doğal olarak sorun da çıkmayacaktır. Ancak yine de insanları fotoğraflamak için izin istemek nezaketen gereklidir. Tatil fotoğraflarınızı yayınlamak istediğinizde farklı bir durum ortaya çıkıyor. Üç kişiden daha kalabalık grupları fotoğraflamak sorun yaratmaz. Aynı durum yapıların fotoğraflanmasında da geçerli. Oysa havaalanı ya da terminal gibi alanlarda çekim yaptığınızda başınız ağrıyabilir. Çünkü buralarda çeşitli güvenlik önlemleri söz konusu.

Sahildeki çekimler için

Kum ve deniz suyuna bir de bir de rüzgâr eklenince kameranız için tehlike oluşabilir. Su altı koruması (Housing) hem iyi bir çözüm hem de su altında da resim çekmenizi sağlıyor. Ancak daha hesaplı çözümler de var. Her zaman, makine çekimden hemen sonra tekrar cebe ya da çantaya yerleştirilmelidir. Nemli ortamlarda su geçirmez çantalarından yararlanabilirsiniz. Ayrıca, içerde terleme oluşması için ağzınızı sıkı kapamak koşuluyla kumdan koruma amacıyla dondurucu poşetleri kullanabilirsiniz.

Yurtdışında batarya sorunu

Şarj aletlerinin fişleri kimi ülkelerde prizlere uymaz. Makineniz kalem pille çalışıyorsa şanslısınız. Diğer durumda özel dönüştürücüleri çantanızdan eksik etmemelisiniz. Yakın ülkelerde bile priz uyum sorunlarıyla karşılaşabileceğinizi unutmayın.

► **Konu:** Konu uzağınızda kalıyorsa genellikle göze çarpan bir resim ögesi bulmak da bir o kadar zor oluyor. Örneğin Singapur'daki ufuk çizgisini ifade etmenin en iyi yollarından biri, panoramik bir fotoğraftır. Burada istisnai bir durum söz konusu. Daha fazla nesne, konuyu daha iyi ifade ediyor.

► **Çekim yöntemi:** Panoramik bir fotoğraf için üçayak kullanmalısınız. Bu sayede arka arkaya çekilen resimleri birleştirmek ve makineyi ufuk hizasında sabitlemek kolaylaşır. Işığın manuel olarak sabitleyerek, geçişler arasındaki farklılıkları ortadan kaldıracabilirsiniz.

6

Arkadaşlar için küçük bir anı yaratmak

Yalnız bir tatil cazibesi azınlığa hitap eder. Aile bireylerinin ve dostlarınızın görüntüleri zamanın tanıklarındır ve bu nedenle son derece önemlidir.

► **Konu:** Pozlar izleyicisinde zorla çekilmiş hissi uyandırmalıdır. Yürüyüşlerinizin birinde fotoğraf makinenizi de yanınıza alın. Sahilde bir gezinti, şehir merkezindeki bir koşuşturmacadan daha iyi bir fırsattır. Çünkü 'modeliniz' bu koşullarda vitrinler yerine ortama daha fazla ilgi gösterecektir.

► **Çekim yöntemi:** Uzun odak mesafeli bir SLR makine anlık çekimler ve güzel portre çalışmaları için idealdir. Diyafram için örneğin 2.8 gibi bir değer seçin. Böylece arka plan kesin olmaz ve modeliniz ön plana çıkar. Kompakt makineyle de otomatik ayar modunu terk etmeden sonuç alabilirsiniz.

► **Uygun mekânlar:** Bir dağ bayırı, havuz kenarı, otel odası, anıtsal çeşme ya da heykellerle süslenmiş meydanlar. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

6

Çekim tekniği: Uzun odak mesafeli bir fotoğraf makinesi güzel portre çalışmaları için idealdir.

CHIP PRATİK Firmware güncellemeleri

300

Firmware güncellemesi

Daha hızlı, daha kararlı

Firmware güncellemeleri:

DVD yazıcılar	188
DVD kaydediciler	189
Dijital fotoğraf makineleri	190
MP3 ve video oynatıcılar	192
Ağ tekniği	192
Cep telefonları	194
Dizüstü sistemler	194
Anakartlar ve ekran kartları	196

Tek bir yazılım güncelleme işlemi ile anakart, ekran kartı ve yazıcıları daha hızlı ve kararlı çalıştırmak mümkün. Firmware güncellemeleri birçok kişi için yeni bir durum değil. Peki yeni bir yazılım yüklemekle, örneğin dijital fotoğraf makinesinin objektifi daha iyi kullanabileceğinizi biliyor muydunuz? Evet, birçok üretici yazılım güncellemeleriyle çeşitli kullanım ve uyum sorunlarının üstesinden gelmekle kalmıyor, aynı zamanda bazı işlevlerin hızlandırılmasını da sağlıyor. Yazı-

gerekiyor: Yeni yazılım için yükleyeceğiniz ürünün model numarasını ve firmware sürümünü bilmeniz şart.

Bundan sonraki işlem ise üreticinin internet sitesini ziyaret etmek. Üreticinin internet sitesinde istenilen sonuca ulaşılmaması durumunda yapılacak iş, çeşitli forumlardan bu ürünler hakkında bilgi edinmek. Sonrasındaki güncelleme işlemi çoğu zaman oldukça kolay yapılabilir. Birçok Firmware güncellemesi günümüzde üreticinin Flash Utility programları ile yapılıyor. Bu işlemin

MP3 oynatıcıların pil ömrü artıyor ve dijital fotoğraf makineleri daha net fotoğraflar çekiyor. Güncellemelerle hataları düzeltip, ürünlerinize bedavaya yeni beceriler kazandırın.

daha işlevsel

lım güncellemesi aynı zamanda ürüne yeni özellikler kazandırmak için de kullanılıyor.

Birçok kişinin bu yararlı işlemlerden haberdar olmaması büyük bir eksiklik. Buna ürünlerini kaydettiren kullanıcılar da dâhil. CHIP bu yüzden sözü edilen bu üreticilerin internet sitelerine gidip en güncel ve en önemli yazılım güncellemelerini sizler için buldu. Yaptığımız aramalarda gerçekten önemli değişimlere şahit olduk. Örneğin kameraların daha kesin resim çekmesinden tutun da CD/DVD yazıcıların daha hızlı yazmasına kadar çeşitli yazılım güncellemelerine rastladık. Buna ek olarak DVD kaydedici, ekran kartı için H.294 video biçim desteği ve MP3 ile video oynatıcıların pil kullanım sürelerini artıran güncellemeleri de gözden kaçırmadık. Burada en beğendiğimiz özellik ise yapılan bazı güncellemeler sayesinde, ürünün bir sonraki sürümünü almaya gerek kalmaması. Yine de bu tür bir yazılımı aramadan önce şöyle bir strateji geliştirmek

bir kablo, bir bellek ya da ağ bağlantısı yardımı ile yapılacağı tamamen ürüne bağlı olarak değişiyor. Örneğin kameralarda bu işlem genelde bellek kartı yardımı ile yapılıyor. DVD oynatıcılarda yazılabilir ortam, telefonlarda da bağlantı gücü büyük bir rol oynuyor.

! Dikkat: Her ne olursa olsun üreticinin öngördüğü güncelleme işlemine dair bilgi edinmeniz şart. Burada üreticinin belirttiği işlemler adım adım uygulanmalı. Yazılımın hangi ürün için kullanılması gerektiğini ve hangi dile uygun olduğu ve ürünün garanti durumu dikkate alınmalı. Yazılım güncellemesi bazı durumlarda ürünü garanti dışı bırakabiliyor. Üreticiden gelen yazılım güncellemelerinde genelde sorun olmazken, hack edilmiş yazılımlar kullanıldığında işler karışabiliyor. Üreticiler bu konuda garantiyi doğrudan iptal edebiliyorlar. Yine de güncelleme işleminin özü korkulacak bir şey değil. Neticede donanımlarımıza yeni özellikler kazandırmayı hangimiz istemeyiz? →

HAZIRLIK AŞAMASI

✓ **Sürüm kontrolü:** Yazılım güncellemesi başlamadan önce ürünün güncel sürümünün kontrol edilmesi şart. Nedeni, sürümler arasında yaşanabilecek sorunlar. Bu yüzden üreticinin web sitesinden sürümler arasındaki uyum için bilgi almanız gerekiyor.

✓ **Firmware bulmak:** Öncelikle üreticinin web sitesinde güncellemeleri bulun. Bunun için genelde *Support* bölümünden *Firmware* alt başlığına bakılır. E-posta yolu ile de firmware'ler istenilebilir. Sonuç çıkmaması durumunda forumlara bakmak iyi olacaktır.

✓ **Hack edilmiş firmware'ler:** Sahip olduğunuz ürünün üreticisi yeni bir firmware sunmuyor olabilir. Fakat forumlarda yeni güncellemeler bulmak mümkün. **! Dikkat:** Bunları kullanırsanız ürün garanti dışı kalıyor.

✓ **Kurulum:** Kurulum işlemini güncelleme başlamadan önce iyice okuyun. Herhangi bir aksilik olması durumunda üretici ya da dağıtımının telefon numarasını not edin. Bunun yanı sıra forumlardaki tecrübeli kullanıcılardan yardım da isteyebilirsiniz.

✓ **Gücün önemi:** Güncelleme işleminin sorunsuz çalışması için gücün hiçbir şekilde kesilmemesi şart. Bu yüzden kesintisiz bir güç kaynağı kullanmak tavsiye ediliyor. Dijital fotoğraf makinesi veya benzer mobil aygıtlarda yeni piller kullanmaya özen gösterin. Hatta mümkünse onları da güç kaynağına bağlayın.

EN İYİ KAYNAKLAR

Dijital fotoğraf makinesi:

- ▶ <http://www.letsdigodigital.org/en/index.html>
- ▶ <http://www.dpreview.com/>
- ▶ <http://www.phototakers.com/forum/>

DVD yazıcı ve oynatıcılar:

- ▶ <http://club.cdfreaks.com/>
- ▶ www.rpc1.org

DVD ve sabit diskli kaydediciler:

- ▶ <http://forum.videohelp.com/>
- ▶ www.divx.com

Anakart ve ekran kartı:

- ▶ www.forum-hardtecs4u.com
- ▶ www.mvktech.net
- ▶ www.techpowerup.com

Cep telefonları:

- ▶ <http://www.mymob.com/forum/>
- ▶ <http://www.mobileburn.com/>
- ▶ <http://www.phonearena.com>

MP3 çalarlar:

- ▶ <http://discussions.apple.com>
- ▶ www.mp3.com/forum

Dizüstü:

- ▶ www.notebookforums.com

W-LAN ve DSL:

- ▶ www.openwrt.org
- ▶ <http://www.wifitechnology.com/forum.shtml>

CHIP PRATİK Firmware güncellemeleri

Ne değişiyor?

- Geniş medya desteği
- Daha az hatalı yazma
- Yüksek okuma ve yazma hızı

DVD yazıcılar ve oynatıcılar: 60 firmware güncellemesi

■ DVD yazıcılarda yazılım güncellemesi olmazsa olmazlar arasında. Neredeyse piyasaya çıkan her yeni ortam için firmware güncellemesi şart. Bu işlem, yeni yazılabilir ortamların yazıcı tarafından tanınmasını sağlıyor. Bu ürünlerle yazılım güncellemesi yapmanın diğer bir nedeni de, bu işlem sayesinde bir üst modeli alma gereksiniminin kalkması.

Evet, yapacağınız bir güncelleme ile DVD yazıcınızın okuma ve yazma hızlarını artırabilirsiniz. Yazılım güncellemesi için tek yapmanız gereken, üreticinin sunduğu .exe uzantılı dosyaya çift tıklamak. Yurtdışında bu konuda farklı hizmetler de yok değil. Örneğin NEC ürünlerinin yazılım güncelleme işlemi NEC'de çalışan teknikerlere yaptırılabilir. Bu ek hizmet elbette belli bir ücret karşılığında yapılıyor. Ama buna karşın garantinin geçerliliğini yitirmesi kaygısı ortadan kalkıyor. NEC'in bu servisi tabii ki teknolojiye uzak kişiler için düşünülmüş. Bu parçalarla içli dışlı olan kullanıcıların böylesi bir desteğe ihtiyacı kesinlikle yok.

Yazılım güncellemeler her zaman performans artırmayı hedeflemiyor. Bazı durumlarda gözle görülmeyen değişiklikler yapıyor ve kullanıcılar bunu algılayabiliyor. Memnun olmayan kullanıcılar ise şanslarını resmi olmayan yazılımlar yana kullanıyor. Örneğin <http://forum.rpc1.org>'da yer alan güncellemeler gibi.

! Dikkat: Resmi olmayan yazılımları yüklemek tehlikeli olabilir. Bu yazılımları yüklemekten önce, orijinal güncellemeyi yakınınızda bulundurun. Ayrıca bu işlemi yalnızca garanti süresi geçmiş ürünlerde uygulayın. Yanlış yazılım yükleyerek bir aygıtı çalışmaz hale getirebilirsiniz ve böyle bir durumda yeniisini almaktan başka şansınız kalmaz.

Tür	Üretici / Model	Firmware	Optimizasyon	Web (www)
	Benq DW1600	B7K9	Yüksek yazma hızı: DW1600-B5x9 - DW1620 (B7x9)	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW1610	B8T9, B8V9, G8T9	nForce yonga seti ile uyum, Nero sorunu çözüldü, ortam desteği arttı	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW1620	B7V9 & B7W9/G7Vp & G7W9	nForce yonga seti ile uyum, Nero sorunu çözüldü, ortam desteği arttı	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW1620 pro	B7U9	nForce yonga seti ile uyum, Nero sorunu çözüldü, ortam desteği arttı	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW1625 G-Series	GBGA	Sonic DLA ile uyumlu, çeşitli açıklar kapatıldı	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW1625 B-Series	BBGA, BBHA, BBIA	Sonic DLA ile uyumlu, Lightscribe performansı arttı	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW1640 G-Series	GSHB	CD-R, DVD-R-DL destekli yüksek yazma hızı	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW1640 B-Series	BS0B	Okuma sorunu çözüldü, DVD DL PTP	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW1650	BCDC	Yazma özellikleri düzeltildi, benq.com.tr/hizmetdestek.html	
	Benq DW1655	BCDB	Yazma özellikleri ve LightScribe kalitesi düzeltildi	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW400A	B1MY	Ses ve video CD tanımlaması arttı, korumalı CD'leri okuyabiliyor	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW800A	B2L7 o	Optimal yazma stratejisi, 8x'de yazma kalitesi	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq DW822A	B3JCY; B3KC; B3LC-2	DVD+R-DL yazma desteği, ortam desteği Nero sorunu çözüldü	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq EW1621	47L9; 47N9	DVD+R-DL yazma desteği, optimal yazma stratejisi	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq EW164B	BEBF; BEGB	Solidburn desteği; DVD+R yazma desteği, ortam uyumu	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	Benq EW822U	7GS; THS	8x yazma kalitesi, optimal yazma stratejisi	benq.com.tr/hizmetdestek.html
	LG GSA-5163D	A303	DVD+RW ve DVD+R DL medyalarının hızlı yazılması, ortam desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-5163B	A104	Düzeltilmiş yazma kalitesi, DVD-ROM, -R/RW & RAM okuma	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-5163B	A105	Düzeltilmiş yazma kalitesi, DVD-RW ve ortam desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-2166D	1.01	CD-R için düzeltilmiş yazma kalitesi	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-2164D	1.01	DVD+RW, CD-RW ve bazı DVD'lerde hata okumalarını düzeltiyor	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-5169D	Güncelleme	DVD'lerdeki kopya koruma özelliğinin kaldırılması	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-H10A	JL03	Yüksek yazma kalitesi, ortam desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4082B	A208	Yazma kalitesinin artması, CD-ROM Multi ve DVD-ROM DL okuma desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4167B	DL11	CD-R/DVD+R 16x yazma, etkili DVD-R DL okuma	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4167B	DL13	DVD'lerde istin yazma kalitesi, ortam uyumu, CD oynatıcılara geniş destek	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4163B	A105	Düzeltilmiş yazma kalitesi, DVD+R, DVD-RW ve ortam desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4165B	DL04	DVD-RAM desteği arttı, ortam desteği tr.lge.com/support/support.jsp	
	LG GSA-4160B	A306	DVD+R DL 8x koruması, DVD+RW 8x desteği, yüksek yazma kalitesi DVD-RW, -RAM, Bazı DVD'ler için kayıt hızı 16x'den 8x'e düşüyor	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4166B	1.02	DVD+RW, CD-RW medyaların okuma performansının artması	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4081B	A104	DVD-ROM DL okuma hızının artması	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4040B	A304	Click DVD-R yazma hızının 4x'e yükseltilmesi, EDD DVD-R 4x desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-5120D	A115	Optimal yazma işlemi, ortam desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GSA-4120B	A115	Optimal yazma işlemi, ortam desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG GDR-8163B	OL23	DVD+R Çift Katman desteği	tr.lge.com/support/support.jsp
	LG DRD-8160B	1.01	Yükseklerin Efendisi için özel bir güncelleme	tr.lge.com/support/support.jsp
	Liteon SHM-165H6S	DR16HS07	Ortam güncellemesi	liteonit.com
	Liteon SHM-160H6S	DR16CS06	Ortam güncellemesi	liteonit.com
	Liteon SHM-160P6S	DR16PS09	Ortam güncellemesi	liteonit.com
	Liteon SHM-165P6S	DR16MS0M	Ortam güncellemesi	liteonit.com
	Liteon SHM-16H5S	DR16LS0W	Ortam güncellemesi	liteonit.com
	NEC ND-1100A	1.A3	Ortam güncellemesi	nec.com
	NEC ND-2510A	2.18 DVD+R/R	Ortam güncellemesi	nec.com
	NEC ND-6500A	2.24 (2.21, 2.22, 2.23)	DVD+R9-uyumu düzeltildi, ortam desteği artırıldı	nec.com
	NEC ND-6500A	4.24 (4.21, 4.22, 4.23)	DVD+R9-uyumu düzeltildi, ortam desteği artırıldı	nec.com
	NEC ND-3520A	3.07	DVD+R9 DL, DVD-R9 DL, DVD+R/R/RW ortam desteği	nec.com
	NEC ND-3540A	1.04	(Sadece 1.01'dan, 1.03) Ortam desteği	nec.com
	NEC ND-3550A	1.05	Yazıcı ile sistem arasındaki sorunun	nec.com
	NEC ND-4550A	1.07 (sadece 1.06'dan)	Yazma stratejisinin optimizasyonu, ortam desteği	nec.com
	Philips DVDRW228K	1.72	Düzeltilmiş yazma kalitesi, DVD okuma hızının artması, ortam desteği	support.philips.com
	Philips DVDRW208K	1.92	Düzeltilmiş yazma kalitesi, CD-RW ile biçim sorunlarının çözümü	support.philips.com
	Pioneer DVR-111/111B	V1.06	Tanımlanmamış	pioneer.com
	Pioneer DVR-111D/DBK	V1.06	Tanımlanmamış	pioneer.com
	Pioneer DVR-A04/104	1.41	Highspeed DVD-R/RW güncellemesi	pioneer.com
	Pioneer DVR-A03/103	2.00	Highspeed DVD-R/RW güncellemesi	pioneer.com
	Teac DW-552GA	R4K5	DVD-R DL biçim 4 desteği, düzeltilmiş yazma kalitesi	teac.com/DSPD/index.html
	Teac DW-548D	K4H7	Yazma kalitesinin ve performansının artırılması	teac.com/DSPD/index.html
	Teac DW-558GA	U4S8	Yazma kalitesinin ve performansının artırılması	teac.com/DSPD/index.html
	Teac DW-W516GC	Y4S5	Yazma kalitesinin ve performansının artırılması	teac.com/DSPD/index.html
	Samsung tümü Model	belirsiz	Live Update ile kendiliğinden güncelleme	samsungs-europe.com

Renk kodları ■ Hataların düzeltilmesi ■ Uyum / kararlılık ■ Yeni işlevler

Ne değişiyor?

- Ortam desteğinin artması
- Çeşitli oynatım hatalarının ortadan kalkması
- Yeni video ve ses desteği

DVD oynatıcılar, DVD/HDD kaydediciler: 45 güncelleme

■ Optik sürücülerde olduğu gibi DVD oynatıcılar ve kayıt edicilerde de durum pek farklı değil. Yüksek yazma hızı ve daha geniş bir medya uyumluluğu ya-
kalamak, bu ürünlerde bir yazılım gün-
cellemesi yapmak için iyi bir neden.
Benzer bir işlem, yazıcılarda DivX ve
Xvid desteğinin sağlanması için de ya-
pılabiliyor.

Tabii düzeltmeler bununla sınırlı
değil. Örneğin oynatım hataların dü-
zeltilmesi, ses kalitesinin artırılması, vi-
deotext sayfasının daha rahat kullanımı
ve Showview ile elektronik program
rehberinin (EPG) optimizasyonu da
unutulmamalı.

Bu ürünlerde, yazılım güncelleme iş-
lemi medya veya varsa ağ bağlantısı yo-
luyla yapılıyor. Hatta bazı durumlarda
özel bir tuş bileşimi girmek bile gereke-
biliyor. Bu yüzden de bu işlemin nasıl
yapılacağına dair bilgi edinilmesi şart.
Oturma odası için tasarlanan ürünler-
de, üretici firma, herhangi bir yazılım
güncellemesi için garantiyi iptal edebi-
liyor. Bazı üreticiler ise bu işlemi kendi
teknik servislerinde yapıyor. Burada
üreticiye göre belirli bir ücret alınabili-
yor. Tabi bu işi ücretsiz yapan firmalar
da yok değil.

! DİKKAT: Bazı ürünlerde firmware sü-
rümü sadece belli başlı yazılımlarla ça-
lışıyor. Bunun anlamı firmware sürü-
münün ürün üzerindeki yazılımın
dışında kesinlikle çalışmaması. Bilinç-
sizce yapılan bir işlem cihazın kendi
yazılımı ile çalışmasını engelleyebilece-
ğinden, bu ilişki iyi bilinmeli ve ancak
belirlenen bu duruma göre yazılım
güncellemesi yapılmalı.

Tür	Üretici / Model	Firmware	Optimizasyon	Web (www)
■ ■ ■	Benq DE350	29092005	Tanımlanmamış	benq.com.tr/hizmetdestek.html
■ ■ ■	Centrum Gemini 350	215	Uzun MP3 adları gösteriliyor, çeşitli hatalar düzeltildi	netonnet.de
■ ■ ■	Centrum Xamba 500	1125	Video kayıt esnasında çeşitli sorunlar çözüldü	netonnet.de
■ ■ ■	Kiss DP-1100	1.1.6	Altyazı desteği düzeltildi, kararlı çalışma, DivX altyazı renk desteği	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-558 - 200 Gb	1.1.4	Timeshift sorunu çözüldü, Timesearch değişti, alt yazı düzeltildi, Nero digital desteği eklendi	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-558-80GB	1.1.4	Timeshift sorunu çözüldü, Timesearch değişti, alt yazı düzeltildi, Nero digital desteği eklendi	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-1504	2.9.3	PC-Link ve FTP-Server, sabit disk paylaşımı, DivX DRM desteği, Wireless Key düzeltildi	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-1500	2.9.3	Wireless Key düzeltildi, KML Client desteği, DivX DRM	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-1000	2.9.3	Wireless Key düzeltildi, KML Client desteği, DivX DRM	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-508	2.9.3	Wireless Key düzeltildi, KML Client desteği, DivX DRM	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-500	2.9.3	Wireless Key düzeltildi, KML Client desteği, DivX DRM	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-470	2.8.5 (PAL)	DivX & VCD, WMA-Audio için 48X hızında hızlı ileri ve geri alma, UDF desteği	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-450	2.9.3	Altyazı desteği, SVCD oynatımı	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Kiss DP-330	3.2.8	Tanımlanmamış	kiss-technology.com/files/firmware/
■ ■ ■	Mustek R580/580M	V248P12T24	PAL desteği	mustek.com
■ ■ ■	Mustek R100LB	V194P55T1-2	DivX-, Xvid ve MPEG4-desteği	mustek.com
■ ■ ■	Mustek R100B	1.19-DJ.1.79-J7	DVD+R Medya uyumluluğu, PAL desteği	mustek.com
■ ■ ■	Mustek R100A Plus	1.19-DJ.1.79-J8	DVD+R Medya uyumluluğu, PAL desteği	mustek.com
■ ■ ■	Philips DVDR3300H, DVDR3330H,	FF13	Media-CDs (JPG), Shuffle-Mode, Zamanlanmış kayıt, Edit Menü, Kararlı sabit disk desteği	support.philips.com
■ ■ ■	Philips DVDR3355/02, DVDR3355/19,	BTS_5	Decoder/SCART & DVD-Navigasyonu, Led timer kayıt	support.philips.com
■ ■ ■	Philips DVDR3365/02, DVDR3365/19			
■ ■ ■	Philips DVDR1000	6.3	Çeşitli hatalar giderildi	support.philips.com
■ ■ ■	Philips DVDR7300	PS5c	Çeşitli hatalar giderildi	support.philips.com
■ ■ ■	Philips DVDR520/H	196	Çeşitli hatalar giderildi	support.philips.com
■ ■ ■	Philips DVDR610/DVDR615	BT1_35	Çeşitli hatalar giderildi	support.philips.com
■ ■ ■	Philips DVP5900	26	HDCP gösterimi, çeşitli hataların düzeltimi OK-Taste, Disc spielt	support.philips.com
■ ■ ■	Panasonic DMR-EH52, -ES30V, -ES10	belirsiz	SVCD desteği	panasonic.com
■ ■ ■	Samsung DVD-R120	23012006	Biçim güncellemesi	support.samsung.com
■ ■ ■	Samsung DVD-VR320	05122005	Biçim güncellemesi	support.samsung.com
■ ■ ■	Sharp DV-HR350S	1.45	Tanımlanmamış	sharp.com/softwareupdates
■ ■ ■	Sharp DV-HR300S	1.45	Tanımlanmamış	sharp.com/softwareupdates
■ ■ ■	Sharp DV-HR400S	1.28	Technisat Digital2 ile düzeltilmiş kanal geçişi	sharp.com
■ ■ ■	Sharp DV-HR450S	1.28	Technisat Digital2 ile düzeltilmiş kanal geçişi	sharp.com
■ ■ ■	Sharp DV-HR480S	1.28	Technisat Digital2 ile düzeltilmiş kanal geçişi	sharp.com
■ ■ ■	Sony DVP-NS32, -NS33, -NS52P	2.20	Yeni DivX işlev desteği	http://support.sony-europe.com
■ ■ ■	Sony DVP-NS92V	1.32	Yeni DivX biçim desteği	http://support.sony-europe.com
■ ■ ■	Umax Chili DVR 8500 X	DA83	Orijinal DVD filmlerinin oynatım sorunu çözüldü, medya desteği	umax.com
■ ■ ■	Umax Yamada DVR-9300X	9300v2	HDD Zamanlanmış kayıt işlevi düzeltildi	umax.com
■ ■ ■	Umax Yamada DVR-8400X	8400x	Ortam uyumu	umax.com
■ ■ ■	Yakumo DVD Master DX4	18.11	Altyazı desteği (.srt)	yakumo.de
■ ■ ■	Yakumo DVD Master XL2	12.01.04	Zum desteği, altyazı desteği	yakumo.de
■ ■ ■	Yakumo DVD Record Master XL	50Y	WMA desteği, 24 saat zamanlama, kanal dizilimi	yakumo.de
■ ■ ■	Yamakawa DVD-375	2.782	50/60 Hz Progressive Scan 1080i desteği	yamakawa.de
■ ■ ■	Yamakawa DVD-380	2.2	HDMI- desteği	yamakawa.de
■ ■ ■	Yamakawa DVD-365	273N	.srt altyazı desteği, düzeltilmiş hata düzeltme	yamakawa.de
■ ■ ■	Yamakawa DVR-625	DMN8600	DivX-, Xvid- ve MPEG4 oynatımı	yamakawa.de

Renk kodları ■ Hataların düzeltilmesi ■ Uyum/kararlılık ■ Yeni işlevler

CHIP PRATİK Firmware güncellemeleri

Ne değişiyor?

- Yüksek görüntü kalitesi
- İşlevlerin artırılması
- PictBridge desteği (PC olmadan baskı)

Dijital fotoğraf makineleri ve objektifler: 55 güncelleme

■ Eskiden bu kesimde sadece profesyonel aygıtlar için yazılım güncellemesi yer alırdı. Günümüzde orta sınıf için bile güncellemeler yazılıyor, ama yetmiyor. Çünkü profesyonel kullanıcılar daha geniş işlevler kazandıran güncellemelere ihtiyaç duyuyorlar. Canon, Nikon ve Olympus gibi ürünlerde güncelleme işlemi bir bellek kartı yardımıyla yapılıyor. Bu işlemin nasıl yapılacağıysa üreticinin web sitesinde ayrıntılı olarak yer alıyor. Güncellemelerin çoğu, örneğin 4 GB gibi yüksek kapasiteli bellek kartlarının desteklenmesi için yapılıyor. Bunun yanı sıra, açma ve kapama ile pozlama süresi de en uygun değere göre iyileştiriliyor. Bazı ürünler bu tür güncellemeler sayesinde sualtı makro çekimi, geniş aç çekimi veya LCD parlaklığın ortam ışığına göre otomatik optimize edilmesi gibi çeşitli özelliklere de sahip oluyor. Olympus bu alanda bir adım önde gidiyor. Olympus, DSLR ürünü için dijital objektiflere de yazılım güncellemesi hazırlamış. Bu güncelleme, fotoğraf makinesinde merceklerle giren ışığın ayarlanmasını ve fotoğraf makinesinin açıklığının daha etkili kullanılmasını sağlıyor. Orta seviyeye hitap eden ürünler, bir yazılım güncellemesi ile PC'den bağımsız bir şekilde baskı özelliğini kazandıran PictBridge desteğine sahip oluyor. Buna ek olarak daha etkili kullanım, bellek kartlarının daha hızlı okunması ve USB aktarım hızının artması gibi değişimler de gerçekleşebiliyor.

! DİKKAT: Yazılım güncellemesi yapmadan önce yeni pil kullanmaya dikkat edin. Mümkünse ürünü adaptörle çalıştırın. Bu esnada elektriğin kesilmesi ürünü garanti dışı bırakabiliyor.

Tür	Üretici / Model	Firmware	Optimizasyon	Web (www)
■ ■ ■	Benq E53+	0972	Film kayıt sorunu çözüldü	benq.com.tr/hizmetdestek.html
■ ■ ■	Benq DC1500	1.0.3.1	PAL TV hatalarını düzeltildi	benq.com.tr/hizmetdestek.html
■ ■ ■	Benq DC1300	v1.0; v2.0	Pil değişiminden sonraki hata göstergesi giderildi, yatay çizgiler düzeltildi	benq.com.tr/hizmetdestek.html
■ ■ ■	Benq DC S30	1.0.4.3; 1.0.4.5	128 Kbit MP3 desteği	benq.com.tr/hizmetdestek.html
■ ■ ■	Canon Eos-1D Mark II N	1.0.4	Resimlerin tek renkli görünmesi düzeltildi	web.canon.jp/imaging/BeBit-e.html
■ ■ ■	Canon Eos 5D	1.0.5	Büyük verilerin işlenmesi çözüldü (1,7 MB) tek renkli görüntü sorunu ortadan kalktı	web.canon.jp/imaging/BeBit-e.html
■ ■ ■	Canon Eos 20D, 20Da	2.0.3	Renk ısı değerleri yenilendi, kartlarla haberleşmede yüksek kararlılık	web.canon.jp/imaging/BeBit-e.html
■ ■ ■	Canon Eos Digital Rebel XT/350D	1.0.3	RC1 uzaktan kumanda sorunu çözüldü	web.canon.jp/imaging/BeBit-e.html
■ ■ ■	Canon Eos-1Ds Mark II	1.1.4	Verinin adlandırma problemi çözüldü, CF kartlarla haberleşmede yüksek kararlılık	web.canon.jp/imaging/BeBit-e.html
■ ■ ■	Canon Eos-1D Mark II	1.2.4	Verinin adlandırma problemi çözüldü, CF kartlarla haberleşmede yüksek kararlılık	web.canon.jp/imaging/BeBit-e.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix A330	1.77	M tipi xD-Picture kartlarının kullanımı	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix S9500	1.02	6 GB Microdrive desteği	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix A120	1.79	M tipi xD-Picture kartlarının kullanımı	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix A340	1.22	M tipi xD-Picture kartlarının kullanımı	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix F710	1.55	M tipi xD-Picture kartlarının kullanımı	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix S3 Pro	2.12	Otomatik döndürme işlevi eklendi, AF-S Nikon ve AF-VR desteği, yüksek kapasiteli bellek desteği,	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix S3 Pro	2.16	Nikon flash desteği, beyaz dengesi, PC kontrol işlevi	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix S3 Pro	2.18	PC Control Mod'da JPEG resimler artık daha keskin görünüyor	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix F440	2.10	LCD parlaklığı kararlık ortamlara göre ayarlanıyor	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix F450	2.10	LCD parlaklığı kararlık ortamlara göre ayarlanıyor	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Fujifilm FinePix F10	1.02	PictBridge uyumu, PC sistemlerini tanıma	fujifilm.de/serv_1105.html
■ ■ ■	Kodak Easyshare-One	1.1	W-LAN desteği, menü girişi, USB senkronizasyonu	kodak.com
■ ■ ■	Kodak CX6330	1.03	Dijital zum ile odaklama sorunu çözüldü	kodak.com
■ ■ ■	Kodak CX4230	1.05	SD/MMC yavaş okuma sorunu çözüldü, tarih ve zaman göstergesi	kodak.com
■ ■ ■	Kodak DX7590	1.01	Düşük ışık kaynağında daha net görüntü	kodak.com
■ ■ ■	Kodak DX6440	1.02	Bellek kart sorunu çözüldü, odaklama düzeltildi	kodak.com
■ ■ ■	Konica-Minolta Dynax-7D	1.1	Kendi kendine kilitlemeler giderildi, oynatma ekranında histogram	konica-minolta.com
■ ■ ■	Konica-Minolta Dimage A2	1.13e	ACT-100, ACW-100, Dimage DCA-200 desteği	konica-minolta.com
■ ■ ■	Konica-Minolta Dimage A2	1.14	Bellek kart erişimi artırıldı	konica-minolta.com
■ ■ ■	Konica-Minolta Dimage A200	1.01	4 GB'lık bellek kart desteği	konica-minolta.com
■ ■ ■	Konica-Minolta Dimage X1	1.10	Tuşların algılanması hızlandı, çekim geçikmesi	konica-minolta.com
■ ■ ■	Olympus E-300	1.1	Beyaz dengesi, uyku modu desteği düzeltildi	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus E-300	1.2	Kenar ışık telafisi değişti	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus E-300	1.3	kararlılık, su altı makro, geniş aç desteği	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus E-1.1.1 -	1.4	+5'lik resimnetliği, S-AF desteği	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus E-500	1.1	One-Touch beyaz dengesi	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus C-350 ZOOM	774-775	PictBridge desteği	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus [mjur:] 300 Digital	k. A.	PictBridge desteği	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus [mjur:] 400 Digital	k. A.	PictBridge desteği	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus C-740 UltraZoom	v754d-85-D01	PictBridge desteği	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus C-750 UltraZoom	v753d-86-D0	PictBridge desteği	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus C-5060 WideZoom	v756-81	RAW uyumu, yardımcı resim çizgileri bazı göstergelerin düzeltilmesi	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Olympus C-8080 WideZoom	v757-75	Uzaktık ölçümü, Exif bilgilerinin verilmesi	olympus.de/consumer
■ ■ ■	Pentax *ist D	1.12	4 Gbyte'lık bellek kart desteği	pentax.com
■ ■ ■	Pentax *ist Ds	2.00	Manuel Autofokus	pentax.com
■ ■ ■	Ricoh GR-Digital	1.09	Sigma Flash'larla etkili çalışma	ftp://download.ricohpmc.com/DC/
■ ■ ■	Ricoh Caplio GX8	1.12	PictBridge sorunu çözüldü	ftp://download.ricohpmc.com/DC/
■ ■ ■	Sony DSC-R1	2.0	Renk ve aydınlık dağılımlarında düzeltme	support.sony-europe.com
■ ■ ■	Sony DSC-F828	2.0	Tanımlanmamış	support.sony-europe.com
■ ■ ■	Sony DSC-T1	2.0	Tanımlanmamış	support.sony-europe.com
Objektif ve diğer ekipmanlar				
■ ■ ■	Canon WFT-E1/E14	2.0.1	Eos 20D ile kullanımlar, Eos-1D Mark II ile sorunların düzeltilmesi	web.canon.jp/imaging/BeBit-e.html
■ ■ ■	Olympus Zuiko Digital 14-54 mm 1:2,8-3,5	1.1	Işık geçirgenliğinde etkili aydınlatma	olympus.com
■ ■ ■	Olympus Zuiko Digital ED 35-100mm 1:2,0	1.1	Düzeltilmiş ışık geçirgenliği	olympus.com
■ ■ ■	Olympus Zuiko Digital ED 50-200mm 1:2,8-3,5	1.1	Işık geçirgenliğinde etkili aydınlatma	olympus.com
■ ■ ■	Olympus Zuiko Digital 35mm 1:3,5 Macro	1.1	Düzeltilmiş ışık geçirgenliği	olympus.com

Renk kodları: ■ Hataların düzeltilmesi ■ Uyum / kararlılık ■ Yeni işlevler

CHIP PRATİK Firmware güncellemeleri**Ne değişiyor?**

- Uzun pil çalışma süresi
- Kararlı çalışma
- Ses ve video biçim desteğinin artırılması

MP3 ve video oynatıcılar: 25 yazılım güncellemesi

■ Korumalı içerikleri oynatmayan ürünler, bir yazılım güncellemesi yardımıyla bu sorunun üstesinden gelebiliyor. Özellikle çeşitli ses ve video biçimlerinin desteklenmesi için bu işlem büyük bir önem taşıyor. Bazı ürünlere oldukça ilginç özellikler de kazandırılabilir. Örneğin iRiver'in MP3 oynatıcısı, H320'nin, yazılım güncellemesi sonrası renkli ekranında Xvid videoları oynatabilmesi gibi. Oynatıcılarda bu tür güncellemeler genelde PC yardımı ile yapılıyor. Güncelleme üründe yer alan sabit diskin belli bir alanına kopyalanıyor. Daha iyisine geçiş sadece bu tür markalara özgün değil. Örneğin Apple bile iPod ürünü için sürekli güncellemeler yayınlıyor. Bu başarılı desteğin kötü yanı ise yazılımın 37 MB büyüklüğünde olması.

Tür	Üretici / Model	Firmware	Optimizasyon	Web (www)
	Apple iPod-Famille	2006-01-10	iPod Radio Remote, iPod nano'da video destekli uzaktan kumanda,	apple.com/de/ipod/download/
	Archos AV700 C+	1.5.1	1 Pil şarj kontrolü düzeltildi, 12/24 zaman biçimi, AVI ve WMA desteği	archos.com/support/download
	Archos AV400	3.1.10	WMV9-, DRM- ve MTP (Media Transfer Protocol) desteği	archos.com/support/download
	Archos AV700	1.5.10	Pil şarj kontrolü düzeltildi, 12/24 saat biçimi, AVI ve WMA	archos.com/support/download
	Archos AV500	1.5.10	USB host işlevi düzeltildi, kamera desteği artırıldı	archos.com/support/download
	Archos Gmini500	1.5.10	USB host işlevi düzeltildi, kamera desteği artırıldı	archos.com/support/download
	Archos Gmini400	2.1.10	Uzun çalışma süresi, MPEG4 ve WM DRM9 desteği	archos.com/support/download
	Archos PMA400	1.14-2	192 KBit/s ile ses kayıtları, MPEG4-desteği,	archos.com/support/download
	Archos Gmini XS 100	2.1.21	Windows Media DRM 10 için MTP desteği	archos.com/support/download
	Archos Gmini XS 202S	2.1.21	Windows Media DRM 10 için MTP desteği	archos.com/support/download
	Archos Gmini XS 202S	2.1.21	Windows Media DRM 10 için MTP desteği	archos.com/support/download
	Creative ZenTouch	2.11.01	"Play for Sure", Creative yazılımı olmadan kopyala yapıştır işlemi	de.europe.creative.com/support
	Creative Zen Vision	1.30.02	WMV oynatımı, denkleştirme, içerik koruması	de.europe.creative.com/support
	Creative Zen Vision:M	1.30.02e	WMV oynatımı, denkleştirme, içerik koruması	de.europe.creative.com/support
	iRiver H10	V1.61	Sistem verileri artık gösterilmiyor, belirsiz çokmeler düzeltildi	iriver.com
	iRiver T10	V1.63	Audible.com desteği, çeşitli hataların düzeltilmesi	iriver.com
	iRiver H320/340	1.25	Video ve ses biçimi desteği, ileri ve geri almada	iriver.com
	Philips Act215	2.0.2	Tanımlanmamış	support.philips.com
	Philips Act211	2.0.2	Tanımlanmamış	support.philips.com
	Philips SA260	3.0	Keyfi yazılım engellemelerini çözüyor, aygıt yöneticisi için yardım dosyası	support.philips.com
	Philips HDD070	5.2	Sıralama sorunu çözüldü, uzun süreli filmlerde ses sorunu çözüldü	support.philips.com
	Philips HDD060	5.2	Sıralama sorunu çözüldü, uzun süreli filmlerde ses sorunu	support.philips.com
	Philips HDD050	5.2	Sıralama sorunu çözüldü, uzun süreli filmlerde ses sorunu	support.philips.com
	Philips hdd065/066/071/075/077	5.2	Sıralama sorunu çözüldü, uzun süreli filmlerde ses sorunu çözüldü	support.philips.com
	Philips SA159/02	QAAMN7.9	Dil desteği sorunu çözüldü	support.philips.com

Ne değişiyor?

- Kesintisiz veri aktarımı
- Artırılmış güvenlik
- Yeni işlevler

DSL & W-LAN: 20 yazılım güncellemesi

■ Kararlılık ağı ortamının her şeyi olmasına rağmen, hâlâ birtakım istenmeyen durumlar yaşanabiliyor. Uyumluluk sorunlarından tutun da düşük erişim mesafelerine, kararlılık dengesizlikleriyle karşı karşıya kalmaya dek birçok mesele var. Bu yüzden de yazılım güncellemeleri daha çok bu yönde. Yazılım güncellemeleri genelde PC'nin kullanıcı konsolundan gerçekleşiyor ve birçok ürün bu sayede ADSL2+ desteğine yükseltiliyor. Özellikle ünlü markalar bu konuda iyi bir desteğe sahip.

Tür	Üretici / Model	Firmware	Optimizasyon	Web (www)
	AVM FritzBox Fon WLAN 7050	14.04.01	ADSL2+ desteği, yeni özellikler eklendi	ftp://ftp.avm.de
	AVM FritzBox Fon WLAN	8.04.01	ADSL2+ desteği, yeni özellikler eklendi	ftp://ftp.avm.de
	AVM FritzBox Fon WLAN 5050	12.04.01	ADSL2+ desteği, yeni özellikler eklendi	ftp://ftp.avm.de
	AVM FritzBox Fon WLAN 5012	25.04.01	ADSL2+ desteği, yeni özellikler eklendi	ftp://ftp.avm.de
	AVM FritzBox Fon 5010	23.04.01	ADSL2+ desteği, yeni özellikler eklendi	ftp://ftp.avm.de
	D-Link DSM-C600	1.01EU	2 GB'tan büyük veriler kopyalanabilmesi	d-link.com
	D-Link DBT-900AP	2.83	Şifre güncelleme aracı	d-link.com
	Draytek Vigor 2600 Plus Serie	v2.5.7	Intel Centrino & DHCP IP, WPA2 ve WDS desteği	draytek.com
	Linksys WRT55AG	1.30	PPTP Connect-On-Demand desteği	de.linksys.com
	Netgear DG834GTB	1.01.28	ADSL2+ desteği	netgear.com
	Netgear WPN824	2.0.15	WPA2 desteği, Starcraft çoklu oyuncu desteği, DHCP IP Fkt.	netgear.com
	Netgear WGT624	4.2.11 Beta	Microsoft Xbox-Live sertifikasyonu	netgear.com
	Philips ADSL5155P/02	0.35	Yeni işlevler eklendi, çeşitli sorunlar düzeltildi	support.philips.com
	Philips ADSL5155U/02	0.35	Yeni işlevler eklendi, çeşitli sorunlar düzeltildi	support.philips.com
	Philips CPWBS054/00	1.00.011	Yeni işlevler eklendi, çeşitli sorunlar düzeltildi	support.philips.com
	Philips SNB6500	1.03	Yeni işlevler eklendi, çeşitli sorunlar düzeltildi	support.philips.com
	Philips SNR6500	1.01	Yeni işlevler eklendi, çeşitli sorunlar düzeltildi	support.philips.com
	Philips SNA6500	0.43	Yeni işlevler eklendi, çeşitli sorunlar düzeltildi	support.philips.com
	SMC SMC2304WBR-AG EU	0.85	WAN protokolü RFC1483Bridge yaması, WDS-Repeater-Modus	smc.com
	SMC SMC7908VoWBRB EU	0.85	WAN protokolü RFC1483Bridge yaması, WDS-Repeater-Modus	smc.com

Renk kodları ■ Hataların düzeltilmesi ■ Uyum/kararlılık ■ Yeni işlevler

CHIP PRATİK Firmware güncellemeleri**Ne değişiyor?**

- Görüşme kalitesinin artması
- Etkili bellek kullanımı
- Gelişmiş Bluetooth işlevi

Cep telefonları: 15 yazılım güncellemesi

■ Cep telefonları için de yazılım güncellemeleri mevcut. Erişim genelde servis sağlayıcıları tarafından sağlanıyor ve bunun için de bir ücret alınıyor. Her şeye rağmen Palm ve Benq gibi markalar bunun dışında. Sony, Ericsson ve Motorola'nın servisleri de yabana atılmayacak kadar iyi.

! DİKKAT: Hack edilmiş firmware kullanımı ürünü her zaman garanti dışı bırakır.

■	Benq A70	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	Benq A75	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	Benq AX75	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	BenqSiemens C47	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	BenqSiemens C55	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	Benq Siemens C47	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	Benq Siemens C70	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	Benq Siemens C75	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	BenqSiemens S65	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	Benq Siemens S75	modele bağlı. Bilinen problemler çözüldü, daha kararlı çalışma	benq.de/serviceandsupport
■	HP iPAQ hw6515	1.12 Servis sağlayıcı ad desteği, SIM-Tool-Kit ve GSM-Radio desteği	hp.com
■	Motorola tümü	belli değil Otomatik güncelleme servisi, internet erişimi	motorola.com
■	Sony Ericsson tümü	belli değil Otomatik güncelleme servisi, internet erişimi	sonyericsson.com
■	Palm treo 650	1.20 Otomatik güncelleme servisi, internet erişimi	euro.palm.com/europe/de/treo650update/

Ne değişiyor?

- Yazma hızının artması
- Kararlı çalışma
- Hızlı ağ bağlantısı

Dizüstü sistemler: En önemli 25 web sitesi

■ Dizüstü sahiplerinin işi çok zor. Üreticilerin web sitelerinde genelde kullanılan anakartın yeni yazılımları yer alıyor. Bunun dışında kalan donanım bileşenlerin sürücülerini ise o üreticilerin web sitelerinde bulunmalı. Örneğin kullanılan optik sürücünün firmware'in, üreticinin web sitesinden bulunması gibi. Bu tür bir yazılım güncellemesi ile optik sürücünün okuma ve yazma hızını arttırabilirsiniz. Grafik yongalarında durum biraz daha farklı. nVidia ve ATI'nın resmi sürücülerini genelde masaüstü kullanımı için tasarlandığından, dizüstü sistemler için pek uygun değil. Bunun için mobil sürücülerini yüklemek gerekiyor. Bu sürücülerin çalışmadığı durumlarda ise hack edilmiş firmware'ler kullanmak gerekiyor: www.mvktech.net.

Tür	Üretici / Model	Firmware	Optimizasyon	Web (www)
■	Acer tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	support.acer-euro.com/drivers/downloads.htm
■	Apple iBook, Powerbook	1.1	Daha uzun pil çalışma süresi desteği	apple.com/support
■	Asus tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	support.asus.com/download
■	ATI Catalyst Mobile	6.3	DVI sorunu çözüldü	ati.com
■	Averatec tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	averatec.de/service/download.htm
■	Broadcom tümü	belirsiz	W-LAN ve Bluetooth yongalar için yazılım güncellemeleri	broadcom.com/support/?source=top
■	Cebop tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	cebop.com
■	Dell tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	dell.de
■	Fujitsu Siemens tümü	belirsiz	Tüm modeller için BIOS güncellemesi	support.fujitsu-siemens.de/de/support/downloads.html
■	Gericom tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	gericom.de
■	HP tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	hp.com
■	Intel tümü	belirsiz	W-LAN ve yonga setleri için yazılım güncellemeleri	intel.de
■	Lenovo tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	lenovo.de
■	Medion tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	medion.de
■	MSI tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	msi-technology.de/support
■	Nvidia GeForce Go 7800 GTX	81.94	Çift çekirdekli işlemcilerde daha yüksek performans	nvidia.com
■	Panasonic tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	panasonic.de
■	Realtek tümü	belirsiz	Ağ ve ses yongaları için yazılım güncellemeleri	www.realtek.com.tw/downloads
■	Samsung tümü	belirsiz	Tüm modeller için BIOS güncellemesi	support.samsung.de/index.aspx
■	SIS	belirsiz	Mobil yonga setleri için sürücüler	sis.com
■	Sony tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	sony.de
■	Targa tümü	belirsiz	Tüm modeller için sürücü ve yazılım güncellemesi	targa.de
■	Toshiba tümü	belirsiz	Tüm modeller için BIOS güncellemesi	de.computers.toshiba-europe.com/
■	VIA	belirsiz	Mobil yonga setleri için sürücüler	viaarena.com
■	Wortmann tümü	belirsiz	Tüm modeller için BIOS güncellemesi	ftp://ftp.wortmann.de

Renk kodları ■ Hataların düzeltilmesi ■ Uyum / kararlılık ■ Yeni işlevler

CHIP PRATİK Firmware güncellemeleri**Ne değişiyor?**

- Güç tasarruf mekanizmalarının iyileştirilmesi
- Yüksek uyumluluk

Anakart ve ekran kartı: 55 yazılım güncellemesi

■ **Anakartlar:** Yazılım güncellemesinin en sık yapıldığı ürünlerin başında anakartlar geliyor. BIOS'a yapılan bir güncelleme sayesinde yeni işlemci desteği, güç denetim işlevlerinin artması ve arabirimlerin düzgün çalışması sağlanabiliyor. Bu yüzden üreticilerin web sitelerinde yazılım güncellemeleri hiç eksik olmuyor. Anakarttaki yazılım güncellemesi eskiye göre çok kolaylaştı. Sözü edilen güncellemeler artık Windows altında rahatlıkla yapılabilir. Yüklenen yardımcı programlar sayesinde yeni firmware'ler otomatik bulunuyor. Bunun avantajı, bu sayede yanlış anakarta uymayan BIOS güncellemelerinin önüne geçilmesi.

■ **Ekran kartları:** Grafik yongasının üreticisine ait sürücüler sayesinde ekran kartına yeni işlevler eklenebiliyor. Örneğin vVidia yeni sürücüsü ile ekran kartlarına H.264 desteği sunuyor. ATI cephesi de Catalyst sürücülerıyla benzer bir destek veriyor. Bu güncellemelerin bilhassa oyuncular için önemli olduğunu söylemeliyiz. Sunulan her bir güncelleme ile oyunlarda yaşanan birçok sorun da gideriliyor. ■ NO / Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr, MCSE + MCSA

■ **Sürücü güncellemesi:** Ekran kartlarına yeni işlevler katmak, yonga üreticisinin sürücülerini ile mümkün.

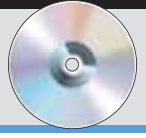

Tür	Üretici / Model	Firmware	Optimizasyon	Web (www)
	Aopen i945Ga-PHS	R1.07	Intel Pentium D9xx desteği, USB sorunu çözüldü	aopen.com
	Aopen i945Pa-PLF	R1.07	Intel Pentium D9xx desteği, USB sorunu çözüldü	aopen.com
	Aopen i945Ga-PLF	R1.07	Intel Pentium D9xx desteği, USB sorunu çözüldü	aopen.com
	Aopen i915GMm-HFS	R1.11	D-SUB'dan DVI'ya geçiş sorunu çözüldü	aopen.com
	Aopen nCK804Ua-LFS	R1.03 Beta	AMD Athlon 64 X2 için Cool'n'Quiet desteği	aopen.com
	Aopen nCK804a-LFS	R1.03 Beta	AMD Athlon FX-60 desteği	aopen.com
	Asus P5WD2 Premium	0606	ATI-Crossfire desteği	http://support.asus.com
	Asus P5RD2-VM	0503	Yeni işlemci desteği	http://support.asus.com
	Asus P5WD2-E Premium	0401	Yeni işlemci desteği	http://support.asus.com
	Asus P5PL2	0509	Yeni işlemci desteği	http://support.asus.com
	Asus P5N32-SLI Deluxe	0308	Yeni işlemci desteği	http://support.asus.com
	Asus P4C800-E Deluxe	1021	Pentium-M CT-479 adaptör desteği, S-ATA HDD tanımlaması	http://support.asus.com
	Asus P4P800-VM	1016	Pentium-M CT-479 adaptör desteği	http://support.asus.com
	Asus A8R32-MVP Deluxe	0311	100 MHz PCIe desteği artık değişken	http://support.asus.com
	Asus A8N-SLI SE	0303	AMD Athlon 64 FX-60 uyumu, yeni BIOS seçeneği: "Wake up from S1-S3"	http://support.asus.com
	Asus A8R-MVP	0309	İşlemci CPU frekansı ve WoL düzeltildi	http://support.asus.com
	Asus A8N-VM	0702	nVidia RAID-ROM desteği, S1 sonrası siyah ekran hatası	http://support.asus.com
	DFI UT NF4 SLI-DR Exp.	NF4EDC07	AMD Athlon 64 FX-60 desteği, gelişmiş bellek desteği	http://eu.dfi.com.tw
	DFI UT RD200 CF-DR	RDXDC23	AMD Athlon 64 FX-60 desteği, overclock işlevi eklendi	http://eu.dfi.com.tw
	EpoX EP-5EDAI	5edi6118	İşlemci Microcode güncellemesi, PCI-Express-PME, Probl. m. Creative SB0460 desteği	epoxtr.com
	EpoX EP-9GF6100-M	9g6m6315	Cool'n'Quiet açık iken Windows XP SP2 açılış sorunu çözüldü	epoxtr.com
	EpoX EP-5LDA+ GLi	5lda6125	Realtek ALC880 ve Creative SB0460 sorunu çözüldü	epoxtr.com
	EpoX EP-5LWAJ	5lwj6112	ATI-X1600 ekran kartı sorunu çözüldü	epoxtr.com
	EpoX EP-9NDA3+	9nd35915	AMD çift çekirdekli işlemci desteği, Socket 939	epoxtr.com
	EpoX EP-9NDA3J	da3j5a14	AMD çift çekirdekli işlemci desteği, Socket 939	epoxtr.com
	EpoX EP-9NPA+ SLI	9sli5b22	AMD Athlon 64 FX-60 desteği	epoxtr.com
	EpoX EP-9NPAJ SLI	9sli5b22	AMD Athlon 64 FX-60 desteği	epoxtr.com
	EpoX EP-5NVA+ SLI	5nva5b24	ATAPI cihazlarının açılış sorunu çözüldü, SATA Eye Pattern desteği	epoxtr.com
	EpoX EP-5P945-J	5ipj6213	ATI Crossfire desteği	epoxtr.com
	EpoX EP-5PLAI	5pla5a21	S-ATA'nın sadece Primary-Mode'da çalışması çözüldü	epoxtr.com
	Gigabyte GA-8I865GME-775	F2	PS2 Klavye/Mouse S3 Moduna göre çalışması sağlandı	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-8I945PLGE-RH	F3	F2 ile Audio Front Panel desteği	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-8I945GMH-RH	F2	Infineon bellek desteği	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-8N775	F2	İşlemci Microcode Güncellemesi	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-8N-SLI Pro	F6	İşlemci Microcode Güncellemesi	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-8N-SLI Royal	F5	İşlemci Microcode Güncellemesi	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-G1975X	F2, F3	İşlemci Microcode Güncellemesi,	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-K8N51PVM-T9	F3	DDR uyumu düzeltildi	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-K8NXP-9	F9	İşlemci Microcode Güncellemesi, nVidia RAID desteği düzeltildi	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-K8N Ultra-9	F8	İşlemci Microcode Güncellemesi, nVidia RAID desteği düzeltildi	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-K8NXP-SLI	F11	İşlemci Microcode Güncellemesi, nVidia RAID desteği düzeltildi	gigabyte.com.tw
	Gigabyte GA-K8N Ultra-SLI	F6	İşlemci Microcode Güncellemesi, nVidia RAID desteği düzeltildi	gigabyte.com.tw
	MSI 915PL Neo	3.4	SmartFan desteği, ağ desteği ile açılış	msi.com.tw
	MSI 915PL Neo-V	1.2	Onboard LAN işlevi, ATI R5xx desteği	msi.com.tw
	MSI 915P Combo-FR	1.7	İşlemci desteği artırıldı, nVidia ekran kartlarının sorunu çözüldü	msi.com.tw
	MSI 945PL Neo	1.2	Beklemede PowerLED	msi.com.tw
	MSI 945G Platinum	1.3	Entegre ekran yongasının güncellenmesi	msi.com.tw
	MSI K8N SLI Platinum	3.8	İşlemci desteği arttı, USB2.0 ve CF kart okuyucu uyumu	msi.com.tw
	MSI K8N Diamond	1.7	Frekans göstergesi, Cool'n'Quiet ve RAID işlevi, yeni işlemci desteği	msi.com.tw
	MSI K8N Neo4 Platinum	1.9	Overclock'ta kararlı çalışma, nVidia ekran kartlarına uyum artırıldı, yeni işlemci desteği	msi.com.tw
	MSI K8N Neo2 Platinum	1.8	Fanın düşük hızda dönmesi, S-ATA, yeni işlemci ve Cool'n'Quiet desteği	msi.com.tw
	MSI K8T Neo2 Serie	9.3	Standby, Çift Kanal, yeni işlemci, USB ile açılış desteği	msi.com.tw
	MSI P4N Diamond	1.4	Bellek uyumu, yeni işlemci desteği	msi.com.tw
Ekran kartları				
	Tüm ATI Radeon modelleri	Catalyst 6.3	H.264 desteği, HD kodlayıcı, Crossfire, oyun desteği	ati.com
	Tüm nVidia GeForce ürün ailesi	ForceWare 84.21	H.264 donanımsal hızlandırma, SLI'de TV Out, oyun desteği	

Renk kodları ■ Hataların düzeltilmesi ■ Uyum / kararlılık ■ Yeni işlevler

FREEWARE & OPEN SOURCE

» CHIP CD/DVD'de

eCHIP Code © FREWARE.

FREEWARE

- 1 **Tribler 3.3.6**
Dosya paylaşım hızınızı artırın
- 2 **Divxmediabuilder 0.9.7 beta**
Film arşivinizi DVD'ye kaydedin
- 3 **Buzzsaw-s 2.1.1**
Sabit diskte düzeni elden bırakmayın
- 4 **Avs disc creator 2.1**
Tek bir tıklamayla disk oluşturun
- 5 **Sitehound toolbar 1.41**
Casus yazılımlara karşı önlem alın.
- 6 **Browster 1.6**
Sörf hızınızı artırın
- 7 **Siw 1.58**
Sisteminizi tanıyın
- 8 **Yamb 1.6.0**
Quicktime dosyalarını dönüştürün
- 9 **Hdcleaner 2.362**
Dosya artıklarından kurtulun
- 10 **Foobar2000 v0.9.1**
Tüm zamanların en iyi müzik oynatıcısı

GÜNCELLEMELER

- Dvdisaster 0.66.3**
- Dr. DivX 2.0 RC1**
- ImgBurn 1.3.0.0**

OPEN SOURCE

- 12 **Aethera**
Outlook alternatifiyle hayatı planlayın
- 13 **Jgnash**
Harcamalarınızı kontrol altına alın
- 14 **Ganttproject**
İş hayatınızı planlayın.
- 15 **Keynote**
Akıllı not defterleriyle bilgileri derleyin
- 16 **Numericalchameleon 1.6**
Tüm birimleri birbirine dönüştürün
- 17 **A note**
Gereksiz kâğıt tüketimine son verin
- 18 **Graphcalc**
Matematiksel hesaplamalar için
- 19 **Stellarium**
Gökyüzünü masaüstüne taşıyın

CHIP /DVD'de

Ücretsiz akıllı araçlar: Bu ayki ücretsiz araçları kullanarak günlük işlerinizi hafifletin.

1

Dosya paylaşım hızınızı artırın
TRIBLER 3.3.6

► Tribler adlı araç, yüksek hızda internet bağlantısına sahip kullanıcılara elindeki dosyaları başka kullanıcılarla paylaşma imkânı tanıyor. Paylaşım ağlarında daha yüksek hızda dosya gönderimi daha hızlı dosya indirmenin ön koşulu. Ancak Tribler'da tablo biraz daha farklı. Yazılım, BitTorrent istemcisi üzerinden upload imkânlarını kullanıma sunmak isteyen arkadaş listeleri oluşturabilir ve torrent dosyalarını bu yolla indirebilirsiniz. Söz konusu torrent dosyaları çok sayıda parçadan oluşuyor. Arkadaş listesindeki tüm eksik parçalar anında birbirleriyle paylaşılabilir. Söz konusu parçalar yine istemci tarafından otomatik olarak bir araya getiriliyor.

İPUCU: "Torrent Details'tan paylaşım yaptığınız kullanıcıların konumlarını dünya haritası üzerinden gözlemleyebilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.tribler.org

2

Filmleri DVD'ye kaydedin
DIVXMEIABUILDER 0.9.7

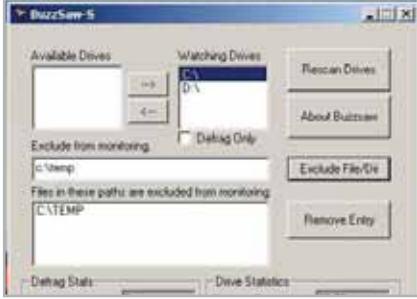

► MediaBuilder adlı yazılımı benzerlerinden farklı kılan özelliği filmleri bağımsız dosyalar halinde DVD'ye kopyalamakla yetinmemesi ve menü, altyazı ve ses dosyası eklemeye izin vermesi. DivX Network'ün geliştirici paketi (SDK) içerisinde programcılara sunduğu seçenek, MediaTools ile kullanıcı dostu bir arayüze taşınmış. MediaBuilder kullanıcılarına ses ve altyazı menüleriyle ilgili de gelişmiş seçenekler ve hareketli bir arayüz sunuyor. Web sayfasındaki rehberler DivX-DVD'lerinin oluşturulması konusunda yeterli yardım sağlıyor.

İPUCU: Eski DivX filmlerinizi dilediğiniz şekilde gruplayarak DVD'ye kaydedemeyebilirsiniz. Yalnızca aynı codec kullanılarak hazırlanan videoları bir araya getirebilirsiniz. Bu noktada ücretsiz GSpot'tan (www.headbands.com/gspot) yardım alabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN <http://userxp.tripod.com>

3

Sabit disk birleştirin
BUZZSAW-S 2.1.1

► PC'nin yavaşlamasına neden olan en önemli etkenlerden biri sabit disk üzerindeki dosyaların parçalanmasıdır. BuzzSaw bu oluşumu engellemek için sabit disk sürekli gözlem altında tutuyor ve disk bölümlerini arka planda birleştiriyor.

İPUCU: Firmanın sunduğu DIRMS adlı diğer disk birleştirme yazılımı, komut satırı üzerinden sabit disk tümüyle birleştirebiliyor.

İŞLETİM SİSTEMİ Win NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.dirms.com

»Yeni güncellemeler

En popüler ücretsiz yazılımlarla ilgili güncel bilgileri her ay burada bulabilirsiniz.

CPU-Z 1.34.1

Diğer hiçbir yazılım PC donanım bileşenleriyle ilgili bu kadar detaylı bilgiler sunmuyor. 1.34.1, en güncel Intel ve nVidia yonga setlerini destekliyor.

www.cpuid.com

DvdDisaster 0.66.3

Araç, hasar görmüş CD ve DVD'lerdeki verileri kurtarmayı hedefliyor. 0.66.3 sürümüyle DvdDisaster'ın hata düzeltme performansı daha da iyileştirilmiş.

<http://dvdDisaster.berlios.de/en/>

Dr. DivX 2.0 RC1

Film dönüştürme yazılımının bu güncel sürümüyle sıkıştırılan filmlerin kenar oranı belirlenebiliyor. Araç artık DV video desteği de sunuyor.

www.drdivx.com

ImgBurn 1.3.0.0

Bu ücretsiz yazılım hemen her biçimde kalıp (image) dosyası oluşturarak, yazılabilir ortamlara kopyalayabiliyor.

www.imgburn.com

4

Tek tıkla disk oluşturun
AVS DISC CREATOR 2.1

► Disc Creator tüm dosya türlerini CD/DVD'lere kopyalayabiliyor. Yazılım kopyalama işlemini kullanıcılar açısından kolay hale getirmeyi amaçlamış. Disc Creator geri kalan tüm adımları üstleniyor. Araç üzerine önceden veri aktardığınız çok oturumlu disklerle gerektiğinde yeni dosyalar ekleyebiliyor.

İPUCU: Disk Creator ISO image dosyası oluşturmak için *Disc Structure / Create ISO Image*'i işaretlemelisiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.avsmmedia.com

5

Casuslara karşı önlem alın
SITEHOUND TOOLBAR 1.41

► İnternette sörf yapmak da zaman zaman tehlikeli olabilir. Çünkü dikkatsiz bir tıklama, casus yazılımların bilgisayarınızı ele geçirmesiyle sonuçlanabilir. Oysa Internet Explorer için geliştirilen Sitehound Toolbar'la bu durumu değiştirmek elinizde. Kullanıcılar, güncellenen veri tabanı sayesinde tehlikeler hakkında zamanında bilgi sahibi olabiliyor.

İPUCU: Site Information'dan dolandırıcılık amacıyla hazırlanan web sayfalarının IP adresine ve yönetici bilgilerine ulaşabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.firetrust.com

6

Sörf hızınızı artırın
BROWSTER 1.6

► Google gibi arama motorları kullanıcılarına kalabalık sonuç listeleri sunuyor. Browster adlı yazılım bu noktada devreye girerek her sonuç için bir ön izleme penceresi hazırlıyor. Bu pencereyi görüntüleyebilmek için fare işaretçisini Google bağlantılarının solundaki küçük simgenin üzerine getirmelisiniz. Bu yöntemle peşinde olduğunuz içeriğe hızlı bir şekilde ulaşabilirsiniz.

İPUCU: [Alt] tuşunu basılı tutarak Browster'ın arama motoru dışındaki bağlantılarda kullanabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.browster.com

7

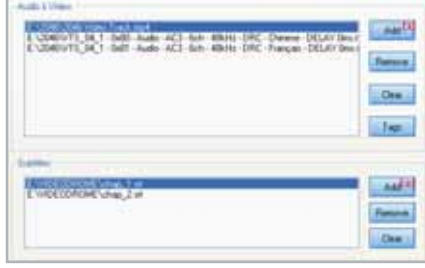
Sisteminizi tanıyın
SIW 1.58

► System Information for Windows (SIW) yerel bilgisayarınızı hakkında kapsamlı bilgiler sunuyor. Yazılım hem yazılım, hem de donanım bileşenleriyle ilgili detayları açıklıyor. Örneğin bu yolla anakartınızın hangi yonga setine sahip olduğunu ve kimin tarafından üretildiğini ya da monitörünüzün hangi yılda fabrikadan çıktığını öğrenebilirsiniz.

İPUCU: SIW, *Software / Secrets* kısmında Windows da dâhil olmak üzere birçok kurulu yazılımın seri numaralarını görüntüleyiyor.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www3.sympatico.ca/gtopala

CHIP PRATİK Freeware

8 MOV'ları dönüştürün
YAMB 1.6.0

► Apple kendi web sayfasında artık High-Definition tanıtım videolarına yer veriyor. Yamb adlı araç MPEG4 dosyalarını açmak ve video ve ses verilerini herhangi bir kalite kaybı olmaksızın ayarlıyor. Apple, aslında MPEG4 teknolojisinden yararlanıyor. Yamb, söz konusu MOV dosyasını açarak onu MPEG4 ya da AVI haline getirerek değişiklik yapmayı kolaylaştırıyor.

İPUCU: Yamb'tan yararlanmak için MP4Box'ı da edinmelisiniz. (www.videohelp.com)

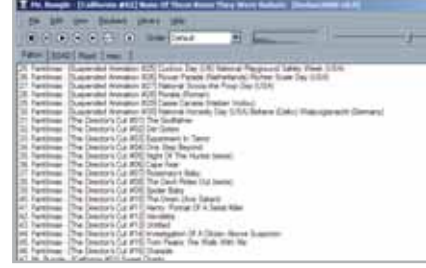
İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN <http://yamb.unite-video.com>

9 Dosya artıklarından kurtulu
HDCLEANER 2.362

► Günlük Windows kullanımı büyük miktarda veri artığı oluşması için yeterli. HDCleaner ile bu artıkları ortadan kaldırılabiliyorsunuz. Data Shredder adlı araç ise kişisel bilgilerinizin tümüyle ortadan kaldırılmasını sağlıyor. HDCleaner'in depolama birimlerini gözden geçirerek hatalı sektörleri yeniden oluşturması oldukça hoş.

İPUCU: Search Exceptions'tan Add Folder'a tıklayarak sabit diskteki bazı klasörlerin temizlik çalışmasının dışında tutulmasını sağlayabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win98, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN <http://home.tiscali.de/zdata/>

10 En iyi müzik oynatıcısı
FOOBAR2000 V0.9.1

► Foobar benzersiz bir biçim desteği sunan ve parçaları dilediğiniz biçime dönüştürebilen başarılı bir yazılım. Bu yazılım çok sayıda ekstra özellik de dikkat çekiyor. Ayrıca birçok kullanıcı bu müzik oynatıcısı için yeni eklentiler geliştirdiğinden, güncellik her zaman korunuyor. 0.9.1 sürümüyle birlikte çok çekirdekli işlemci desteği sunulmaya başlamış, ancak Win98, Me ve NT artık desteklenen işletim sistemleri arasında yer almıyor.

İPUCU 1: Ses dosyalarının ortam kitaplığına eklenmesi için Library / Rescan Media Library'ye tıklayın. Sürükleyip bırakarak yöntemiyle, dinlemek istediğiniz parçaları ana pencereye taşıyarak Foobar'ın bir çalma listesi oluşturmasını sağlayabilirsiniz. Şarkılar farklı albüm ve kaynaklardan elde edildiğinden ses düzeyi farklılıklarını gidermek için ReplayGain / Scan Selection as single album'e tıklayın.

İPUCU 2: Stereo MP3'leri 5.1 donanım ile en kaliteli şekilde dinleyebilmek için www.skiprych.com adresinden Channel Mixer'ı indirin. Daha sonra bu dosyayı Windows Gezgini penceresinden "Program Files - Foobar2000"deki "components" klasörüne taşıyın. File / Preferences menüsünden Playback'te DSP Manager'ı açmalısınız. Burada Channel-Mixer'ı Active DSP olarak yükleyin ve Configure selected ile açın. Ses sisteminiz 5.1 ise General / Output channels'tan "6"yı seçin ve Upmix / Mode'da Surround'u tercih edin. Değiştirilen ayarları Profile'dan kaydetmeniz gerekiyor. Bu aşamada oluşturduğunuz profil için bir de isim belirlemelisiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.foobar2000.org

11 Hayatınızı planlayın
AETHERA

► Aethera, Microsoft Outlook karşısında ciddi bir alternatif. Yazılım, tıpkı Microsoft'un e-posta istemcisi gibi entegre takvime, adres defterine ve yapılacak işler listesi oluşturmada kullanılabilecek bir görevler penceresine sahip. Gelecekte yazılımın avuç içi bilgisayarlara senkronizasyon özelliği kazanması hedeflenmiş.

İPUCU: Araçların yer aldığı menüdeki filtreleme kuralları ile sürü e-postalardan (spam mail) korunabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.thekompany.com/projects/

12 Harcamalarınızı denetleyin
GNASH

► Paranızın neden henüz ay sonu gelmemişken tükendiğini merak ediyorsanız jGnash'tan yardım alabilirsiniz. Yazılım gelir ve giderlerinizi gün bazında takip ederek hesap hareketlerini grafik ve raporlar üzerinden açık bir şekilde duyuruyor. Kişisel bilgilerinizi parola yardımıyla koruyabilirsiniz.

İPUCU: Hesapları daha kolay takip edebilmek adına mevcut gelir, gider ve banka kayıtları için çeşitli alt başlıklar oluşturabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN <http://jgnash.sf.net>

CHIP PRATİK Freeware

13 İş hayatınızı planlayın GANTTPROJECT

► GanttProject ile iş akışını planlayabilir ve çalışanlarınıza çeşitli görevler verebilirsiniz. Bu sayede örneğin bir basın kuruluşunda makalelerin teslim tarihlerini takip edebilirsiniz. Hiyerarşik bir yapı oluşturarak aynı proje içerisinde birbirlerini bağlayan farklı işlerin başlangıç ve bitiş zamanlarını, önceliklerini belirleyebilirsiniz.

İPUCU: Uyarla / Ayarlar / Gantt Grafiği'nden farklı işlerin farklı renklerle ifade edilmesini sağlayabilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, 2000, XP
DİL Türkçe
BİLGİ İÇİN <http://ganttproject.sourceforge.net>

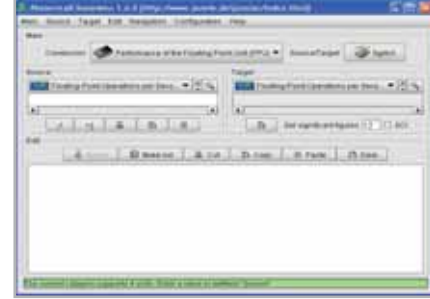
14 Akıllı not defteri KEYNOTE

► Tuttuğunuz notların tümünü sınıflandırılmış ve düzenlenmiş bir şekilde tek bir dosyada tutmak istiyorsanız KeyNote'tan yardım alabilirsiniz. Sekmelerden yardım alarak farklı kategorileri yönetebilir, yazılım penceresinin sol kısmından Windows Gezini benzeri bir ağaç yapısı oluşturabilirsiniz. **İPUCU:** Note / Read Only seçeneği ile etkin sekme üzerindeki belgenin istenmeden değiştirilmesini engelleyebilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN <http://keynote.prv.pl>

15 Birim dönüştürme NUMERICALCHAMELEON 1.6

► NumericalChameleon 82 farklı kategorideki 3.200 ölçü birimini birbirine dönüştürebiliyor. Listede uzunluk, alan, elektrik, manyetizma, zaman ve kütle ile ilgili fiziksel birimlerin yanı sıra Roma rakamları, ekran çözünürlükleri, kurlar ve unicode'lar da yer alıyor. Ülke seçimleri yaparak uluslar arası dönüşüm özelliklerinden de yararlanabilirsiniz.

İPUCU: Yazılım sayıların ondalık kısımlarını ayırt etmede yalnızca nokta karakterini dikkate alıyor.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN <http://numchameleon.sf.net>

16 Kâğıt tüketimine son verin A NOTE

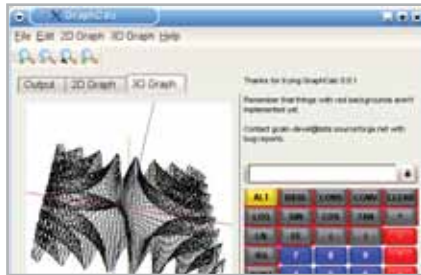

► Bilgisayar ekranının kenarına tutturulmuş kâğıtlara son. A Note, notlarınızı doğrudan masaüstü ekranına yapıştırmanıza imkân veriyor. Yazı tipi ve boyutu ve kâğıdın rengi gibi seçimler size bırakılıyor.

İPUCU: Görev çubuğu üzerindeki "A Note" simgesine sağ tuşla tıklayarak Options'ı seçin. Behaviour'dan Hide and show the notes'u işaretleyin. Bu sayede görev çubuğundaki simge üzerinden tüm notları aynı anda gizleyebilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN <http://a-note.sf.net>

17 Matematiksel hesaplar için GRAPHCALC

► GraphCalc ile analiz ve trigonometri-den daha etkin biçimde yararlanabilirsiniz. Yazılım matematiksel denklemleri çözerek sonuçları iki ya da üç boyutlu grafiklerle ekrana getiriyor. [Alt] tuşuyla karmaşık matematiksel hesaplamalar için gereken işaretlere ulaşabilirsiniz.

İPUCU: Yazılım, Windows Hesap Makinesi'nde olduğu gibi normal bir eşitlik işareti kullandığınızda hata mesajı verecektir. Bu nedenle her zaman "=" işaretini tercih etmelisiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.graphcalc.com

18 Gökyüzünü masaüstüne taşı STELLARIUM

► Ofisinizin pencerenizden izlemek zorunda olduğunuz manzara sizin için fazla sıkıcı bir hal aldıysa yıldızları seyretmeyi tercih edebilirsiniz. Stellarium, gökyüzünü üç boyutlu olarak bilgisayarınızın ekranına taşıyor. Bu sayede örneğin dünyanın herhangi bir noktasından Satürn'ü, Andromeda'yı ve yıldızların o anki gerçek konumunu izleyebilirsiniz. **İPUCU:** [A] ile atmosferi kapatarak gökyüzündeki yıldızları gün ışığında da görüntüleyebilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP
DİL İngilizce
BİLGİ İÇİN www.stellarium.org

AYIN İPUÇLARI
TEMMUZ 2006

WINDOWS

204

- 1 Windows 2000, XP: Paylaşılan klasörleri görüntüleme
- 2 Windows 98, Me, 2000, XP: Doğru kenar oranını belirleme
- 3 Windows 2000, XP: Makrolara dijital imza ekleme
- 4 Windows XP: Windows Gezgini'nde daha fazla klasör görünümü
- 5 Windows 2000, XP: Sertifikaları farklı PC'lere taşıma

UYGULAMALAR

206

- 6 Office 2000, XP, 2003: Eski belgelerin izlerini ortadan kaldırma
- 7 Excel 2000, XP, 2003: Geri al adımlarının sayısını arttırma
- 8 Excel XP, 2003: Hesaplamaları kolay takip edebilme
- 9 Excel 97, 2000, XP, 2003: Belgeye özel makro düğmeleri oluşturma
- 10 Access 97, 2000, XP, 2003: Veri tabanına bilgilendirici giriş resmi ekleme

İLETİŞİM&İNTERNET

208

- 11 Internet Explorer 6: Geçmiş bilgilerini farklı bir klasörde saklama
- 12 Picasa: Fotoğraflarla kolaj yapma

DONANIM

208

- 13 iPod serisi: Müzik dosyalarını iPod'tan PC'ye aktarma
- 14 Firewire: PC ve dizüstü arasında yüksek hızlı ağ bağlantısı

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP size sorunları kolayca çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor.

1 Windows 2000, XP

Paylaşılan klasörleri görüntüleme

Bilgisayarınızdaki birden fazla klasörü paylaşım açtınız. Ancak şimdi bu klasörleri Windows Gezgini üzerinden kontrol etmekte güçlük çekiyorsunuz. Paylaşılan klasörlerin tümünü pratik bir yolla izlemek istiyorsunuz.

İPUÇU: Başlat menüsüne ek bir bileşen ekleyerek, paylaşılan klasörlerin tümünün bir arada listelenmesini sağlayabilirsiniz. Disk Birleştiricisi de bu nitelikte bir modül. Başlat / Çalıştır'daki komut satırına "mmc" komutunu girin ve Tamam'a tıklayın. Daha sonra Dosya / Ek bileşen ekle / kaldır menüsünden Tek başına ek bileşen sekmesinde Ekle'ye tıklayın. Listedeki eklentilerden Paylaşılan klasörler'i seçtikten sonra, yeniden Ekle'ye tıklayın. Bir sonraki iletişim penceresinden bu ek bileşenin yönetmesini istediğiniz bilgisayarı seçebilirsiniz. Son'a tıklayın ve tüm etkin iletişim pencerelerini Tamam'a tıklayarak ka-

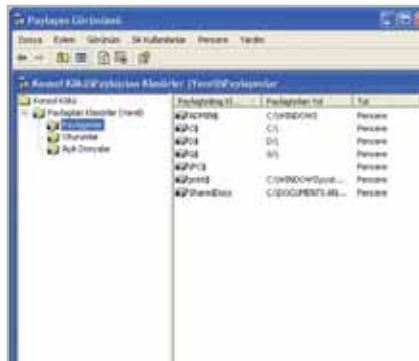
patın. Daha sonra Dosya / Seçenekler'den bu araç için "Paylaşım Görünümü" gibi bir ad girin. Simge Değiştir'den aracı yeni bir simgeyle eşleştirebilirsiniz. Konsol modu penceresinden Kullanıcı modu / sınırlı erişim / tek pencere'yi seçtikten sonra Uygula ve Tamam'a tıklayın. Bu kullanıcı modu, iletişim pencerelerini yanlışlıkla gerçekleştirilen değişikliklerden korur ve ihtiyaç duyulmayan menüleri gizler. Şimdi Dosya / Farklı Kaydet'e tıklayın. Windows standart olarak Başlat menüsündeki Yönetimsel araçlar klasörünü önerecektir. Dosya adı olarak yine Paylaşım Görünümü sözcüklerini girin ve Kaydet'i seçin. Ek bileşen Başlat menüsünde, Tüm Programlar / Yönetimsel Araçlar'daki yerini alacaktır.

2 Windows 98, Me, 2000, XP

Doğru kenar oranını belirleme

Daha büyük ekranlı bir TFT monitör satın aldıktan sonra nesnelerin ekranda deforme olarak görüntülendiğini fark ettiniz. Örneğin monitörünüz üzerinde çalıştığınız resimdeki çemberi oval görüntülüyor. Ayrıca ekrandaki görüntü de yeterince keskin değil.

İPUÇU: Windows altında yeni monitörünüzde de görüntünün yüksek keskinlikte sunulması ve nesnelerin doğru geometriyle ekrana yansması için bu cihaza özgü doğal çözünürlük değerini tercih etmelisiniz. Doğal çözünürlük, ekrandaki her piksel için masaüstü görüntüsünün bir pikselinin kullanılmasıyla sağlanır. Genel olarak 15 ve 17 inç TFT monitörlerin birçoğu 4:3 kenar

1 Paylaşım elinizin altında: Bu konsolla sistemdeki paylaşılan klasörleri tümünden görebilirsiniz.

2 Çözünürlük değerleri: TFT monitörlerde doğru kenar oranı ve çözünürlük görsel işlemlerinizi için önemli.

oranına işaret eden 1.024 x 768 piksel çözünürlüğünü destekler. 18 ve 19 inç olanlarda ise 5:4 kenar oranı ve 1.280 x 1.024 çözünürlük kullanılır. Örneğin 15 inç monitörünüzü 19 inçle değiştirirken Windows çözünürlüğünü değiştirmediginizde hafif bir geometri bozulması ortaya çıkar. Metin düzenlerken veya e-posta yazarken genellikle fark edilmeyen bu sorun, resim düzenleme esnasında varlığını fazlasıyla hissettirir.

Geleneksel tüplü monitörler çözünürlük konusunda çok daha esnek bir yapıdadır. Bu cihazlarda doğru çözünürlüğü seçebilmek için öncelikle ekranın yükseklik ve genişliğini ölçmelisiniz. Bu değerlerle kenar oranlarını hesaplayabilirsiniz. Örneğin 33.75cm genişlik ve 27cm yükseklik $33,75 : 27 = 1,25 = 5 : 4$ oranını verir. Bu durumda sorunsuz bir görüntü için 1.280 x 1.024 çözünürlüğünü seçmelisiniz. Diğer çözünürlüklerin neredeyse tümü 4:3 kenar oranına işaret eder.

Ekran çözünürlüğünü değiştirmek için *Denetim Masası*'ndan *Görüntü*'ye tıklayın ve *Ayarlar*'da *Ekran Çözünürlüğü*'nden doğru değerleri girin. *Uygula*'ya ve *Tamam*'a tıklayarak değişikliklere geçirebilirsiniz.

3 Windows 2000, XP

Makrolara dijital imza ekleme

Office uygulamalarında kullanmak üzere makrolarınızı programladınız. Ancak yüksek güvenlik düzeyi bu imzasız makroların çalıştırılmasını engelli-

yor. Bu kodlardan yararlanmak için onları kendiniz de imzalayabilirsiniz.

İPUCU: Makroyu güvenilir olarak tanımlamak için bir sertifikaya ihtiyacınız var. Bu sertifikayı oluşturmak için *Başlat / Tüm Programlar*'dan *Microsoft Office / Microsoft Office Araçları*'na girin. Buradan *VBA Projeleri için Dijital Sertifika*'ya tıklayın. *Sertifikanızın adı* alanından bir ad belirleyin ve *Tamam*'a tıklayın. Windows bu isme sahip sertifikayı hemen oluşturacaktır.

Makronuzu imzalamak için *VBA Düzenleyicisi*'nde açın ve *Tools / Digital Signature*'a tıklayın. Açılan iletişim penceresinde *İmza Türü* alanından *Seç'e* tıklayarak az önce oluşturduğunuz sertifikayı işaretleyin. Son olarak bu makroyu güvenilir olarak nitelendirmelisiniz. Yeni imzalanan belgeyi ilk kez açtığınızda, Office tarafından bilgilendirileceksiniz. Söz konusu iletişim penceresinden bu kaynaktan gelen makrolara güvendiğinizi ve etkinleştirmek istediğinizi belirtin. Artık bu imzaya sahip belgelerde makrolar için Office'in güvenlik ayarları üzerinden ayrıca değişiklik yapmanız gerekmeyecek.

Sertifikalar, web sayfalarıyla güvenli iletişimden istemci ve sunucuların kimlik doğrulama işlemlerine, çeşitli yazılım kodlarının imzalanmasına, dosya sistemlerinin şifrelenmesine, dijital hakların yönetimine, sürücülerin ve donanım bileşenlerinin onaylanmasına kadar birçok göreve sahip. Bu nedenle bu sertifikalar dijital kimlik olarak nitelendirilebilir. Sertifikaların özenle saklanması gerekiyor. Çünkü silinmeleri ve zarar görmeleri, şifrelenmiş verilere erişim imkânını ortadan kaldırıyor.

4 Windows XP

Windows Gezgini'nde daha fazla klasör görünümü

Windows Gezgini'nden Her bir klasörün görünüm ayarlarını anımsa seçeneğini etkinleştirdiğiniz halde Windows XP klasör görünümünde yaptığınız değişiklikleri dikkate almıyor ve tüm klasörleri aynı şekilde görüntülüyor. Oysa klasörlerle ilgili tüm değişiklikleri kaydetmek istiyorsunuz.

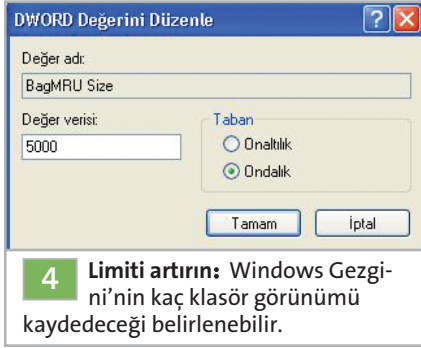
LEXMARK

EPDATA
BİLGİSAYAR

0312 4726090 | www.epdata.com.tr

CHIP PRATİK En iyi ve en yeni ipuçları

4 Limiti artırın: Windows Gezgi-ni'nin kaç klasör görünümü kaydedeceği belirlenebilir.

İPUÇU: Windows tüm klasörlerin görünüm bilgilerini Kayıt Defteri'nde saklıyor. Ancak bu işlem için ayrılan depolama alanı sınırlı. İşletim sistemi, standart olarak 200 farklı klasör görünümünü kaydedebiliyor. Windows, bu sınırı aşarak yeni bir görünüm tanımladığınızda önceki kayıtlar ilkinden başlayarak siliniyor. Bu sorunu çözmek için Kayıt Defteri'nde yapacağınız bir değişiklikle mevcut depolama alanını arttırabilirsiniz. *Başlat / Çalıştır*'dan

regedit

komutuyla *Kayıt Defteri Düzenleyicisi*'ni başlatın ve *HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ Shell*'e geçin. Sağ pencerede *Düzen / Yeni / DWORD değeri*'nden *BagMRU Size* adlı bir öğe oluşturun. Ad belirlerken büyük/küçük harf kullanımında dikkatli olmalısınız. Yeni öğeye iki kez tıklayın ve *Onaltılık*'ı seçerek, *Değer verisi* alanına *5000*'i girin. *Tamam*'a tıklayın. Aynı adımları *HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ ShellNoRoam* anahtarından da tamamladıktan sonra, *Kayıt Defteri Düzenleyicisi*'ni sonlandırın ve bilgisayarı yeniden başlatın.

İPUÇU: İç içe geçmiş klasör görünümle-rini Kayıt Defteri Düzenleyicisi üzerinden silebilirsiniz. *HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Win-*

dows \ Shell anahtarına geçin ve *Bags* ve *Bag MRU*'yu silin. Daha sonra *HKEY _CURRENT _USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ ShellNoRoam* anahtarından aynı adlı öğeleri kaldırın.

5 Windows 2000, XP

Sertifikaları farklı PC'lere taşıma

Dijital imzalı makrolarınızı farklı bir sisteme, örneğin dizüstü bilgisayarınıza taşımak ve orada kullanmaya devam etmek istiyorsunuz.

İPUÇU: Sertifikalarınızı Microsoft Yönetim Konsolu üzerinden diğer bilgisayarlara taşıyabilirsiniz. *Başlat / Çalıştır*'daki komut satırına "*mmc*" komutunu girin ve *Tamam*'a tıklayarak konsolu başlatın. *Dosya* menüsünden *Ek bileşen ekle / kaldır*'a ve *Tek başına ek bileşen* sekmesinden *Ekle*'ye tıklayın. *Sertifikalar*'ı işaretledikten sonra yeniden "Ekle"ye tıklayın. Bir sonraki iletişim penceresinden *Kullanıcı Hesabım*'ı işaretleyin ve *Son'a* tıklayın.

Konsol Kökü penceresinde *Sertifika-lar / Geçerli Kullanıcı*'nin solundaki artıya tıklayarak listeden *Kişisel* ve *Sertifika-lar*'ı seçin. Sağdaki pencereden sağ fare tuşuyla mevcut öğeye tıklayın ve *Tüm Görevler / Ver*'i seçin. Ekrana gelen sihirbazda *İleri* ve *Evet*, *özel anahtar ver*'i işaretleyin. Sonraki penceredeki ön tanımlı ayarları onaylayın ve parola belirleyin. Vermek istediğiniz dosya adını belirledikten sonra *İleri* ve *Son'a* tıklayın. Windows'un oluşturduğu PFX dosyasını diğer bir bilgisayara taşıyabilirsiniz. Diğer bilgisayarda Microsoft Yönetim Konsolu'nu başlatın ve yukarıda belirtilen şekilde *Sertifika-lar* ek bileşenini etkinleştirin. Konsol kökü penceresinden *Sertifika-lar / Geçerli Kullanıcı* üzerinden *Sertifika-lar*'a sağ tuşla tıklayın ve *Tüm Görevler / Al*'ı seçin. *İleri*'ye tıkla-

5 Genel anahtar:

Bu iletişim penceresi üzerinden kendi oluşturduğunuz sertifikaları taşıyabilirsiniz.

6 Office 2000, XP, 2003

Eski belgelerin izlerini ortadan kaldırmak

Tüm Office uygulamalarında dosya kaydetme ve açma menülerinde En son kullandıklarım'a tıklayarak hangi belgeleri görüntülediğiniz anlaşılabiliyor. Ancak bu seçeneğe ihtiyaç duymuyor ve ardınızda görüntülediğiniz belgelerle ilgili iz bırakmak istemiyorsunuz.

İPUÇU: Kayıt Defteri'nde ufak bir değişik yaparak üzerinde en son çalıştığınız belgelerin listelenmesini engelleyebilirsiniz. *Başlat / Çalıştır*'dan

regedit

komutunu girerek Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni başlatın. Office 2003 kullanıyorsanız *HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Office \ 11.0 \ Common \ General* anahtarını açın. Office 2000 için *11* yerine *9*'u, XP için *10*'u seçin. Daha sonra pencerenin sağında üzerine iki kez tıklayarak, *RecentFiles*'ı açın. *Dize düzenle* iletişim penceresinde *Değer verisi* alanında *Recent* ifadesini göreceksiniz. Bu kaydın önüne *\1* ekleyin ve *Tamam*'a tıklayın. Artık Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni kapatabilirsiniz. Microsoft Office bu değişiklikten sonra *En son kullandıklarım* ya da *Geçmiş* gibi kısayolları göz ardı edecektir. Office 2003'te ilgili simge *Aç* ve *Farklı Kaydet* iletişim pencerelerinden çıkarılıyor.

6 İz bırakmayın: En son kullandıklarım listesini Kayıt Defteri üzerinden kalıcı olarak silebilirsiniz.

Gözcü Penceresi					
Gözcü Ekle... Gözcü Sil					
Kitap	Sayfa	Adı	Hücre	Değer	Fo
CHIP Temmuz.xls	Sayfa1		B6	564	
CHIP Temmuz.xls	Sayfa1		B7	54	
CHIP Temmuz.xls	Sayfa2		F14	258,28	=T
CHIP Temmuz.xls	Sayfa2		E12	42,16	

8 Big Brother: Gözcü penceresi sayesinde farklı tablolardaki önemli hücre değerleri her an ekranda.

İPUCU: Office en Windows NT, 2000 ve XP'de son kullanılan klasör ve belgelere ait kısayolları *Documents and Settings*'te farklı profillere ait klasörler içerisinde, *Application Data \ Microsoft \ Office \ Recent* altında saklıyor. İşletim sisteminin diğer sürümlerinde bu klasör Windows kurulum klasörü içerisinde.

7 Excel 2000, XP, 2003

Geri al adımlarının sayısını arttırmak

Karmaşık matematiksel formüllerin kullanımı sırasında zaman zaman hatalı denemeleriniz oluyor. Bunları Geri al komutunu birkaç kez çalıştırarak geri almanız gerekiyor. Ancak bazı durumlarda Excel'in hafızasında tuttuğu adım sayısı yetersiz kalabiliyor.

İPUCU: Excel standart ayarlarla [Ctrl]+[Z] tuş bileşimiyle çalıştırdığınız son 16 komutu geri almanıza izin verir. Kayıt Defteri'nde yapacağınız ufak bir değişiklikle bu sayıyı 100'e çıkarabilirsiniz. *Başlat / Çalıştır*'dan

regedit

komutunu çalıştırın. Kayıt Defteri Düzenleyicisi penceresinden *HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Office \ 9.0 \ Excel \ Options* (Excel 2000) anahtarına geçin. Excel XP için 10.0, Excel 2003 için 11.0 sürümünü seçmelisiniz. Pencerenin sağ kısmından *UndoHistory* DWORD değerinin tanımlanıp tanımlanmadığını kontrol edin ve yoksa *Düzen / Yeni / DWORD değeri*'nden bu öğeyi oluşturun. *UndoHistory*'ye iki kez tıklayın ve açılan iletişim penceresinden *Taban* olarak *Ondalık*'ı seçin. *Değer verisi* satırında 1 ile 100 arası bir sayı girin. *Tamam*'a tıklayarak önce iletişim penceresini, ardından da Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni kapatın.

Excel'i yeniden başlattığınızda daha fazla sayıda adımın geri alınabildiğini göreceksiniz.

8 Excel XP, 2003

Hesaplamaları kolayca takip edin

Birden fazla çalışma kitabı ve sayfasından yararlanılan kapsamlı bir hesaplama yapmak istiyorsunuz. Bazı değer ve işlevlerde yapılan değişikliklerin önemli ara değerlere etkilerini gözlemek istiyorsunuz. Bu sonuçlar için tablolar arasında gezinmek sizin için büyük vakit kaybı anlamında.

İPUCU: Değerlerin izlenmesi için daha kolay bir seçenek de mevcut. Örneğin birden fazla aylık tablo ve bir yıllık genel tablo ile çalışıyorsanız bazı genel değerlerin her an gözünüzün önünde olmasını isteyebilirsiniz.

Bu amaçla yıllık tabloya geçerek sağ tuşla kontrol etmek istediğiniz satıra tıklayın ve açılan menüden *Gözcü ekle*'yi seçin. Ekrana gelen *Gözcü penceresi* istenen değeri; kitap, sayfa adı ve formül bilgileriyle görüntüler. Bu iletişim penceresinde *Gözcü ekle*'ye tıklayarak başka hücreleri de bu listeye ekleyebilirsiniz. *Araçlar / Formül Denetleme / Gözcü penceresini göster* menüsüyle de aynı pencereye ulaşabilirsiniz. Söz konusu pencere, siz farklı tablo ve çalışma kitapları üzerinde çalışırken de etkin kalacaktır. **Pratik:** Gözlediğiniz hücrenin yer aldığı tabloya ulaşmak için bu penceredeki ilgili hücre kaydına iki kez tıklamanız yetercektir.

9 Excel 97, 2000, XP, 2003

Belgeye özel makro düğmeleri oluşturmak

Kendi makrolarınızı hazırlayarak kapsamlı tablolar üzerinde daha rahat ça-

epdata
Tech Air
Dizüstü Çantaları
Distribütörü

Dizüstüler Artık Güvende

tech air Hava Yastıklı
THE AIR BAG Dizüstü Bilgisayar
Çantaları

5502 5703 5104

5901 5701

LIFETIME WARRANTY I-TRAK ACTIVE SLEEVE SIN EN

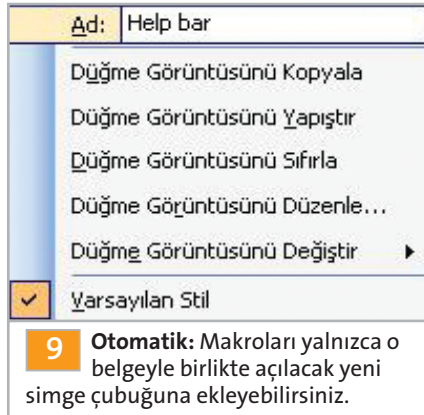
AirBag Vancouver

5103

EPDATA
BİLGİSAYAR

0312 4726090 | www.epdata.com.tr

CHIP PRATİK En iyi ve en yeni ipuçları

9 Otomatik: Makroları yalnızca o belgeyle birlikte açılacak yeni simge çubuğuna ekleyebilirsiniz.

İşatabiliyorsunuz. Makroların yalnızca ilgili dosyalar görüntülenirken simge çubuğu üzerindeki bir düğme olarak yer almasını istiyorsunuz.

İPUÇU: Kendi makrolarınızı çalıştırmak için kullanabileceğiniz ek düğmeler içeren yeni bir simge çubuğu oluşturmak işlerinizi kolaylaştırabilir. Bu çubuğu dosyayı açıp kapatırken VBA üzerinden her defasında yeniden etkinleştirebilecek ve devre dışı bırakabileceksiniz. Üzerinde çalışmak istediğiniz Excel kitabını açın. Daha sonra **Araçlar / Özelleştir**'e tıklayın ve **Araç çubukları** sekmesini etkinleştirin. **Yeni**'ye tıklayın. Bir sonraki iletişim penceresinden **Help bar** gibi bir ad belirleyin ve **Tamam**'a tıklayın. **Özelleştir** penceresini kapatmayın. Yeni simge çubuğunu dilediğiniz yere sürükleyin ve daha sonra makro için oluşturduğunuz düğmeyi çubuğun üzerine sürükleyin. Alternatif olarak **Komutlar** sekmesinden makronun çalıştırılması için yeni bir düğme ekleyebilirsiniz. **Kapat**'a tıklayarak **Özelleştir** penceresini kapatın. **Araçlar / Makro / Visual Basic Düzenleyicisi**'ne tıklayın. **Project** penceresinden **Microsoft Excel Objects**'in altındaki **This Workbook**'a iki kez tıklayın ve **Code** penceresinden aşağıdaki satırları girin.

```
Private Sub Workbook_Open()
Application.CommandBars((i)Help
bar(i)).
Visible=True
End Sub

Private Sub Workbook_BeforeClose(
Cancel As Boolean)
Application.CommandBars(Help
```

bar).

Visible=False

End Sub

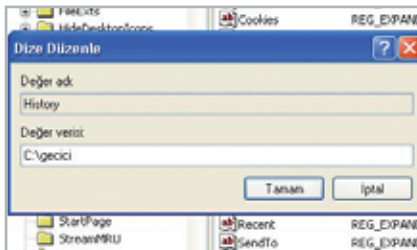
File / Close and return to Microsoft Excel ile Visual Basic Düzenleyicisi'ni sonlandırın. Yazılım, kodu bu dosya açılır ve kapatılırken otomatik olarak çalıştıracaktır. Bu yolla söz konusu simge çubuğu etkinleştiriliyor ya da devre dışı bırakılıyor. Oluşturduğunuz araç çubuğu yalnızca ilgili dosyayla görünür olacaktır.

10 Access 97, 2000, XP, 2003

Veritabanına bilgilendirici giriş resmi eklemek

MDB uzantılı dosyaları Windows Gezini üzerinden simgelerine iki kez tıklayarak doğrudan açıyorsunuz ve karşınıza daima Access başlangıç ekranı geliyor. Oysa söz konusu veri tabanıyla ilgili bilgilendirici bir pencere görmeyi tercih ediyorsunuz.

İPUÇU: Ufak bir değişiklikle sonuca varabilirsiniz. Sunmak istediğiniz bilgileri içeren bir Bitmap resmi oluşturun ve Access veri tabanıyla aynı klasöre kaydedin. BMP uzantılı bu dosya veri tabanıyla aynı adlı olmalıdır. Örneğin Access belgesi **Adresler.mdb** adını taşıyorsa, resim dosyasının adını **Adresler.bmp** olarak değiştirmeniz gerekiyor. Windows Gezini'nde **Araçlar / Klasör seçenekleri**'nden **Görünüm** sekmesinde **Bilinen dosya türleri için uzantıları gizle** etkinleştirilmişse, resim dosyasının adını **Adresler** olarak değiştirmeniz yeterli. Artık MDB dosyasının Windows Gezini üzerindeki kısayolunu ya da doğrudan açtığınızda Access başlangıç resmi yerine kendi oluşturduğunuz resmi izleyebilirsiniz.

11 Geçmiş bilgileri: Kayıt Defteri'nden Geçmiş bilgilerinin kaydedileceği konumu değiştirebilirsiniz.

11 Internet Explorer 6

Geçmiş bilgilerini farklı bir klasörde saklamak

Internet Explorer en son ziyaret edilen internet sitelerine ait adresleri kullanıcı profillerine ait klasörler içerisinde Local Settings altında saklıyor. Ancak siz bu bilgilerin farklı bir klasörde tutulmasını istiyorsunuz.

İPUÇU: Kayıt Defteri üzerinden mevcut ayarları değiştirebilirsiniz. **Başlat / Çalıştır**'dan **regedit** komutu ile Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni başlatın. **HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ CurrentVersion \ Explorer \ User Shell Folders** anahtarına geçin. Daha sonra pencerenin sağından **History**'ye tıklayın ve değer alanına Windows'un gelecekte bu bilgileri depolayacağı konumu girin. **Tamam**'a tıklayın ve daha sonra "Düzenleyici" penceresinden çıkın. Sistem yeniden başlatıldığında değişiklikler etkin hale gelecektir.

12 Picasa

Fotoğraflarla kolaj yapmak

Tatil fotoğraflarınızı içeren slayt gösterisinin bir kolaj çalışmasıyla açılmasını istiyorsunuz. Ancak Photoshop'la bu giriş resmini hazırlamak için yeterince vaktiniz yok.

İPUÇU: Google Picasa, bu amaç için kullanabileceğiniz en pratik araçlardan biri. Bu ücretsiz yazılım, seçtiğiniz fotoğraflarla mükemmel bir kolaj çalışması hazırlayabiliyor. Pencerenin sol kısmından fotoğrafları içeren klasörü seçin. Daha sonra [Ctrl] tuşunu basılı tutarak sağdaki ön izleme penceresinden en güzel 10-15 fotoğrafı işaretleyin. Daha sonra ekranın alt kısmından **Kolaj**'a tıklayın. Arka plan ve kayıt klasörünü belirleyin.

13 iPod serisi

Müzik dosyalarını iPod'tan PC'ye aktarmak

Dikkatsizlik sonucu sabit diskinizdeki MP3 klasörleri sildiniz. Ancak bu parçalar iPod'ta hala kayıtlı. Bu klasörleri

12 Photoshop'suz kolaj: Google'ın servisi Picasa ile resimlerinizi ko-
lojlamak hayli pratik.

*geri yüklemek için basit bir yöntem arı-
yorsunuz.*

İPUCU: Prensipte müzik dosyalarını yal-
nızca iTunes üzerinden iPod'a kopyala-
yabilir ya da silebilirsiniz. Ama onları
bilgisayara geri yükleyemezsiniz. 4.ne-
sille iPod'lar, Windows Gezgini pence-
resinde otomatik olarak sürücüler ara-
sındaki yerini alsa da, MP3 dosyalarını
normal klasörlerde bulmak mümkün
değil. iPod, müzik dosyaları için yeni bir
klasör oluşturmaya izin veriyor. Ancak
cihaz bu klasördeki parçaları oynatamı-
yor. Bu nedenle söz konusu seçenek
MP3 dosyalarını depolamak için pek
uygun değil.

iPod'un oynatabildiği MP3 dosyala-
rını görüntülemek için iPod sürücüsün-
de Araçlar / Klasör seçenekleri'nden Gö-
rünüm sekmesine geçin ve Gizli dosya ve
klasörleri göster'i işaretleyin. Tamam'a
tıkladığınızda iPod_Control klasörü de
görünür hale gelecektir. iTunes üzerin-
den kaydedilen klasörlerin tümü Music
alt klasöründe yer alıyor. Ne yazık ki
iPod parçaları gerçek adları yerine şifre-
lenmiş karakterlerle tanımlıyor ve onla-
rı çok sayıda farklı klasöre dağıtarak
kopyalanmış şarkıların koordinasyonun-
u imkânsız hale getiriyor. Öte yandan
parçalara ait şarkı adı ve sanatçı bilgile-
rini içeren ID3 etiketleri korunuyor.
MP3-Tag (© CHIP-Code mp3tag) adlı üc-
retsiz araç Music klasöründeki ID3 eti-
ketlerini okuyor ve dosyaları sanatçı, al-
büm, parça adı gibi bilgilerden yararlanarak otomatik olarak yeniden adlandırıyor. Bu sayede müzik arşivinizi yalnızca masaüstü bilgisayarınızda ve iPod'da değil, aynı zamanda dizüstü bilgisayarınızda da saklayabilirsiniz.

14 Firewire

**PC ve dizüstü arasında yüksek
hızda ağ bağlantısı**

*Masaüstü ve dizüstü bilgisayarlarınız
arasında video dosyası alışverişi yap-
mak istiyorsunuz. Ne var ki W-LAN ve
Ethernet, büyük boyutlu dosyalar söz
konusu olduğunda yeterince hızlı değil.
Daha hızlı bir çözüm peşindeyseniz bu
ipucu imdadınıza yetişecektir.*

İPUCU: Hızlı video dosyası aktarımı için
dikkate almanız gereken ilk seçenek Fi-
rewire. Bu bağlantı türünde 400
MBit/s'ye ulaşan aktarım hızları söz ko-
nusu. Ethernet ve W-LAN'da ise maksim-
um değerler 100 ve 54 MBit/s. Paket
başlık bilgilerinin neden olduğu kayıp
dikkate alınırsa, pratikte Firewire ile 35
MB/s, Ethernet ve W-LAN'la ise sırasıyla
10 ve 5 MB/s gibi değerlere ulaşılabil-
yor. Firewire üzerinden ağ bağlantısı
kurmak için her iki bilgisayarda da birer
Firewire yuvası bulunmalı.

Ayrıca iki cihazı birbirine bağlayacak
standart bir kablo edinmelisiniz. Win-
dows XP ile gelen araçlar, ağı oluştur-
mak için yeterli. Ana bilgisayar ya da
dosya sunucusu görevini üstlenecek bil-
gisayarda Denetim Masası'ndan Ağ
Bağlantıları'na tıklayın. Yeni Bağlantı
Sihirbazı'nı çalıştırın. Ev ve küçük işyeri
ağı kur'u işaretleyin. İki kez İleri'ye tık-
layın.

Bu bilgisayar doğrudan internete bağ-
lanır'ı işaretleyin. Tercih ettiğiniz bağ-
lantı noktası penceresinden ağ bağlantı-
sını işaretleyin. Bu işlem daha sonraki
aşamalarda IP adresinin otomatik ola-
rak alınmasını sağlıyor. Artık her iki bil-
gisayarı da "Tak ve Çalıştır" teknoloji-
siyle birbirine kolayca bağlayabilirsiniz.

Daha önce belirlemediyseniz bu aş-
mada bir bilgisayar adı (ör. Ana maki-
ne) ve çalışma grubu adı (ör. Ev ağı) gi-
rin. İleri'ye tıkladığınızda karşınıza çı-
kan pencereden Dosya ve yazıcı paylaşı-
mı aç'ı işaretleyin. Artık her iki bilgi-
sayardan da diğerinde paylaşılan klasör-
lere erişebilirsiniz. Ayrıca ana bilgisayar
modem ve ADSL yönlendirici üzerin-
den internete bağlıysa, ağdaki diğer bil-
gisayar da firewire üzerinden bu bağlan-
tıdan yararlanabilir. ■

KoySepete.com

Hayat tarzınız için
en uygun ekran

700:1
300 cd/m²
8 ms
1280 x 1024 75 Hz
PerfectPanel™
Multimedia
LightFrame™
Digital Reality

190X6FB
19" LCD Monitör
635 YTL + KDV

Gelişmiş Teknoloji
Kusursuz Tasarım

600:1
250 cd/m²
8 ms
1280 x 1024 75 Hz
PerfectPanel™
Multimedia
LightFrame™
Digital Reality
90° Dönebilir
Brilliance

190P6ES
19" LCD Monitör
740 YTL + KDV

PHILIPS

www.koysepete.com

SNA6500
Kablosuz ADSL
Modem
153 YTL + KDV

**2 HEDİYE
BİRDEN**

Evinizde
Ücretsiz
Kurulum

SNR6500
Kablosuz Menzil
Genişletici
104 YTL + KDV

Kablosuz Ağına
Sınırları
Siz Belirleyin

2.4 GHz
802.11b/g
54Mbps
108Mbps True Turbo
WEP, WPA, WPA2

SNU6500
Kablosuz USB
Adaptör
55 YTL + KDV

Akıllı ve Basit
Kablosuz
Geniş Bant

2.4 GHz
802.11b/g
54Mbps
108Mbps True Turbo
WEP, WPA, WPA2

PHILIPS

*CARDFINANS

CHIP PRATİK Linux yazı dizisi bölüm 3

Özgür Linux dünyası

ARMADOR Bilişim A.Ş.'nin katkılarıyla Linux köşesi devam ediyor. Bu köşeden, Linux ile ilgili genel sorularınıza cevap bulabilirsiniz.

Özgür ve açık kaynak kodlu yazılımların hem ekonomik, hem de sosyal açıdan birçok faydası bulunmaktadır. CHIP bu faydaların en önemlilerini sizler için inceledi.

EKONOMİK FAYDALARI

Düşük donanım ve yazılım maliyetleri: Bilgi işlem, ağ ve haberleşme altyapısı ve bu sistemlerin çalışması için gerekli yazılımlar genellikle yüksek sahip olma maliyetleri gerektirir. Bu durum gelişmekte olan ülkeleri zorlayabileceği gibi, gelişmiş ülkelerde de büyüyen sektörlerin ivmesini azaltabilir.

Kapalı Kaynak Kodlu (KKK) lisanslı ve ücretli yazılımlar (kısaca Lisanslı yazılımlar) işletme büyüklüğü, kullanıcı sayısı, işlevsel nitelikler vb. ölçütler gibi birçok fiyatlandırma politikasına dayanmaktadır. Söz konusu politika, bir işletmenin taleplerinin karşılanabilmesi için kabul edilemez maliyetler oluşturabilmektedir. Bunun aksine Ö/AKK yazılımların temel avantajlarından biri fiyattır. Lisanslı yazılımlarla, Ö/AKK yazılımlar fiyat olarak kıyaslandığında, Ö/AKK yazılım mali-

ÖNÜMÜZDEKİ AY

Gelecek ay "İşletmeler için Linux: İş Modelleri" konusunu ele alacağız.

SADECE WEB'DE: Ö/AKK'NİN FAYDALARI

Özgür ve açık kaynak kodlu yazılımların ekonomik ve sosyal faydaları ile ilgili daha fazla bilgi almak isteyenler www.chip.com.tr/extra adresine başvurabilirler.

yetleri önemsenmeyebilir. Çoğu Ö/AKK yazılım, internetten ücretsiz olarak dağıtmakta veya CD ile cüzi fiyatlarla verilmektedir. Aynı zamanda çeşitli fiyatlandırma politikaları Ö/AKK yazılımlar için geçerli değildir. Ö/AKK yazılımların oluşturduğu pazarda, en tercih edilen iş modeli hizmetten (Software as a Service) gelir elde etmektir.

Donanımsal açıdan bakıldığında, Ö/AKK yazılımlar evrensel olarak desteklendiğinden ve kullanıldığından birçok platformda ve donanım üzerinde çalışmaktadır. Lisanslı yazılımlar ise ticari kaygılardan ötürü genellikle belli bir kesime hitap etmektedir. Bu da donanımsal olarak gereksinimleri arttırmaktadır. Ayrıca lisanslı yazılımlar, kapalı kaynak kodlu olduğundan sistem işleyişi ve donanım kullanım performans analizleri bilinmemektedir. Bu bağlamda, donanım tedarikçileri ile lisanslı yazılım geliştiren firmalar arasındaki ilişki de tam olarak kestirilememektedir. Örneğin 17 inçlik bir CRT (katot tüplü) monitör ve kişisel bilgisayar üretimi için 1,8 ton ham madde gerekmektedir.

Bu ham maddenin 240 kilogramı fosil yakıttan, 22 kilogramı kimyasallardan ve 1,5 tonu sudan oluşmaktadır. Ayrıca, yakın zamanda kullanıma sunulacak olan Microsoft Windows Vista işletim sisteminin çift çekirdekli işlemci mimarisine, 2 GB veya daha fazla RAM'e ve 256 MB ekran kartına ihtiyaç duyacağı belirtilmektedir. Bu bakış açısı altında, Ö/AKK yazılımların geniş donanım yelpazesini desteklemesi hem ekonomik açıdan önemlidir, hem de kişisel bilgisayarların geri dönüşüm sürelerini ötelediğinden sosyal bilinç de içermektedir.

Üreticiye bağımlılık karşısında açık standartlar: Kapalı kaynak kodlu yazılımlar ile çalışan sistemler, genellikle kapalı kaynaklı kodlanmış veri çıktıları üretir. Örneğin; Microsoft Office ile hazırlanmış bir veritabanı dokümanı, işlenebilir. Bu durum üreticiye bağımlılığı meydana getirir. Bunun aksine Ö/AKK yazılımlar, açık standartları desteklemektedir ve veri çıktıların işlenmesi için algoritmalar paylaşmaktadır. Ayrıca açık standartlar esneklik, tekrar kullanılabilirlik, güvenilirlik ve diğer yazılımlar ile etkileşim imkânı sunar. Örneğin; Çin güvenlik ve dışa bağımlılık kaygılarından ötürü, devlet kademesinde açık kaynak kodlu yazılımları kullanmayı tercih etmiştir.

Yazılım piyasası: Kapalı kaynak kodlu yazılımların çoğu Amerika Birleşik Devletleri gibi az sayıda gelişmiş ülke tarafından hazırlanmaktadır. Bu yazılımların kullanımı, ithalat/ihracat farkından ötürü cari açığın artmasına sebep olmakta ve ulusal yazılım endüstrisinin gelişmesini engellemektedir.

Oysaki ithalata harcanan yatırımlar ulusal yazılım endüstrisinin gelişmesine aktarılsa sadece yazılım geliştirici firmaların lehine değil, aynı zamanda işsizlik oranı azaltıcı, vergi aracılığı ile kamu hizmetleri doğuran ve ihracatı tetikleyici etkenleri de beraberinde getiren bir akım oluşturacaktır.

Fikri mülkiyet hakları ve lisanslama: 2003 yılında yapılan bir araştırmaya göre, 51 milyar dolarlık yazılım piyasasına karşın 29 milyar dolarlık kaçak yazılım kullanımından dolayı, piyasanın %60'ı büyüklüğünde bir kayıt dışı pazar bulunmaktadır. Asya – Pasifik, Doğu Avrupa ve Latin Amerika'da yaklaşık olarak bir makinedeki yazılımlardan yarısından çoğu kaçak olarak kullanılmaktadır. Bu durum sadece yazılım sektörünü etkilememekte, kullanıcılardaki alışkanlık yayılarak artmaktadır. Örneğin, gelişmekte olan ülkelerdeki bu olumsuz bilişim kültürü, ister istemez müzik sanayisinde de kopya/kaçak çoklu ortam verilerinin dağılmasına yol açmaktadır. Fikri mülkiyet haklarına sahip şahıslar, hızla yaygınlaşan vaka karşısında çaresiz kalmaktadır. Açık kaynak kodlu ürünlerin kullanılması ile fikri mülkiyet haklarının kabul edilebilirliği sağlanabilir ve büyük zararlara yol açan bu kayıt dışı ekonomi azaltılabilir.

EKONOMİK VE SOSYAL FAYDALAR

- 1-Bireylere, kuruluşlara ve devlet kademelerine sahip olma maliyetleri düşürülmüş kullanılabilir yazılımlar sunmak.
- 2-İthal edilen teknolojilere ve türevlerine bağımlılıkları azaltmak.
- 3-Lisanslı yazılımların ve veri formatlarının tekelinde olmadan bilgilere erişmek ve işlemek.
- 4-Yazılım endüstrisine girmek için işletmesel engellerin azaltmak.
- 5-Yazılım üretimde uluslararası platformun bir parçası olmak.
- 6-Yazılım güvenliği riskinin, bir çok kişinin ürünü denemesi ve kaynak kodu görüntülenmesi aracılığı ile azaltmak.
- 7- Ö/AKK yazılımlara internet üzerinden sınırlar olmadan erişilebilirlik ve birçoğunu lisans ücreti olmadan kullanabilmek.

Kararlılık: Kapalı kaynak kodlu yazılımların aksine, Ö/AKK yazılımlar birçok kullanıcı tarafından kullanıldığından ve geliştiriciler tarafından gözlemlendiğinden; yazılımda ortaya çıkan güvenlik açıkları, uygulama hataları ve eksiklikler hızlı bir şekilde giderilebilir. Ayrıca eklentiler çabuklaşır, kullanılabilirlik geliştirme sürecine dâhil olduğundan kolaylıkla işlenebilir.

SOSYAL FAYDALARI

Açık Topluluklar: Ö/AKK yazılımlar herkes tarafından görümlenebilir ve geliştirilebilir bir pozisyonundadır. Üniversite öğrencileri, öğretim üyeleri, çalışanlar ve hobi olarak uğraşan herkes kaynak kodlar üzerinde ve yazılımın geneli ile ilgili fikir yürütebilir. Bu sayede, bir portal ortamında hem kullanıcı, hem geliştiriciler bir araya gelebilir. Ortaya bir topluluk olarak hareket eden bir yapı çıkar. Örneğin; Python, phpMyAdmin, eMule, Azureus, Filezilla birer sourceforge.net projeleridir.

Bu projelere birçok ülkeden gönüllü geliştirici katılmış ve kullanıcı tavsiyeleri ile kullanılabilirlikleri ticari muadillerinden daha üst konuma gelmiştir. Aynı zamanda bu çalışmalar "Work From Home" vb. yeni çalışma yöntemlerini desteklemektedir. Bir yazılım firması, açık topluluklar ile "Work From Home" stratejisi birleştirerek BT departmanındaki AR-GE maliyetlerini azaltabilir, ülkemizde gündemde olmayan konular hakkında çalışmalar yapabilir.

Kültürel farkların azaltılması: Ö/AKK yazılımlar birçok dile çevrilmektedir. Böylelikle, kapalı kaynak kodlu uygulamaların ticari nedenlerden ötürü belli bir kesime hizmet etmesi ve bu araçlardan yararlanamaz olmanın getirdiği dezavantaj ortadan kaldırılabilir.

Örneğin; Microsoft Windows XP Home ve Professional sürümleri sadece 24 dilde hazırlanmıştır. Bir Fransız dağıtım olan Mandrake ise 70'in üzerinde dili desteklemektedir. Bu sayede, gelir düzeyi alt seviyelerde olan bir ülkenin de teknoloji ile tanışması ve teknoloji ile dünyayla temasta olması sağlanabilir.

Eğitime katkısı: Ö/AKK yazılımlar eğitim merkezlerinin kurulmasında başlangıç maliyetlerini azalttığı gibi, kaynak kodları ile öğrencilere bir işletim sisteminin ve programın nasıl çalıştığını göstermekte de etkilidir. Ayrıca hazır uygulamalara bakarak, kendileri de uygulamalar geliştirebilirler. Farklı bir açıdan, evde de aynı sistemleri kullanarak pratik yapma imkânlarına kavuşabilirler.

Güvenlik: Virüs, solucan, spyware ve adware gibi yazılımlar, kaynak kodların açık olmasından ötürü sistemde yer almazlar. Topluluk tarafından desteklenen bu yazılımlar, duyarlı insanlar tarafından bir tehdit oluşturabileceği zaman kullanıcılarla bildirilir.

ARMADOR Bilişim A.Ş. / BT Müdürü Ali KIZIL,
Uygulama Mühendisi Şükür Muhacir, AR-GE Mühendisi Tolga KARATAŞ

CHIP PRATİK Linux yazı dizisi bölüm 3

SIKÇA SORULAN SORULAR

Dr. Penguen, bu köşeden sorularınızı yanıtlayacak. Yanıt aradığınız soruları chip.linux@armadorbilisim.com'a gönderebilirsiniz.

Dağıtıma bağlı olmayan genel sorular

1- Şu an Linux'da çalışan bir program var ve ekrana (mesela tty1 – Konsol 1) bir şeyler yazdırıyor ve klavyeden basılan tuşlara tepki veriyor diyelim. Uzaktan telnet gibi bir programla bağlanıp (pts/0 – Konsol karşılığı), tty1'deki görüntüleri görmem mümkün mü? Nasıl? Telnet (pts/0)'den basılan tuşların da tty1'den basılmış gibi hareket ettirilebilir mi?

Linux altında uzaktan bir programı çalıştırmak için birkaç yöntem vardır. Konsol ya da terminal olarak nitelendirilebileceğimiz, Linux'un komut satır istemine (CLI) uzaktan erişim SSH yazılımı ile sağlanabilir. Bağlanılacak makineye OpenSSH sunucusu, bağlanacak makinede de OpenSSH sunucusunun istemcisi olan SSH istemcisi kurulu olmalıdır. Bu adımlardan sonra, gerekli güvenlik önlemleri ve kullanıcı kısıtlamaları gibi ayarlar SSH'in yapılandırma dosyasından (/etc/ssh/ssh.config gibi) yapılmalıdır. Bağlantının gerçekleştirilmesi ise bir telnet uygulamasının kullanımına benzer şekilde "ssh kullanıcıadı@123.123.123.123" yapılabilir. (Root kullanıcısından bağlanmalarda SSH yapılandırma dosyasında, root kullanıcısına izin verilmelidir.)

2- www.kernel.org adresinde kernel'in kaynak kodları var ama derlenmiş hali yok. Birçok kullanıcı (ben de dâhil) Linux'ta kernel derleyebilecek kadar tecrübeli değil. Derlenmiş kernel'i nereden bulabilirim?

Kernel'in derlenmiş hali bir standart olarak herkes için genel geçer bir şekilde dağıtılamaz. Siz Ubuntu kullanırken, bir başkası SuSe veya başka biri de Mandriva kullanıyor olabilir. Ötesinde sizin işlemci tipiniz ile başka kullanıcının işlemci tipi de farklılık gösteriyor olabilir. Birçok dağıtım, kendi Linux şekildeki sistemleri için derlenmiş kernel

sunarlar. Örneğin; Mandriva kernel paketlerini WinLinux destekli, SNB destekli, 64 bit vb. şekillerde ayırır. Çözüm olarak kullandığınız sistemin depolarında derlenmiş kernel arayabilirsiniz. İleriki sayılarda "Kernel Nasıl Derlenir?"i detaylı olarak ele alacağız.

3- Paralel porta (lpt1) takılı generic bir nokta vuruşlu yazıcıdan çıktı alabilmek için "ls > /dev/lp0" (ya da "ls > /dev/parport0") yeterli mi? Yoksa "modprobe lp", "lpd", "/etc/printcap", "lpr", gibi komutlardan sonra mı mümkün olur. Nasıl yapmalıyım?

Eğer bir metin dosyası çıktısı alıyorsa-nız (TXT) "cat dosya_adi > /dev/lpt0" demeniz yeterli olacaktır. Bu işler herhangi bir sıralama ve hafızalama işlemi yapmadan, yazıcıya metni gönderir. Yazıcı özelliklerinden daha detaylı yararlanmak isterseniz, yazıcı sürücülerinin tanıtılması – spooling – que vb., CUPS sunucusunu kurabilirsiniz. CUPS sunucusu, yazıcı ayarlarının detaylı yapılabilmesi için bir arayüz ve arabirim sunar.

4- KDE ortamında bir OpenOffice dokümanım var. Aynı ağ üzerinde bağlı bir Linux, bir Windows makine olduğun ve Windows'a takılı paylaşılmış bir yazıcı olduğunu farz edelim. Dokümanımın çıktısını nasıl alabilirim?

Bu işlem için sisteminizde öncelikli olarak CUPS ve SAMBA sunucuları kurulu olmalıdır. KDE ortamında, K-Menü'den Çalıştırı seçer ve "kprinter" komutunu vererseniz, karşınıza KDE'nin CUPS ve SAMBA yeteneklerini kullanan, yazıcı tanıtma sihirbazı gelecektir. Çıkan uygulamada, "SMB Paylaşımlı Yazıcı (Windows)"u seçin ve ağ üstündeki makineyi belirtin (192.168.0.1 gibi) sonra, paylaşılan yazıcı adını verip, ilgili sürücüyü seçin. Artık yazıcıyı kullanabilirsiniz.

5- Linux'ta Num Lock'un otomatik açılma özelliğini nasıl kapatabilirim? İki şekilde yapılabilir: Numlock servisi varsa kapatmak, yoksa bash scripting ile durdurmak.

Yöntem 1: Konsola aşağıdakini yazın.
/etc/init.d/numlock stop
chkconfig numlock off

Yöntem 2: /etc/rc.d/rc.local dosyasının sonuna, şu eklemeyi yapın.
for t in 1 2 3 4 5 6 7 8
do
setleds +num < /dev/tty\$t >
/dev/null
done

6- Linux'ta 3B modelleme yapılır mı? Açık kaynak kodlu ve ücretsiz blender programını mutlaka denemelisiniz: blender3d.org

7-TV izlemek için hangi programları kullanabilirim? xawtv, kwintv ve zapping var. xawtv biraz hızlı ama en kullanışlı olanı zapping. Kaffeine ile dijital tv kartlarını kullanabilmeniz de mümkün.

8- Linux'ta ICQ istemcisi var mı? ICQ'nun Linux için kendi istemcisi yok. Ama, çeşitli ICQ istemcileri de mevcut: KXicq, ickle, Licq, GnomeICU, mICQ.

9- X Window'da farenin kaydırma özelliğini kullanamıyorum. Aşağıdaki satırları /etc/XF86config dosyanızdaki "Mouse simplesect" bölümüne ekleyerek bu özelliği etkinleştirebilirsiniz:

Option "Protocol" "IMPS/2"
Option "ZAxisMapping" "4 5"
Option "Buttons" "3"
PS/2 olanlar için "IMPS/2", seri olanlar için ise "IntelliMouse" veya "Auto" kullanmanız gerekir. ■

DVD + CD'li versiyon için

DVD / CD'lerde göze çarpanlar

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taşan eCHIP'lerin içeriklerini ve bu DVD / CD'lerde yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

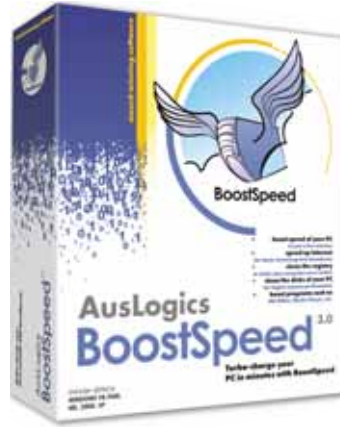
3 TAM SÜRÜM Sistem araçları ve oyun

BoostSpeed 3: Bilgisayarınızın ayarlarını yeniden yapılandırarak sadeleştirilen ve böylelikle daha hızlı çalışmasını sağlayan yazılım, birçok bölümden oluşuyor. Bu yazılımla Windows ayarlarını değiştirebilir, internet ayarlarını düzenleyerek indirme ve sörf hızınızı artırabilirsiniz. Sabit diskinizi onarabilir, Windows Registry ayarlarını temizleyebilir ve sadeleştirebilirsiniz. Her bölüm altında bir sihirbaz yer alıyor ve program yardımıyla basamak basamak yardımıyla ilerleyerek ayarlarınızı yapıyorsunuz.

Clone DVD 2: Büyük boyutlu DVD filmleri, standart bir DVD'ye kopyalamak için uygun şekilde küçültün CloneDVD 2'nin OEM sürümü. Programla DVD oluşturabilir, film dosyaları-

nı DVD başlıklarıyla birlikte yazabilirsiniz. Programın OEM sürümünde birebir DVD kopyası alınamıyor.

America's Army 2 : En çok tutulan çevrimiçi bilgisayar oyunlarından biri olan America's Army, gerek bireysel asker geliştirebilme gerekse toplu antrenman seçenekleriyle, orijinal askeri deneyimli oyuncular yetiştiriyor. Bireysel ve toplu antrenmanları tamamlayarak Yeşil Bere derecesine gelmeye çalışıyorsunuz. Başarılı oyuncular, seçilmiş özel görevlerde oynamaya hak kazanıyorlar ve 82. Hava Bölüğü'nden 75. Koruyucu Alayı'na kadar çeşitlilik gösteren bölümlerde, çoklu oyuncu görevlerinde oynama yeteneği elde ediyorlar.

»CHIP DVD/CD

! DİKKAT:

Bu sayfalar promosyonlu CHIP ile birlikte verilen DVD ve CD'deki içeriği tanıtmaktadır. Bu sayfaların, DVD ve CD içermediğinden Promosyonsuz versiyon (CHIP Compact - 3,50 YTL) için bir fonksiyonu yoktur. Makalelerde adı geçen yazılımları www.chip.com.tr/download adresinde de bulabilirsiniz.

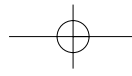
DVD / CD'niz çalışmıyorsa: Çizik, kırık veya başka nedenlerle çalışmayan DVD/CD'lerinizi değiştiriyoruz. Bunun için yardim@chip.com.tr'ye adres ve telefon bilgilerinizi içeren bir e-posta gönderebilirsiniz.

İŞLETİM SİSTEMİ Pardus Kurulan CD 1.0

Open Office ve Firefox gibi onlarca yazılımla donatılmış, ücretsiz, açık kaynak kodlu ve ulusal bir Linux dağıtımı. Adını Anadolu Parsı'ndan alan Pardus, bir masaüstü kullanıcısının gereksinim duyacağı her türlü yazılımı kendi kurulum dosyası içerisinde taşıyor. İnternet araçları, ofis paketi, çeşitli resim, müzik, film için oynatıcılar ve düzenleyiciler de bu listeye dâhil.

Geliştiricilerinin sunduğu yeni paketler ve güncellemeler, işletim sisteminin virüs ve hacker saldırılarına geçit vermemesini sağlıyor. VM Ware Player ve VMX Wizard sayesinde sanal bir sürücü yaratıp kendi işletim sisteminizi koruyarak Pardus'u yükleyebilirsiniz. VMX Wizard ile VM Ware Player'ın ihtiyaç duyduğu VMX sanal sürücü dosyalarını oluşturabilirsiniz.

DENEME SÜRÜMÜ

Corel yazılımları

Son yıllarda atakta olan Corel firması, grafik alanında isim yapmış CorelDRAW programını geliştirmekle birlikte bünyesine yeni programlar ekledi. Grafik işlemede gün geçtikçe profesyonelleşen Pa-

intShop Pro ve dijital resim yapmakta bir numaralı program olan Painter bunlardan bazıları. 30 günlük deneme sürümü olan bu yazılımları bilgisayarınızda deneyebilir, beğendiklerinizi internet üzerinden satın alabilirsiniz.

► **CorelDRAW Graphics Suite X3:** Grafikleri vektöre çeviren PowerTrace, fotoğraf düzenleme aracı PhotoPaint gibi içinde birçok grafik aracı bulunan CorelDRAW paketi.

► **Paint Shop Pro X:** Photoshop'un en yakın takipçisi olan Paint Shop Pro, son sürümüyle gayet profesyonel bir resim düzenleme yazılımı haline gelmiş.

► **Corel Photo Album 6:** Dijital fotoğraflarınızı düzenlemeniz, sunmanız ve paylaşmanız için aklınıza gelebilecek tüm araçları barındıran Corel yazılımı.

► **Corel Painter IX.5:** Yağlıboya'dan karakaleme kadar onlarca resim tekniğini dijital ortamda kullanmanızı sağlayan ra-

kipsiz dijital resim yapma yazılımı.

► **Corel Painter Essentials 3:** Hem yeni başlayanlara, hem de profesyonellere hitap eden Painter Essentials ile fotoğraflara resimsel öğeler katabilirsiniz.

► **WordPerfect MAIL:** Profesyonel bir e-posta yazılımı olan WordPerfect Mail'in ileri düzeyde metin özellikleri ile çeşitli tarzlarda e-postalar gönderebilirsiniz.

► **WordPerfect Office X3:** Corel'den içinde MS Word, Excel, Powerpoint ve Outlook benzeri ofis araçları bulunan MS Office ile yarışabilecek güçte bir ofis paketi.

► **Corel DESIGNER 12:** Üç boyutlu modeller yapabileceğiniz, özellikle milimetrik teknik çizimler ile çalışabileceğiniz profesyonel bir tasarım yazılımı.

► **Corel Grafigo 2:** Windows XP Tablet PC Edition için tasarlanmış program, çizim araçları yanında işlerinizde de size yardımcı olacak özellikler sunuyor.

CHIP TV

HD fragmanlar, video kurs, ilginç videolar

► **CHIP filmi:** Daha önceki sayılarımızda yayınladığımız, CHIP için çekilen kısa filmleri tekrar CHIP TV'de size sunuyoruz. İffet Akın ve Özgür Şeyben yönetmenliğinde çekilen bu ayki film, CHIP CD'lerine sahip olabilmek için neler yapılabileceğine yeni bir örnek gösteriyor!

► **Video kurs:** Bu ay video kursta beş ayrı program kurulumundan kullanılışına kadar anlatılıyor. Şu sıralar en çok rağbet edilen sözlük yazılımı olan Babylon'un son sürümü, gün geçtikçe kullanıcı sayısı artan Google Talk ve henüz beta aşamasında olmasına rağmen sorunsuz çalışan Windows Media Player 11 bu ayki tanıtılan programlar.

► **İlginç videolar:** Korkak baykuşlardan Slayer eşliğinde kafa sallayan kedilere kadar, hayvanların komik dünyası bu bölümde yer alıyor. David Copperfield'in inanılmaz gösterisi, sihirli toplar ve örümcek çocuk ise İster inan, ister inanma bölümünde. İlginç teknolojik gelişmelerin yanında, evde denememenizi önerdiğimiz çeşitli görüntüler de bulunuyor.

► **Oyun videoları:** Kardeş dergimiz LEVEL'in katkılarıyla hazırlanan bu bölümde en yeni ve henüz piyasaya çıkmamış oyunların tanıtım videolarını izleyebilirsiniz. Bu ayki videolardan bazıları Age of Conan, Alone in the Dark, Battlefield 2142, Crysis ve Enemy Territory Quake Wars.

► **HD fragmanlar:** Vizyona henüz girmemiş filmlerin yüksek çözünürlüklü HD fragmanlarını bu bölümde izleyebilirsiniz. Bu ayki fragmanlar Accepted, Meet the Robinsons, Pulse, Namesa-

ke ve The Wicker Man. High Definition teknolojisi kullanılarak çekilen bu filmlerin fragmanlarını izleyebilmeniz için sisteminizde Apple Quicktime 7.0 kurulu olmalı. Eğer yüklü değilse Basic Kit içinden kurabilirsiniz.

► **Açık kaynak film:** Blender adlı üç boyutlu tasarım ve animasyon programında yapılan film HD biçiminde. AVI uzantılı filmi izleyebilmeniz için sisteminizde K-Lite Codec Pack kurulu olmalı. Basic Kit içinden ücretsiz olan paketi kurabilirsiniz. Ayrıca filmin müzikleri de MP3 biçiminde, DVD'de bulunuyor.

DVD'nizi çöpe atmayın

Boyutları uyuşmayan DVD'leri kopyalamak için kullanabileceğiniz CloneDVD2 OEM'i CHIP ücretsiz veriyor.

■ DVD'lerinizi kopyalarken bazı can sıkıcı sorunlarla karşılaşabilirsiniz. Bunlardan biri de, elinizde olan DVD ile kopyalayacağınız DVD'nin farklı boyutlara sahip olması. Bu durumda DVD'nin kopyasını oluşturmak için özel bir yazılıma ihtiyaç duyulur.

Tıpkı CloneDVD2 OEM gibi. Program sayesinde DVD içeriğini hedef DVD'ye uygun olarak yeniden boyutlandırıp, ses ve alt yazı problemleri olmadan kopyalayabiliyorsunuz.

1 CloneDVD2OEM'in birkaç saniye süren kurulumu

Yazılımı bilgisayarınıza kurmak için CHIP DVD'deki kurulum dosyasına tıklayın ve sihirbazı takip ederek herhangi ek bir işlem yapmaya gerek olmadan adımları geçerek kurulumu tamamlayın. Bu adımlar bittikten hemen sonra yazılım, daha performanslı çalışmak ve donanımınızla daha uyumlu işlemler yapabilmek için sizden bilgisayarınızı yeniden başlatmanızı isteyecektir.

Bilgisayarınızı yeniden başlattıktan sonra CloneDVD2 OEM, kurulumaya hazır olacaktır.

2 Kolayca kullanabileceğiniz hızlı bir yazılım

CloneDVD2 OEM'i çalıştırdığınızda karşınıza üç ana bölüm geliyor. Bu bölümlerden ilki, Copy DVD titles. Bu bölüm

sayesinde DVD'lerinizi farklı medyalara kopyalayabiliyorsunuz. Burada kopyalanan sadece DVD içerisindeki verilerle sınırlı değil. Bir filmde bahsediyorsak, film içerisindeki ses teknolojilerinden tutun da alt yazılara kadar yazılım, birçok öğeyi de kopyalanan verilere dâhil ediyor. Aslında buraya kadar anormal bir şey yok. Ancak, yukarıda da bahsettiğimiz gibi, kopyalayacağınız DVD'nin boyutu farklı olduğunda bu uyumu sağlamak için yeniden boyutlandırma işlemine ihtiyaç duyulur ve bu aşamada da söz konusu öğelerin uyumunu da yeni medyaya taşımak her zaman için başarılı olamayabilir. CloneDVD2 OEM ise bunu çok kolay bir şekilde yapıyor.

3 CloneDVD2 OEM ile bir DVD'nin kopyalanması

DVD sürücünüze yerleştirdiğiniz bir DVD'yi (film olarak kabul edelim) kopyalamak istediğinizde aşağıdaki adımları takip edin:

- Yazılımı çalıştırın.
- Copy DVD Titles butonuna tıklayın.
- DVD videonun olduğu dosyayı seçin.
- Video dosyası bulunur bulunmaz videoya ait bilgiler sağ tarafa ekrana yansiyacaktır. Dilerseniz videoyu oynatabilir, hatta kesme işlemini de bu aşamada sol taraftaki pencereden gerçekleştirebilirsiniz.

► Next butonuna basarak DVD'ye ait özelliklerin listesine ulaşın. Tüm özel-

2 Kolay arabirim: Programı kullanmanız için gerekli olan buton sayısı üç. Gerisini sihirbaza bırakın.

3 DVD öğeleri: DVD filminize ait özelliklerin tamamını kopyalamak istemeyebilirsiniz.

likleri kopyalamak isterseniz, olduğu gibi devam edebilirsiniz. İstemediğiniz öğeleri kaldırmak isterseniz de çözümünüz hazır: Söz konusu özelliğin hemen yanında bulunan onay kutucuğunun işaretini kaldırmanız yeterli.

CloneDVD2OEM'in tam sürümünü CHIP DVD'sinden yükleyebilirsiniz.

4 Sabit diske kayıt: DVD filmleri sabit diskinize kaydedebilirsiniz için farklı seçenekleriniz var.

► *Next* butonuna basarak *Output Settings* seçeneğine gelin. Birazdan daha detaylı değineceğimiz biçimlerden birini seçerek *Go* butonuna basın ve DVD'nizin kopyalanması işlemini başlatın.

4 DVD filmleri dilerseniz sabit diskinize kaydedin

Bahsettiğimiz adımlar sadece DVD'den DVD'ye kopyalamak için geçerli değil. Var olan DVD'leri aynı zamanda sabit diskinize de yazabilirsiniz. DVD kopyalama aşamalarından son adım olan *Output Settings* bölümünde, söz konusu DVD'nizi hem sabit diskinize, hem de DVD'ye kaydedebiliyorsunuz. Sabit diske kaydederken DVD'nin kalıbını da (imaj) kaydedebiliyorsunuz.

DVD dosyası oluşturmak için, *DVD Files* butonuna basın ve dosyaların kaydedileceği yeri seçtikten sonra *Go* butonuna basarak yeni dosyaların belirttiğiniz yerde oluşmasını bekleyin. ISO/UDF kalıbı oluşturmak için, *ISO/UDF Image* butonuna basın ve hemen altındaki yazı alanına bir isim yazarak yazı alanının yanındaki Göz at butonuna basıp, kalıbın kaydedileceği yeri belirleyin ve son olarak da *Go* butonuna basın. DVD yazıcı ile yazmak için, *DVD Writer* butonuna tıkladıktan sonra DVD yazıcınızı seçin (Tek DVD yazıcınız varsa zaten otomatik olarak seçili olacak gelecektir) ve *Go* butonuna basarak DVD kopyalama işlemini başlatın. DVD'niz önce geçici klasöre alınacak, daha sonra da hedef DVD'ye kaydedilecektir.

Daha önce bir şekilde kaydettiğiniz DVD dosyalarınızı veya kalıplarını yazdırmak için de CloneDVD2 OEM'yi kullanabilirsiniz. Bunun için aşağıdaki adımları uygulayın;

- Yazılımı çalıştırın.
- *Write Existing Data* butonuna basın.
- DVD dosyanızı veya kalıbı gösterdikten sonra *Go* butonuna basın.

5 Filmleri kesebilir ve dilediğiniz yeri kaydedebilirsiniz

Film dosyasını seçtikten sonra *Preview* sekmesine tıkladığınızda filmi izleyebileceğinizi söylemiştik. Bu alanda bulunan makas butonuna tıkladığınızda ise filmin belirlediğiniz yerlerini kesmeye yarayan yeni bir araçla karşılaşacaksınız. Fareyle mavi çizgileri sürükleyerek, kesilecek yerleri belirleyebilirsiniz. ■

AÇILDIK!

Yepyeni teknoloji sloganı ile yola çıkan Teknofresh; binlerce ürün çeşidi, yıl boyu hizmet veren nitelikli teknik servisi ve online alışveriş sitesiyle şimdi hizmetinizde!

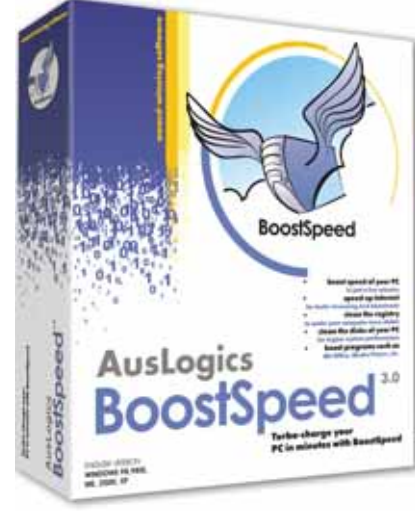
teknofresh
YEPYENİ TEKNOLOJİ

METUNET Bilgisayar Sanayi Ticaret LTD. ŞTİ.
Selanik Caddesi No: 60 Kızılay 06640 ANKARA
0 312 417 70 17
www.teknofresh.com

Sistem hızınıza hız katın

Yeni bileşenlere para dökmeden, var olan donanımınızla daha fazla performans almaya ne dersiniz? BoostSpeed 3.0 bu işi yapıyor.

■ Ek bir donanım olmadan performansın artacağı pek aklınıza yatmayabilir. Hatta bunu, siz dünyada iken Mars'tan arsa satın almaya bile benzetenler çıkabilir. Ama bahsettiğimiz şey, o kadar da hayali değil. Mevcut donanımımızı çalıştırmak için gereksinim duyduğumuz yazılımların, bilgisayarımızın performansı üzerinde doğrudan etkisi vardır. El elden üstündür kuralı, yazılımlarda da geçerli oluyor ve daha iyi yazılım, donanımı daha performanslı çalıştırabiliyor. Başarılı yazılımlardan biri de AusLogics BoostSpeed.

1 AusLogics BoostSpeed'in bilgisayara kurulumu

CHIP CD/DVD'deki kurulum dosyasını çalıştırdıktan sonra, sizi karşılayan kurulum sihirbazındaki standart adımları teker teker geçin. Birkaç saniye içerisinde programa ait dosyalar bilgisayarınıza kopyalanacak ve yazılımın daha performanslı çalışması için bilgisayarınızın yeniden başlatılması gerektiği size bildirilecektir. Diğer uygulamaları kapadıktan sonra bilgisayarınızı yeniden başlatın. Windows'un başlangıcına da yerleşen yazılım, sizin bir şey yapmanıza gerek olmadan çalışacaktır. An itibarı ile deneme sürümü olan yazılımın bütün özelliklerini kullanmak için CHIP okurlarına özel kullanıcı adı ve seri numarası ilgili bölüme girmek gerekiyor.

Register butonuna tıkladıktan sonra kullanıcı adına "CHIP Magazine User

Turkey" ve seri numara kısmına da "FTNN-47MF-R5RRAA7M" yazdıktan sonra OK butonuna tıklayarak, yazılımı ücretsiz olarak tam sürüm şeklinde kullanmaya devam edin.

2 AusLogics BoostSpeed ile neler yapabilirsiniz?

Programı bilgisayarınıza kurup tam sürüm haline getirdikten sonra, performans artırmak için neler yapabileceğinize bakalım. Görev çubuğundaki simgeye çift tıkladıktan sonra yazılımın arabirimi karşınıza gelecektir. İlk bölüm olan *Boost Internet* butonuna tıkladığınızda, hem o andaki bağlantınızın hangi yazılımlar ve adresler için kullanıldığını öğrenebilir hem de en hızlı bağlantı için ayarlarınızı optimize edebilirsiniz.

3 Windows ayarları için bu yazılımı kullanın

İkinci bölüm olan *Boost Windows* kısmında da hatırı sayılır araçlar var. Windows çekirdeğinden tutun, dosya sistemi ve hizmetlere kadar birçok bölümde iyileştirme yapabildiğiniz bu bölümde, ek olarak Windows başlangıcını ve kapanışını da hızlandırmanıza yarayan seçenekler bulunuyor. RAM'i optimize eden ve anlık olarak istatistikleri grafiklerle size sunan araç da buraya dâhil edilmiş. İşletim sisteminizin hızına etki eden görsel efektler, menü ve font ayarlarına da buradan daha kolay erişebilirsiniz.

1 Kolay kurulum: Programın kurulumu birkaç saniye sürüyor ve kullanıma hazır hale geliyor.

2 Canlı izleyin: Performansınız hakkında daha net bilgiler almak istiyorsanız dert etmeyin.

4 Zaman ve hız kazandıran diğer özellikler

Programın diğer özellikleriyle MS Office'i, tarayıcıyı, e-posta yazılımlarını, donatıları optimize edebilirsiniz. Kayıt defterinden diskler ve istenmeyen yazılımlara kadar birçok işlemi bu program sayesinde gerçekleştirebilirsiniz. ■

AusLogics BoostSpeed'in tam sürümünü CHIP DVD'sinden yükleyebilirsiniz.

236 TC'S GHOST RECON

Eski CIA danışmanı Tom Clancy'nin romanlarından betimlenen Amerikan özel operasyon birliği yeni göreve hazır.

238 HEROES OF M & M V

Sıra tabanlı strateji oyunlarının efsanesi, 5. bölümünde serinin fanatiklerini bir kez daha mest etmeyi başarıyor.

241 HALF-LIFE 2: EPS 1

Half-Life 2 yıllık bir aradan sonra yeni bölümüyle, daha muhteşem grafikler ve Alyx ile karşımızda.

oyun eğlence

Bu ay neler oynadık?

"Günaydın, günaydın, ko uş kalk!" sesleriyle uyanan CHIP ofisinde makineli tüfek sesleri eksik olmadı.

Sıcak bir Haziran sabahı, ofiste sabahlayan CHIP  alışanları "G n yadın, g n yadın, ko uş kalk!" diye sürekli olarak ba ıran tanrıdık bir sesle uyandırıldılar. Ne olduğunu anlamayan çalışanlar kısa süren bir şaşkınlıktan sonra ofis duvarlarında yankılanan seslerin sahibini tanıdımlardı: CHIP Genel Yayın Y netmesini Ufuk askerden dönmüştü. Askerli ini kütüphaneci olarak yapmasına rağmen beş aylık sürede tam 12 kilo veren Ufuk, ay boyunca ofiste askercilik oynadı. Sabah,   le ve akşam i timalarıyla yetinmeyen genel yayın yönetmenimiz, askerde öğrendiklerini sık sık göster-

meyi ihmal etmedi.

Askere gitmeden önce Counterstrike gibi    boyutlu shooter oyunlarından nefret eden Ufuk, askeri pentatlon ve G3 piyade t fe inin tadını Call of Duty 2, Brothers in Arms gibi ikinci dünya savaşı oyunlarında çıkarmaya başladı. Yoğun işlerden fırsat buldukça Ofisi makineli tüfek sesleriyle inleyen piyade  avuş Ufuk'a, askerli ini tank ı olarak yapan Berk ve denizci aste men Ecevit de eşlik ettiler.

Ofisteki diğer çalışanlar ise, dünya kupasının başlamasıyla birlikte doru a çıkan futbol tutkusunu alt kattaki kardeş dergi LEVEL'in odasında her fırsatta Playstation 2'de Pro Evolution Soccer 5 oynayarak yaşadılar.

Ayrıca Level'daki HD destekli dev Samsung ekrana ba lı Xbox 360 oyun konsolu önünde ay boyunca uzun kuyruklar oluştu ve sıra kapmak için kavgalar bitmek bilmedi. Yeni gözde Fight Night Round 3'te yumruklarını konuşturan editörler dergiyi yetiştirme stresini bir nebze de olsa üzerlerinden atmaya çalıştılar.

 nce seyret sonra oyna: Kupa maçlarını seyrettikten sonra oyununu oynamak gerçekten keyifli.

  İNDEKİLER

222  n bakış: Jade Empire

222  n bakış: Halo 2

223  n bakış: MoH: Airbone Ranger

223  n bakış: Indiana Jones

Çok yakında: Yakın bir gelecekte piyasaya sürülmesi beklenen oyunlara sizler için kısaca bir göz attık.

224  nceleme: RoN: Rise of Legends

228  nceleme: Ghost Recon

230  nceleme: Heroes of M & M V

232  nceleme: Half-Life 2: Episode 1

234  nceleme: Hitman: Blood Money

>>> ÖN BAKIŞ

Jade Empire

BİR İMPARATORLUĞU KURTARMAK MI YOKSA YÖNETMEK Mİ DAHA ZEVLİ ?

Bioware'in dövüş oyunu Xbox'tan sonra PC'ye de geliyor.

Bir dövüş ustası olmak için ya aydınlık yada karanlık yolu takip edebilirsiniz. Böyle bir ikilemi düşündüğümüzde ilk aklımıza gelen Star Wars'ta olduğu gibi Jade Empire'da da takip edebileceğimiz iki yol var. Oldukça büyük bir dünyada dolaşacağımız Jade Empire, Xbox'taki başarısını PC'de de devam ettirmek için yeni özelliklerle donanıyor. Yeni bir kıta, silahlar ve dövüş tekniklerinin eklendiği oyun, senaryosuyla aksiyonu örgüleyerek bize etkileyici bir atmosfer sunmaya hazırlanıyor. Yeni oyunda daha etkileyici grafikler ve daha kısa yüklem aralarıyla daha akıcı olarak oynamamız sağlanacak. Yeni büyülerin yanında ka-

rakterimizi bir şeytana dönüştürerek daha farklı ve etkili teknikler kullanabileceğiz. Xbox sürümünde oyuncuların yakındığı yapay zeka ise geliştirilerek

Bitmeyen kaynak: Doğu mistisizmi her zaman iyi bir kaynak olmuştur.

PC oyuncularına daha zor dövüşler sunmayı vaadediyor. Tabii ki yeni rakiplerimiz de olacak.

Open Palm veya Closed Fist olarak ikiye ayrılan iyi-kötü taraflarından birini seçtikten sonra gireceğimiz dövüşlerde, rakiplerimize viper sting gibi zehirlerle zarar verebilecek ya da iron palm gibi tekniklerle yavaş fakat son derece etkili vuruşlar yapabileceğiz. Dövüş oyunu meraklılarının çoktandır takip ettiği oyun PC'de eksikliği duyulan bu türe olan açlığı fazlasıyla giderecek gibi görünüyor. ■

Tür ▶ Dövüş Dağıtım ▶ Bioware **Yapımcı** ▶ Microsoft
Çıkış tarihi ▶ Belli değil

Halo 2

HALO 2 EN SONUNDA PC'YE GELİYOR !

Master Chief'in karizmatik sesini özleyenler için.

Playstation'da birçok karakter konsolla özdeşleşmiştir, Nintendo ise neredeyse tamamen konsollarıyla özdeşleşen karakterler üzerine kuruludur. Microsoft her ne kadar yalanlasa da, aynı hafta Xbox'ta da ister istemez Halo ve Master Chief için geçerlidir. Yanlızca Xbox için yapılan ilk Halo'dan sonra ikinci oyunun PC için de yapılması Halo'nun bu imajını biraz kırsa da, biz PC oyuncularını oldukça sevindirdiği bir gerçek.

İlk oyunda yenilgiye uğrayan uzaylı Covenant ırkı, insanların sevinmesine dahi fırsat vermeden tüm insanlığı yer-

yüzünden silmek için geri gelir. İnsanların tüm çabasına ve Master Chief'in önderliğine rağmen dünyanın savunma sistemi çöker ve insan ırkı çok zor bir durumda kalır. Bu umutsuz durumda Covenant'a karşı insanlığın son direnişi başlar. Varolma savaşında gene Master Chief'in kontrolü ele alıyor ve Halo'nun yeni bölümlerinin keyfine varıyoruz.

Yeni oyunda yepyeni tek kişilik oyun senaryosu yanında Xbox sürümünden orijinal çok kişilik haritaları da oynayabileceğiz. Hatta oyunun yanında gelen bir

Master Chief belkide X-Box ile en çok özdeşleştirilen oyun karakteridir.

editörle kendi çok kişilik haritalarımızı tasarlayabileceğiz. Tüm bunların keyfini çıkartmak için ise iyi bir gereksinimi tartışılmaz bir gerçek. Çünkü oyun yalnızca Windows Vista için yapılıyor. ■

Tür ▶ FPS Dağıtım ▶ Bungie Software
Yapımcı ▶ Microsoft **Çıkış** ▶ Belli değil

Medal of Honor Airborne

DÜŞMAN HATLARININ ARKASINDA

Paraşütçülerin tarihini yazmak

Medal of Honor piyasaya çıktığı zaman, benzeri Call of Duty yüzünden biraz ikinci planda kaldı. En az rakibi kadar iyi olan oyunun yenisinde paraşütçülerin neler hissettiğini anlamamız için bir fırsat doğuyor. Oyunun getirdiği en büyük yenilik uçaktan atladıktan sonra paraşütümüzü yönlendirerek iniş yapacağımız yeni belirleyebilmemiz. Uçaktan atladıktan sonra geniş çarpışma alanının hepsini görebildiğimiz gibi alternatif hedefleride belirleyebilecek ve saptadığımız iniş alanına göre taktikimizi belirleme şansını elde edebileceğiz. Ayrıca dilersek doğrudan

hedefimize iniş yapabileceğiz (ve muhtemelen havada vurulacağız). Yeni oyunda İkinci Dünya Savaşı'nın efsanevi Jeep'i Willy'i kullanabileceğiz. Bu sayede hem hedefimize hızlı ulaşabilecek hem de Willy'nin arkasında bulunan makineli tüfekle fazladan ateş gücü elde edeceğiz. Yönettiğimiz karakterle gerçek savaştan esinlenerek tasarlanmış bölümleri oynarken, savaşta paraşütçülerin de dahil olduğu birçok çatışmaya girecek ve aslında paraşütçülerin tarihini bir kez daha yaşayarak öğreneceğiz. Oyunun esnek taktik sistemi sayesinde karşımıza oldukça gelişmiş yapay zekaya sahip

Baba yadigârı: Willy, İkinci Dünya Savaşı'nın efsane cipi.

düşmanlar çıkacak. Büyük bir merakla beklediğimiz oyun silahlarımızı modifiye edebilmemize de izin veren sistemiyle uzun süre bilgisayarlarımızdan silinmeyecek gibi. ■

Tür ▶ FPS **Dağıtım** ▶ Electronic Arts
Yapımcı ▶ Electronic Arts **Çıkış** ▶ 2007 ilk çeyrek

Indiana Jones

EUROPHORIA OYUNLARA HAYAT VERİYOR

Yeni Indiana Jones daha önce kullanılmamış teknolojilerle geliyor.

Filmlerinden çok daha fazla sayıda oyunu yapılmış olan Indiana Jones'un maceralarını konu alan yeni bir oyun yolda. Bu bir oyun haberi için son derece klasik bir cümle. Fakat daha önce hiçbir oyunda kullanılmamış ve belkide oyun tarihinde dönüm noktası olacak yepyeni teknolojilerle yapılan bir oyun olması son derece ilgi çekici. Yeni oyun bizi "Europhia" adlı bir teknoloji ile tanıştıracak. Europhia son derece gelişmiş bir yapay zeka ve fizik sistemi. Karakterlerle dövüştüğünüzde size her seferinde aynı hareketi yapsanız da rakibiniz o andaki duruşu, çevre şartları ve fizik dinamiklerine göre farklı tepkiler verecek. Bu da rakiplerinizin asla aynı animasyonları size göstermeyeceği anlamına geliyor. Ayrıca her karakterin kendi kas gücü olacak

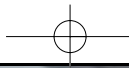
ve yaptığı hareketler buna göre sonuçlanacak. Örneğin hareket eden bir arabadan ötekine atlamak isteyen biri eğer gücü yetmezse tutunamayarak düşecek yada son anda tutunup kendisini yukarıya çekmeye çalışacak. Durduğu yer sarsıldığında den-

Europhic: Indy'nin aksiyonu, ancak yeni bir teknolojiyle sağlanabildi.

gesini sağlamak için herşeyi yapacak yani çömecek gerekirse yatacak yada koşup kendini başka bir yere atacak. Yapay zeka kendine verilen göreve göre davranacak. Gerekirse arabaları kullanacak yada koşmaya başlayacak, saklanması gerekiyorsa saklanıp sıyrılmaya çalışacak. Yani önceden yazılmış bir kod yerine gerektiği gibi davranıp amacına ulaşmaya çalışacak. Aynı şekilde kırılan tahta, metal, cam gibi nesneler, gelen darbenin şiddetine ve yönüne göre kırılacak. Havaya uçan bir vücut hep aynı yere düşmeyecek. Sizi bilemeyiz ama bu teknolojiyi bir aksiyon oyununu yanında Oblivion gibi RPG'lerde de görmek için sabırsızlanıyoruz. ■

Tür ▶ Aksiyon **Dağıtım** ▶ Belli değil
Yapımcı ▶ Lucas Arts **Çıkış** ▶ Belli değil

>>> İNCELEME

Rise of Legends

DA VİNCİ'NİN TASARIMLARI HAYAT BULUYOR

Strateji oyunlarının yenilik getiren Rise Legends, tüm efsaneleri bir potada eriterek görsel bir şölen sunuyor.

Strateji, hatta bilgisayar oyunlarında genel olarak alıştığımız belli başlı ırklar vardır. Dwarf, elf, gnome, ork gibi ırklar ve benzer türevleri bazen yeşil bazen mavi derili ama hep birbirine benzeyen isimleri ve tipleriyle karşımıza çıkar. Hep “şöyle güzel böyle değişik” diye anlatılan ırkların aslında Tolkien’in romanlarından esinlenerek ortaya çıkartılan tasarımlar olduğunu hepimiz gördük. Fantastik stratejilerde ister istemez geçilen bir yoldur bu. Rise of Nations ise Da Vinci Şifresi’nin de yakın zamanlarda vizyona girdiği bu dönemde piyasaya çıkarak ilginç bir rastlantıya da sebep oldu.

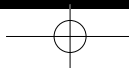
Oyun içerisinde Vengeance, Alin ve Cuotl olmak üzere üç ırk var. Üçü de oldukça kendine has ırklar. Vengeance’lar buharla çalışan teknolojilere dayalı ve Leonardo da Vinci’nin tasarım-

larından etkilenecek hazırlanmış birimlere sahipken Alin ırkı uçan kaleleri ve farklı cinleriyle 1001 Gece Masalları’ndan fırlamışa benziyor. Son ırk Cuotl ise Maya kültürüne benzeyen, birazda uzaylıları andıran çok değişik bir ırk. Irkların bulunduğu topraklara farklı. Vengeance’lar Akdenize benzeyen yerlerde konuşlanmışken Alin çöl, Cuotl ise ormanlık arazilerden geliyor.

Kahraman

Rise of Legends’ta istediğiniz ırkı seçerek oyuna başlayamıyorsunuz. Tabii ki bu bahsettiğim oyunun ana görev modu (Campaign). İlk önce Vengeance’lar ile başlıyorsunuz. Senaryoya bağlı olarak oynadığınız ilk üç görev size oyunu da öğretiyor. Zaten yapacaklarınız belli. Fakat bu eğitim görevlerindeki “önceden belli” harita tasarımları bir süre

sonra canınızı sıkabiliyor. Çünkü tek düzelik görevlerin en büyük sorunu. Yani yolunuz ve yıkacağınız/yeneceğiniz düşmanlar belli. Ana harita dışında savaşlarda çok fazla alternatifiniz yok. Şehrinizi yapıp senaryoya göre savunuyor veya saldırıyorsunuz. Şehirlere bina kurdukça üç farklı özellikten birine puan alıyor ve bu puanları teknolojilerini geliştirmeye yatırılıyorsunuz. Fazla sayıda birim çıkartıp ordularınızı kurduktan sonra ise düşmana yüklenip dağıtıyorsunuz. Çok fazla strateji kurmanıza gerek kalmıyor. Temel stratejilerle her türlü orduyu yenebiliyorsunuz. Örneğin piyadelerden oluşan birinci orduyu öne dizip arkadan ikinci orduyu kullanarak menzilli birimlerle düşmana saldırıp düşman üzerinize geldiğinde de savunma hattınıza çarpmasını sağlayarak yenemeyeceğiniz düşman yok.

>>> İNCELEME

Savaşlarda ise asıl farkı kahramanlarınızın yaratıyor. Ordunuza eşlik eden kahramanlar senaryo ile size katılıyor. Her birinin farklı özellikleri var ve bu özellikleri doğru zamanlarda kullanarak savaşın kaderini değiştirebiliyorsunuz. Bazıları yalnızca birimlerinizi yanında durarak onlara bonus verirken bazıları alan etkili saldırılar yapıyor ya da birimlerinizi iyileştirebiliyor. Rise of Legends yalnızca ordu kurup savaştığınız bir oyun değil.

Ciddi bir ekonomiyi de yürütmek zorundasınız. Oyunda iki kaynak var. Birisi Timonium isimli mavi bir maden, öteki ise para veya enerji. Bu kaynakları kontrol altında tutmanız ve harcarken idareli olmanız gerekli. Çünkü kurduğunuz her bina bir öncekinden daha pahalıya maloluyor. Gerçi kaynakları iyi korursanız bir süre sonra paraya para demiyorsunuz ama bu süreye kadar iyi bir strateji yürütmeniz gerekiyor.

Oyun içerisinde bir yeri ele geçirmek için illâki savaşmanız gerekmiyor. Sınırlarınız genişledikçe ve ticaret yaptıkça etraftaki şehirler ve kaynaklar kendiliğinden size katılabiliyor. Oyndaki şehirler asla yok edilemiyor. Bu şehirlere saldırdığınızda şehrin üzerinde bir asker resmi ve altında da bir rakam beliriyor. Eğer saldırmakla zaman kaybetmek istemezseniz bu rakam kadar askeri şehre sokarak bir hamlede şehrin kontrolünü ele geçirebiliyorsunuz. Hızlı saldırılar için iyi bir çözüm olsa, da

Emir komuta zinciri: Birimlerinizi asla tek başına bırakmayın, çok çabuk kaybedersiniz.

Tasarımlar dikkat çekici: Leonardo Da Vinci'nin dahiyaneye tasarımlarından esinlenerek hazırlanmış bir şehir.

şehre soktuğunuz askerleri kaybettiğiniz için bizim tavsiyemiz şehirleri saldırarak ele geçirmenizdir. Böylelikle hiçbir harcama yapmamış olursunuz.

Pırl pırl grafikler

Oyunun grafikleri önceki sürümlerine göre daha da geliştirilmiş ve oyun orta seviyede bir bilgisayarda gayet rahat çalışıyor. Fakat işin içine duman efekti girdiğinde veya çok kalabalık savaşlarda biraz yavaşlama yaşayabilirsiniz. Ses efektleri ise maalesef oyunun atmosferine uygun değil. Büyük bir birim yok olduğunda yada bir binayı yok ettiğinde buna uygun bir efektle yıkılma duygusunu size yaşatmıyor. Daha çok kırılma efektine benzer bir ses çıkıyor.

Oyunun genel haritasında ele geçireceğiniz bölgelerin size ne getireceğini görebilir ve her savaştan sonra kazandığınız puanlarla bölgelerinizi ve kahramanlarınızı geliştirebilirsiniz.

Ayrıca düşmanın hareketlerini hesaba katarak genel stratejinizi belirleyebilirsiniz.

Rise of Legends çok parlak bir yapay zekaya sahip değil. En yüksek zorluk seviyesinde bile oyun çok zorlayıcı değil. Düşman kahramanlarını yok ederken veya büyük şehir kuşatmalarında bir kaç birim kaybetmenin dışında çok derin stratejiler kurmak zorunda kalmayacaksınız.

Yeni ırklar bir farklılık yaratsa da tanıdık birimlerin olmaması ve bu ırkların değişik birimlerini savaşlarda görmemiz bir "piyadelerimle nasıl savun-

1001 gece masalları: Oyun stratejiye farklı ırklar kazandırıyor. Alın ırkı çöllerde yaşıyor.

ma yaptım" yada "tanklarımla ezdim geçtim" hissini yaratmıyor. Garip birimlerin sizde o bilindik hissi yaratmayan yeteneklerini kullanarak savaşması içinizde bir anlamsızlık hissetmenize sebep oluyor. Ne cloackwork robotları size dev gibi geliyor ne de Alim akrepleri tankları hatırlatıyor.

Önceki oyunlara göre yeni ırklar ve grafikler dışında Rise of Legends'ta büyük bir değişiklik yok. Tabii ki oyunun meraklılarını kaybetmemek için temel kurallarda değişiklikler yapılmamış ama aynı oynanışla farklı birimleri yönetmek oyunu bizim için çok çekici kılmıyor. Rise of Legends ilk oyunun yarattığı etkiyi bu oyunda bize sunamasa da belli bir kalitenin üzerinde. Serinin daha önceki oyunlarını oynamamışsanız yalnızca Rise of serisinin farklılığını tatmanız için denemenizi tavsiye ederiz. ■

Rise of Nations: Rise of Legends

Grafik	70
Ses	70
Oynanabilirlik	80
Multiplayer	80
Eğlence	70

CHIP PUANI

75

Son karar

Yenilikler var ama oyunun bütünü klasik bir strateji haline getiremiyor.

Tür ▶ Strateji **Dağıtım** ▶ Microsoft **Yapımcı** ▶ Big Huge Games **Minimum sistem** ▶ 1,5 GHz CPU, 512 MB RAM, 128 MB Gfx

>>> İNCELEME

Tom Clancy's Ghost Recon

HAYALET TAKIMIN SON NUMARASI

Gerçek bir aksiyona hazır mısınız? Eğer iyi bir sisteminiz yoksa en azından burada anlatılanların hayalini kurabilirsiniz.

Eğer kardeş dergimiz Level'ı uzun zamandır takip ediyorsanız Tom Clancy'nin eski bir CIA danışmanı olduğunu ve Rainbow Six gibi birçok romanın yazarı bilirsiniz. Ghost Recon, Tom Clancy'nin romanlarında betimlediği üzere bir Amerikan özel operasyon birliğidir. Özel operasyonlardan anlaşılan, A.B.D.'nin büyük çıkarmalar yapmayacağı veya gizli olması gereken keşif, kurtarma, yok etme gibi küçük, hızlı ve profesyonel askerlerin gerçekleştirdiği eylemler. Son Ghost Recon oyununda ise işler biraz büyüyor. Önceki oyunlarda genelde uyuşturucu baronları gibi yerel hedeflere yaptığımız operasyonlar, A.B.D. ve Meksika başkanlarını kurtarmaya dönüyor.

Güney Amerika zirvesi

Kanada, Amerika Birleşik Devletleri ve Meksika'nın başkanları Mexico City'deki zirvede bir araya geliyorlar. Fakat zirve Meksikalı isyancılar tarafından bası-

lıyor ve Kanada başkanı hayatını kaybediyor. Amerika Birleşik Devletleri ve Meksika başkanları ise kayboluyor. Bizim görevimiz, kuvvetle muhtemel kaçırılan başkanları bulup, güvenli bir yere ulaştırmak. Bunun için Mexico City'nin devasa mahallelerinde sayısız çatışmaya giriyoruz.

Oyunu anlatmadan önce şunu kesinlikle belirtmeliyiz ki, eğer sağlam bir sisteminiz yoksa bu yazılanların hiçbirine tanık olamayacaksınız. P4 2.4, 2 GB RAM ve Radeon 9600 (128 MB) ekran

Dijital savaş: Acaba gelecekte piyadeler vizörlerinde bu kadar çok bilgiyi görebilecek mi?

kartıyla oyunu oynamamız mümkün olmadı. Yardıma koşan arkadaşımızın gelişkin sisteminde 256 MB ekran kartı bulunmasına karşın, birçok yerde takılmalar ve zorlanmalar yaşandı. Oyun Oblivion'dan dahi yüksek bir sistem gerektiriyor. Bu zorlanmaların tek sebebi ise grafiklerin muhteşem olması. Belki çok sıradan olacak ama gerçekten de bu oyunda objeler en ufak detayına kadar modellenmiş ve neredeyse gerçek gibi. Gelişen teknolojinin ileride bir'e nasıl oyunlar sunacağını kestirmekte artık güçlük yaşıyoruz.

Mexico City'de bir bahar akşamı

Görevlerinize başlamak için paraşütle operasyona başladığınızda, dünyanın en yoğun nüfuslu kentini seyretmekten kendinizi alamıyorsunuz. Ama o seyrettiğiniz mahallelerin bir süre sonra size cehennemi yaşatacak olan düşmanlarla dolu olduğunu bilmek daha da heyecan verici. Yere indiğinizde hemen etrafınızı

güvenliğe alıp, uydu haritanızı açın ve bölgeyi inceleyin.

Harita üzerinden ve oyun içerisinde, sizden başka takımınızda bulunan üç askere daha ayrıntılı emirler verebiliyorsunuz. Genel itibariyle oyun, tek başına Ramboluk yapamayacağınız bir kurguya sahip. İki mermide öleceğiniz için takım elemanlarınızla doğru koor-

“Eğer sağlam bir sisteminiz yoksa bu yazılanların hiçbirine tanık olamayacaksınız.”

dinasyonu sağlamanız şart. Mevzilen-dikleri noktadan, hangi yöne bakacakla-rına kadar sıkı emirler yağdırabildiğiniz takım elemanları, bilgisayarın kontrolünde hareket ediyor. Tabii ki ateşinizle takım arkadaşınızı destekleyebiliyorsunuz. Silah kontrolü ise hiçbir oyunda görmediğimiz şekilde düşünülmüş. Çeşitli parçalarla silahınızın donanımını değiştirebiliyorsunuz. Modifikasyonlar silahınızın kontrolünü zorlaştırabiliyor ya da kolaylaştırabiliyor.

Sürü psikolojisi ve düşmanlar

Mexico City sokaklarınızda her köşeyi kontrol ederek ilerlerken, yığınla düşman etrafınızı saracak. Düşmanlarınız maalesef scriptli, yani önceden oraya

konmuş ve ne yapacakları belli. Gerçi çarpışırken kendilerini araba gibi siperlerin arkasına atarak hareketlerinize göre yer değiştiriyorlar ama öldüğünüzde onların yine aynı yerde sizi beklediğini bilmek oyunu biraz monotonlaştırıyor. Monotonluk derken iki save point (evet oyunda save pointler var yani istediğiniz yerde kaydedemiyorsunuz) arasında 3-4 kez ölüp başa dönmek hayli normal çünkü oyun biraz zor. Bu da sizi oyundan soğutabiliyor.

Hatasız oyun olmaz

Ayrıca bir noktayı geçtiğinizde, aslında savaşmanız gereken bazı düşmanları “te-tiklemediğiniz” için o düşmanlar bir anda orada belirip sizi arkadan vurabiliyor. Çok sık yaşanmasa da başınıza gelebilecek bir durum. Son olarak takım arkadaşlarınıza “bir yere git” ya da “şuraya ateş aç” gibi emirler verdiğinizde, emri yerine getiremeyebiliyor ya da bir ağaca takılıp ilerleyemediği için açık hedef haline gelebiliyor. Bir sokak beride etrafı ayağa kaldırmış olsanız da, bir sonraki sokakta sanki 10 metre ötelerinde hiçbir şey olmamış gibi sakın sakın bekleyen yeni düşmanlarla karşılaşabiliyorsunuz. Aynı şekilde uzun menzilli tüfekle yan yana bekleyen iki nöbetçiden birini vurduğunuzda, diğer nöbetçi olan bitenden habersiz barış dolu bir dünya hayalleriyle nöbetini sürdürebiliyor. Son olarak dünyanın en büyük şehirlerinden birinde çarpışırken, etraf-ta hiç sivil olmaması da atmosferi olumsuz etkileyen başka bir unsur.

Her şeyin başı taktik

Tıpkı Rainbow Six'te olduğu gibi Ghost Recon serisinde de oyunun en büyük özelliği taktik kurabilmenizdir. Çok geniş bir alanda çarpıştığınız için kurabileceğiniz taktiklerde sınır yok. Fakat tıpkı bul-sabitle-kuşat ve yok et taktiği, her oyunda olduğu gibi burada da geçerli. Genel olarak takımınıza sabitleme görevini verip yok et kısmını kendiniz gerçekleştirebilirsiniz. Zaten düşmanlarınızı yandan ya da arkadan (ki nadiren arkadan kuşatabileceksiniz) görüp ateş açtığınızda, yeniden pozisyon almaya çalıştıklarından ya size ya da askerlerini-

ze açık verip ölüyorlar. Ayrıca uydu haritasını kullanarak düşmanlarınızın yerini görebilmeniz çok işinize yarıyor. Yalnız bu haritalara bakarken oyunun sürdüğünü unutmayın. Kendinizi güvenli bir yere almadan haritayı açmakta yarar var.

Oyundaki ayrıntılar göz dolduruyor. Kumaş kırışıklıklarından patlayan arabalara, savrulan tahta parçalarından içecek kutularına kadar birçok ayrıntı oyunun görselliğini etkileyici kılıyor. Ahşabı parçalayabilen kurşunlar, kulağınızın yanından geçerken sesleri odanızda yankılanabiliyor. Her silah için ayrı bir ses efekti var. Fakat kurşunlar metal kapıları ve tel örgüleri delemiyor.

Savaş sırasında hızla koşarken bir anda yere doğru uçup kendimizi korumak için bir yere atabiliyoruz. Askere gidenlerin bol bol eğitimini aldığı “Çök ve kalk” komutunun neden 1 saniye ile ölçüldüğünü burada daha iyi anlıyoruz. Advance Warfighter gelişmiş grafikleri ve ses efektleriyle serinin son oyunu olarak oldukça kaliteli. Fakat oyunu oynamak için gereken sistem ihtiyaçları ve birçok ufak tefek sorun can sıkıcı. Gene de tüm bunlar oyundan aldığınız keyfi engellemiyor. Özellikle Rainbow Six sevenler için bu oyun biçilmiş kaftan ve kendi türünde standartların oldukça üstünde bir performans gösteriyor. ■

Tom Clancy's Ghost Recon

Grafik	80
Ses	80
Oynanabilirlik	80
Multiplayer	60
Eğlence	80

CHIP PUANI

80

Son karar

Enfes grafiklere sahip ama çok yüksek bir donanım gerektiriyor.

Tür ► FPS/Strateji Dağıtım ► Ubisoft

Yapımcı ► Ubisoft Türkiye dağıtıcısı ► Video

Express Sistem gereksinimi ► 3 GHz işlemci, 2 MB RAM, 256 MB Gfx

Heroes of Might and Magic V

EFSANENİN GERİ DÖNÜŞÜ

Dikkat! Tanıtacağımız oyun yüksek düzeyde bağımlılık yapar, okumadan tedbirinizi alın!

Heroes bu, insanın oynadıkça oynayas geliyör açıkçası. Serinin geçmişine baktığımızda ilk oyun çıkali aşağı yukarı 10 yıl olmuş. Ama seri bağımlılık yapma özelliğinden hiçbir şey kaybetmemiş. Çünkü oyun grafikleri dışında pek bir değışikliğe uğramamış ama bizim gibi Heroes hayranlarına sorduğunuzda hiçbirimiz daha fazla Heroes'a hayır demeyiz. Eğer önceki oyunlar hakkında bir fikriniz yoksa ve ilk defa Heroes evrenine giriş yapacaksınız şimdiden uyaralım "bu oyun çok ciddi bağımlılık yapıyor".

En basit numara

Heroes'ta temel olarak bir adet kahramanı fantastik öğelerle kaplanmış bir haritanın üzerinde dolaştırırsınız. Haritada şehirler ve kahramanınızın yönetiminde de bir ordu vardır. Etraftaki kay-

nakları toplar, madenleri ele geçirir, ordularla ve rakip kahramanlarla savaşır, şehirlerinizi yönetir ve gene şehirlerinizde ordu üretirsiniz. Oyun başından sonuna kadar sıra tabanlı olarak oynanır. Şehir ve kahraman sayısı değışse de en temel özellikleriyle Heroes budur. Bağımlılık yapma sebebi ise kısa sürede ulaşabileceğiniz bir çok kaynağın birbirinin yakınına konmuş olması ve tam birine ulaşmışken ötekini görerek ona ulaşmaya çalışmak için engelleri kaldırmaya çalışmanızdır.

Oyunda altı ırk ve her bir ırk için sınırlı sayıda kampanya görevi var. Sınırlı sayıda dememize bakmayın, ırk başına 5 görev düşüyor ve bir görevi bitirmek saatlerinizi aldıgına göre oyunun tamamını 2-3 haftadan önce bitirebileceğinizi düşünmeyin. Ayrıca bir ırkın görevlerini bitirmeden diğerine geçemiyorsunuz.

Fakat tüm ırkları ayrı ayrı oynayabilmenin keyfi ise bambaşka. Toplam 80 farklı yaratığın her biri farklı ırklarda birbirinin karşılığı olarak yer almamış. Her yaratığın farklı özellikleri var ve bir ırkta kullandığınız taktik diğer ırkta işle-meyebiliyor. Örneğin birinde köylüleri yönetiyorsanız sayıya önem verip ilk önce onları harcarken öteki tarafta ona karşılık gelen imp'lerin sayısını arttırıp mümkün olduğu kadar bir sonraki savaşa kadar hayatta tutmaya çalışıyorsunuz. Çünkü imp'ler savaşın başında karşı ordunun kahramanının manasını emerek büyü yapmasını engelliyor veya manasını oldukça azaltıyorlar. Bir kahramanın büyü yapamaması ise savaşın kaderini neredeyse tamamen etkileyebiliyor.

Kahraman demişken

Heroes'ta yönettiğiniz kahramanlarla inanılmaz zenginlikteki haritalarda dolaşıyorsunuz. Yaptığınız her hareket size tecrübe puanı olarak dönüyor. Belli bir tecrübeden sonra ise seviye atlıyorsunuz.

nuz. İşte kahramanların en büyük esprisi burada ortaya çıkıyor. Her seviyede bir yetenek olarak kahramanınızın genel olarak savaşlarda nasıl davranacağını da belirlemiş oluyorsunuz. Temel sınıfı (Knight, Ranger gibi) başından belli olsa da alacağı yetenekler sayesinde kahramanınızın tarzını belirlemeniz sizin genel savaş taktiğinizi de belirliyor.

Savaş gidiyoruz

Savaşlar önceki oyunlar da olduğu gibi iki ordunun karşılıklı olarak dizilmesi ve karelere ayrılmış bir savaş alanında kozlarını paylaşması üzerine kurulu. Burada birkaç belirleyici nokta var. Öncelikle önceki oyunlarda bir ara eklenen ve sonra kaldırılan "kahramanın bizzat savaşa girebilmesi" özelliği yine yer almıyor. Kimse kahramanlara vuramıyor. Kahramanlar ise özelliklerine göre savaş müdahale edebiliyor. Ayrıca sağlık

Nefes kesici: Şehirlere girdiğinizde grafiklere bakmaktan yapacağınız işi unutabilirsiniz.

çadırı, mühimmat arabası ve balista gibi şehirlerden alabileceğiniz savaş araçları da kahramanın yanında cephe gerisinde duruyor. Fakat bu araçlara yakınına giren bir düşman tarafından zarar verilebiliyor. Eski oyunlarda olan grid özelliği burada kareler olarak düzenlenmiş. Böylelikle görsel açıdan daha şık bir görünüm elde edilmiş.

Savaşlarda yalnızca kahramanlar değil tabii ki birimlerin sayısı, dizilişi ve yetenekleri de önem taşıyor. Ayrıca savaş alanında olan kütük, derin çukurlar vb. engeller de stratejinizi etkileyen önemli noktalar. Fakat gözünüzü asla ayırmamanız gereken en önemli yer, savaş alanının altında olan ve hangi birimin hareket edeceğinizi gösteren sıralama tablosu. Bu tablo, birimlerinizin

şans yüzdesine göre değişiyor. Daha şanslı ordular daha sık saldırıyor. Bu tabloyu doğru takip ederek çok güçlü ordulara karşı dahi başarı kazanmanız mümkün. Tabii ki gücünüzün yettiği yere kadar. Savaş ekranında kendini tekrar eden animasyonlar var. Fakat burada atlanan bir ayrıntı biraz can sıkıcı. Siz bir birime saldırı emri verdiğinizde daha animasyon gerçekleşmeden alttaki tabloda sonucu görebiliyorsunuz. Yani saldırdığınız birimin altındaki rakam daha animasyon gerçekleşmeden değişiyor ve sizde saldırı sonucunuzu görebiliyorsunuz. Bu içindeki "nasıl vurdum ama" duygusunu yarıyor.

Şehirler hep aynı

Heroes'ta değişmeyen yerlerden birisi de şehir yönetimi. Gene elimizdeki kaynaklara göre binalar ekliyor ve otomatik olarak yapılan üretime göre her haftanın başında gidip yeni ordular alıyoruz. Heroes'ta ordular başlarından bir kahraman olmadan hareket edemezler. Kahramanları da gene şehirlerinizden alıyorsunuz. Şehir ekranında müzik değişiyor ve kamera dönmeye başlıyor vs ama değişen bir şey yok. Üstelik önceki oyunlarda bulunan ve bizi her şehirde farklı şeyler üretmeye zorlayan sistem kaldırılmış. Basitçe şehrimizi en kısa sürede en yüksek seviyeye getirmeye çalışıyoruz o kadar.

Zaten yeni Heroes'un genel durumunu yukarıdaki cümle ile biraz açıklamış oluyoruz. Oyunun yenilenen grafikleri dışında değişen hiç bir şeyi yok. Bu Heroes 5'i kesinlikle kötü bir oyun yapmıyor. Zaten oyundaki bazı temeller değiştirilseydi burada isyan eden bir yazı görecektiniz. Yapımcılarda aynı şeyi fark etmiş olacaklar ki oyunu süsleyip püslemiş, daha eğlenceki haritalar ve senaryolarla bize sunmuşlar. Bu da oyunu çalıştırmak için yüksek donanımına sahip bir bilgisayara sahip olmanız gerektiği sonucunu ortaya çıkartıyor. P2.4, 2 GB RAM ve Radeon 9600 ekran kartlı bilgisayarımızda RAM bu kadar olmasa herhalde oyunu bu kadar rahat oynayamazdık. Ekran kartı yüzünden bazı ha-

ritaların belli yerlerinde oyun o kadar çok kasılıyor ki bazen stratejinizi bile değiştirmenize neden olabiliyor.

Eğer eski oyunları oynamışsanız yeni oyuna alışmanız 10-15 dakikanızı alacaktır. Fakat bu oyunu ilk defa oynuyorsanız maalef oyunu size anlatacak bir alıştırma görevinin olmadığını söylemeliyiz. Bu da oyunun eksik yanlarından bir tanesi. Ses ve müzikler harika olmalarına karşın bir süre sonra kendilerini tekrarlıyorlar. Ama bunlarda oyunun yüksek kalitesini çok aşağıya çeken özellikler değil. Kahramanlar için 200 yeni yetenek, 40 farklı büyü ve yaratıklar için 170 değişik yetenekle yeni Heroes standartların üzerinde bir oyun. ■

Heroes of Might & Magic IV

Grafik	80
Ses	80
Oynanabilirlik	80
Multiplayer	70
Eğlence	90

CHIP PUANI

87

Son karar

Hala almadınız mı? Sıra tabanlı stratejileri seviyorsanız çok şey kayırıyorsunuz.

Tür ► Strateji **Dağıtım** ► Ubisoft **Yapımcı** ► Nival Interactive **Sistem gereksinimi** ► 2 Ghz CPU, 512 MB RAM, 128 MB Gfx

>>> İNCELEME

Half-Life 2

ÖLÜMDEN SONRA BİR HAYAT VAR AMA ORADAN UZAKLAŞIN...

Tüm Half Life tecrübenizi bir kenara bırakın ve yepyeni bir aksiyona hazır olun. Kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Half Life 2: Episode 1, önümüzdeki yıl tamamlanması planlanan bir üçlemenin ilk oyunu olarak raflarda yerini aldı. Bu ilk hikâye, açık kalan bazı bölümleri tamamlaması açısından oyun severlerin ilgi göstereceği bir senaryo örgüsünü içinde barındırıyor. Half Life 2'den sonra yine aynı evrende, yeni determinist yaklaşımlarla, Gordon Freeman ve direniş ordusu neferi Alyx ile önümüze çıkan vuruşarak ilerliyoruz. Bir ek paket olmasına karşı Episode I, Half Life 2'ye ihtiyaç duyulmadan tek başına oynanabilen oyun. Ayrıca bir önceki oyunda saklı kalmış

pek çok sorunun cevabını barındırıyor. Ancak oyunun sonunda kimi soruların cevahsız kaldığını ve heyecanla episode 2'yi beklememiz gerektiğini öğreniyoruz. Episode 1, tam olarak Half Life 2'nin bittiği noktada başlıyor. Gordon ve Alyx, Citadel'in tepesinde dev bir patlamaya maruz kalmışlardı hatırlarsanız.

Bu bölümde o patlama anında ve sonrasında neler olduğunu görebiliyoruz. Alyx'in mekanik köpeği DOG, Gordon'u bir enkaz altından çıkarırken Alyx ise Vartigaunt'lar tarafından bilincini kaybettiği anda kurtarılarak, infilak

En büyük destekçimiz: Bu trende olacaklar sizi Alyx'e daha da yakınlaştıracak.

eden Citadel'in dışına taşınmıştır. Citadel, büyük patlamadan etkilenmiştir; yapının çekirdeği hızla büyüyüp ısınarak daha devasa bir patlamaya yol açmak üzeredir.

Half-Life 2 heyecanına tam gaz devam

Bu noktada Alyx ve Gordon bölüm boyunca birbirlerinden ayrılmayarak ilk önce çekirdeği kontrol altına almak için tekrar Citadel'in içine girecek, daha sonra da City 17 sakinlerinin şehri boşaltabilmesi için Kartel askerlerinin dikkatini üzerlerine çekip, insanların uzaklaşması için zaman yaratmaya çalışacaklardır. Tabii bunu yaparken kendileri de şehirden ayrılmaya çalışacaklar. Episode 1, FPS olarak ikincil bir karakterle etkileşimli oynadığı için Half

Life 2'den farklı bir oyun tecrübesi sunuyor. Diğer önemli bir özellik ise Half Life 2'de şöyle bir gördüğümüz ama çok ilgilenemediğimiz mekânların muazzam bir görsellik vaat ederek, bu kez keşfetmemiz gereken yerler olarak karşımıza çıkması. Episode 1, hem görsel hem işitsel olarak yepyeni bir tecrübe sunuyor.

Oyun içinde karşılaşacağınız tuzakları ve düşman ataklarını Alyx ile dengeli bir şekilde savuşturabiliyorsunuz. Bu durumda belki de Half Life 2'den daha çok engel çıkıyor karşınıza. Bundan dolayı da aksiyon bitmek bilmiyor. Episode 1 silahlar ve cephane konusunda ise eli biraz sıkı.

Tüm oyunun neredeyse yarısını sadece yerçekim silahıyla katetmek zorundasınız. Alyx'in yanınızdan ayrıl-

“Bir önceki oyunda saklı kalmış pek çok sorunun cevabını barındırıyor.”

mayarak sizinle gelmesinin avantajları ve dezavantajları oyuna oldukça güzel yerleştirilmiş. Bir kadınla beraber cehennemden çıkmaya çalışırken, olabilecek tüm sıkıntıları yaşadığınız gibi arkanızda bu kadının ateş desteğine şükrettiğiniz zamanlar da olacak.

Oyun ateş et ilerle tarzını korurken, önünüze sürdüğü pek çok bulmaca ve labirent nedeniyle Alyx ile işbirliği yapmaya zorluyor sizi. Episode 1'de düşman yapay zekâsından önce, yanı başınızdaki silah arkadaşınız Alyx'in yapay

Tasarım harikası: Valve Software'in üstüne yüz ifadesi yapabilen hiç kimse yok. Gözlerdeki şehlalığa dikkat.

Half Life 2: Episode One

Grafik	90
Ses	90
Oynanabilirlik	80
Multiplayer	80
Eğlence	90

CHIP PUANI

85

Son karar

Bir sonraki bölümü beklerken kendinizi kaybetmemek için yavaş yavaş tüketmelisiniz.

Tür ▶ FPS **Türkiye dağıtıcısı** ▶ Aral İthalat
Yapımcı ▶ Valve Software **Sistem gereksinimi** ▶
1,6 GHz işlemci, 512 MB RAM minimum, DirectX 7
T&L grafik kartı

zekâsı sizi etkiliyor. Zorda kaldığınız anlardaki tutumu ve taktik hareketleri size hem zaman kazandırıyor hem de destek oluyor.

Oyundaki mekânların çoğunda Half Life 2'de bulunmuş olmamıza rağmen, tempo asla "ben daha önce buradan geçtim" duygusunu su yüzüne çıkartmıyor. Çünkü bu oyunda sizi her zaman diken üzerinde tutacak olan korku ve endişe etkeni, Half Life 2'den daha fazla ve sürekli kılınmış.

Bunun yanına bir de bitmek tükenmek bilmeyen aksiyonu eklediğinizde, geçtiğiniz yerlere dikkat etmekten çok hayatta kalabilmek için harcadığınız çaba sizi bilgisayar başına çivileyecek. Kendinize ayıracak kesintisiz bir 5 saatiniz varsa, bu zaman içinde Alyx ve Gordon'a yardım etmenizi tavsiye ederiz. Daha heyecanlı bir şeyler mümkünse hayatta, yapın tabii. ■

Aman dikkat! Reaktör çekirdeği, fazla yaklaşmak isteyeceğiniz sevimli bir hayvan değil.

>>> İNCELEME

Hitman Blood Money

KATİL OLMANIN İNCELİKLERİ

Akıllı, sakın, sinsi ve isabetli

İlk 2000 senesinde piyasaya çıkan Hitman, oldukça ses getirmişti. Ensesinde barkod olan İtalyan asıllı bir kiralık katilin film gibi hikayesini oynadığımız oyun, hem oynanış hem de hikaye olarak son derece kaliteliydi. İkinci ve üçüncü oyunda da aynı çizgiyi koruyan seri, dördüncü oyunda cıtasını daha da yükseltiyor. Artık yeni oyunda performansınız hem cebinizi hem de ününüzü etkiliyor.

Hayatımız bir dosyada

Oyunun akışı aslında bir röportajın parçaları olarak kurgulanmış. Bir editör, çok önemli bir eski FBI yöneticisiyle röportaj yapmak için onun evine gidiyor. Bambaşka konular beklerken yönetici ona Ajan 47'yle ilgili dosyaları vermeye başlıyor. Editör her dosyayı açtığında ise biz o dosyada anlatılan hikayeyi oynamaya başlıyoruz. Tabii ki her hikaye başlı başına tasarlanmış, birbirinden bağımsız bölümlerden oluşuyor. Hitman'ı Hitman yapan bölüm tasarımlarının yaratıcılığını görürte etkilenmemek elde değil. Bu arada, oyunun zorluk derecesini ayarladığınızda yapay zekanın zorluk seviyesini de artırmış oluyorsunuz. Yapay zekanın zorluğu neyi mi artırıyor? Tabii ki oyun boyunca sizin başınıza bela olacak polislerin ve güvenlik elemanlarının sizden ne kadar şüpheleneceklerini ve işinizi ne kadar zorlaştıracığını belirliyor. Siz hedefinize ulaşmak için silahlardan ve patlayıcılardan yararlanırken onlar da düzeni korumak için ellerinden geleni yapıyor.

Silahlar demişken

Blood Money önceki oyunlara göre birtakım farklılıklara sahip. Tabii ki oyunun meraklılarını uzaklaştırmak için temel oynanış değiştirilmemiş. Gene gizlenmek ve plan kurmak zorundayız. Oyunda fazla aksiyona girersek çabucak ölebiliyoruz. Tamam, bir profesyonel katil olarak 8-9 kişiyi de yanımızda götüreceğiz kadar yeteneğimiz var. Ama çok kolay da vurulabiliyoruz. İşte burada, geliştirdiğimiz silahlarımız işin içine giriyor. Eğer tabancamızın şarjör kapasitesini atırırsak en azından daha az şarjör değiştiriyoruz ve bu arada üzerimize gelen korumalardan kaçabiliyoruz. Silahlarımız geliştirmek için ise her eklentiye bir miktar para vermemiz gerekiyor. Peki para nereden geliyor? Tabii ki başardığımız görevlerden ve görevlerdeki performansımızdan. Performansımızı ise başarı derecemiz ölçüyor.

Yani bizi ne kadar kişinin gördüğüne, etrafta ne kadar ses çıkartıp afişe olduğumuza veya sessizce ve görülmeden işimizi nasıl halledebildiğimize bakılıyor. Eğer başarısız olduğumuz bir yer varsa rüşvet vererek tanınma derecemizi düşürüyoruz. Bu parayı vermezsek bir sonraki görevde yüzümüze aşına olan sivil ve resmi görevliler bizi tanıyıp tüm işimizi batırabiliyorlar.

Mangala tiner

Önceden hazırlansa ve hata yapa yapa çözeniz de Hitman'de bölüm tasarımları ve sizin hareketlerinize göre etkileşimlerin olması oyunu son derece keyifli kılıyor. Örneğin birisine tuzak kurmak için elektrik panosundaki kabloları kopartıp saklanıyor ve durumu araştırmaya geldiğinde boğma teyliyle işini bitirebiliyoruz. Dilerseniz karışıklık çıkartıp dikkati çekmek için mangala tiner dökülebiliyorsunuz. Böylelikle herkes yangına koşarken siz içeri sızabiliyorsunuz. Her yaptığınız hareket etrafınızda birtakım tepkilere yol açıyor. Bu sayede mantıklı düşünüp belki de oyun hayatınız boyunca en ince hesapladığınız tuzakların gerçekleşmesini keyifle seyredebiliyorsunuz. Bir bölümü çözmenin birkaç yolu olduğu için ve bazı şeyler tesadüfen olduğundan oyun boyunca adrenalinizi kontrol altına almak zorundasınız. Yeni Hitman oyunu serinin tarzını koruyor ve bu tarz ile gene iyi bir not almayı hak ediyor. Önceki oyunları sevmişseniz bunu sakın atlamayın, pişman olursunuz. ■

Hitman: Blood Money

Grafik	80
Ses	80
Oynanabilirlik	80
Multiplayer	-
Eğlence	80

CHIP PUANI

82

Son karar

Serinin kalitesini az da olsa yükseltiyor.

Tür • Aksiyon Dağıtım • Eidos

Yapımcı • Io Interactive Sistem gereksinimi • 1,5 Ghz CPU, 512 MB RAM, 128 MB Gfx

CHIP VİZYON Spam

Tüm kanallarda spam

Kendilerine televizyon kanalları, oyunlar ve telefon gibi yeni iletişim kanalları bulan reklâmlar can sıkmaya devam ediyor.

Siz halen Viagra reklâmları mı alıyorsunuz, yoksa Tamiflu mu? Posta kutunuzda kredi avcılarını mı cirit atıyor, yoksa online bankacılık şifrenizi çalmaya çalışan phisher'lar mı? Spam mesajların sadece elektronik postalarda kalacağını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz: Can sıkıcı ve çoğunlukla tehlikeli reklâmlar size her yolla ulaşabilir (cep telefonu, IP telefonu, sohbet programı, oyunlar ve televizyon üzerinden bile). Mesele bir bilgisayar sizi arıyor ve banka bilgilerinizi öğrenmeye çalışıyor. Günlük haberlerin ortasında, haber spikerinin etrafında birdenbire Viagra reklâmları beliriyor ve PC'nizde oynadığınız oyunda bir pizza servisinin reklâmını görüyorsunuz.

E-posta: Suçlu içerikler artıyor

Bill Gates, daha iki yıl önce spam mesajların iki yıl içinde tarihe karışacağını iddia ediyordu. Ancak unutmamak gerekir ki, kendisi bir zamanlar da "640 Kilobyte bellek herkes için yeterli olacaktır" demişti. Maalesef Gates bu iddiasında haklı çıkmadı; tam aksine, istenmeyen postalar daha saldırgan ve yasadışı hale geldi. Spam mesajların neredeyse yarıya yakını phishing postalarından oluşuyor. Resmîmiş gibi görünen elektronik postalar veya web siteleri, kullanıcıların müşteri bilgilerini

ve şifrelerini çalmaya çalışıyor. Bu mesajların gönderilme şekli bile yasadışı. Spamciler mesajlarını artık kendi bilgisayarlarından göndermiyor, bunun yerine, olan bitenden bihaber kurbanların bilgisayarlarını ele geçirip, buradan saldırıya geçiyorlar. Uzaktan yönetilen bu "zombi PC"ler kendi diskinde kayıtlı olan bilgileri sızdırmıyor, aksine başka bilgisayarlara da saldırıyor. Günümüzde posta kutularımıza gelen mesajların yaklaşık %60'ı spam ve bu oran sürekli olarak artıyor.

Hedefte: Counterstrike'daki gibi ücretsiz, reklâmlı ekstra bölümler oyunlarda spam'in önünü açtı.

Bilgisayar yardımıyla rafine reklâm: Hazır TV dizilerinin içine (burada "Yes, Dear") ürünler kopyalanıyor.

Cep telefonu: Geri aramalar para tuzağı

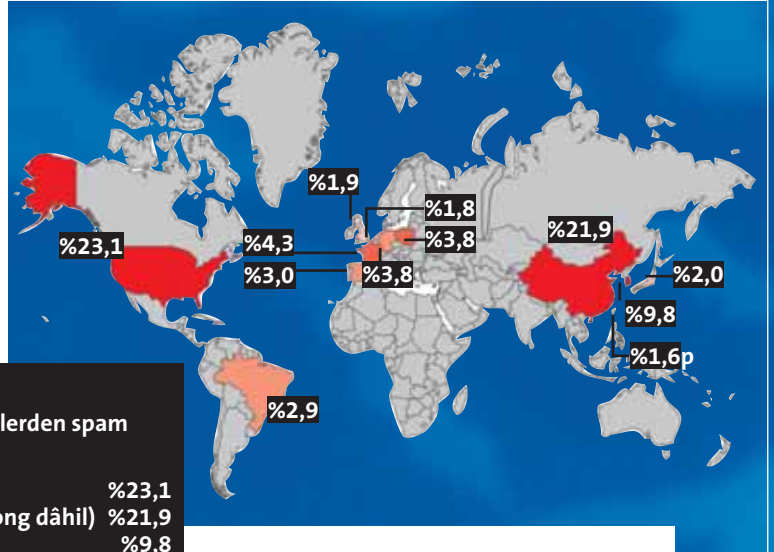
Elektronik postalarla karşılaştırıldığında SMS üzerinden daha az spam almamızın nedeni, SMS ücretlerinin halen yüksek olması. Spamcilerin bu alışverişten kârlı çıkabilmesi için yüksek bir başarı oranına sahip olması lâzım. Ping çağrılarıyla bilinçsiz kullanıcılar tuzağa düşürülüyor. Çağrılar bir saniyeden daha kısa sürüyor ve spamci için herhangi bir masraf teşkil etmiyor, zira bu kadar kısa sürede herhangi bir bağlantı kurulmuyor. Ancak aranan kişi kendisini arayan numarayı görüyor ve tahminen merak edip geri arıyor. Aradığı numara, hiçbir faydası olmayan ve çok pahalı bir katma değer hizmetinden başka bir şey olmuyor.

VoIP: Spam'den SPIT'e

Bir sonraki büyük spam dalgası şimdiden üzerimize gelmeye başladı. Voice over IP (VoIP) teknolojisinin giderek daha yaygın bir şekilde kullanılmasıyla birlikte spam göndericilerin eline elektronik postada olduğu kadar iyi imkânlar geçiyor. Bu yeni spam türüne bir isim verildi bile: SPIT. Otomatlar bilgisayarlarda bulunan VoIP numaralı adresleri gözlerine kestirip arka arkaya bir sürü numarayı arıyorlar. Telefon fihristleri için spam filtresi maalesef mevcut değil. Gerekli kavramlar üzerinde uzmanlaşmış, ses/konuşma tanıma özelliğiyle donatılmış bir bilgisayar, gelecekte tüm satış görüşmesini üstlenebilir. Spamci için bu aramalarda herhangi bir telefon ücreti söz konusu değil, buna karşılık işverenlerinden satış tutarının %20 ile %30'u arasında değişen oranlarda komisyon alıyorlar. Virüs uzmanları, VoIP'nin yaygınlaşmasıyla birlikte bu teknolojinin spamciler tarafından kötü amaçlı kullanımının patlama yapacağı görüşündeler.

Televizyon: Reklâmlar ekranları işgal ediyor

İnternet, telefon ve televizyonu tek bir hat üzerinden sunan "Triple Play" geleceği belirleyecek. Üstelik, bu sadece kullanıcıları değil, teknolojinin kara koyunlarını da sevindirecek gibi görünüyor. Geleceğin teknolojik korku senaryolarından biri şu şekilde: Televizyon kanalı bilgisayar hattından geliyorsa, spamciler teorik olarak ekranı kirli emellerine âlet etme şansına sahip. Meselâ Türk TV kanalları reklâmcı korsanlar tarafından işgal edilmiş olabilir; bu hiç de uçuk bir fikir değil artık. Bilgisayar yardımıyla TV reklâmlarında yeniliklerle karşı karşıya kalıyoruz. Amerikan televizyonlarında şimdiden ürünler hazır yayınların içine kopyalanıyor. Digi-

Kirli 12

En çok bu ülkelerden spam geliyor

1. ABD	%23,1
2. Çin (Hongkong dâhil)	%21,9
3. Güney Kore	%9,8
4. Fransa	%4,3
5. Polonya	%3,8
6. İspanya	%3,3
7. Almanya	%3,0
8. Brezilya	%2,9
9. Japonya	%2,0
10. Büyük Britanya	%1,9
11. Hollanda	%1,8
12. Tayvan	%1,6

tal Brand Integration (DBI) adlı bir firma, CBS kanalı için televizyon dizileri düzenliyor ve bu düzenlemelerde, ilgili sahnede bir ürünü yerleştirmek için en uygun yerin neresi olduğu bilgisayar tarafından hesaplanıyor. Bu geliştirme devam ettirildiğinde, yakın gelecekte Türkiye'de yayınlanan bir Amerikan dizisinde masanın üstünde Türk

kolası ve çerezleri görebiliriz.

Oyunlar: Alışveriş ve eğlence iç içe

Bilgisayar oyunlarında reklâmlar için kapıyı açan yeni anahtar fast food. Mesela Sony'nin online oyunu Everquest II'de karnı acıkan oyuncu "pizza" kelimesini girdiğinde doğrudan "Pizza Hut"ın sipariş sayfasına ulaşıyor. Sony oyunlar üzerinden yapılan siparişler için bir ödeme sistemi bile planlıyor. Yeni nesil bilgisayar oyunlarında, oyuncular fare tıklamasıyla, oyundaki figürlerin gördüğü ve kullandığı şeyleri hemen satın alabilecekler.

Oyunlarda reklâmla ilk olarak sponsorlu ek bölümler aracılığıyla tanışmıştık. Mesela Counterstrike'ta renkli reklâm duvarlarının önünde de çarpışmak mümkün. Oyun reklâmcısı Massive o kadar başarılı oldu ki, Microsoft bu firmayı satın aldı, söylentilere göre 200 ila 400 milyon dolar arası bir ücret karşılığında. Karşılaştığınız reklâmlar rasgele seçilmiş ürünleri size pazarlamaya başladığında endişelenmeye başlayabilirsiniz. Gerçek yaşam stiline ve zevklerinize uyan ürünlerle ilgili teklifler almaya başladıysanız ilk olarak PC'nizden şüphelenmelisiniz. PC'niz büyük ihtimalle, sadece gezdiğiniz adresleri değil, aynı zamanda tüm günlük alışkanlıklarınızı ispiyonlayan bir casusa dönüşmüş olabilir. ■

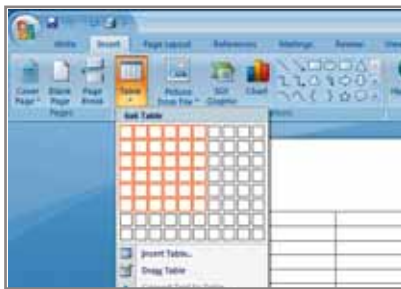
MF / Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

GELECEK SAYI

Hızlı ve güvenli

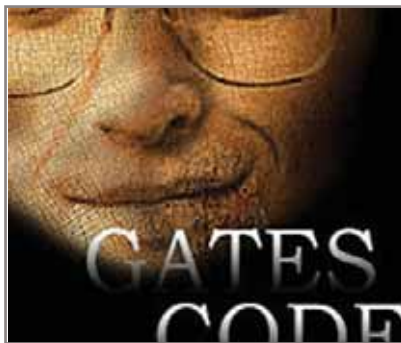
İnternette güvenliği mi tercih edersiniz, hızlı bir sistemi mi? Yoksa her ikisini de mi? CHIP, virüs tarayıcıların, güvenlik duvarlarının ve spam filtrelerinin birlikte nasıl en uyumlu şekilde çalışacağını gösteriyor.

Yazılım

Office 2007: Terfiye değer mi?

Yeni ofis paketi oldukça farklı görünüyor. CHIP'in testi, yeni paketin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarıyor.

Pratik

Bill Gates şifresi

Gizli kodlar, araçlar ve ayarlarla Windows'un şifresini çözdük. CHIP, Windows şifresinin ardında yatan sırları açıklıyor.

DİĞERLERİ

► Geleceğin oyunları

PlayStation 3, Xbox ve Windows Vista için önümüzdeki aylarda muhteşem oyunlar çıkacak.

► Overclock mucizesi

150 dolarlık çift çekirdekli bir işlemci, overclock sayesinde dünyanın en hızlı işlemcisi olmayı başarıyor. CHIP, bunun için nelere ihtiyacınız olduğunu gösteriyor.

► RoboCup 2006

Robotların 2006 Dünya Kupası'nda 40'ın üzerinde ülke ve 2000 bilim adamı en son teknolojik hünerlerini sergiliyorlar.

CHIP, gelecek sayının içeriğinde güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapabilir.